

พิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุ

<https://museum.coj.go.th/>

พิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุ

<https://museum.coj.go.th/>

๐๒๖๒ (๗)

๑๖พ.ค. ๕๘

ประกาศพระราชบัญญัติ

และ

พระราชกำหนดต่าง ๆ รัชกาลที่ ๗

พ.ศ. ๒๔๗๒

โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ

พิมพ์ครั้งแรก

ราคา ๒ บาท

พิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุ

<https://museum.coj.go.th/>

313

พิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุ

<https://museum.coj.go.th/>

สารบัญ
กฎหมายประจำปี พ.ศ. ๒๔๗๒

พระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติ	การแพทย์เพิ่มเติม ๒๔๗๒	หน้า ๑๐
พระราชบัญญัติ	อากรค่าน้ำแก้ไขเพิ่มเติม ๒๔๗๒	หน้า ๖๐
พระราชบัญญัติ	คลังออมสินแก้ไขเพิ่มเติม	หน้า ๑๔๑
พระราชบัญญัติ	แก้ไขเพิ่มเติมวิธีพิจารณาความ	

อาชญา พ.ศ. ๒๔๗๒ หน้า ๑๔๕

พระราชบัญญัติ	ฝุ่น พ.ศ. ๒๔๗๒	หน้า ๑๕๑
---------------	----------------	----------

พระราชบัญญัติ	ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๔๗๒	หน้า ๒๐๑
---------------	-----------------------------	----------

พระราชบัญญัติ	ศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม	
---------------	-----------------------	--

(ฉบับที่ ๒) หน้า ๒๔๘

พระราชบัญญัติ	จัดการป้องกันไข้ทรพิษ	
---------------	-----------------------	--

แก้ไขเพิ่มเติม ๒๔๗๒ หน้า ๒๕๑

พระราชบัญญัติ	งบประมาณ ๒๔๗๓	หน้า ๒๗๒
---------------	---------------	----------

พระราชกำหนด

พระราชกำหนด	เครื่องแต่งกายทหารเรือ	
-------------	------------------------	--

แก้ไขเพิ่มเติม หน้า ๓๘
พิพิธภัณฑสถานไทยและหอจดหมายเหตุ

พระราชกำหนดเสือกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติม ๒๔๗๒ หน้า ๘๕

พระราชกฤษฎีกา

ประกาศ พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยลักษณะฐานของวัดบาตหลวง

โลมันคาโธลิกในกรุงสยามแก้ไขการ

อาโตอาปอสตอลิก แห่งหนองแสง หน้า ๖๔

พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและ

อสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น เพื่อสร้าง

ปฐมบรมราชานุสรณ์ และสร้าง

คมนาคน เชื่อมพระนครกับธนบุรี หน้า ๑๑๖

พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและ

อสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น เพื่อตัด

และขยายถนนจากถนนจักรเพ็ชร

ไปถึงคลองผดุงกรุงเกษม หน้า ๑๓๑

พระราชกฤษฎีกา ขยายเขตที่ดินรถไฟเพื่อทำการ

ก่อสร้างสถานีรถไฟโคราชและ

สายตะวันออกเฉียงเหนือ หน้า ๒๑๒

พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและอสังหา

ริมทรัพย์อย่างอื่น เพื่อตัดถนนชอยจาก

ถนนสุริยวงศ์ไปจดถนนสีลม ๓ สาย หน้า ๒๕๓

ก

พระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตก่อสร้างทางรถไฟ
หลวงต่อจากขอนแก่นไปจังหวัด

หนองคายและนครพนม หน้า ๒๖๘

กฎเสนาบดี

กฎเสนาบดี มหาดไทย ตามความในมาตรา ๙
และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติ

การแพทย์ พ.ศ. ๒๔๖๖ หน้า ๔๐

กฎเสนาบดี พาณิชย์ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม
ออกใบอนุญาตสำหรับล้อเลื่อน

ในจังหวัดเชียงใหม่ หน้า ๑๒๕

กฎเสนาบดี คลัง ออกตามความในมาตรา ๗๐
แห่งพระราชบัญญัติฝิ่น ๒๔๗๒ หน้า ๑๗๖

กฎเสนาบดี พาณิชย์ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม
จดทะเบียนออกใบอนุญาตและอัตรา
ค่าเช่ารถจ้าง จังหวัดพระนคร

ศรีอยุธยา หน้า ๑๔๖

ประกาศต่าง ๆ

ประกาศ ให้หม่อมเจ้าไฉนนามสกุล หน้า ๑๔.

ประกาศ ตั้งกรมตำรวจ ในกระทรวงพระคลัง พิจิตรภัณฑ์ศาลาไทยและของหลวงมาเหตุ หน้า ๖๒

ประกาศ เรื่องขยายเขตต์หวงห้ามและจัดซื้อ
ที่ดินสำหรับสร้างการชลประทาน

แควสุพรรณบุรี หน้า ๗๖

ประกาศ การรักษาพระนครเวลาเสด็จประภาส

ประเทศชวา ๒๔๗๒ หน้า ๕๔

ประกาศ ใช้หนังสือสัญญาว่าด้วยการระงับกรณี
ทางศาล และการปรานีประνομระวาง

สยามกับเนเดอร์แลนด์ หน้า ๕๖

ประกาศ ตั้งตำแหน่งข้าหลวงพิเศษศาลยุติธรรม หน้า ๑๐๓

ประกาศ ให้ใช้หนังสือสัญญากำจัดการสงคราม
ไม่ให้ถือการนั้นเป็นนโยบายของชาติฯ หน้า ๑๐๗

ประกาศ กำหนดเจ้าหน้าที่ในพระราชบัญญัติ
ควบคุมการค้าขายอันกระทบถึงความ
ปลอดภัย หรือ ผาสุกแห่งสาธารณชน หน้า ๑๐๕

ประกาศ ให้ใช้หนังสือสัญญาว่าด้วยสากลวิทยุ
โทรเลข หน้า ๑๑๔

ประกาศ ยกเลิกกฎหมายห้ามการจับและทำ
อันตรายเต่ากระอานในทะเลสาบ

นครศรีธรรมราช หน้า ๑๔๖

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติรถจ้าง ร.ศ. ๑๒๔

พิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุ

นิเวศน์จังหวัดนครศรีธรรมราช หน้า ๑๕๓
<https://museum.coj.go.th/>

ประกาศ รวมศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ส่วนแพ่ง ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ส่วนอาชญา ศาลจังหวัดเชียงใหม่
 ศาลจังหวัดราชบุรีและศาลจังหวัด

ฉะเชิงเทรา เข้าในศาลมณฑล หน้า ๒๔๕

ประกาศ พระราชทานทุนเล่าเรียนสำหรับศึกษา

วิทยาศาสตร์ หน้า ๒๗๔

ประกาศ ให้ใช้อนุสัญญาว่าด้วยฝิ่น และโปรโตคอล

และข้อกำหนดครั้งสุดท้าย

ฉบับเมืองเขินัว หน้า ๒๗๕

ข้อบังคับต่าง ๆ

ข้อบังคับ สภากรรมการองคมนตรี หน้า ๑๗

ข้อบังคับ คลังออมสินฉบับที่ ๓ หน้า ๑๔๓

ข้อบังคับ คลังออมสินฉบับที่ ๔ หน้า ๒๐๐

กฎข้อบังคับ ว่าด้วยการสอบไล่เข้าเป็นข้าราชการ

พลเรือน ชั้นราชบุรุษ ๒๔๗๓ หน้า ๒๑๕

หลักสูตร การสอบไล่เข้าเป็นข้าราชการพลเรือน

ชั้นราชบุรุษ ๒๔๗๓ หน้า ๒๒๓

สัญญา

หนังสือสัญญาว่าด้วยการระงับกรณีทางศาลและ

การปรานีประนอมระวางกรุงสยาม

กับเนเธอร์แลนด์ หน้า ๕๘

อนุสัญญาว่าด้วยฝิ่น และโปรโตคอล และข้อกำหนด

ครั้งสุดท้าย ฉบับเมืองเยนีวา หน้า ๒๘๑

ทหาร

พระราชกำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือ

แก้ไขเพิ่มเติม หน้า ๗๘

กระทรวงเกษตรพาณิชย์

ประกาศ เปลี่ยนแปลงชนิด ขนาด อัตรา

ค่าภาคหลวงไม้ ในมณฑลปราจีน หน้า ๒๗๖

กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศ เปลี่ยนอัตราค่าที่อนุญาตทำโป๊ะ

ในจังหวัดสตูล หน้า ๑

ประกาศ เปลี่ยนอัตราค่าที่อนุญาตทำโป๊ะ

ในมณฑลภูเก็ต หน้า ๖

พิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุ

ประกาศ ตั้งกรมสุรา ในกระทรวงพระคลัง ฯ หน้า ๖๒

ประกาศ ห้ามและกำหนดให้ใช้เครื่องมือบางอย่าง
ทำการจับสัตว์น้ำตามท้องที่บางแห่ง

ในจังหวัดจันทบุรี หน้า ๕๑

ประกาศ ห้ามการค้าขายเชื้อแป้งเข้าหมัก

ในนครราชสีมา หน้า ๑๐๕

ประกาศ ว่าด้วยธนาคาร ออมสิน และ

เครดิตฟองซิเอร์ หน้า ๑๒๘

ประกาศ ว่าด้วยการออมสิน

หน้า ๑๓๐

ประกาศ กำหนดอัตราเงินค่านาฟางลอยและ
เงินรัชชูปการในตำบลห้วยน้ำหอม

จังหวัดนครสวรรค์ หน้า ๑๔๕

ประกาศ ห้ามการจับหรือทำอันตรายเต่าทะเล

และกระทะเลทุกชนิด หน้า ๑๔๘

ประกาศ ให้เก็บเงินค่าน้ำตำบลเกวียนหัก

จังหวัดจันทบุรี หน้า ๒๖๔

กฎเสนาบตี ออกตามความในมาตรา ๗๐ แห่ง

พระราชบัญญัติฝืน ๒๔๗๒ หน้า ๑๗๖

ประกาศ ห้ามมิให้ใช้เครื่องมือบางอย่างทำการ

จับสัตว์น้ำ ในบางท้องที่ ในมณฑล

พิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุ

กรุงเทพฯ อยุธยา, และปราจีน หน้า ๒๓๖

<https://museum.coj.go.th/>

ประกาศ ห้ามมิให้ใช้เครื่องมือบางอย่างจับสัตว์น้ำ

ในหนองหาร จังหวัดสกลนคร หน้า ๒๗๓

กระทรวงธรรมการ

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาสำหรับ

ตำบลสาหร่าย จังหวัดนครราชสีมา หน้า ๑๓

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาสำหรับ

ท้องที่บางแห่ง ในมณฑลนครราชสีมา หน้า ๑๕

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มเติม

ในท้องที่มณฑลปราจีน หน้า ๖๓

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาบางตำบล

ในจังหวัดสุพรรณบุรี หน้า ๗๑

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา

ตำบลหนองไขว่ จังหวัดหล่มสักดี หน้า ๑๐๒

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มเติม

ในท้องที่มณฑลนครสวรรค์ หน้า ๑๒๕

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มเติม

ในท้องที่มณฑลปราจีน หน้า ๑๕๔

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มเติม

มณฑลอยุธยา หน้า ๑๕๕

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มเติม

ในท้องที่มณฑลราชบุรี หน้า ๒๐๕

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มเติม

ในท้องที่มณฑลพิษณุโลก หน้า ๒๑๕

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาสำหรับ

บ้านห้วยคง จังหวัดอุตรดิตถ์ หน้า ๒๑๖

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาในสุพรรณบุรี

ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลง หน้า ๒๑๗

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มเติม

ในท้องที่มณฑลอยุธยา หน้า ๒๓๓

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาสำหรับ

ตำบลบ้านขอม ซึ่งเปลี่ยนชื่อจากตำบล

บางกระดี่ อำเภอเมืองสมุทรสาคร หน้า ๒๔๔

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มเติม

ในมณฑลจันทบุรี หน้า ๒๔๕

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา ตำบล

บางกระทุ่ม ตำบลวังอีตก และตำบล

ทุ่งพันเสา ซึ่งแยกตั้งใหม่ หน้า ๒๖๖

พิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุ

กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม

ประกาศ ว่าด้วยกิจการประกันภัย หน้า ๑๑๑

กฎเสนาบดี กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมจดทะเบียน

ออกใบอนุญาตสำหรับล้อเลื่อน

ในจังหวัดเชียงใหม่ หน้า ๑๒๕

พระราชบัญญัติ คลังออมสินแก้ไขเพิ่มเติม หน้า ๑๔๑

กฎข้อบังคับคลังออมสินฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๔๗๒ หน้า ๑๔๓

ประกาศ แผนกไปรษณีย์ หน้า ๑๕๑

ประกาศ งดการเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนเกี่ยว

ในมณฑลนครราชสีมาและอุดร หน้า ๑๕๒

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติรถจ้าง ร.ศ. ๑๒๔

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หน้า ๑๕๓

กฎเสนาบดี กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมจดทะเบียน

ออกใบอนุญาตและอัตราค่าเช่ารถจ้าง

พระนครศรีอยุธยา หน้า ๑๕๖

ข้อบังคับคลังออมสินฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๔๗๒ หน้า ๒๐๐

ประกาศ กำหนดการรับจดทะเบียนสหกรณ์ หน้า ๒๑๑

ประกาศ ถอนพระบรมราชานุญาต ซึ่งได้พระราชทาน

แก่บริษัทธรรมาภพพระพุทธรูปบาททุนจำกัด หน้า ๒๖๒

ญ

กระทรวงมหาดไทย

ประกาศ เรื่องแก้ไขท้องที่ในจังหวัดพระนคร

และพระประแดง หน้า ๓

ประกาศ ขยายเขตต์สุขาภิบาลเมืองพิษณุโลก หน้า ๗

กฎเสนาบดี ตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๖

แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ ๒๔๖๖ หน้า ๔๐

ประกาศ เรื่องกำหนดที่ฝากศพ ผังศพ เผาศพ

ในท้องที่จังหวัดนนบุรี และธนบุรี หน้า ๗๔

ประกาศ เพิ่มเติมจำนวนยาเสพติดให้โทษ หน้า ๑๑๒

ประกาศ เรื่องกำหนดที่ ฝาก ผัง และเผาศพ

จังหวัดพระนครและธนบุรี หน้า ๑๑๓

ประกาศ เรื่องยาเสพติดให้โทษ หน้า ๒๓๒

ประกาศ กำหนดจำนวนยาเสพติดให้โทษ

ซึ่งจะต้องใช้ใน พ.ศ. ๒๔๗๓ หน้า ๒๓๘

ประกาศ กำหนดที่ฝากศพ ผังศพ เผาศพ

จังหวัดพระนครและธนบุรี หน้า ๒๔๓

ประกาศ เรื่องกำหนดที่ผังศพสำหรับตระกูล

ขุนตระกูล และจันตระกูล หน้า ๒๔๗

กระทรวงยุติธรรม

พระราชกำหนดเลือกกรอแก้ไขเพิ่มเติม ๒๔๗๒ หน้า ๘๕

ฎ

ประกาศ ตั้งตำแหน่งข้าหลวงพิเศษศาลยุติธรรม หน้า ๑๐๓

ประกาศ รวมศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนแพ่ง
ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนอาชญา
ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ศาลจังหวัดราชบุรี
และศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา

เข้าในศาลมณฑล หน้า ๒๔๕

ประกาศ
เรื่องแก้ไขเขตต์ท้องที่ในจังหวัดพระนคร
และพระประแดง

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการ
ไว้เกล้าไว้กระหม่อม ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามประกาศ
กระแสพระบรมราชโองการ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม พุทธ
ศักราช ๒๔๗๐ ให้แก้ไขเขตต์จังหวัดพระนคร ธนบุรี พระ
ประแดง สมุทรปราการ มินบุรีในมณฑลกรุงเทพฯ ฯ กับธัญญ
บุรี มณฑลอยุธยาแล้วนั้น บัดนี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงเขตต์
ท้องที่ที่มีการยุบรวมอำเภอและกิ่งอำเภอในจังหวัดพระนครและ
ธนบุรีให้รวบรัดเข้าอีก ตามประกาศเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย
รับพระบรมราชโองการ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑
จึงสมควรที่จะต้องแก้ไขเขตต์ท้องที่อำเภอและจังหวัดที่ต่อ
ติดกับพระนครและธนบุรีบางแห่งเสียใหม่ ให้สะดวกแก่
การปกครอง และสะดวกแก่ประชาชนผู้มีกิจธุระไปมาติดต่อ
กับสถานที่ราชการในท้องที่นั้น ๆ ยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กำหนดและ
แก้ไขเขตต์อำเภอในจังหวัดพระนครและจังหวัดพระประแดง
เสียใหม่ดังต่อไปนี้

๑. ท้องที่ฝั่งคลองสาทรด้านใต้ ตั้งแต่มุมคลองช่อง
นนทรีไปบรรจบคลองเตย เลียบคลองเตยไปตัดเข้าคลอง
ขวาง เดิมเป็นท้องที่อำเภอสาทร เมื่อยุบกิ่งอำเภอสาทร
ไปรวมกับอำเภอบางรัก จึงให้โอนท้องที่ส่วนนี้ไปขึ้นอำเภอ
บ้านทวาย

๒. ท้องที่ริมทางรถไฟสายช่องนนทรีด้านตะวันตก แต่
ริมคลองเตยเลียบตามทางรถไฟตัดตรงลงไปจดลำแม่น้ำ เลียบ
ตามลำแม่น้ำอ้อมไปบรรจบเขตต์อำเภอบ้านทวาย กับตำบล
ช่องนนทรี เว้นแต่หมู่บ้านริมทางรถไฟสายช่องนนทรีด้าน
ตะวันออก กับตำบลโพรงพาง เดิมเป็นเขตต์อำเภอพระโขนง
ให้โอนท้องที่ส่วนนี้ขึ้นอำเภอบ้านทวาย

ส่วนหมู่บ้านที่อยู่ริมทางรถไฟสายช่องนนทรีด้านตะวันออก
ให้โอนไปขึ้นตำบลคลองเตย

๓. ตำบลบางหญ้าแพรก ตำบลพหั่วเสือ ตำบลสำโรง
ใต้ ตำบลบางนา ๔ ตำบลนี้ ที่แยกจากอำเภอเมืองพระ
ประแดงและอำเภอพระโขนง ไปขึ้นอำเภอเมืองสมุทร
ปราการ ก็เพื่ออาศัยลำน้ำเป็นเขตต์ให้ท้องที่ทางฝั่งตะวันออก
แม่น้ำเจ้าพระยาขึ้นอยู่กับจังหวัดพระนคร แต่ปรากฏว่า
เป็นความไม่สะดวกแก่ราษฎรในตำบลเหล่านี้ ที่มีกิจธุระไปมา
เกี่ยวข้องกับเจ้าพนักงานเพราะไกล แต่ท้องที่เหล่านี้บางตำบล
อยู่ใกล้อำเภอเมืองพระประแดงเพียงคนละฝั่งแม่น้ำ และ

บางตำบลก็อยู่ใกล้อำเภอพระโขนง ราษฎรมีกิจธุระจะไปมา
เกี่ยวข้องแก่เจ้าพนักงานทางอำเภอเมืองพระประแดง อำเภอ
พระโขนงสะดวกกว่า จึงให้โอนท้องที่ตำบลบางหญ้าแพรก
ตำบลบางหัวเสือ ตำบลสำโรงใต้ ทั้ง ๓ ตำบลนี้ ไปขึ้นอำเภอ
เมืองพระประแดง และโอนตำบลบางนาไปขึ้นอำเภอพระ
โขนง จังหวัดพระนคร

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่กระทรวงมหาดไทยได้สั่งการโอน ให้
เจ้าพนักงานท้องที่รับมอบหมาย ในเมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นต้นไป

อนึ่ง เพราะเหตุที่ได้โอนท้องที่บางส่วนจากอำเภอพระ
โขนงอันเป็นอำเภอชั้นนอก ซึ่งมีกำนันผู้ใหญ่บ้าน และ
กรรมการอำเภอ เป็น ผู้ทำหน้าที่จับกุมได้ส่วนคดีชั้นต้นมาขึ้น
อำเภอบ้านทวายซึ่งเป็นชั้นใน การจึงต้องเปลี่ยนแปลงไป
ตามประกาศใช้พระราชบัญญัติปกครองท้องที่ในอำเภอชั้นใน
กรุงเทพ ฯ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๘ ฉะเพาะ
ตำบลที่โอนมานั้น คือ โอนการจับกุมปราบปรามได้ส่วนคดี
เป็นหน้าที่ตำรวจนครบาล อย่างอำเภอชั้นในทุกประการ

ประกาศมาแต่วันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

จอมพล บริพัตร

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑ เมษายน หน้า ๒)

เปลี่ยนอัตราค่าที่อนุญาตทำโป๊ะ
ในเขตต์แขวงมณฑลภูเก็ต ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน
พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ รับพระบรมราช
โองการเหนือเกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศ
ทราบทั่วกันว่า ตามประกาศลงวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๓
ได้เก็บค่าที่อนุญาตทำโป๊ะในมณฑลภูเก็ต โปะน้ำลึกแห่งละ
๓๐ บาท โปะน้ำตื้นแห่งละ ๒๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน
พ.ศ. ๒๔๖๔ เป็นต้นไปนั้น บัดนี้ ความทราบฝ่าละอองธุลี
พระบาทว่า การทำโป๊ะจับสัตว์น้ำในเขตต์แขวงมณฑลภูเก็ต
ได้ผลน้อยกว่าส่วนที่ควรต้องเสียเงินอากรตามอัตราในประกาศ
ซึ่งกล่าวมาแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ยกเลิก
อัตราค่าที่อนุญาตทำโป๊ะตามความในประกาศลงวันที่ ๒๕ มีนาคม
พ.ศ. ๒๔๖๓ นั้นเสีย และกำหนดอัตราใหม่ขึ้นใช้แทน ให้
เก็บค่าที่อนุญาตทำโป๊ะ น้ำลึกเกินกว่า ๓ วาแห่งละ ๑๕ บาท
น้ำตื้นแต่ ๓ วาและต่ำกว่า ๓ วาแห่งละ ๑๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๑
เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑

ศุภโยคเกษม

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๑ เมษายน หน้า ๘)

ประกาศ ขยายเขตต์สุขาภิบาลเมืองพิษณุโลก

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการ
ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ได้ทรงทราบ
ฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า หมู่บ้านถนนหากรุง ถนนสระแก้ว
ถนนเกษตร ถนนงามเมือง ถนนจุฬามณี ถนนกัลยาณมิตร
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองพิษณุโลก มีราษฎรตั้งเคหสถาน
ประกอบการหาเลี้ยงชีพอยู่มากเป็นปึกแผ่น ทั้งติดต่อกับ
เขตต์สุขาภิบาลเมือง สมควรจะได้รับความบำรุงรวมเข้า
เป็นสุขาภิบาลเมือง เพื่อความสุขสำราญของประชาชนยิ่ง
ขึ้น กระทรวงมหาดไทยได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา
ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้วนั้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศ

๑. ให้พระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลหัวเมือง ร.ศ. ๑๒๗
ในหมู่บ้านที่กล่าวแล้ว มีกำหนดเขตต์ที่เจ้าพนักงานได้ปัก
หลักไว้ใหม่เป็นสำคัญ ดังนี้

ก. ด้านใต้ จากหลักเขตต์หมายเลขที่ ๑ ที่มุมตะวันตก
ของโรงต้มกลั่นสุรา เลียบตามรั้วของโรงต้มกลั่นสุราด้าน

ตะวันตกเฉียงใต้ไปจดหลักเขตต์หมายเลขที่ ๒ ที่มุมใต้ของ
เขตต์โรงต้มกลั่นสุรา ริมถนนจุฬามณี

จากหลักเขตต์ที่ ๒ ตรงไปทิศตะวันออก ผ่านทางรถไฟ
เป็นมุมฉากที่กิโลเมตร ๓๘๘.๗๒๕ และต่อตรงไป วัดจาก
ศูนย์กลางทางรถไฟไปทิศตะวันออกอีก ๔๐ เมตร จดหลัก
เขตต์หมายเลขที่ ๓

ข. ด้านตะวันออก จากหลักเขตต์ที่ ๓ เลียบตามเขตต์
ที่ดินของกรมรถไฟ ด้านตะวันออกไปจดหลักเขตต์หมายเลข
ที่ ๔ ที่กิโลเมตร ๓๘๑.๘๘ ของกรมรถไฟ

ค. ด้านเหนือ จากหลักเขตต์ที่ ๔ หักเป็นมุมฉากผ่าน
ทางรถไฟตรงไปทิศตะวันตกจดหลักเขตต์หมายเลขที่ ๕ ที่ริม
แม่น้ำน่านฝั่งตะวันออก ซึ่งเส้นเขตต์ผ่านกับริมแม่น้ำที่นั่น

จากหลักเขตต์ที่ ๕ เลียบริมแม่น้ำน่านฝั่งตะวันออก ไป
ทางทิศใต้ จดหลักเขตต์หมายเลขที่ ๖ ที่ปากคลองมหาชัยไทย

จากหลักเขตต์ที่ ๖ ตรงข้ามแม่น้ำน่านไปฝั่งตะวันตก จด
หลักเขตต์หมายเลขที่ ๗ ที่ริมถนนราชพลีปากตะวันตก ตรง
มุมร้วระวางกรมทหารกับโรงเรียนพระคฺงราชวร

จากหลักเขตต์ที่ ๗ เลียบไปตามร้วของกรมทหารด้านใต้
จดหลักเขตต์หมายเลขที่ ๘ ที่ริมกำแพงเมืองด้านตะวันออก

ง. ด้านตะวันตก จากหลักเขตต์ที่ ๘ เลียบไปตามริม
กำแพง เมือง ด้านตะวันออกไปทางทิศใต้จดหลักเขตต์หมาย
เลขที่ ๘ ที่มุมตะวันออกเฉียงใต้ของกำแพงเมือง

จากหลักเขตต์ที่ ๘ ตรงข้ามแม่น้ำน่านไปฝั่งตะวันออก
จดหลักเขตต์ที่ ๑

๒. ส่วนอัตรากาสิโนรณและบรรดาผลประโยชน์ราย
ได้อื่น ๆ ซึ่งจะเก็บได้ในเขตต์สุขาภิบาลที่ได้ขยายใหม่นี้ ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้คงเก็บตามอัตราในประกาศฉบับ
ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๘ ไว้เป็นผลประโยชน์
สำหรับใช้จ่ายบำรุงการสุขาภิบาลตั้งแต่วันนี้ไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๖๒

จอมพล บริพัตร

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๘ เมษายน หน้า ๑๑)

พระราชบัญญัติการแพทย์เพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริว่าถึงกาลอันสมควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการแพทย์ พุทธศักราช ๒๔๖๖ บางแห่งในบางมาตราเสียใหม่ เพื่อให้ได้รับผลดียิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยบทยกมาตราต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่าพระราชบัญญัติการแพทย์เพิ่มเติมพุทธศักราช ๒๔๗๒

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์พุทธศักราช ๒๔๖๖ เสีย และใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ในพระราชบัญญัตินี้ คำว่า

“เสนาบดี” หมายความว่าถึงเสนาบดีเจ้ากระทรวงซึ่งสภา
การแพทย์สังกัดอยู่

“โรคศิลป์” หมายความว่าถึงการบำบัดโรคทางยาและทาง
ตัดผ่ารวมทั้งการผดุงครรภ์ การทำและรักษาฟัน การปรุง
หรือจำหน่ายยา การพยาบาล การนวด หรือการรักษาคน
บาดเจ็บป่วยไข้โดยวิธีใดๆ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน มาตรา ๗ แห่งพระราช
บัญญัติการแพทย์พุทธศักราช ๒๔๖๖ เลียบ และใช้ความต้ง
ต่อไปนี้แทน

“การประชุมใหญ่ของสภาการแพทย์นั้น ให้สภานายก
เป็นผู้กำหนดนัดเรียกต้องตามกฎหมายเสนาบดี แต่ถ้าหากว่าสภา
นายกป่วยไข้ไม่อยู่เสีย ก็ให้อุปนายกเป็นผู้จัดการกำหนดนัด
เรียกแทน แต่บรรดาข้อตกลงหรือข้อวินิจฉัยใดๆ ของที่ประชุม
นั้น ท่านบังคับมิให้ถือว่าเป็นอันสมบูรณ์ใช้ได้ นอกจาก
จะได้มีสภานายกหรืออุปนายกหนึ่งเป็นประธานพร้อมกับ
กรรมการอีกไม่น้อยกว่าครึ่งจำนวนในที่ประชุมนั้น (ที่ว่าครึ่ง
จำนวนนี้ ถ้าสภานายกหนึ่งเป็นประธานอยู่แล้ว จะนับอุปนายก
รวมเป็นกรรมการด้วยก็ได้)”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ พุทธศักราช ๒๔๖๖ เลียทั้งสิ้น

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ พุทธศักราช ๒๔๖๖ เลีย และใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“แต่ท่านบังคับไว้ว่า บรรดาผู้ประกอบกิจไม่ว่าในสาขาใดๆ แห่งโรคศิลป์ หากเป็นผู้ถือประกาศนียบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในสาขานั้น เป็นประกาศนียบัตรของกระทรวงธรรมการก็ดี หรือถือประกาศนียบัตรของโรงเรียนใดๆ ซึ่งสภาการแพทย์เห็นว่าแสดงความรู้ความชำนาญโดยหลักสูตรเทียบได้ว่าเสมอกันกับของกระทรวงธรรมการก็ดี บุคคลเช่นนี้จักต้องได้ขึ้นทะเบียน และรับอนุญาตในชั้นสูงที่สุดของสาขาที่ได้รับประกาศนียบัตรไว้นั้น ”

ประกาศมาณวันที่ ๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๕ พฤษภาคม หน้า ๑๔)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
 เรื่องการให้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
 สำหรับตำบลสาหร่าย ท้องที่อำเภอเมืองพินาย
 จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งตั้งขึ้นใหม่

มณฑลนครราชสีมาแจ้งว่า ทางราชการฝ่ายปกครองได้
 แยกท้องที่ตำบลบ้านจั่ว อำเภอเมืองพินาย จังหวัดนครราชสีมา
 ตั้งขึ้นเป็นอีกตำบลหนึ่ง เรียกว่า “ตำบลสาหร่าย”
 ขึ้นอยู่ในท้องที่อำเภอเดียวกัน ตำบลบ้านจั่วได้ประกาศให้
 ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตั้งแต่วันที่ ๒๐
 มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๓ แล้ว เหตุฉะนั้นจึงประกาศยืนยัน
 ความนี้ว่า ตำบลสาหร่ายซึ่งแยกมาจากตำบลบ้านจั่ว ได้
 ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาแล้วด้วย

ประกาศแต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ธานินทร์ มหาอำมาตย์เอก

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม หน้า ๑๙)

ประกาศให้หม่อมเจ้าใช้นามสกุล

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า ประเพณีออกนามหม่อมเจ้าที่ใช้นามาแต่ก่อน ย่อมใช้นามพระบิดาต่อให้ปรากฏว่าเป็นหม่อมเจ้าในกรมใดหรือพระองค์ใด ทรงพระราชดำริว่า บัดนี้ได้พระราชทานนามสกุลสำหรับต่างกรมและพระองค์เจ้าแล้ว ให้ใช้นามสกุลต่อนามหม่อมเจ้าแทนใช้นามกรมอย่างแต่ก่อน แต่หม่อมเจ้าซึ่งทรงสถาปนาให้มีพระเกียรติยศเป็นพระองค์เจ้านั้น ไม่ต้องใช้นามสกุลต่อท้ายพระนาม

อนึ่งสร้อย ฌอยุทธยา นั้น ถ้าเป็นหม่อมเจ้า หม่อมราชวงศ์ หม่อมหลวง ไม่ต้องใช้ เพราะมีคำแสดงศักดิ์ในราชตระกูลปรากฏอยู่แล้ว

ประกาศมาณวันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๕ มิถุนายน หน้า ๑๕)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
สำหรับท้องที่บางแห่งในมณฑลนครราชสีมา
ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลง

ด้วยตามแจ้งความในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ ตอนที่ ๗
วันที่ ๑๕ เดือนนี้ หน้า ๕๑๔ และ ๕๑๕ ทางราชการฝ่าย
ปกครองได้แก้ไขเขตต์ท้องที่บางแห่งในมณฑลนครราชสีมา
เพื่อสะดวกแก่การปกครอง คือ

๑. โอนตำบลโนนค้อรวม ๑๑ หมู่บ้าน จากอำเภอกัน-
ทรารมย์ จังหวัดอุบลราชธานี ไปขึ้นอำเภวารินชำราบ จังหวัด
อุบลราชธานี คงเรียกตำบลโนนค้อตามเดิม เหลืออีก ๒
หมู่บ้าน โอนไปขึ้นกับตำบลจารใหญ่ อำเภอน้ำอ้อม จังหวัด
อุบลราชธานี

๒. โอนตำบลเมืองน้อย ตำบลละทาย จากอำเภอ
เขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี มาขึ้นอำเภอกันทรารมย์
จังหวัดอุบลราชธานี นามตำบลคงเดิม

๓. โอนหมู่บ้านในตำบลกันทรารมย์ อำเภอห้วยเหนือ
จังหวัดอุบลราชธานี ไปขึ้นตำบลสะเดา ๑ หมู่บ้าน ตำบลสังขะ
๑ หมู่บ้าน ในท้องที่อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ตำบลที่กล่าวชื่อทั้งนี้ได้ประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติ
ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้ว คือ ตำบลโนนค้อ ตำบล
เมื่อน้อย ตำบลละลาย ตำบลกันทรารมย์ ตำบลสะเตา
ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ และตำบลสังขะ
ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕

เหตุฉะนั้นจึงประกาศยืนยันความนี้สำหรับการใช้พระราช
บัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ในท้องที่ที่กล่าวทั้งนี้ ตรง
กับทำเนียบท้องที่ของทางราชการฝ่ายปกครองซึ่งได้เปลี่ยน
แปลงแล้วด้วย

ประกาศแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
ธำนิวัต มหาอำมาตย์เอก
เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๘ มิถุนายน หน้า ๒๕)

ข้อบังคับ

สภากรรมการองค์มนตรี

พุทธศักราช ๒๔๗๒

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์มนตรี
พ.ศ. ๒๔๗๐ สภากรรมการองค์มนตรี ตั้งข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

การเลือกสภานายกและอุปนายก

- ข้อ ๑. เมื่อได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการ
องค์มนตรีขึ้นตามความใน มาตรา ๑๒ แห่งพระราช
บัญญัติองค์มนตรีแล้ว ให้เลขาธิการนัดประชุม เมื่อ
ถึงกำหนด ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มิได้เสด็จ
พระราชดำเนินมาสู่ชุมนุมกรรมการหรือโปรดเกล้าฯ ให้
ผู้ใดมาเป็นประธานให้เลขาธิการดำเนินการประชุม
เลือกสภานายกและอุปนายกตามพระราชบัญญัติ
- ข้อ ๒. การเลือกสภานายกนั้น ให้มีการเสนอนามเสีย
ขึ้นหนึ่งก่อน กรรมการผู้ใดเห็นใครสมควรแก้ตำแหน่ง

สภานายกก็ให้เสนอขึ้น แต่ให้มีกรรมการรับรองอีก
 คนหนึ่ง นามที่เสนอขึ้นนั้นจะกินาก็ได้ และให้เลือก
 สภานายกจากนามเหล่านั้น โดยวิธีเขียนกากบาทลง
 หน้านามผู้ซึ่งผู้เลือกเห็นควรรับตำแหน่ง เมื่อได้เลือก
 โดยวิธีนี้ และนับคะแนนแล้ว ให้เลขาธิการประกาศ
 คะแนนต่อชุมนุมกรรมการ ผู้ใดได้คะแนนสูงสุดให้
 ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือกเป็นสภานายก ถ้ามีสองนาม
 ได้คะแนนสูงเท่ากัน ให้เลือกใหม่จะเพาะสองนาม

ในการนับคะแนนนั้น ให้เลขาธิการเชิญกรรมการ
 สองนายมาช่วย

ข้อ ๓. วิธีเลือกอุปนายก ให้ใช้อย่างเดียวกันกับการเลือก
 สภานายก

ข้อ ๔. เมื่อได้เลือกสภานายกและอุปนายกแล้ว ถ้าพระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมิได้ประทับอยู่ในชุมนุมกรรมการ
 หรือโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ใดมาเป็นประธานไซ้ ให้เลขา-
 ธิการนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราช
 ทานพระบรมราชานุมัติตามพระราชบัญญัติมาตรา ๑๒

หมวดที่ ๒

หน้าที่เจ้าพนักงาน

ข้อ ๕. สถานายกมีหน้าที่ดังนี้ คือ

ก. เป็นผู้ดำเนินการของสภาตามพระราชบัญญัติ

ข. เป็น ประธานใน ชุมนุม กรรมการ องคมนตรี
เว้นแต่ในขณะที่ยกเลิกวาระอภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้าน
ญัตติในชุมนุมกรรมการ

ค. เป็นผู้บังคับบัญชาการงานในสภา

ข้อ ๖. อุปนายกมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยสถานายกในกิจการทั้งปวง
เป็นผู้ทำการแทนสถานายกใน เวลาที่ สถานายกไม่อยู่
และเป็นประธานในชุมนุม กรรมการในเมื่อสถานายก
มอบหมาย

ถ้าตำแหน่งสถานายกว่างลง ให้อุปนายกเป็นผู้
แทนสถานายก มีอำนาจและหน้าที่เหมือนสถานายก
จนกว่าจะได้เลือกตั้งสถานายกใหม่ตามพระราชบัญญัติ

ข้อ ๗. นอกจากที่ระบุไว้โดยฉะเพาะในข้ออื่นๆ แล้ว เลขาธิการมีหน้าที่ดังนี้ คือ

ก. นัดประชุมกรรมการโดยคำสั่งสถานายก

ข. อ่านระเบียบและบรรดาหนังสือทั้งปวงแจ้ง
ต่อชุมนุมกรรมการตามคำสั่งสภานายก

ค. จดรายงานการประชุม

อนึ่งเมื่อกรรมการผู้ใดได้กล่าวข้อความ
ขึ้นในชุมนุมกรรมการแล้ว ภายหลังขอ
คืนคำนั้นเสีย ถ้าชุมนุมกรรมการอนุญาต
ก็ให้เลขาธิการถอนออกเสียจากรายงาน

ง. รักษาและรับผิดชอบในสถานที่ทำงานและ
รักษาสรพหนังสือของสภา มิให้ผู้ใด
เอาไป หรือเปิดเผยสรพหนังสือ เว้น
แต่เมื่อชุมนุมกรรมการหรือสภานายก
อนุญาต

ข้อ ๘. เมื่อสภานายกให้อนุมัติแล้ว เลขาธิการจะจัดให้มี
เจ้าพนักงานเข้าไปในชุมนุมกรรมการ เพื่อช่วยเหลือ
ในหน้าที่เลขาธิการก็ได้

หมวดที่ ๓

การประชุม

ข้อ ๙. โดยปกติปีหนึ่งมีกำหนดเวลาเป็นสมัยประชุม ๒ สมัย
คือ ตั้งแต่ต้นเดือน มิถุนายน ถึงปลายเดือน กันยายน

สมัยหนึ่ง และตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายนถึงปลาย
เดือนกุมภาพันธ์สมัยหนึ่ง ในเดือนซึ่งมิได้อยู่ในสมัย
ประชุมถ้ามีราชการด่วน สภานายกอาจเรียกประชุมได้
ข้อ ๑๐. การประชุมมี ๒ อย่างคือ

ก. การประชุมปกติ ถ้ามีราชการกรรมการจะ
ได้มาประชุมกันทุกวันพุธตั้งแต่เวลา ๑๔.๓๐ ถึง ๑๕
นาฬิกา เว้นแต่ในวันหยุดราชการหรือในวันมีงาน
พระราชพิธีตามหมายกำหนดการ

ข. การประชุมพิเศษ ซึ่งจะได้นัดมาประชุม
นอกจากเวลาปกติ

ข้อ ๑๑. การนัดประชุมนั้น จะออกหนังสือนัดหรือบอกนัด
ในชุมนุมกรรมการก็ได้ แต่การบอกนัดในชุมนุม
กรรมการนั้น ถ้ากรรมการผู้ใดไม่ได้มาประชุมด้วยแล้ว
ก็ให้เลขาธิการมีหนังสือบอกนัดไปยังกรรมการผู้นั้น

ข้อ ๑๒. การออกหนังสือนัดประชุมนั้น ให้ส่งระเบียบวาระ
แห่งการประชุมไปด้วย และโดยปกติให้นัดล่วงหน้า
อย่างน้อย ๗ วัน เว้นแต่เป็นการด่วนจะนัดเร็วกว่านั้น
ก็ได้

- ข้อ ๑๓. กรรมการต้องมายังศาลประชุมตามกำหนด ถ้ามีเหตุขัดข้องมาไม่ได้ ก็ให้แจ้งแก่เลขาธิการให้ทราบไว้ก่อนถึงกำหนดทุกครั้ง
- ข้อ ๑๔. กรรมการจะเลือกนั่งที่ใด ซึ่งจัดไว้สำหรับ กรรมการก็ได้ เมื่อเลือกแล้วพียงนั่งที่นั้นตลอดไป แต่จะสับเปลี่ยนกันโดยความยินยอมก็ได้ เมื่อขัดข้องก็ให้สถานายกชี้ให้
- ข้อ ๑๕. เมื่อเปิดประชุมแล้ว ประธานจะได้ขอให้ชุมนุมกรรมการรับรองรายงานประชุมคราวก่อน
- ข้อ ๑๖. กรรมการจะได้ตั้งอนุกรรมการประจำขึ้นไว้ ๕ คน เป็นผู้ตรวจสอบรายงานประชุม ให้อนุกรรมการประชุมกันตรวจณสำนักงานของเลขาธิการ
- ข้อ ๑๗. รายงานซึ่งอนุกรรมการได้ตรวจสอบแล้วนั้น ให้มีอย่างน้อย ๓ ฉบับวางบนโต๊ะในห้องประชุมก่อนเวลาประชุมอย่างน้อยหนึ่งชั่วโมง เพื่อให้กรรมการทั้งหลายได้มีโอกาสตรวจดูได้
- ข้อ ๑๘. เมื่อชุมนุมกรรมการได้รับรองรายงานแล้ว ถ้าประธานมีเรื่องที่ควรแจ้งให้ชุมนุมกรรมการทราบก่อนเริ่มปรึกษาตามระเบียบวาระ ก็ให้แจ้งต่อชุมนุมกรรมการ

อนึ่งกรรมการคนใดจะบอกล่วงหน้ายุติซึ่งจะเสนอ
ในคราวหน้า ก็ให้บอกก่อนเริ่มกิจการตามระเบียบวาระ
ข้อ ๑๕. การประชุมโดยปกติให้ดำเนินตามระเบียบวาระ เว้น
แต่ขุมนุมกรรมการจะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่นในคราว
นั้น

หมวดที่ ๔

ยุติ

ข้อ ๒๐. โดยปกติกรรมการคนใดจะเสนอยุติ ต้องบอก
ล่วงหน้าเป็นหนังสืออย่างน้อย ๓ วัน

การบอกล่วงหน้านั้น จะบอกในขุมนุมกรรมการ
โดยวิธีอ่านยุติแล้วมอบต้นฉบับลงนามให้แก่ประธาน
หรือจะบอกแก่เลขาธิการก็ได้

ข้อ ๒๑. ยุติดังต่อไปนี้ไม่ต้องบอกล่วงหน้า

- ก. ยุติให้รับรองรายงานประชุม
- ข. ยุติให้รับรองรายงานของอนุกรรมการ
- ค. ยุติให้นำหนังสือหรือเรื่องใดออกวางบนโต๊ะ
หรือพิมพ์ขึ้น
- ง. ยุติให้เลื่อนการประชุมหรือให้เลื่อนการกล่าว
อภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านยุติไปเวลาอื่น

- จ. ญัตติให้เปลี่ยนภาวการประชุมเป็นอนุกรรมการ
เต็มสภา
 - ฉ. ญัตติให้ตั้งอนุกรรมการหรือให้ส่งปัญหาไปยัง
อนุกรรมการซึ่งได้ตั้งไว้แล้ว
 - ช. ญัตติให้ผู้ซึ่งไม่ใช่กรรมการออกไปเสียจากชุม-
มนุมกรรมการ
 - ซ. ญัตติให้ปริกษาการอันหนึ่งอันใด เป็น การด่วน
หรือก่อนเรื่องอื่น
 - ญ. ญัตติซึ่งชุมนุมกรรมการยอมรับพิจารณาโดยไม่
ต้องบอกล่วงหน้า
 - ด. ญัตติขอแปรญัตติซึ่งประธานนำออกให้ปริกษา
แล้ว
 - ต. ญัตติใดๆ ซึ่งประธานเห็นว่าเป็นปัญหาเล็กน้อย
หรือจะไม่มีผู้ใดคัดค้าน
- ข้อ ๒๒. ผู้เสนอญัตตินั้นถึงจะเป็นญัตติประเภทที่ไม่ต้องบอก
ล่วงหน้าก็ต้องเขียนเป็นหนังสือยื่นต่อประธานเสมอ
อนึ่งญัตติต้องมีผู้รับรอง ถ้าไม่มีผู้รับรองญัตตินั้นก็
เป็นอันตกไป

เมื่อมีผู้รับรองแล้วให้ประธานนำออกเป็นปัญหาให้
 ปรีกษากัน และเมื่อประธานนำออกให้ปรีกษาแล้ว
 ญัตตินั้นจะถอนไม่ได้เว้นแต่เมื่อชุมนุมกรรมการอนุญาต

ข้อ ๒๓. ถ้ากรรมการผู้หนึ่งผู้ใดมีความสงสัย จะขอให้
 ประธานอ่านญัตติซ้ำหลายครั้งก็ได้

ข้อ ๒๔. ผู้เสนอญัตติจะพูดนำญัตติของตนก่อนก็ได้ แต่ใน
 ที่สุดต้องกล่าวเสนอให้เป็นที่แน่นอนว่า จะขอให้ลง
 มติอย่างไร

ข้อ ๒๕. ญัตติจะได้รับพิจารณา ตาม ลำดับ ที่ได้ลงไว้ใน
 ระเบียบวาระ

เมื่อประธานเรียกให้ผู้เสนอญัตติกล่าวญัตติของตน
 และผู้เสนอมิได้กล่าวในเวลานั้นแล้ว ญัตตินั้นเป็น
 อันระงับไป

ข้อ ๒๖. คำบอกล่วงหน้าญัตติอื่นไม่มีสารหรือ มีข้อความอัน
 พึงรังเกียจนั้น ประธานจักไม่รับไว้ก็ได้

ข้อ ๒๗. เมื่อญัตติใดได้ปรีกษาทกไปแล้ว ห้ามไม่ให้ผู้ใด
 นำญัตติซึ่ง มีข้อความเช่นเดียวกันนั้น ขึ้นเสนอ อีกใน
 สมัยประชุมเดียวกัน เว้นไว้แต่ชุมนุมกรรมการจะ
 ขอมให้ยกขึ้นปรีกษาอีก

ข้อ ๒๘. ญัตติซึ่งได้ปรึกษาทกลงกันแล้วนั้น ชุมนุมกรรมการ
จะลงมติให้ปรึกษากันใหม่อีกก็ได้

ข้อ ๒๙. ญัตติซึ่งได้ถอนไป หรือได้ระงับแล้วนั้น จะนำ
เสนออีกก็ได้

ข้อ ๓๐. ญัตติขอให้เลื่อนการประชุมนั้นจะขอแปรไม่ได้
เว้นแต่จะขอเปลี่ยนกำหนดเวลา

ข้อ ๓๑. มติของชุมนุมนุมกรรมการนั้น ถ้ามีผู้เสนอญัตติขอให้
เลิกถอนไซ้ร ชุมนุมกรรมการจะปรึกษาทกลงให้เลิก
ถอนเสียก็ได้

หมวดที่ ๕

การแปรญัตติ

ข้อ ๓๒. วิธีแปรญัตติอาจทำได้ด้วยประการเหล่านี้

ก. ตัดคำ

ข. เติมคำ

ค. ตัดคำและใช้คำอื่นแทน

ง. ตัดคำออกทั้งหมดและใช้คำอื่นแทนโดยความ
อย่างเดียวกัน

ข้อ ๓๓. เมื่อมีคำขอแปรญัตติ ประธานจักต้องเสนอคำแปร
ตามลำดับก่อนหลังแห่งคำในญัตตินั้น ถ้ามีผู้ขอแปร

คำเดียวกันหลายคน ประธานจักต้องเสนอคำของผู้ที่
ขอก่อน

ข้อ ๓๔. ผู้ตติตอนใดที่ผ่านพ้นไปจนถึงได้ปรึกษาหรือยกขึ้น
ปรึกษาดอนหลังแล้วนั้น จะย้อนไปขอแปรอีกไม่ได้
เว้นไว้แต่เมื่อปรึกษาทั้งญัตติอีกครั้งหนึ่ง

ข้อ ๓๕. คำแปรที่ได้ปรึกษาให้ตกไปแล้วนั้น จะยกขึ้นขอ
ปรึกษาก็มิได้ เว้นไว้แต่ชุมนุมกรรมการจะได้อนุญาต

ข้อ ๓๖. คำแปรที่ได้ปรึกษากันไปแล้ว ชุมนุมกรรมการจะ
ตกลงให้ยกขึ้นปรึกษาใหม่อีกก็ได้

ข้อ ๓๗. คำแปรนั้นจะขอแปรอีกชั้นหนึ่งก็ได้ และจะขอ
แปรคำแปรต่อ ๆ ไปอีกก็ได้

ข้อ ๓๘. ถ้าชุมนุมกรรมการไม่เห็นชอบ คำแปรซึ่งเสนอขึ้น
และปรึกษาให้ตกไปไซ้ ให้ประธานนำเอาญัตติเดิม
ขึ้นตั้งเป็นปัญหาให้ลงมติ

ข้อ ๓๙. ถ้าชุมนุม กรรมการ ตกลง เห็นชอบ ตามคำแปรไซ้
ให้ประธานนำญัตติเดิมตามที่ได้ แปรแล้ว ออก ตั้งเป็น
ปัญหาให้ลงมติ

ข้อ ๔๐. วิธีปรึกษาคำแปรให้ยกเอาบทบัญญัติแห่งการปรึกษา
ญัตติมาใช้โดยอนุโลม

หมวดที่ ๖

การกล่าวอภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านญัตติ

ข้อ ๔๑. ประธานเป็นผู้รักษาระเบียบการกล่าวอภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านญัตติ ถ้ามีปัญหาเรื่องระเบียบแห่งการกล่าวอภิปรายไซ้ ให้ประธานชี้ขาดไปทันที

ข้อ ๔๒. ถ้ากรรมการคนใดจะ คัดค้าน คำชี้ขาด ของ ประธาน จะเสนอญัตติคัดค้านคำชี้ขาดต่อชุมนุมกรรมการก็ได้

ข้อ ๔๓. ในเวลาที่กรรมการกำลังกล่าวอภิปรายอยู่นั้น ถ้าประธานยื่นขึ้น ให้กรรมการผู้กำลังพูดหรือจะขอพูดนั้น ระวังถ้อยคำแล้วนั่งลง และกรรมการทั้งหลายซึ่งอยู่ในชุมนุมนั้นต้องนั่งฟังคำที่ประธานกล่าว

ข้อ ๔๔. เมื่อประธานเตือนกรรมการคนใดให้เข้าระเบียบ ให้กรรมการคนนั้นนั่งลงทันที เว้นไว้แต่ประธานจะอนุญาตให้ชี้แจง จึงจะพูดชี้แจงต่อไปได้

ข้อ ๔๕. กรรมการคนใดมีความประสงค์จะกล่าวความข้อหนึ่งข้อใดก็ให้ยื่นขึ้นในที่ของตน เมื่อประธานให้สัญญาณให้พูดแล้วจึงพูดได้ คำพูดนั้นต้องพูดกับประธานเสมอ

- ข้อ ๔๖. ถ้ากรรมการสองคนหรือมากกว่าสองคนยื่นขึ้นพร้อมกันจะขอพูดในชุมนุมกรรมการ ประธานจะได้เรียกกรรมการผู้ที่ประสพதாக่อนให้เป็นผู้พูด
- ข้อ ๔๗. กรรมการคนใดจะเสนอญัตติให้ชุมนุมกรรมการพังกำพูดของกรรมการคนหนึ่งคนใดซึ่งยื่นขึ้นขอพูดก็ได้ ญัตตินี้ไม่ต้องบอกล่วงหน้า
- ข้อ ๔๘. การกล่าวอภิปรายนั้นชุมนุมกรรมการจะตกลงกันให้เลื่อนไปวันอื่นเวลาอื่นก็ได้
- ข้อ ๔๙. กรรมการทุกคนมีสิทธิจะพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่หรือพูดอาศัยญัตติหรือคำแปร ซึ่งตนเองจะเป็นผู้เสนอ หรือในเรื่องระเบียบแห่งการกล่าวอภิปราย แต่จะพูดในเรื่องอื่น ๆ ไม่ได้
- ข้อ ๕๐. เมื่อประธานได้ตั้งปัญหาให้ลงมติ และได้ลงมติแล้ว ห้ามมิให้กล่าวอภิปรายในเรื่องนั้นอีกต่อไป
- ข้อ ๕๑. ในเวลาที่ชุมนุมกรรมการกำลังลงคะแนนมตินั้น กรรมการจะยื่นขึ้นพูดได้แต่เมื่อได้รับอนุญาตของประธานและเฉพาะในเรื่องระเบียบเท่านั้น
- ข้อ ๕๒. ห้ามมิให้กรรมการกล่าวติเตียนความตกลงของชุมนุมกรรมการ เว้นไว้แต่จะกล่าวเพื่อขอให้เลิกล้างความตกลงนั้น

ข้อ ๕๓. ในเรื่องเดียวกัน กรรมการคนหนึ่งจะกล่าวอภิปรายซ้ำสองครั้งไม่ได้ เว้นไว้แต่จะพูดเพื่อชี้แจงข้อความที่ตนได้พูดมาแล้วซึ่งมีกรรมการเข้าใจผิด และไม่นำความใหม่มาพูด

ข้อ ๕๔. กรรมการผู้เสนอญัตติมีสิทธิจะพูดตอบอภิปรายของผู้อื่นได้ เมื่อกรรมการผู้นั้นได้พูดตอบแล้ว ห้ามมิให้กรรมการอื่นกล่าวอภิปรายในเรื่องนั้นอีก ถ้ามีผู้เสนอคำแปร และกรรมการผู้เสนอญัตติได้กล่าวอภิปรายในเรื่องคำแปรนั้นแล้ว ก็หมดสิทธิที่จะพูดตอบ

อนึ่งผู้เสนอคำแปรก็ดี ผู้เสนอญัตติเป็นปัญหาสอดคล้องก็ดี จะพูดตอบไม่ได้

ข้อ ๕๕. กรรมการผู้รับรองญัตติโดยยังมีได้กล่าวอภิปรายย่อมมีสิทธิจะพูดสนับสนุนญัตติได้ในชั้นหลัง

ข้อ ๕๖. ญัตติขอเลื่อนการประชุมนั้นจะกล่าวอภิปรายมิได้นอกจากจะขอเปลี่ยนกำหนดเวลาที่เลื่อนไป

ข้อ ๕๗. ถ้าการกล่าวอภิปรายหยุดลงด้วยเหตุดังต่อไปนี้

ก. เกิดมีปัญหาเรื่องระเบียบขึ้น

ข. ชุมนุมกรรมการลงมติให้เลื่อนการกล่าวอภิปรายไป

ก. มีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้นซึ่งทำให้ชุมนุมกรรมการเห็นว่าควรหยุดการกล่าวอภิปรายไว้

เมื่อจะกล่าวอภิปรายเรื่องเดียวกันในคราวหน้า ก็ให้ตั้งต้นต่อจากที่หยุดนั้น

ข้อ ๕๔. การกล่าวอภิปรายต้องหยุดโดยเหตุต่อไปนี้

ก. เมื่อปรากฏว่าขาดองค์ประชุม

ข. เมื่อตกลงกันให้เลื่อนการประชุมไป

ค. เมื่อมีญัตติเป็นปัญหาสอด หรือญัตติปิดอภิปรายและชุมนุมกรรมการตกลงตามญัตตินั้น

ปัญหาสอด

ข้อ ๕๕. ขุณะซึ่งชุมนุมกรรมการกำลังปรึกษาปัญหาหนึ่งปัญหาใดอยู่นั้น กรรมการคนหนึ่งจะเสนอญัตติเป็นปัญหาสอดว่าอย่าเพ่อลงมติในเรื่องปัญหาซึ่งกำลังปรึกษายู่นั้นก็ได้

ถ้าชุมนุมกรรมการลงमतกลงตามปัญหาสอดไซ้ ญัตติเดิมก็เป็นอันระงับไป

ถ้าชุมนุมกรรมการลงมติไม่เห็นชอบตามปัญหาสอดก็ให้ประธานนำญัตติเดิมออกตั้งปัญหาให้ลงमतทันที มิให้มีผู้ขอแปรญัตติหรือกล่าวอภิปรายกันอีก

ถ้าชุมนุมกรรมการตกลงกันงดการประชุมแทนลง
มติเรื่องปัญหาสอใดไซ้ ปัญหาสอคนนั้นก็เป็นอันไม่
ต้องพิจารณา

ถ้าได้เริ่มการกล่าวอภิปรายเรื่องปัญหาสอแล้ว
การกล่าวอภิปรายนั้นเลื่อนไม่ได้

ปัญหาสอคนนั้นจะเสนอในชุมนุมอนุกรรมการ หรือ
เสนอในเรื่องคำแปรญัตติไม่ได้

ปิดอภิปราย

ข้อ ๖๐. ในเวลาที่กล่าวอภิปรายกันอยู่นั้น กรรมการคนใด
จะเสนอญัตติปิดอภิปราย มีความว่าให้ประธานนำ
ปัญหาออกให้ลงมติโดยไม่ต้องกล่าวกันต่อไปอีกก็ได้
ญัตติเช่นนี้เมื่อมีผู้รับรองแล้วประธานต้องนำออกให้ลง
มติทันที

หมวดที่ ๗

การลงมติ

ข้อ ๖๑. เมื่อกล่าวอภิปรายจบลง ประธานพึงนำญัตติออก
ตั้งเป็นปัญหาให้ชุมนุมกรรมการลงมติ

ข้อ ๖๒. เมื่อประธานตั้งปัญหาให้ชุมนุมกรรมการลงมติ
นั้น ถ้าปัญหามีความซับซ้อนเป็นที่เข้าใจยากไซ้

ชุมนุมกรรมการจะขอให้แยกความออกลงมติเป็นตอน ๆ
ก็ได้

ข้อ ๖๓. เมื่อประธานถามข้อความใดต่อชุมนุมกรรมการว่า
จะคัดค้านหรือไม่ ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านให้ถือว่าชุมนุม
กรรมการเห็นชอบด้วย

ข้อ ๖๔. วิธีลงคะแนนเพื่อลงมตินั้นมี ๒ วิธี คือลงคะแนน
เปิดเผย และลงคะแนนลับ ถ้าประธานบอกให้ลง
คะแนนเปิดเผย กรรมการผู้หนึ่งผู้ใดจะร้องขอให้
เปลี่ยนเป็นวิธีลงคะแนนลับก็ได้ เมื่อมีผู้ร้องขอขึ้น
เช่นนั้นก็ให้ลงมติโดยวิธีลงคะแนนลับ

ข้อ ๖๕. วิธีลงคะแนนเปิดเผยนั้นคือ ให้ประธานเรียกให้
ผู้เห็นด้วยยกมือครั้งหนึ่ง แล้วเรียกให้ผู้ที่ไม่เห็น
ด้วยยกมืออีกครั้งหนึ่ง

วิธีลงคะแนนลับนั้นคือ ให้ประธานเรียกให้ผู้
เห็นด้วยทั้งเสียงขาน ผู้ที่ไม่เห็นด้วยทั้งเสียงเงิน ลง
ในหีบซึ่งจัดไว้

ข้อ ๖๖. การนับคะแนนนั้นให้เป็นหน้าที่ของเลขาธิการ แต่
ประธานจะเรียกกรรมการอีกสองนายเป็นผู้ช่วยนับก็ได้

ข้อ ๖๗. เมื่อได้ลงคะแนนแล้ว ประธานจะได้ประกาศ
 คะแนนต่อชุมนุมกรรมการ เป็นอันว่าการลงมตินั้น
 เสร็จแล้ว

ข้อ ๖๘. ถ้าการลงมติยังไม่เสร็จ มีกรรมการคนหนึ่งคนใด
 เข้ามายังชุมนุมไשר กรรมการผู้นั้นจะลงคะแนนมติ
 ด้วยก็ได้ แต่ถ้าเข้ามาเมื่อประธานประกาศคะแนน
 แล้ว ผู้นั้นลงมติไม่ได้

หมวดที่ ๘

ระเบียบความประพฤติในชุมนุมกรรมการ

ข้อ ๖๙. กรรมการผู้ใดกระทำดังต่อไปนี้ได้ชื่อว่าประพฤติผิด
 ระเบียบ คือ

ก. ใช้อื้อยคำอันฟังรังเกียจ และไม่ยอมถอน
 หรือขอขมาตามควร

ข. กล่าวคำหยาบคายต่อกรรมการคนอื่น

ค. จงใจกระทำการอันเป็นเหตุรบกวนกิจการใน
 ชุมนุมกรรมการ

ง. ขัดคำสั่งอันชอบด้วยระเบียบของประธาน

ข้อ ๗๐. ถ้าประธานขานข้อกล่าวโทษกรรมการผู้ประพฤติผิด
 ระเบียบ ชุมนุมกรรมการอาจลงมติให้ลงโทษกรรมการ
 ผู้นั้นอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

พิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุ

- ก. ตีเตียนและภาคทัณฑ์
- ข. บังคับให้ขอขมา
- ค. จับไล่ให้ออกจากชุมนุมกรรมการ
- ง. มีให้นั่งในชุมนุมกรรมการเป็นครั้งเป็นคราว
- จ. นำความขึ้นกราบบังคมทูลขอพระราชทานให้
ออกจากตำแหน่งกรรมการตามความในมาตรา ๑๘
แห่งพระราชบัญญัติองค์มนตรี

ข้อ ๗๑. ถ้ามีผู้กล่าวหากรรมการว่าประพฤติผิดระเบียบ ผู้
กล่าวหาต้องแสดงคำหาให้ชัดเจนว่าประพฤติผิดอย่างไร
และต้องเสนอญัตติขึ้น กรรมการผู้ต้องหาถ้ามีประสงค์
จะเสนอคำแก้ตัวก็ให้เสนอได้ เมื่อได้แก้ตัวแล้วหรือ
ไม่ประสงค์จะแก้ตัวไซ้ ให้กรรมการผู้นั้นออกไปจาก
ห้องประชุมและรอฟังคำตัดสินของชุมนุมกรรมการ

ข้อ ๗๒. กรรมการผู้ใดร้องเรียกคำหยาบคายซึ่ง กรรมการคน
อื่นกล่าว กรรมการผู้นั้นอาจเสนอญัตติขึ้นว่าให้จัดคำ
หยาบคายนั้นลง แต่ต้องเสนอขึ้นทันทีก่อนที่กรรมการ
อื่นพูด ถ้าชุมนุมกรรมการลงมติเห็นชอบก็ให้ประธาน
สั่งให้จัดถ้อยคำไว้ กรรมการผู้ใดถูกจัดคำกล่าวเช่นนั้น
กรรมการผู้นั้นนับว่าประพฤติผิดระเบียบ

พิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุ

หมวดที่ ๕

อนุกรรมการเต็มสภา

- ข้อ ๗๓. ชุมนุมกรรมการอาจลงมติเปลี่ยนภาพแห่งการประชุม
กรรมการ เป็นชุมนุมอนุกรรมการเต็มสภา
- ข้อ ๗๔. ในชุมนุมอนุกรรมการเต็มสภานั้นให้ใช้ข้อบังคับนี้
ตามแต่จะใช้ได้ แต่ญัตติไม่ต้องมีผู้รับรองไม่ต้องบอก
ล่วงหน้า และกรรมการคนหนึ่งจะพูดในปัญหาเดียว
เกินกว่าครั้งหนึ่งก็ได้
- ข้อ ๗๕. ถ้อยคำที่กล่าวปรึกษากันในชุมนุมอนุกรรมการเต็ม
สภานั้นไม่ต้องจดยางานละเอียด ให้จัดแต่ข้อ
ตกลงกัน

หมวดที่ ๑๐

อนุกรรมการ

- ข้อ ๗๖. อนุกรรมการซึ่งชุมนุมกรรมการอาจตั้งขึ้นตาม
มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์มนตรีนั้นให้มี
จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน และไม่มากกว่า ๕ คน
- ข้อ ๗๗. เมื่อมีญัตติเสนอให้ตั้งอนุกรรมการ ถ้ากรรมการ
๓ คนร้องขอให้เลือกตัวโดยวิธีลงคะแนนลับไว้ การ

เลือกตัวนั้นจะต้องทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ถ้าคะแนน
เท่ากันให้ประธานตัดสินโดยการจับฉลาก

ข้อ ๗๘. ประธานอนุกรรมการมีสิทธิลงคะแนนความเห็น
และคะแนนชี้ขาดด้วย

ข้อ ๗๙. การประพจน์พิจารณาเรียบในชุมนุมอนุกรรมการนั้น
จะต้องรายงานให้ชุมนุมกรรมการวินิจฉัย

หมวดที่ ๑๑

วิธีพิจารณาร่างกฎหมายหรือร่างอื่น ๆ

ข้อ ๘๐. ถ้าจะประชุมพิจารณาร่างกฎหมายหรือร่างอื่น ๆ ให้
พิมพ์ร่างนั้นแจกกรรมการโดยปกติไม่น้อยกว่า ๓ วัน
ก่อนวันประชุม

ข้อ ๘๑. กรรมการคนใดไม่เห็นชอบด้วยในหลักการแห่ง
ร่างนั้นให้แจ้งแก่สภานายกเป็นหนังสือก่อนถึงเวลา
ประชุม

ข้อ ๘๒. เมื่อถึงเวลาประชุมพิจารณาร่างนั้น ถ้ามีผู้แจ้งมา
ยังสภานายกว่าไม่เห็นด้วยในเรื่องหลักการก็ให้สภา
นายกให้โอกาสแก่ผู้นั้นกล่าวอธิบายเหตุผล ถ้ามี
ผู้กล่าวแย้งประการใดก็ให้กล่าวอธิบายต่อไปจนสิ้น
จำนวน จึงให้ชุมนุมกรรมการลงมติ

- ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านในหลักการ หรือมีผู้คัดค้าน แต่ชุมนุมกรรมการลงมติไม่เห็นชอบด้วยคำคัดค้านนั้น แล้ว ก็ให้ถือว่าชุมนุมกรรมการยอมรับร่างนั้นไว้ปรึกษา ละเอียดยต่อไป การปรึกษาครั้งที่หนึ่งสุดสิ้นเพียงนี้
- ข้อ ๘๓. ถ้าในการปรึกษาครั้งที่หนึ่งชุมนุมกรรมการรับร่างไว้ ปรึกษาละเอียดยต่อไปแล้ว ให้ปรึกษาลงมติว่าจะตั้ง อนุกรรมการไปพิจารณาหรือจะเปลี่ยนภาวแห่งชุมนุม เป็นอนุกรรมการเต็มสภา หรือชุมนุมกรรมการจะ ปรึกษาครั้งที่สองตามระเบียบ
- ข้อ ๘๔. ถ้าชุมนุมกรรมการตั้ง อนุกรรมการไปพิจารณาไซ้ เมื่ออนุกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วให้รายงานต่อชุมนุม กรรมการ ชุมนุมกรรมการจะได้พิจารณารายงานของอนุ กรรมการพร้อมด้วยร่างนั้น และปรึกษากันต่อไปโดย ละเอียด การปรึกษาครั้งนี้เรียกว่าการปรึกษาครั้งที่สอง
- ข้อ ๘๕. ถ้าชุมนุมกรรมการตกลงว่าจะเปลี่ยนภาวเป็นอนุ กรรมการเต็มสภาปรึกษากันเอง โดยรายละเอียดไซ้ ก็ให้ปฏิบัติตามความตกลง และเมื่อปรึกษากันเสร็จ แล้วก็ให้ถือว่าการศึกษาใน อนุกรรมการเต็ม สภานั้น เป็นการปรึกษาครั้งที่สองทีเดียว

ข้อ ๘๖. การปรึกษาครั้งที่สองมีระเบียบดังนี้

ก. กรรมการคนใดเห็นควรที่จะแก้ไขร่างมาตราใด ให้เป็นข้อความประการใด ก็ให้เขียนคำที่ขอแก้ขึ้น ส่งสภานายก สภานายกจะได้ให้พิมพ์คำขอแก้ขึ้น แจกให้กรรมการทราบก่อนวันกำหนดปรึกษาครั้งที่สอง

ข. ในการปรึกษาครั้งที่สองให้ปรึกษาเฉพาะมาตรา ที่แก้ไขเท่านั้น

ค. ในระหว่างปรึกษาครั้งที่สองนั้น ถ้าความปรากฏ ขึ้นตอนใดขึ้นใดว่า สมควรส่งให้อนุกรรมการไป พิจารณาก็ส่งได้ ถ้าเช่นนั้นการปรึกษาครั้งที่สอง ตอนนี้เป็นอันระงับไว้ เมื่ออนุกรรมการได้ยื่นรายงาน แล้ว สภานายกจะได้ให้พิมพ์แจกกรรมการ และ กำหนดนัดประชุมครั้งที่สองต่อระเบียบเดิมที่ได้พักไว้ นั้น

ข้อ ๘๗. เมื่อหมดระเบียบปรึกษาครั้งที่สองแล้ว ให้ปรึกษา ครั้งที่สามต่อไปแต่ข้อเดียวว่า ร่างที่แก้ไขตกลง กันแล้วนั้นใช้ได้หรือไม่

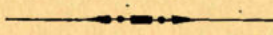
ข้อบังคับสภากรรมการองคมนตรีนี้ ได้ทรงพระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้ได้ตั้งแต่วันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

(ราชกิจจานุเบกษาทอนพิเศษ เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๒ มิถุนายน หน้า ๒๑)

กฎเสนาบดี

ตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๖

แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ พ.ศ. ๒๔๖๖

ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ พ.ศ. ๒๔๖๖
 ความว่า ให้สภาการแพทย์ร่างกฎเสนาบดีเสนอต่อเสนาบดี
 เจ้ากระทรวงซึ่งสภาการแพทย์สังกัดอยู่ ถ้าเสนาบดีเห็นชอบ
 ให้อนุมัติแล้วก็ให้ประกาศใช้ได้นั้น

บัดนี้สภาการแพทย์ได้เสนอร่างกฎเสนาบดีอันที่ประชุม
 ใหญ่ได้รับรองแล้วเสนอต่อเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยผู้เป็น
 เสนาบดีเจ้ากระทรวง เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบ
 จึงประกาศเป็นกฎเสนาบดีตามความในมาตรา ๘ และมาตรา
 ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ พุทธศักราช ๒๔๖๖ ตั้ง
 ต่อไปนี้

หมวด ๑

ระเบียบการประชุม

ข้อ ๑ ระเบียบและวิธีดำเนินการประชุมของสภาการ
 แพทย์ให้ปฏิบัติตามระเบียบและวิธีดำเนินการประชุมของสภา
 กรรมการองคมนตรี โดยอนุโลม

หมวด ๒

การเลือกกรรมการชะเลยศักดิ์

ข้อ ๒ การเลือกกรรมการชะเลยศักดิ์นั้น ต้องมีกรรมการคนหนึ่งเสนอนามผู้ใดขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลป์ในที่ประชุมสภาการแพทย์แล้วต้องมีกรรมการอีกคนหนึ่งรับรอง

ให้เลขาธิการนายทะเบียนประกาศรายนามที่เสนอนั้นไว้ ณ ที่ทำการของสภามีกำหนด ๓๐ วัน และให้แจ้งความในหนังสือพิมพ์ด้วย

ข้อ ๓ ถ้าผู้ประกอบโรคศิลป์ผู้ใดเห็นว่า ในรายนามที่ประกาศตามข้อ ๒ นั้นมีผู้ไม่สมควรจะเป็นกรรมการชะเลยศักดิ์ ก็ให้ยื่นคำร้องเป็นหนังสือชี้แจงคัดค้านต่อเลขาธิการนายทะเบียน

ข้อ ๔ เมื่อครบกำหนด ๓๐ วันแล้ว ให้เลขาธิการนายทะเบียนนำรายนามที่ประกาศแล้วเสนอต่อที่ประชุมพร้อมด้วยคำร้องคัดค้าน

ข้อ ๕ ผู้ถูกคัดค้านจะขอให้ที่ประชุมสอบสวนข้อความที่มีผู้คัดค้านมานั้นก็ได้ ถ้าที่ประชุมเห็นสมควรจะสอบสวน และได้สอบสวนแล้วเห็นอันควร ก็อย่าให้นำนามผู้ที่ถูกคัดค้านออกให้ลงคะแนนเลือก

ข้อ ๖ การลงคะแนนเลือกนั้นให้ใช้วิธีคะแนนลับ ถ้า
คะแนนเท่ากัน ให้ผู้เป็นประธานลงคะแนนตัดสินได้อีก
คะแนนหนึ่ง

ข้อ ๗ ให้เลขาธิการนายทะเบียนแจ้งให้ผู้ที่ได้รับเลือก
ตั้งเป็นกรรมการชะเลยศักดิ์ทราบ และประกาศนามไว้ณที่
ทำการของสภาการแพทย์และแจ้งความในหนังสือพิมพ์ด้วย

ข้อ ๘ กรรมการชะเลยศักดิ์มีกำหนดเวลาอยู่ในหน้าที่
คราวละ ๓ ปี แต่อาจได้รับเลือกตั้งอีก และในระหว่าง ๓ ปี
จะลาออกก็ได้

ข้อ ๙ ถ้ากรรมการชะเลยศักดิ์ผู้ใดขาดการประชุมถึง
๓ ครั้งติด ๆ กัน ให้นับว่าขาดจากตำแหน่ง

หมวด ๓

การขึ้นทะเบียน การอนุญาต และต่ออายุใบอนุญาต

ข้อ ๑๐ ผู้ใดมีความประสงค์จะขึ้นทะเบียนและรับใบ
อนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลป์ในสาขาใด ตามที่ได้ระบุไว้
ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ ก็ให้ทำคำร้อง
ตามแบบตัวอย่างพร้อมด้วยหลักฐานตามที่กล่าวไว้ในตอนซึ่ง
ว่าด้วยกำหนดลำดับชั้น เสนอต่อสภาการแพทย์ก่อนเริ่ม
ประกอบโรคศิลป์

คำร้องนี้ให้ยื่นต่อนายอำเภอหรือเลขาธิการนายทะเบียน
สภากาพย์ ซึ่งจะเป็นผู้ให้ใบรับและเป็นผู้นำคำร้อง
และหลักฐานเสนอต่อสภากาพย์ต่อไป

ข้อ ๑๑ เมื่อสภากาพย์พิจารณาเห็นสมควรแล้ว มี
อำนาจออกใบอนุญาตให้ผู้ยื่นคำร้องเป็นผู้ประกอบโรคศิลป์
ได้ตามสาขาและประเภทซึ่งได้บ่งไว้ในหมวด ๖ และ ๗ แห่ง
กฎเสนาดิน

สภานายกหรืออุปนายกและเลขาธิการนายทะเบียนต้อง
ลงชื่อประทับตราของสภากาพย์ไว้ในใบอนุญาตเป็น
สำคัญ

อนึ่งให้พิมพ์กำหนดสิทธิและเขตต์จำกัดของชั้นไว้ใน
หลังใบอนุญาตด้วย

ข้อ ๑๒ ใบอนุญาตของผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบัน
ในสาขาแพทย์ทางยา ทางผ่าตัดและการผดุงครรภ์ชั้น ๑
สาขาการทำให้รักษาฟันชั้น ๑ สาขาการปรุงหรือจำหน่ายยา
ชั้น ๑ สาขาหมอดำแยชั้น ๑ สาขาการพยาบาล สาขาการ
นวด และแผนโบราณ ในสาขามับำบัดโรคทางยาชั้น ๑ ให้
ใช้ได้ตลอดชีวิต นอกนั้นให้ใช้ได้มีกำหนดคราวละ ๓ ปี
เมื่อสิ้นอายุแล้วจะขอขึ้นทะเบียนต่ออายุเป็นคราว ๆ ก็ได้

ข้อ ๑๓ การขอต่ออายุใบอนุญาตนั้น ต้องยื่นคำร้องตามแบบของสภาต่อนายอำเภอหรือเลขาธิการนายทะเบียนพร้อมด้วยใบอนุญาตเก่าเพื่อเสนอสภาการแพทย์ และให้ยื่นก่อนใบอนุญาตเก่าสิ้นอายุ ๓ เดือน

ข้อ ๑๔ คำร้องขอต่ออายุใบอนุญาตนั้น ให้เลขาธิการนายทะเบียนสอบกับบัญชีตราสินแล้วเสนอสภาการแพทย์เพื่อรับอนุญาตขึ้นทะเบียน

หมวด ๔

การเพิกถอนใบอนุญาต และให้อุณญาตใหม่

ข้อ ๑๕ บุคคลใดมีความประสงค์จะกล่าวโทษผู้ประกอบโรคศิลป์ว่าประพฤติตนไม่ชอบด้วยมรรยาทในวิชาชีพ ให้ยื่นคำร้องต่อเลขาธิการนายทะเบียน พร้อมด้วยหลักฐานสนับสนุนคำกล่าวหาของตน

ให้เลขาธิการนายทะเบียนนำคำร้องและหลักฐานเสนอต่อที่ประชุมกรรมการ ถ้าที่ประชุมเห็นว่าเป็นเรื่องไม่มีมูลสมควรจะพิจารณาต่อไปจะยกคำร้องนั้นเสียทีเดียวก็ได้ ถ้าที่ประชุมเห็นว่าเป็นเรื่องมีมูลก็ให้พิจารณาต่อไป การพิจารณาในขั้นนี้ต้องให้โอกาสแก่ผู้ต้องกล่าวหาแก้ตัวและนำหลักฐานมาประกอบข้อแก้ตัวของตนโดยเต็มที่

เมื่อเสร็จการพิจารณาแล้ว ที่ประชุมกรรมการมีอำนาจตัดสินใจได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๖ ในการพิจารณาดังกล่าวในข้อ ๑๕ ที่ประชุมจะต้องอนุกรรมการอย่างน้อย ๓ นายขึ้นทำการไต่สวนก่อนวินิจฉัยเด็ดขาดก็ได้

ข้อ ๑๗ ผู้ซึ่งสภาการแพทย์ตัดสินใจพักหรือเพิกถอนอนุญาตและคัดชื่อออกจากทะเบียนแล้วนั้น ให้เลขาธิการนวยทะเบียนบันทึกไว้ในทะเบียนและประกาศในราชกิจจานุเบกษา กับแจ้งให้นายอำเภอท้องที่ซึ่งผู้นั้นตั้งภูมิลำเนาอยู่เพื่อจำหน่ายบัญชีตราสินและเรียกใบอนุญาตส่งคืนสภาการแพทย์

ข้อ ๑๘ ผู้ซึ่งสภาการแพทย์ตัดสินใจคัดชื่อออกจากทะเบียนนั้นเมื่อพ้นกำหนด ๕ ปีแล้ว จะยื่นเรื่องราวขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลป์อีกครั้งก็ได้ แต่ต้องมีเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่และราษฎรในตำบลที่ตนตั้งภูมิลำเนาอยู่นั้นไม่ต่ำกว่า ๑๐ คนลงนามรับรองมาในเรื่องราวด้วยว่าผู้นั้นเรื่องราวเป็นผู้มีความประพฤติดี

ที่ประชุมกรรมการสภาการแพทย์มีอำนาจอนุญาตหรือไม่อนุญาตตามแต่จะเห็นสมควร

หมวด ๕

บัญชีตราสินใบบอนุญาตตามท้องที่

ข้อ ๑๘ ผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบโรคศิลป์ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องนำใบบอนุญาตไปลงบัญชีตราสินณที่ว่าการอำเภอซึ่งตนตั้งภูมิลำเนาอยู่ภายใน ๓๐ วันตั้งแต่วันที่ได้รับใบบอนุญาตเป็นต้นไป เมื่อตราสินแล้วจึงจะประกอบโรคศิลป์ได้

ข้อ ๒๐ ให้นายอำเภอส่งรายนามซึ่งรับตราสินไว้ตามข้อ ๑๘ ต่อเลขาธิการนายทะเบียนในเดือนเมษายนทุกปี

ข้อ ๒๑ ให้นายอำเภอประกาศนามและวิชาคุณของผู้ประกอบโรคศิลป์ตามที่ได้รับตราสินนั้นณที่ทำการอำเภอ ถ้ามีเปลี่ยนแปลงให้แก้ตาม

ข้อ ๒๒ ผู้ประกอบโรคศิลป์ผู้ใดเลิกทำการในวิชาชีพหรือย้ายภูมิลำเนา ต้องมีหนังสือแจ้งให้นายอำเภอในท้องที่เดิมและท้องที่จะไปอยู่ใหม่นั้นทราบ เพื่อตัดและเติมบัญชีตราสิน

ข้อ ๒๓ การจดทะเบียนต่ออายุตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ต้องลงบัญชีตราสินในท้องที่เช่นเดียวกัน

หมวด ๖

กำหนดลำดับชั้น

ข้อ ๒๔ เพื่อการลำดับชั้นตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ พ.ศ. ๒๔๖๖ ให้แบ่งผู้ประกอบโรคศิลป์เป็น ๒ ประเภท คือ

ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันประเภท ๑

ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนโบราณประเภท ๑

(ก) ประเภทแผนปัจจุบัน คือผู้ประกอบโรคศิลป์โดยความรู้จากตำราอันเป็นหลักวิชาโดยสากลนิยม ซึ่งดำเนินและจำเริญขึ้นอาศัยการศึกษาตรวจค้นและทดลองของผู้รู้ในทางวิทยาศาสตร์ทั่วโลก

ประเภทนี้จำแนกสาขาและลำดับชั้นดังนี้ คือ

สาขาแพทย์ทางยา ทางผ่าตัด ทางผดุงครรภ์ ผู้ทำและรักษาฟัน ผู้ปรุงหรือจำหน่ายยา หมอตำแย ทั้งนี้ให้มีลำดับเป็นสองชั้น คือชั้น ๑ และชั้น ๒

สาขาการพยาบาล และสาขาการนวด ให้มีชั้นเดียว

(ข) ประเภทแผนโบราณ คือผู้ประกอบโรคศิลป์โดยอาศัยความสังเกตความชำนาญอันได้บอกเล่าสืบต่อกันมา

เป็นที่ตั้ง หรืออาศัยตำราอันมีมาแต่โบราณ มิได้ดำเนิน
ไปในทางวิทยาศาสตร์

ประเภทนี้จำแนกสาขาและลำดับชั้นดังนี้ คือ
สาขานำบัดโรคทางยา ให้มีลำดับสองชั้น คือชั้น ๑ และ
ชั้น ๒

สาขาการปรุงหรือจำหน่ายยา หมอตำแยและหมอนวด
ให้มีชั้นเดียว

สาขานำบัดโรคทางผ่าตัด การชะดูกรรมกรรม การทำและ
รักษาฟันและการพยาบาลนั้น ห้ามมิให้ขึ้นทะเบียนใน
ประเภทแผนโบราณ

ข้อ ๒๕ ผู้ซึ่งจักขึ้นทะเบียนได้ในชั้นหนึ่งแห่งสาขาต่างๆ
ในประเภทแผนปัจจุบันและในสาขาการพยาบาลและการนวด
ตามความในข้อ ๒๔ (ก) นั้น จักต้องเป็นผู้ทรงวิทยาคุณ
คือมีปริญญาหรือประกาศนียบัตรจากกระทรวงธรรมการ หรือ
ประกาศนียบัตรแสดงความรู้ความสามารถอันได้รับจากมหา
วิทยาลัยหรือโรงเรียนหรือคนใด ซึ่งสภาการแพทย์เห็นว่า
เสมอกับประกาศนียบัตรของกระทรวงธรรมการ

ข้อ ๒๖ ผู้ซึ่งมิได้ทรงวิทยาคุณต้องด้วยลักษณะดังกล่าว
ไว้ในข้อ ๒๕ แต่มีผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลป์

แผนปัจจุบันชั้น ๑ สามนายลงนามรับรองว่า สามารถทำการ
ได้ในสาขาหนึ่งสาขาใดหรือหลายสาขาก็ดี ถ้าสภาการ
แพทย์เห็นสมควรก็มีอำนาจอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนในประเภท
แผนปัจจุบันชั้น ๒ ได้

ข้อ ๒๗ การอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรค
ศิลป์ในประเภทแผนโบราณตามข้อ ๒๔ (ข) นั้น ให้อยู่
ในอำนาจวินิจฉัยของสภาการแพทย์

หมวด ๗

จำกัดการประกอบโรคศิลป์

ข้อ ๒๘ ผู้ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลป์แผน
ปัจจุบันมีสิทธิกระทำการได้โดยจำกัดดังต่อไปนี้

(ก) ผู้ประกอบโรคศิลป์ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนเป็นแพทย์
แผนปัจจุบันชั้น ๑ มีสิทธิที่จะทำการบำบัดโรคได้ทุก ๆ สาขา
แห่งโรคศิลป์ปราศจากจำกัด เว้นแต่จะปรุ้งหรือจำหน่ายยา
ให้แก่ผู้ซึ่งมิได้เป็นคนไข้ของตนหรือปรุ้งหรือจำหน่ายยา
ทำนองร้านขายทั่วไปนั้นไม่ได้

(ข) ผู้ประกอบโรคศิลป์ซึ่งขึ้นทะเบียนเป็นแพทย์แผน
ปัจจุบันชั้น ๒ มีสิทธิที่จะทำการบำบัดโรคได้เฉพาะแต่ในสาขา

ซึ่งกำหนดไว้ในใบอนุญาตแต่ห้ามมิให้ทำการตัดผ่าใหญ่ สัตว์ตั้ง
หรือปรุหรือจำหน่ายยาซึ่งมียาในบัญชีท้ายกฎนี้ผสมอยู่ด้วย
วางยาสลบ ไข่เครื่องมือในการคลอดบุตร ฉีดยาเข้าหลอด
โลหิต นอกจากจะทำอยู่ในความควบคุมของแพทย์แผน
ปัจจุบันชั้น ๑ อนึ่งจะปรุหรือจำหน่ายยาให้แก่ผู้อื่นซึ่งมิได้
เป็นคนไข้ของตนหรือปรุหรือจำหน่ายยาทำนองร้านขายยา
ทั่วไปนั้นไม่ได้

(ค) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันชั้น ๑ ในสาขาการ
ทำและรักษาพื้นมีสิทธิที่จะบำบัดโรคที่เกี่ยวข้องแก่พื้นหรือต่อเนื่อง
จากโรคของพื้นได้ทุกอย่าง

(ฅ) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันชั้น ๒ ในสาขา
การทำและรักษาพื้นมีสิทธิที่จะกระทำการบำบัดโรคของพื้น แต่
ห้ามมิให้วางยาสลบ

(ง) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันชั้น ๑ ในสาขาปรุ
หรือจำหน่ายยามีสิทธิที่จะกระทำการปรุหรือจำหน่ายยาได้
ปราศจากจำกัด แต่จะสั่งตั้งยาหรือบำบัดโรคให้แก่คนป่วย
หรือวางยาสลบหรือฉีดยาไม่ได้

(จ) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันชั้น ๒ ในสาขาปรุ
หรือจำหน่ายยามีสิทธิที่จะกระทำการปรุหรือจำหน่ายยาได้ทุก

อย่าง แต่จะปรุหรือจำหน่ายซึ่งมียาในบัญชีท้ายกฎนี้
 ผสมอยู่ด้วยไม่ได้ นอกจากจะทำอยู่ในความควบคุมของ
 ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันชั้น ๑ และจะสั่งตั้งยาหรือ
 บำบัดโรคให้แก่คนป่วยหรือวางยาสลบหรือฉีดยาไม่ได้

(ฉ) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันชั้น ๑ ในสาขา
 หมอตำแยมีสิทธิพะดูงครรภ์ในเขตต์การคลอดบุตรธรรมดาได้
 ปราสจากจำกัดทั้งในส่วนมารดาและทารก และให้ทำการ
 พยาบาลในสาขาพยาบาลได้ด้วย แต่วางยาสลบไม่ได้

(ช) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันชั้น ๒ ในสาขา
 หมอตำแยมีสิทธิพะดูงครรภ์ในเขตต์การคลอดบุตรธรรมดาได้
 ปราสจากจำกัดทั้งในส่วนมารดาและทารก แต่วางยาสลบ
 หรือใช้เครื่องมือในการคลอดบุตรหรือฉีดยาไม่ได้เป็นอันขาด

(ซ) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันในสาขาการพยาบาล
 มีสิทธิกระทำการพยาบาลปราสจากจำกัด แต่จะบำบัดโรค
 โดยลำพังตนเองหรือวางยา สลบ หรือช่วยเหลือการตัดผ่าที่
 ต้องวางยาสลบหรือฉีดยาไม่ได้ เว้นแต่จะทำในความ
 ควบคุมของแพทย์แผนปัจจุบันชั้น ๑

(ณ) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันในสาขาการนวด
 มีสิทธิกระทำการนวดได้ทุกอย่างให้แก่ละเพาะแต่คนไม่ป่วย

เท่านั้น จะนวดคนป่วยมิได้เลย เว้นไว้แต่จะทำโดยความ
ยินยอมของแพทย์แผนปัจจุบันชั้น ๑

ข้อ ๒๕ ผู้ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลป์แผน
โบราณมีสิทธิบำบัดโรคโดยมีจำกัดดังต่อไปนี้

(ก) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนโบราณชั้น ๑ ในสาขา
บำบัดโรคทางยามีสัทธิบำบัดโรคได้ทั่วไปตามแผนโบราณ แต่
ห้ามมิให้กระทำการผ่าตัดหรือการคลอดบุตร มีสิทธิปรุงหรือ
จำหน่ายยาตามแผนโบราณให้แก่คนไข้ของตน แต่จะปรุง
หรือจำหน่ายหรือสั่งตั้งหรือขายยาแผนปัจจุบันไม่ได้ เว้น
แต่ยาตามบัญชียาตำราหลวงของโอสถศาลารัฐบาล

(ข) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนโบราณชั้น ๒ ในสาขาบำบัด
โรคทางยามีสัทธิบำบัดโรคได้ทั่วไปตามแผนโบราณ แต่ห้าม
มิให้กระทำการผ่าตัดหรือการคลอดบุตร มีสิทธิปรุงหรือ
จำหน่ายยา ขายยาตามแผนโบราณให้แก่คนไข้ของตน แต่
จะใช้ยาซึ่งมียาในบัญชียาที่ยกเว้นนี้ผสมอยู่ด้วยไม่ได้ และจะ
ปรุงหรือจำหน่ายหรือสั่งตั้งหรือขายยาแผนปัจจุบันไม่ได้
เว้นแต่ยาตามบัญชียาตำราหลวงของโอสถศาลารัฐบาล

(ค) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนโบราณในสาขาการปรุง
ยามีสัทธิปรุงหรือจำหน่ายยาและขายยาแผนโบราณได้ทั่วไป

แต่ห้ามไม่ให้ปรุงหรือจำหน่ายยาหรือขายยาแผนปัจจุบัน และ
จะทำการบำบัดโรคไม่ได้

(ฅ) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนโบราณในสาขาหมอตำแย
มีสิทธิกระทำได้เฉพาะการปฏิบัติมารดาและทารกในเวลา
คลอดโดยธรรมชาติ จะวางยาสลบ ใช้เครื่องมือในการคลอดบุตร
หรือกระทำการตรวจภายในหรือการขม้ท้องหรือฉีดยาไม่ได้

(ง) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนโบราณในสาขาการนวดมี
สิทธิจะทำการนวดให้แก่เฉพาะคนไม่ป่วย จะนวดคนป่วย
มิได้เลย เว้นแต่จะได้กระทำโดยความยินยอมของแพทย์
แผนปัจจุบันชั้น ๑

หมวด ๘

ค่าธรรมเนียม

ข้อ ๓๐ ค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบ
โรคศิลป์ปัจจุบัน มีกำหนดดังต่อไปนี้

(ก) สาขาแพทย์ทางยา ทางผ่าตัด และทางผดุงครรภ์
ชั้นหนึ่ง ๔๐ บาท

ชั้นสอง ๒๐ บาท ต่ออายุครั้งละ ๕ บาท

(ข) สาขาการทำและรักษาฟัน

ชั้นหนึ่ง ๔๐ บาท

ชั้นสอง ๒๐ บาท ต่ออายุครั้งละ ๕ บาท

(ค) สาขาการปรุงหรือจำหน่ายยา

ชั้นหนึ่ง ๒๐ บาท

ชั้นสอง ๑๕ บาท ต่ออายุครั้งละ ๕ บาท

(ฅ) สาขาหมอตำแย

ชั้นหนึ่ง ๒๐ บาท

ชั้นสอง ๑๕ บาท ต่ออายุครั้งละ ๕ บาท

(ง) สาขาการพยาบาล

๒๐ บาท

(จ) สาขาการนวด

๒๐ บาท

ข้อ ๓๑ ค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบ
โรคศิลป์ แผนโบราณ มีกำหนดดังต่อไปนี้

(ก) สาขาการบำบัดโรคทางยา

ชั้นหนึ่ง ๔๐ บาท

ชั้นสอง ๔ บาท ต่ออายุครั้งละ ๑ บาท

(ข) สาขาการปรุงหรือจำหน่ายยา

๑๕ บาท ต่ออายุครั้งละ ๕ บาท

(ค) สาขาหมอต้าแย

๔ บาท ต่อบายศรีครั้งละ ๑ บาท

(ฅ) สาขาการนวด

๔ บาท ต่อบายศรีครั้งละ ๑ บาท

ข้อ ๓๒ ผู้ใดขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตไปแล้ว ถ้าต้องการสำเนาใบอนุญาตต้องเสียค่าธรรมเนียมฉบับละ ๒ บาท
ทุกประเภท

ข้อ ๓๓ ค่าธรรมเนียมที่ได้กล่าวไว้ในข้อ ๓๐, ๓๑, ๓๒ นั้น ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้องในชั้นต้นเก็บในเวลาที่มอบใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอแล้วนำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน

หมวด ๕

มรรยาทของผู้มีวิชาชีพในทางประกอบโรคศิลป์

ข้อ ๓๔ ผู้ประกอบโรคศิลป์ต้องกระทำการตามหน้าที่ในวิชาชีพของตน

๑. เต็มความสามารถ
๒. โดยความระมัดระวัง
๓. โดยความหวังดีต่อคนไข้

ข้อ ๓๕ ความประพฤติดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าผิดมรรยาท
ในวิชาชีพ

๑. กระทำความผิดต้องคำพิพากษาให้ลงพระราชอาญา ซึ่งสภาการแพทย์เห็นว่าอาจนำความเสื่อมเสียมาให้แก่คน

๒. เสพสุราเมเอนครองสติไม่ได้ในที่ประชุมชน หรือ เสพยาติดให้โทษจนติด หรือประพฤติดอย่างอื่นซึ่งสภาการ แพทย์เห็นว่าอาจนำมาซึ่งการเสื่อมเสียแก่คน

๓. อาศัยวิชาชีพอของตนกระทำการเป็นที่เสื่อมเสีย

๔. เปิดเผยความลับของคนไข้ซึ่งได้ทราบมาโดยวิชา ชีพของตน เว้นไว้แต่ด้วยความยินยอมของคนไข้นั้นหรือ โดยอำนาจศาล

๕. ไข้หรือช่วยเหลือผู้ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบ โรคศิลป์ให้ประกอบโรคศิลป์ เว้นไว้แต่ผู้นั้นเป็นนักเรียน แผนปัจจุบันหรือเป็นศิษย์เล่าเรียนในแผนโบราณ และ ฉะเพาะเมื่อเป็นการจำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายแก่คนไข้

๖. อวดอ้างหรือประกาศตนเองในวิชาความรู้ หรือ ลงงเพื่อไห้มหาชนหลงว่าตนมียาวิเศษ

๗. ลงชื่อรับรองยาสำหรับลับและเครื่องมือล่อลง หรือ ใให้รับรองสิ่งของต่าง ๆ อันจะทำให้มหาชนเข้าใจผิดเพื่อ ประโยชน์ของผู้ขายหรือผู้รับรอง

๘. ใช้ วาน หรือจ้างคนให้เป็นนายหน้าไปเที่ยวพูดจา
เพื่อให้มีมหาชนหลงเชื่อตนโดยหวังจะมีคนไข้มากขึ้น

๙. แย่งคนไข้โดยเจตนาเพื่อหาประโยชน์ใส่ตน

๑๐. เขียนใบสำคัญความเห็นเรื่องคนเกิดคนตายและอื่นๆ
อันไม่ตรงกับความจริง โดยเจตนาให้เกิดผลดีผลร้ายแก่
ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

กฏให้ไว้ณวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

จอมพล บริพัตร

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

(ราชกิจจานุเบกษาตอนพิเศษ เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๒ มิถุนายน หน้า ๕๐)

บัญชียาต่อท้ายกฎหมายเดิม

๑. กรดอย่างแรง
๒. สารหนู และยาปรุ้งซึ่งมีสารหนู
๓. แอโคไนต และยาปรุ้งซึ่งมีแอโคไนต
๔. อัลกาลอยด์ และเกลือของอัลกาลอยด์ ซึ่งมีกำหนดให้กินโดยฟาร์มาโคเปียใด ๆ ก็ดี หรือโดยผู้ทำขึ้นก็ดี ครั้งหนึ่งอย่างมา ๐.๐๑ กรัม หรือน้อยกว่านั้น เว้นแต่เอมิตินสำหรับฉีด และจำพวกอัลกาลอยด์ซึ่งอยู่ในบทบังคับแห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ
๕. กลูโคไซดต่าง ๆ
๖. เบลลาดอนนา และยาปรุ้งซึ่งมีเบลลาดอนนา เว้นแต่ทำเป็นพลาสติก
๗. พรอท และยาปรุ้งซึ่งมีพรอท เว้นแต่ที่ทำเป็นยาขี้ผึ้ง และนำพรอทเปอร์มอลไรตแรง ๑ ใน ๑๐๐๐
๘. กรดไฮโดรไซแอนิค และยาปรุ้งซึ่งมีกรดไฮโดรไซแอนิค หรือเกลือของกรดนี้
๙. กรดบาร์บิตรีค และยาที่แปรธาตุจากกรดนี้ ยूरี่ไอด และยूरี่เทนทั้งหลายจะเรียกว่า เวโรนัล แอดาลีน บาร์บิโตนัม หรืออื่น ๆ ก็ตาม

๑๐. ตาร์ตาร์เอมิติก และยาปรุ้งซึ่งมีตาร์ตาร์เอมิติก
๑๑. นักขอมิกา และยาปรุ้งซึ่งมีสตรินิน ๐.๒ เปอร์เซ็นต์ หรือมากกว่า
๑๒. แคนธาริดิส หรือยาปรุ้งซึ่งมีแคนธาริดิส หรือแคนธาริดิน
๑๓. กรดคาร์บอริก และยาปรุ้งซึ่งมีกรดคาร์บอริกมากกว่า ๕ เปอร์เซ็นต์
๑๔. หมอลัลไฮเดรต
๑๕. หมอลูฟอร์ม และยาปรุ้งซึ่งมีหมอลูฟอร์มมากกว่า ๒๐ เปอร์เซ็นต์
๑๖. โคคา
๑๗. สโตรฟันตัส และยาปรุ้งซึ่งมีสโตรฟันตัส
๑๘. ซัลโฟนัล และยาจำพวกเดียวกันเช่น ตรีโอนัลและเตโตรนัล เป็นต้น
๑๙. สตราโมเนียม และยาปรุ้งซึ่งมีสตราโมเนียม
๒๐. แร่พลวง
๒๑. น้ำมันสลอด
๒๒. แสลงใจ (โกญฐ์กัตกดิ่งหรือกะจี้)
๒๓. สารปากนก

พระราชบัญญัติอากรค่าน้ำแก้ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ร.ศ. ๑๒๐ (พ.ศ. ๒๔๔๔) เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยบหมัตราต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติอากรค่าน้ำแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ร.ศ. ๑๒๐ เสีย และใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ ให้เสนาบดมีอำนาจประกาศยกเว้นหรือห้ามหรือกำหนดในเรื่อง เหล่านี้ได้ คือ

๑. ยกเว้นค่าอนุญาตในที่แห่งหนึ่งแห่งใด

๒. ยกเว้นไม่ต้องให้รับอาชญาบัตรคุมเครื่องมืออย่าง
หนึ่งอย่างใดในที่แห่งหนึ่งแห่งใด

๓. ยกเว้นไม่ต้องให้เสียค่าธรรมเนียมตามที่ให้เครื่อง
มือในที่แห่งหนึ่งแห่งใด

๔. ห้ามการจับและการทำอันตรายสัตว์น้ำบางประเภท
หรือทุกประเภทในที่แห่งหนึ่งแห่งใด โดยกำหนดฤดูหรือ
ไม่กำหนดฤดู

๕. ห้ามไม่ให้ใช้เครื่องมืออย่างหนึ่งอย่างใดหรือกำหนด
เครื่องมือที่ใช้ได้โดยเฉพาะทำการจับสัตว์น้ำในที่แห่งหนึ่ง
แห่งใดโดยกำหนดฤดูหรือไม่กำหนดฤดู

ประกาศของเสนาดินนั้นเมื่อได้โฆษณาในราชกิจจานุเบกษา
แล้ว ให้ใช้บังคับได้ จนกว่าจะได้มีประกาศแก้ไขเพิ่มเติม
ยกเลิก หรือกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยวิธีเดียวกัน ”

ประกาศมาณวันที่ ๒๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๓ มิถุนายน หน้า ๗๒)

ประกาศ

ตั้งกรมสุราในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมสั่งว่า

ทรงพระราชดำริเห็นว่า การเก็บภาษีสุราชั้นใน บัดนี้ ได้ขยายกิจการออกไปทั่วพระราชอาณาจักรแล้ว สมควรแยกราชการแผนกนี้ออกจากกรมศุลกากร และยกฐานขึ้นเป็นกรมหนึ่งในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้งกรมสุราชั้นเป็นกรมขึ้นเจ้ากรมในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ สืบไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๓ มิถุนายน หน้า ๓๕)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลปราจีน

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่มขึ้นในท้องที่มณฑลปราจีนอีก ๒ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่มเติมขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตามท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศแต่วันที่ ๑๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
ธำมนีวัต มหาอำมาตย์เอก
เสนาบดี

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปราจีน	ชลบุรี	บางละมุง	ตะเคียนเตี้ย เขาไม้แก้ว

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๓ มิถุนายน หน้า ๗๖)

ประกาศพระราชกฤษฎีกา

ให้ใช้พระราชบัญญัติ ว่าด้วยลักษณะฐานของวัดบาดหลวง

โรมันคาทอลิกในกรุงสยาม

ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๕๒

แก่วิการิอาโตอาปอสตอลิกแห่งหนองแสง

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า

โดยที่ได้มีบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยลักษณะฐานของวัดบาดหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๕๒ ว่าจะได้มีประกาศอีกฉบับหนึ่งเพื่อกำหนดเงื่อนไขซึ่งจะให้ประโยชน์อันจะได้ และหน้าที่อันจะต้องทำตามพระบรมราชานุญาตในพระราชบัญญัตินั้น ให้ไปถึงvikarioria to apostoликаแห่งหนองแสงนั้นด้วย

โดยที่ทรงพระราชดำริว่า บัดนี้สมควรจะกำหนดสิทธิของมิชซังในvikarioria to apostoликаแห่งหนองแสงไว้ให้แน่นอน ในการที่จะถือเอาที่ดินสำหรับสร้างวัด โรงสอน

ศาสนา โรงเรียน โรงพยาบาล หรือโรงเรียนอื่นๆ สำหรับการศาสนาและสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชชังด้วย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๕๒ นั้น ให้ขยายและใช้แก่การอโศกตอลิกแห่งหนองแสง เว้นแต่ความในมาตรา ๑๓, ๑๔ และ ๑๕

มาตรา ๒ จำนวนที่ดินซึ่งมิชชังจะครอบครองหรือถือเอาสำหรับทำประโยชน์นั้น ให้มีกำหนดไม่เกิน ๑,๐๐๐ ไร่ต่อหนึ่งจังหวัดตามที่มีอยู่บัดนี้ ไม่ว่าสถานวัดบาทหลวงที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนั้นๆ จะมีอยู่ที่แห่ง และไม่ให้เกิดจำนวนเนื้อที่ซึ่งตั้งสถานวัดบาทหลวง หรือสถานพักสอนศาสนานั้นเข้ามารวมด้วย

มาตรา ๓ อันการย้ายมิชชังแห่งใดแห่งหนึ่งหรือทั้งหมดในอโศกตอลิกแห่งหนองแสงไปรวมกับอโศกตอลิกอื่นในกรุงสยามนั้น ท่านว่าไม่กะทบ

กระเทือนหรือเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกานี้
ในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิของมิชชังที่จะถือที่ดินนั้น

มาตรา ๔ บัญชีซึ่งติดท้ายพระราชกฤษฎีกานี้มีรายชื่อ
จังหวัดทั้งหลาย ซึ่งvikariva to apostoligo แห่งหนองแสง
มีสิทธิที่จะถือที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชชังได้ในเวลา
ปัจจุบันนี้

ประกาศมาณวันที่ ๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๓๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๓ กรกฎาคม หน้า ๓๓)

บัญชีที่ ๑

รายชื่อวัดบาตหลวง สถานพักและที่ตั้งสอนศาสนาของ
 วิกิริอาโตอาปอสตอลิก แห่งหนองแสง (นครพนม)

มณฑลนครราชสีมา

จังหวัด	อำเภอ	สถานวัดบาตหลวง	สถานสอนศาสนา
อุบล ๕๑๕	เมืองอุบล	อุบล ๓๐๐ ไร่ อารามนางชี	ทัพไทย
	สุวรรณารี่ เข็มราฐ	บ้านเอือด๑๔๕ ไร่	ดอนเย็น
	ลุมพุก บึง	เซซัง ๓๐ ไร่	หนองคู
	ยโสธร	ซ่งแย้ ๓๕ ไร่	เหล่าเสือคู
	วารินทรชำราบ	บัวท่า ๕ ไร่	นุ่งไหม วังคางฮุง
อุษัณฐ์ ๔๐	กันทรารมณ	สีถาน ๔๐ ไร่	หนองท่าม

จังหวัด อำเภอสถานวัดบาดหลวง สถานสอนศาสนา

มณฑลอุดร

นครพนม หนองบึก หนองแสง ๑๖๕ ไร่ ขามเท่า
๕๔๕ โรงเรียนพระหฤทัย หนองมะใส
อารามนางชี นาทม
บ้านใหม่

หนองบึก คำแก้ม ๓๓๕ ไร่ นามน
หนองคำ
บ้านซ่ง
โคกเคิง

ท่าอุเทน เขียงยืน ๔๕ ไร่
นะโน

มุกดาหาร สองคอน ๔๕ ไร่

อุดร เพ็ญ บ้านป่อ
๒๕ หมู่ม่น

หนองหาร โพนสูง ๒๕ ไร่

จังหวัด	อำเภอ	สถานวัดบาทหลวง	สถานสอนศาสนา
หนองคาย	มีไชย	เวียงคุก ๒๐ ไร่	
๒๐			
	บึงกาน		ห้วยเซียม ห้วยเลียบมือ
สกลนคร	ธาตุเชิงชุม	ท่าแร่ ๑๖๘ ไร่	ทุ่งมน
๕๐๓			สกลนคร
		จานเพ็ญ ๖๘ ไร่	นาโพธิ์
			ปาวาน
			ดอนเชิงคุณ
วานรนิวาส	ดอนทอย ๓๕ ไร่	นาบัว ๖๕ ไร่	
			กุดจอก ๓๒ ไร่
พรรณานิคม	ช้างมิ่ง ๑๓๕ ไร่	หนองเคียน	
			บ้านบุ่น
			บ้านจั่น
			นาคำ
เลย	กุดป่อง		บ้านท่าไรม

บัญชีที่ ๒

รายชื่อจังหวัด ซึ่งวิการิอาโตอาปอสตอลิโก
 แห่งหนองแสง (นครพนม) มีที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่
 มิชซัง มีจำนวนที่ดินประมาณ

มณฑลนครราชสีมา

อุบล	๕๑๕ ไร่
ขุขันธ์	๔๐ ไร่

มณฑลอุดร

นครพนม	๕๕๔ ไร่
หนองคาย	๒๐ ไร่
อุดร	๒๕ ไร่
สกลนคร	๕๐๓ ไร่

รวม ๑๖๕๗ ไร่

ประกาศกระทรวงธรรมการ
เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
สำหรับบางตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี มณฑลนครชัยศรี
ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลง

มณฑลนครชัยศรีแจ้งว่า ทางราชการฝ่ายปกครองได้ยุบ
และรวมตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี คือ

อำเภอศรีประจันต์ - ยุบตำบลบ้านกร่างไปรวมกับตำบล
บ้านไร่ รวมเรียกว่าตำบลบ้านไร่ และยุบตำบลกระพังไป
รวมกับตำบลศรีประจันต์ รวมเรียกว่าตำบลศรีประจันต์

อำเภอเดิมบาง - ยุบตำบลท่านางเรียงไปรวมกับตำบล
นางบวช รวมเรียกว่าตำบลนางบวช และยุบตำบลท่าช้าง
ไปรวมกับตำบลเขาพระ รวมเรียกว่าตำบลเขาพระ

อำเภอบางปลาม้า - ยุบตำบลบ้านยอดไปรวมกับตำบล
สามหมื่น รวมเรียกว่าตำบลสามหมื่น ยุบตำบลบ้านแขก
ไปรวมกับตำบลโคกคราม รวมเรียกว่าตำบลโคกคราม ยุบ
ตำบลสะแกยางหมู่ไปรวมกับตำบลมะขามล้ม รวมเรียกว่า
ตำบลมะขามล้ม และยุบตำบลท้องข่อย่างไปรวมกับตำบล
องครักษ์ รวมเรียกว่าตำบลองครักษ์

ตำบลที่กล่าวชื่อทั้งนี้ที่ได้ประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติ
ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้ว คือ ตำบลบ้านไร่ ตำบล
ศรีประจันต์ ตำบลท่าช้าง ตำบลโคกคราม และตำบล
มะขามล้ม ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๔ ตำบลบ้าน
กร่าง ตำบลกระพัง ตำบลนางบวช ตำบลบ้านแขก และ
ตำบลอรัญญ์ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตำบล
บ้านยอด ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๘ และ
ตำบลท่านางเรียงกับตำบลเขาพระ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม
พ.ศ. ๒๔๗๐

เหตุฉะนั้นจึงประกาศยืนยันความนี้สำหรับการใช้พระราช
บัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ในท้องที่ที่กล่าวทั้งนี้ คือ

ตำบลบ้านกร่าง ตำบลกระพัง ตำบลท่านางเรียง ตำบล
ท่าช้าง และตำบลบ้านแขก ได้รวมอยู่ในตำบลบ้านไร่
ตำบลศรีประจันต์ ตำบลนางบวช ตำบลเขาพระ และตำบล
โคกคราม ตามลำดับ ตรงกับทำเนียบท้องที่ของทางราชการ
ฝ่ายปกครองซึ่งได้เปลี่ยนแปลงแล้ว และ

ตำบลสามหมื่น ซึ่งยุบตำบลบ้านยอดมารวม ตำบล
สะแกยางหมู่ ซึ่งยุบไปรวมในตำบลมะขามล้ม และตำบล

ห้องขಾಯ่าง ซึ่งยุบไปรวมในตำบลองครักษ์ ได้ประกาศให้
พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้วด้วย

ประกาศแต่วันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

ธานีวัต มหาอำมาตย์เอก

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑ กรกฎาคม หน้า ๘๖)

ประกาศเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย
เรื่องกำหนดที่ฝากศพ ผังศพ เเผศพ ในท้องที่
จังหวัดนนทบุรี และธนบุรี

ด้วยตามความในกฎเสนาบดีกระทรวงนครบาล ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๐ ว่า ท้องที่ตำบล อำเภอใดสมควรจะมีป่าช้า ที่ฝากศพ ผังศพ เเผศพ ที่แห่ง เสนาบดีจะได้กำหนดและประกาศให้ทราบทั่วกันนั้น

บัดนี้มีเหตุสมควรห้ามและอนุญาตให้ เเผศพ ผังศพ และฝากศพ ในบางแห่ง คือ

๑. ทางราชการได้ย้ายศาลากลางและสถานที่ในราชการต่าง ๆ ของจังหวัดนนทบุรีจากที่เดิม มาตั้งอยู่ที่ตำบลบางขวางอันใกล้วัดซึ่งได้เคยมีการเผาศพ สมควรจะงดการเผาศพผังศพ ในวัดใกล้เคียงสถานที่ราชการดังกล่าวมาแล้วนั้นเสีย จึงประกาศ

(ก) ห้ามมิให้ผังศพ เเผศพ ที่วัดบางขวาง คงให้อนุญาตแต่ฝากศพได้อย่างเดียว

(ข) ห้ามมิให้เผาศพที่วัดปากแพรก แต่อนุญาตให้ผังศพ ฝากศพได้ และ

(ค) อนุญาตให้ฝากศพ ผังศพ เผาศพ ที่วัดท้ายเมือง จังหวัดนนทบุรีได้อีกแห่งหนึ่ง

๒. ที่วัดนก ตำบลบางแวก อำเภอบางขุนเทียน จังหวัดธนบุรี ซึ่งได้รับอนุญาตให้ผังศพ เผาศพ ได้แล้วนั้น บัดนี้เจ้าอธิการวัดนกพร้อมด้วยกำนันผู้ใหญ่บ้านและราษฎร ได้มีศรัทธาจัดปลูกสร้างสถานที่เก็บศพขึ้น จึงอนุญาตให้รับฝากศพได้อีกอย่างหนึ่ง

ประกาศมาณวันที่ ๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มหาอำมาตย์โท พระยาไพศาลศิลปสาคร

ลงนามแทนเสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๗ กรกฎาคม หน้า ๘๘)

ประกาศเรื่องขยายเขตต์
การหวงห้ามและจัดซื้อที่ดิน สำหรับสร้าง
การชลประทานแควสุพรรณบุรี พุทธศักราช ๒๔๖๖
ออกไปในบริเวณทุ่งระวางแม่น้ำมะขามเต่า
กับ แม่น้ำน้อย จังหวัดชัยนาท

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า

จำเดิมแต่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้กระทรวงเกษตรราธิการจัดสร้างการชลประทานแควสุพรรณบุรีเมื่อพุทธศักราช ๒๔๖๖ และกระทรวงเกษตรราธิการได้จัดการเป็นผลลุล่วงไปเป็นส่วนใหญ่จนจะสำเร็จอยู่แล้วนั้น ทรงพระราชดำริว่า ที่ดินในบริเวณทุ่งระวางแม่น้ำมะขามเต่ากับแม่น้ำน้อย จังหวัดชัยนาท ซึ่งติดต่อกับบริเวณสร้างการชลประทานแควสุพรรณบุรีตอนเหนือ มีปริมาณกว้างขวางใหญ่โต ถ้าแม้ได้ขยายเขตต์สร้างการชลประทานแควสุพรรณบุรี ขึ้นไปถึงบริเวณทุ่งที่กล่าวนี้ด้วยแล้ว จะเป็นประโยชน์แก่การเพาะปลูก และสะดวกแก่กิจการของมหาชนเป็นอันมาก

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขยายเขตต์การหวงห้าม
และจัดซื้อที่ดิน สำหรับสร้างการชลประทานแควสุพรรณบุรี
ตามประกาศกระแสพระบรมราชโองการ เรื่องหวงห้ามและ
จัดซื้อที่ดิน สำหรับสร้างการทดน้ำไขน้ำแควสุพรรณบุรี
พุทธศักราช ๒๔๖๖ ออกไปในบริเวณทุ่งระวางแม่น้ำมะขาม
เท่ากับแม่น้ำน้อยจังหวัดชัยนาท โดยมีแนวเขตต์แจ้งอยู่
ในแผนที่ท้ายประกาศนี้แล้ว

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม หน้า ๕๐)

พระราชกำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือแก้ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร
เจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า
โดยที่ทรงพระราชดำริว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราช
กำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๖๕ ในบาง
มาตรา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้น
ไว้โดยบทมาตราต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้ให้เรียกว่า พระราชกำหนด
เครื่องแต่งกายทหารเรือแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกำหนดนี้ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กรกฎาคม
พุทธศักราช ๒๔๗๒

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ ข้อ ๖ แห่งพระราช
กำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๖๕ เสีย
และใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๖ มีรองเท้าบูตผูกหนังดำ ถ้านอกเวลาเข้าแถว
ให้ใช้รองเท้าชิวาชะนิคผูกเชือกได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ ข้อ ๓ และเพา
 เสืออย่างที่ ๔ และความในมาตรา ๓ ข้อ ๖ แห่งพระราช
 กำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๖๕ เสีย
 และให้ความดังต่อไปนี้แทน

“อย่างที่ ๔ เสือสวมกันหนาวเป็นเสื้อสักหลาดสีขาว
 มีดุมทองตราพระมงกุฎกับสมอ ๒ แถว ๆ ละ ๔ ดุม คอเปิด
 พับชายที่อก ๒ ชาย ชายเสื้อเบี่ยงล่างเพียงกึ่งน่อง มีแถบ
 สักหลาดรัด หลังขัดดุมทองตราพระมงกุฎกับสมอที่ปลาย
 แถบข้างละ ๑ ดุม เสือนำสำหรับสวมซ้อนเสื้อทั้ง ๓ อย่าง
 ทว่ามาแล้วเพื่อกันหนาวเสื้ออย่างนี้มีอินทรีขนน้อย”

“ข้อ ๖ มีรองเท้าบูตผูกหนังดำ แต่ถ้านอกเวลาเข้า
 แถวให้ใช้รองเท้าชูขาวชูหนังดำ ชูหนังเหลืองชนิดผูกเชือก
 ได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราช
 กำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๖๕ ตามที่ได้
 ประกาศแก่ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๖๕ นั้น
 เสีย และให้ความดังต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕

เครื่องแต่งกายนายทหารชั้นสัญญาบัตร

ข้อ ๑ มีหมวก ๓ อย่าง คือ

อย่างที่ ๑ หมวกเต็มยศ เป็นหมวกแพรขนสีดำรูปก๊อก
 แยกแข็งขลิบแพรดำเว้นแต่นายทหารชั้นนายพลเรือขลิบทอง

อนึ่งมีเครื่องประดับข้างหมวกข้างขวาตรงกลางเป็นเบาะผูกด้วยแถบแพรดำ มีเครื่องทองตรึงเหนือเบาะนี้ขัดในคุมตราพระมงกุฎกับสมอ ๑ คุม ต่างกันคือ ชั้นนายพลเรือตรีขึ้นไป เกลียวทองใหญ่ ๑ เกลียวไขว้กันอยู่กลาง และเกลียวทองเล็ก ๒ ข้าง เกลียวทองใหญ่นั้นอีกข้างละ ๒ เกลียว นายทหารชั้นนายพลเรือจัตวา นายนาวาเอก โท มีเกลียวทองใหญ่อยู่กลาง ๑ เกลียว และเกลียวทองเล็กข้างละ ๑ เกลียว ตั้งแต่ชั้นนายนาวาตรีลงไป มีแต่เกลียวทองใหญ่ ๑ เกลียว

อย่างที่ ๒ หมวกแก้ว เหมือนที่ได้กล่าวไว้ในมาตรา ๗ ข้อ ๑ และข้อ ๒ เว้นแต่ตราพระมงกุฎกับสมอหน้าหมวกเป็นแผ่นก้ามหยาบักคั่นคือ พระมงกุฎปักด้วยดุ้นทอง สมอปักด้วยดุ้นเงิน กรอบใบชัยพฤกษ์ ๒ ข้างสมอข้างละ ๔ ใบปักด้วยดุ้นทองกับเพิ่มปักลายสร้อยชัยพฤกษ์ด้วยดุ้นทองที่ขอบนอกแห่งกะบังหมวก ๑ ชั้นสำหรับผู้ซึ่งมียศชั้นนายนาวาโทถึงนายพลจัตวา ๒ ชั้นตั้งแต่ชั้นนายพลเรือตรีขึ้นไป

อย่างที่ ๓ หมวกกันแดดรูปแฮลเมตสีขาวแบบทหารเรือ มีผ้าขาวจีบพันรอบและมีชายผ้าสีขาวแบนลงจากผ้าจีบนั้นที่เบื้องบนโดยรอบ

ข้อ ๒ มีเสื้อ ๑๐ อย่าง คือ

อย่างที่ ๑ “เสื้อใหญ่ประเทศหนาว” เป็นเสื้อสักหลาดสีน้ำเงินดำ ชันนายพลเรือชั้นในเป็นสีขาวรูปเสื้อหาง ออกปิดเอวรัดมีคุมตราพระมงกุฎกับสมอ ๒ แถว ๆ ละ ๘ คุม ชายเสื้อด้านหน้าเพียงเอว ชายเสื้อด้านหลังบากเป็นหางเสื้อรูปเสื้อแต่งเวลาเย็น คอเสื้อรูปคอตั้งพื้นสักหลาดขาว ขอบล่างขลิบแถบทองขนาด ๑๖ มิลลิเมตร ขอบบนขลิบแถบทองต่างกันเป็น ๒ ขนาดคือ เสื้อนายทหารชั้นนายพลเรือขลิบแถบทองขนาด ๓๒ มิลลิเมตร เสื้อนายทหารชั้นนายนาวาและนายเรือขลิบแถบทองขนาด ๒๕ มิลลิเมตร ที่ชายแขนเสื้อทั้งสองข้างมีเครื่องหมายพรรคหรือจำพวกและหมายยศ ดังจะได้บรรยายต่อไปในมาตรา ๑๒ และ ๑๗ กับที่ชายแขนเสื้อด้านนอกเยื้องข้างหน้ามีแผ่นผ้าเป็นชายแฉลบรองคุม แขนเสื้อทำด้วยสักหลาดสีขาวขลิบแถบทอง ต่างกันเป็น ๒ ขนาด คือ เสื้อนายทหารชั้นนายพลเรือ ขลิบแถบทองขนาด ๒๕ มิลลิเมตร เสื้อนายทหารชั้นนายนาวาและนายเรือ ขลิบแถบทองขนาด ๑๑ มิลลิเมตรบนแผ่นผ้าชายแฉลบนี้มีคุมตราพระมงกุฎกับสมอขนาดย่อมประดับตามแนว

ตั้งข้างละ ๓ คูม ที่ด้านหลังต้นหางเสือเพียงเอว เสื้อทั้งสองข้างมีปกกะเป๋าสีน้ำเงินดำขลิบแถบทองต่างกันเป็น ๒ ขนาด คือ ชั้นนายพลเรือแถบทองขนาด ๒๕ มิลลิเมตร ชั้นนายนาวาและนายเรือแถบทองขนาด ๑๖ มิลลิเมตร และมีคุมทองตราพระมงกุฎกับสมอขนาดย่อมตรึงที่เสื้อรับชายปกกะเป๋าคือ เป็นแฉนวนอน ข้างละ ๓ คูม นอกจากนี้มีคุมตราพระมงกุฎกับสมอประดับที่เอวเสื้อด้านหลัง เพื่อรับเข็มขัด ๒ คูม และที่ชายหางเสือเบื้องล่างอีกข้างละ ๑ คูม

อย่างที ๒ “เสื้อใหญ่ประเทศร่อน” ซึ่งตามปกติให้เรียกว่า “เสื้อใหญ่” เฉย ๆ เป็นเสื้อผ้าขาวชะนิตคอปิดแบบราชการเหมือนอย่างที่ได้ไว้ในมาตรา ๗ ข้อ ๓ อย่างที ๒ ที่คอเสื้อมีปลอกคอพื้นสักหลาดสีน้ำเงินดำ ขอบล่างขลิบแถบทองขนาด ๑๖ มิลลิเมตร ขอบบนขลิบแถบทองต่างกันเป็น ๒ ขนาด คือ ชั้นนายพลเรือ ขลิบแถบทองขนาด ๓๒ มิลลิเมตร ชั้นนายนาวาและนายเรือ ขลิบแถบทองขนาด ๒๕ มิลลิเมตร กับที่ปลายแขนเสื้อทั้ง ๒ ข้าง มีปลอกแขนพื้นสักหลาดสีน้ำเงินดำ ประดับแถบทองบังหมายยศและสอดสีตามพรรค และจำพวกตั้งที่ได้บรรยายไว้ในมาตรา ๑๒ และ ๑๓

อย่างที ๓ “เสื้อกลาง” เป็นเสื้อสักหลาดสีขาบ มีดุมทองตราพระมงกุฎกับสมอ ๒ แถว ๆ ละ ๔ ดุม คอเปิดพับชายแหวกที่อก ๒ ชาย ๆ เสื้อเบี่ยงล่างเพียงเข้า ที่แขนเสื้อมีเครื่องหมายพรรคหรือจำพวกและหมายยศ ดังจะได้กล่าวต่อไปในมาตรา ๑๒ และ ๑๓

อย่างที ๔ “เสื้อน้อย” เป็นเสื้อสักหลาดสีขาบบนแบบราชการ มีดุมทองตราพระมงกุฎกับสมอ ๒ แถว ๆ ละ ๔ ดุม คอเปิดพับชายแหวกที่อก ๒ ชาย ที่แขนเสื้อมีเครื่องหมายพรรคหรือจำพวก และหมายยศ ดัง กล่าวไว้ในมาตรา ๑๒ และ ๑๓

อย่างที ๕ “เสื้อผ้าขาวชนิดคอปิดแบบราชการ” เหมือนอย่างที่ได้ว่าไว้ในมาตรา ๗ ข้อ ๓ อย่างที ๒

อย่างที ๖ “เสื้อชนิดผ้าหรือผ้าขนสัตว์สีกาก็” เหมือนที่ได้ว่าไว้ในมาตรา ๗ ข้อ ๓ อย่างที ๓

อย่างที ๗ “เสื้อสโมสรดำ” เป็นเสื้อสักหลาดสีน้ำเงินดำ เปิดอกชายเสื้อเบี่ยงล่างสั้นเพียงเอว มีดุมทองตราพระมงกุฎกับสมอ ๒ แถว ๆ ละ ๒ ดุม กับมีดุมคู่อย่างเดียวกันขัดหว่างรางดุมบน ๑ คู่ ที่แขนเสื้อมีเครื่องหมายพรรคหรือจำพวกและหมายยศ ดังกล่าวไว้ในมาตรา ๑๒ และ ๑๓

มีเสื้อกั๊กสักหลาดสีน้ำเงินดำ หรือผ้าขาวสวมภายในเสื้อนั้น
ที่เสื้อก็มีตุ้มทองตราพระมงกุฎกับสมอขนาดย่อม ๑ แถว ๓
หรือ ๔ ตามความพอใจ

อย่างที่ ๘ “เสื้อสโมสรขาว” เป็นเสื้อผ้าขาว มีรูป
และลักษณะเหมือนกันกับอย่างที่ ๗ ทุกประการ เว้นแต่
ไม่มีเครื่องหมายพรรคหรือจำพวกและหมายยศที่แขนเสื้อ มี
เสื้อกั๊กอย่างเดียวกันกับอย่างที่ ๗ แต่ไม่มีเสื้อกั๊กสักหลาด

อย่างที่ ๙ “เสื้อสวมกันหนาว” เป็นเสื้อสักหลาดสีขาวยาว
มีตุ้มทองตราพระมงกุฎกับสมอ ๒ แถวๆ ละ ๔ ตุม คอเปิด
พับชายที่อก ๒ ชายๆ เสื้อเบี่ยงล่างเพียงกึ่งน่อง มีแถบ
สักหลาดรัดหลังขัดตุ้มทองตราพระมงกุฎกับสมอที่ปลายแถบ
ข้างละ ๑ ตุม ถ้าเป็นเสื้อนายทหารชั้นนายพลเรือ ให้มี
ซับในเป็นสักหลาดสีขาว เสื้ออย่างนี้มีอินทรีขนน้อย

อย่างที่ ๑๐ “เสื้อคลุมกันหนาว” ขาวเพียงกึ่งน่อง คอ
พับห้อยชาย กว้าง ๑๕ เซนติเมตร ที่ชายเสื้อทั้ง ๒ ข้าง
เพียงยอดอก มีแผ่นทองเหลืองวงกลมรูปหัวช้างลายนูน
ข้างละ ๑ แผ่น มีห่วงคล้องสายสร้อยทองเหลืองสำหรับยึด
เสื้อนั้นปิดไว้ที่อก ถ้าเป็นเสื้อนายทหารชั้นนายพลเรือ ให้
มีซับในเป็นสักหลาดสีขาว

ข้อ ๓ เสื้ออย่างที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๗ และที่ ๘ ที่ว่ามาใน
มาตรฐาน ต้องสวมประกอบกับเสื้อเชิดคอเชิดและผ้าผูกคอ
คือ

ก. เสื้อกลาง เชิดขาวอกแข็งหรืออ่อนคอเชิดแข็ง ผ้า
ผูกคอแพรดำเงื่อนกะลาสี แต่ถ้าประดับเครื่องราชอิสริยา
ภรณ์อย่างสวมรอบคอด้วย ให้ใช้ผ้าผูกคอเงื่อนหูกะต่าย

ข. เสื้อน้อย เสื้อเชิดขาวอกแข็งหรืออ่อนคอเชิดขาว
๒ ชั้นอ่อนหรือแข็งก็ได้ ผ้าผูกคอไหมดำเงื่อนกะลาสี

ค. เสื้อสโมสรทุกอย่าง ต้องใช้เสื้อเชิดอกแข็งสีขา
วคอเชิดแข็งสีขาวชั้นเดียว ผ้าผูกคอไหมดำเงื่อนหูกะต่าย

ข้อ ๔ เสื้ออย่างที่ ๙ ที่ ๑๐ นั้น สำหรับใช้สวมซ้อน
เสื้ออย่างอื่นที่ได้กล่าวมาแล้วเพื่อกันหนาว

ข้อ ๕ มีอินทรรณู ๒ อย่าง คือ

อย่างที่ ๑ อินทรรณูใหญ่ หลังอินทรรณูชั้นนายพลเรือ
เป็นพื้นไหมทอง ชั้นนายนาวและนายเรือเป็นพื้นสักหลาดสี
น้ำเงินดำ ท้องอินทรรณูสากสักหลาดสีน้ำเงินดำทุกชั้น ที่
ยอดอินทรรณูมีตุ้มทองตราพระมงกุฎกับสมอขนาดย่อม ๑ ตุม
ขอบอินทรรณูถักด้วยด้นทองและมีรุ่มทองแฉวนประดับใน
ส่วนที่เป็นวงกลม ที่กลางอินทรรณูตอนยาวมีรูปสมอทำด้วย

เงินเป็นเครื่องประดับ กับมีเครื่องหมายยศต่าง ๆ กันดังได้
บรรยายไว้ในมาตรา ๑๓

อย่างที่ ๒ อินทรธนูน้อย มีรูปและส่วนเหมือนที่ว่า
ไว้ในมาตรา ๑ ข้อ ๔ ที่ปลายรวบมีดุมทองตราพระมงกุฎกับ
สมอขนาดย่อม ๑ ดุม หลังและท้องอินทรธนูหุ้มสั๊กหลาดสี
น้ำเงินดำ เว้นไว้แต่อินทรธนูนายทหารชั้นนายพลเรือ หลัง
อินทรธนูเป็นไหมทอง มีขอบสั๊กหลาดสีน้ำเงินดำ ที่กลาง
อินทรธนูมีรูปสมอทำด้วยเงินเป็นเครื่องประดับ และมี
เครื่องหมายพรรคหรือจำพวกและหมายยศประกอบ ดังได้
บรรยายไว้ในมาตรา ๑๒ และ ๑๓

ข้อ ๖ มีกางเกง ๔ อย่าง คือ

อย่างที่ ๑ กางเกงสั๊กหลาดสีน้ำเงินดำยาว มีแถบ
ทองกว้าง ๓๒ มิลลิเมตรเว้นไว้แต่ชั้นนายพลเรือ ใช้แถบ
ทองขนาด ๕๐ มิลลิเมตร

อย่างที่ ๒ เหมือนอย่างที่ ๑ ในมาตรา ๖ ข้อ ๕

อย่างที่ ๓ เหมือนอย่างที่ ๒ ในมาตรา ๖ ข้อ ๕

อย่างที่ ๔ กางเกงชนิดผ้าหรือผ้าขนสัตว์สีทึบก็เหมือน
อย่างที่ ๓ ในมาตรา ๖ ข้อ ๕

ข้อ ๗ รองเท้าชนิดใด ใช้ประกอบเครื่องแบบอย่าง
ไหนในการใด จะได้กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ ข้อ ๓ ก. และ
ข้อ ๔ แห่งพระราชกำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือ พุทธ-
ศักราช ๒๔๖๕ เสีย และใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ ข้อ ๓ เครื่องสนาม

ก. เหมือนข้อ ๒ ก. แต่คาดกะโปงนอกเสื้อ สอดช่อง
เข็มขัดหนังเหลืองพร้อมทั้งเครื่องประกอบสำหรับราชการสนาม
สวมรองเท้าบูตหนังดำ และมีสนับแข้งหนังดำตามแบบ
ราชการ ”

“ ข้อ ๔ เครื่องปกติ

หมวกมีปลอกหรือไม่มีปลอก เสื้อสักหลาดหรือเสื้อขาว
เสื้อมีสีอื่นทรน กางเกงสักหลาดหรือขาวหรือ kaki ให้
ใช้รองเท้านี้

ชูหนังดำชนิดผูกเชือก ประกอบกับเครื่องสักหลาด
ชูขาวหรือชูหนังดำชนิดผูกเชือก ประกอบกับเครื่องขาว
ชูหนังเหลืองชนิดผูกเชือก ประกอบกับเครื่อง kaki
กะโปงจะคาดหรือไม่คาดก็ได้ ตามควรแก่ระเบียบราชการ
และกาลเทศะ ”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกข้อความในมาตรา ๒๕ ข้อ ๔ เสีย
และใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ เครื่องปกติ

หมวกมีปลอก เสื้ออกกางเกงขาวหรือกากีมีอินทหรณ
รองเท้าใช้ไค้ตั่งนี้

ชูหนังดำหรือชูขาวชนิดผูกเชือก ประกอบกับเครื่องขาว
ชูหนังเหลืองชนิดผูกเชือก ประกอบกับเครื่องกากี”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกตารางต่อท้ายพระราชกำหนดเครื่อง
แต่งกายทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๖๕ เสีย และใช้ตาราง
ต่อท้ายพระราชกำหนดนี้แทน

พระราชกำหนดนี้ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม
พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม หน้า ๕๒)

สำหรับประเทศอื่น

หมายเลข	การ	เสื้อ	หมวก	อินทรี	กางเกง	อาวุธ	รองเท้า	สายราช องครักษ์	เครื่องราช อิสริยาภรณ์	หมายเหตุ
๑	เต็มยศใหญ่	ใหญ่	แพรขน	ใหญ่	แถบทอง	กระบี่สายทองคาดนอกเสื้อ	บูตดำหรือเวลลิงตันหรือกึ่งเวลลิงตัน	ทอง	มี	ถ้าสวมเสื้อครุยให้ใช้อินทรีขนน้อย
๒	เต็มยศ	ขาว	แพรขน	น้อย	แถบทอง	กระบี่สายทองคาดนอกเสื้อ	บูตดำหรือเวลลิงตันหรือกึ่งเวลลิงตัน	ทอง	มี	
๓	ครึ่งยศ	ขาว	แถบปลอกขาว	น้อย	แถบทอง	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	บูตดำหรือเวลลิงตันหรือกึ่งเวลลิงตัน	ทอง	มี	
๔	ครึ่งยศขาว	ขาว	แถบปลอกขาว	น้อย	ขาว	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	บูตดำหรือเวลลิงตันหรือกึ่งเวลลิงตัน	ทอง	มี	
๕	ราตรีสโมสร	สโมสรดำกักขาว	แถบปลอกขาว	—	แถบทอง	—	ชุดสโมสร (แบบอ็อกซ์ฟอร์ด)	—	มีหรือจำลองตามกาล	
๖	ราตรีสโมสร	สโมสรขาวกักขาว	แถบปลอกขาว	น้อย	แถบทอง	—	ชุดสโมสร (แบบอ็อกซ์ฟอร์ด)	—	มีหรือจำลองตามกาล	ใช้เฉพาะราชองครักษ์ เวลาอยู่เวรประจำการ
๗	ราตรีสโมสร	ขาว	แถบปลอกขาว	น้อย	แถบทอง	—	บูตดำหรือชุดสโมสร (แบบอ็อกซ์ฟอร์ด)	ทอง	มีหรือจำลองตามกาล	
๘	ราตรีสโมสร	สโมสรขาวกักขาว	แถบปลอกขาว	น้อย	ขาว	—	ชุดสโมสร (แบบอ็อกซ์ฟอร์ด)	—	จำลอง	
๙	ปกติ	กลาง	แถบปลอกขาว	—	ขาว	กระบี่สายดำคาดนอกเสื้อ	ชุดขาวหรือชุดดำ	ทอง	—	
๑๐	ปกติ	น้อย	แถบปลอกขาว	—	ขาว	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	ชุดขาวหรือชุดดำ	ทอง	—	
๑๑	ปกติ	น้อย	แถบปลอกขาว	—	ขาว	—	ชุดขาวหรือชุดดำ	ทอง	—	ใช้ในโอกาสจำลอง ใช้รายงานตนเองในทะเลหรือในสนามได้ หรือการหัดตามปกติ ในบริเวณที่หัดปกติของทหาร
๑๒	ปกติ	ขาว	แถบปลอกขาว	น้อย	ขาว	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	ชุดขาวหรือชุดดำ	ไหมทอง	—	
๑๓	ปกติ	ขาว	แถบปลอกขาวหรือกันแดด	น้อย	ขาว	—	บูตหรือชุดขาวหรือชุดดำ	ไหมทอง	—	
๑๔	ปกติ	กากี	แถบปลอกกากีหรือกันแดด	น้อย	กากี	—	บูตหรือชุดสีน้ำตาล	—	—	
๑๕	เยี่ยมค้ำับ	ขาว	กันแดด	น้อย	ขาว	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	ชุดขาว	ทอง	มีหรือไม่มีตามกาล	
๑๖	เครื่องหัด	กากี	แถบปลอกกากี	น้อย	กากี	—	บูตดำสนับแข้งหนังดำ	—	—	ใช้เพิ่มเติมเครื่องสนามคาดนอกเสื้ออนุโลมตามวิธีใช้ของทหารบก
๑๗	เครื่องสนาม	กากี	แถบปลอกกากี	น้อย	กากี	กระบี่สวดของเครื่องสนาม	บูตดำสนับแข้งหนังดำ	—	—	
๑๘	เป็นนายยามประจำเรือในอ่าว	ขาว	แถบปลอกขาว	น้อย	ขาว	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	ชุดขาว	ไหมทอง	—	
๑๙	เป็นนายยามประจำเรือในอ่าว	น้อย	แถบปลอกขาว	—	ขาว	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	ชุดขาว	ทอง	—	
๒๐	เป็นนายยามประจำเรือในอ่าว	กากี	แถบปลอกกากี	น้อย	กากี	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	ชุดสีน้ำตาล	—	—	
๒๑	เป็นผู้บังคับกองหรือนาย	ขาว	แถบปลอกขาว	น้อย	ขาว	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	ชุดขาวหรือชุดดำ	ไหมทอง	—	ใช้ได้ตามกาลพิเศษ
๒๒	หมวดวิชาการ	น้อย	แถบปลอกขาว	—	ขาว	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	ชุดขาวหรือชุดดำ	ทอง	—	

หมายเหตุทั่วไป

๑. ราชองครักษ์ระวางอยู่เวรประจำการหรือเจ้าหน้าที่ประจำราชองครักษ์ นอกจากที่มีหมายกำหนดการให้แต่งกายอย่างอื่น ต้องแต่งปกติหมายเลข ๑๒ และถ้ามีการไปแทนพระองค์เช่นไปสถานทูตในวันชาติพระเจ้าแผ่นดินต่างประเทศ หรือสมุหราชองครักษ์สั่งให้ไป ต้องแต่งกายหมายเลข ๑๕ ถ้ามีการตามเสด็จรับเสด็จในการซ้อมรบหรือทอดพระเนตรการฝึกหัด และตามเสด็จประพาสหัวเมืองให้แต่งกายหมายเลข ๑๗ ใช้เครื่องกากีชนิดผ้าขนสัตว์ มีเข็มขัดและสายหนังสะพายเฉียงบ่าอย่างทหารบก ถ้าเป็นการเสด็จนอกพระนครต้องมีของปิ่นมีปิ่นพอกและกะสุนพร้อม
๒. ราชองครักษ์ระวางอยู่เวรประจำการหรือเจ้าหน้าที่ประจำราชองครักษ์ แต่งเครื่องราตรีสโมสรไม่ได้
๓. ถ้ามีการแต่งเครื่องราตรีสโมสร ให้แต่งอย่างหมายเลข ๑ เสมอไป เว้นแต่จะได้มีการนัดหมายให้แต่งชนิดอื่น
๔. การแต่งกายในหมายเลข ๑๘, ๑๙, ๒๐, ๒๑, ๒๒ นั้น ถ้ามีหมายกำหนดการให้แต่งเต็มยศหรือครึ่งยศเฉพาะงานเป็นครั้งเป็นคราวก็ให้แต่งตามหมายนั้น ๆ
๕. การแต่งกายตามหมายเลข ๑๔ นั้น สำหรับใช้ทำงานหรือเดินทางไกล หรือไปมาโดยกิจธุระของตนด้วย
๖. การงานต่อไปนี้ต้องคาดกระบี่ คือ :-
 - ก. งานศพหรืออัฐิ
 - ข. การรายงานตนต่อผู้บังคับบัญชาทุกชั้น
 - ค. เวลาคุมแถวทหารนอกจากการฝึกหัดและการงานโดยปกติ (ถ้าเป็นฝ่ายเรือให้ผ่อนผันได้ตามกาลอันควร)
 ๗. เวลาเป็นนายยามประจำเรือในอ่าว อนุญาตให้ปลดกระบี่ได้ คงคาดไว้แต่สายกระบี่และให้เอาห่วงแขนบดปลายสายทั้งส้นไว้กับข้อมือ เว้นแต่เวลาที่ทำการรับรองผู้บังคับกองหมายศหรือตำแหน่ง จึงให้คาดกระบี่
 ๘. เวลาไม่มีอาวุธจะใช้ไม้เท้าก็ได้
 ๙. การแต่งกายในงานพระราชพิธี การเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถ้าเป็นฤดูหนาวและแต่งปกติจะได้สั่งให้แต่งกายหมายเลข ๑๐ มิฉะนั้นให้คงแต่งตามหมายเลข ๑๒
 ๑๐. เครื่องหัดหมายเลข ๑๖ ใช้ได้เฉพาะนายทหารที่กำลังศึกษาหรือประจำอยู่ในกรมอากาศยาน กับนายทหารทั้งหลายที่ไปในการประลองยุทธทหารบก โดยอนุโลมตามวิธีใช้ของทหารบก
 ๑๑. บูตทุกชนิดต้องเป็นบูตเกลี้ยงชนิดผูกเชือก ไม่ใช่บูตหนังขัด
 ๑๒. สนับแข้งหนังดำ ต้องเป็นชนิดตามแบบราชการ

(๘๘ ข.)
สำหรับประเทศหนาว

หมายเลข	การ	เสื้อ	หมวก	อินทรี	กางเกง	อาวรุ	รองเท้า	สายราช องค์กรณ์	เครื่องราช อิสริยาภรณ์	หมายเหตุ
๑	เต็มยศใหญ่	ใหญ่ประเทศหนาว	แพรชน	ใหญ่	แถบทอง	กะบี่สายทองคาดนอกเสื้อ	บูตดำเกลี้ยง, เวลลิงตันหรือกึ่งเวลลิงตัน	ทอง	มี	ไม่มีสายสะพาย ไม่มีสายสะพาย
๒	ครึ่งยศใหญ่	กลาง	แพรชน	ใหญ่	แถบทอง	กะบี่สายดำคาดนอกเสื้อ	บูตดำเกลี้ยง, เวลลิงตันหรือกึ่งเวลลิงตัน	ทอง	มี	
๓	ครึ่งยศ	กลาง	แก๊ปไม่มีปลอก	—	ดำ	กะบี่สายดำคาดนอกเสื้อ	บูตดำเกลี้ยง, เวลลิงตันหรือกึ่งเวลลิงตัน	ทอง	มี	
๔	ปกติ	กลาง	แก๊ปไม่มีปลอกหรือแก๊ปปลอกขาว	—	ดำ	กะบี่สายดำคาดนอกเสื้อ	บูตดำเกลี้ยง, เวลลิงตันหรือกึ่งเวลลิงตัน	ทอง	—	
๕	ปกติ	น้อย	แก๊ปไม่มีปลอกหรือแก๊ปปลอกขาว	—	ดำหรือขาว	—	บูตดำหรือชวขาวตามสีกางเกง	ทอง	—	
๖	เยี่ยมคำนับ	กลาง	แพรชน	ใหญ่	ดำ	กะบี่สายดำคาดนอกเสื้อ	บูตดำ, เวลลิงตันหรือกึ่งเวลลิงตัน	ทอง	มีหรือไม่มีก็ได้	เว้นไว้แต่เมื่อมีกำหนดให้แต่งเต็มยศ หรือครึ่งยศเฉพาะงานเป็นครั้งคราว
๗	ฝึกหัด	น้อย	แก๊ปไม่มีปลอก	—	ดำ	—	บูตดำ, ประกอบด้วยสนับแข้งหนึ่งดำ	ทอง	—	
๘	เครื่องสนาม	น้อย	แก๊ปไม่มีปลอก	—	ดำ	กะบี่ส่อดของเข็มขัดหนึ่งเหลืองคาดนอกเสื้อ	บูตดำ, ประกอบด้วยสนับแข้งหนึ่งดำ	—	—	
๙	เป็นนายยาม ประจำเรือในอ่าว	กลาง	แก๊ปไม่มีปลอกหรือแก๊ปปลอกขาว	—	ดำหรือขาว	กะบี่สายดำคาดนอกเสื้อ	บูตดำ หรือชวขาวตามสีกางเกง	ทอง	—	

หมายเหตุทั่วไป

- นายทหารที่ไปราชการต่างประเทศและไปในงานใด ๆ ในประเทศนั้นนอกจากเต็มยศหรือเมื่อมีการนัดหมายให้แต่งกายอย่างใดอันผิดเพี้ยนไปจากกำหนดในตารางนี้บ้างก็พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อนุโลมตามได้ตามสมควร
- การแต่งกายในหมายเลข ๓, ๔, ๘ นั้น ถ้าเป็นฤดูร้อนและสวมกางเกงขาวก็ให้ใช้ปลอกหมวกขาว

พิพิธภัณฑ์ชาติไทยและหอจดหมายเหตุ

<https://museum.coj.go.th/>

พระราชกำหนดเสือกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า

ทรงพระราชดำริว่า กำหนดการสวมเสือกฤษฎีกาโดยตำแหน่งสำหรับผู้พิพากษาตั้งที่บัญญัติไว้ในพระราชกำหนดเสือกฤษฎี ร.ศ. ๑๓๐ (พ.ศ. ๒๔๕๔) มาตรา ๕ ข้อ ๑ ตามที่ได้แก้ไขโดยพระราชกำหนดเสือกฤษฎีเนติบัณฑิต ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๗ นั้น บัดนี้สมควรที่จะแก้ไขเสียใหม่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ยกเลิกความในพระราชกำหนดเสือกฤษฎี ร.ศ. ๑๓๐ (พ.ศ. ๒๔๕๔) มาตรา ๕ ข้อ ๑ ตามที่ได้แก้ไขโดยพระราชกำหนดเสือกฤษฎีเนติบัณฑิต ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๗ นั้นเสีย และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑ ผู้พิพากษาทุกชั้นบรรดาศักดิ์เป็นเนติบัณฑิต ให้สวมเสือกฤษฎีเนติบัณฑิต ในเวลาขึ้นบัลลังก์พิจารณาพิพากษา

คดี และในเวลาแต่งเครื่องยศในงานที่เกี่ยวกับคนผู้พิพากษา
หรือคนเนติบัณฑิต ก็พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ผู้
พิพากษา และข้าราชการอื่นที่เป็นเนติบัณฑิตสวมเสื้อครุย
เนติบัณฑิตในโอกาสเช่นนั้นได้เว้นแต่ถ้ามีหมายกำหนดการ
ให้แต่งเต็มยศใหญ่สวมครุย จึงสวมเสื้อครุยตามบรรดาศักดิ์”

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม หน้า ๑๐๖)

ประกาศ

ห้ามการใช้เครื่องมือบางอย่าง และกำหนดให้ใช้เครื่องมือ
 จะเพาะบางอย่างทำการจับสัตว์น้ำตามที่บางแห่ง
 ในเขตจังหวัดจันทบุรี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๓ เป็นต้นไป

ด้วยกระทรวงเกษตรธิการบอกความจำนงมายังกระทรวง
 พระคลังมหาสมบัติ ขอให้ประกาศห้ามการใช้เครื่องมือ
 บางอย่าง และกำหนดให้ใช้เครื่องมือจะเพาะบางอย่างทำ
 การจับสัตว์น้ำตามที่บางแห่งในเขตจังหวัดจันทบุรี เพื่อ
 เป็นการบำรุงพืชพันธุ์สัตว์น้ำให้เจริญขึ้น สำหรับราษฎรหา
 บริโภคและทำเป็นสินค้าสืบไป

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติแก้ไข
 เพิ่มเติมพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ศก ๑๒๐ (พ.ศ. ๒๔๔๔)
 ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๒ เสนาบดีกระทรวงพระคลัง
 มหาสมบัติประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๓
 เป็นต้นไป ห้ามการใช้เครื่องมือบางอย่าง และกำหนดให้
 ใช้เครื่องมือจะเพาะอย่างจับสัตว์น้ำบางท้องที่ในเขต
 จังหวัดจันทบุรี ตามข้อกำหนดต่อไปนี้ คือ

๑. ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องมือใด ๆ นอกจาก เบ็ดตก เบ็ดราว สุ่ม สวิง แหวน ชะนาง ทำการจับสัตว์น้ำตั้งแต่ปากคลองน้ำใสตอนใต้ ที่ต่อลำน้ำจันทบุรีขึ้นไปตามลำน้ำจันทบุรีจนสุดลำน้ำ รวมทั้งลำคลองน้ำใสและลำน้ำต่าง ๆ อันเป็นสาขาของลำน้ำจันทบุรีจนสุดลำน้ำ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคมถึงสิ้นวันที่ ๓๑ ตุลาคมทุก ๆ ปี

๒. ห้ามมิให้ผู้ใดใช้อวนทำการจับสัตว์น้ำตั้งแต่ปากคลองอ่าวขุนไชยขึ้นไปตามลำน้ำจันทบุรี รวมทั้งคลองอ่าวขุนไชยและลำน้ำต่าง ๆ อันเป็นสาขาของลำน้ำจันทบุรีจนสุดลำน้ำตลอดทุกฤดูกาล

๓. ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ไฟหรือสิ่งซึ่งมีลักษณะคล้ายไฟออกทุกชนิดทุกขนาดลงทำการจับสัตว์น้ำ ภายในตั้งแต่ที่สุดปลายเขาแหลมสิงห์ตรงไปจดเกาะแมว ซึ่งอยู่ริมฝั่งทางทิศตะวันออกเข้ามาตามลำน้ำจันทบุรีถึงปากคลองอ่าวขุนไชยรวมทั้งลำน้ำต่าง ๆ อันเป็นสาขาของลำน้ำจันทบุรีโดยตลอดทุกลำน้ำทุกฤดูกาล

๔. ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ไฟหรือสิ่งที่มีลักษณะคล้ายไฟออกทุกชนิดทุกขนาดลงทำการจับสัตว์น้ำในลำน้ำเวน ในเขตต์

แต่ต้นลำน้ำลงไปถึงเส้นขีดตรงระหว่างบ้านท่าเตี๋ยท่าตรงไปทาง
ทิศตะวันออกถึงปากคลองแหลมทองกลาง และรวมทั้งสาขา
ของลำน้ำเวนทุกสาขาตลอดลำน้ำทุกฤดูกาล

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

หม่อมเจ้าวิวัฒนไชย

ลงนามแทนเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม หน้า ๑๐๕).

ประกาศ

การรักษาพระนครเวลาเสด็จประพาสประเทศชวา

พ.ศ. ๒๔๗๒

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศ
ทราบทั่วกันว่า มีพระราชประสงค์จะเสด็จไปประเทศชวา
เพื่อทอดพระเนตร ภูมิสถาน และการ ปกครอง ประเทศนั้น
ตั้งแต่ปลายเดือนกรกฎาคมจนถึงต้นเดือนตุลาคมจึงจะเสด็จ
กลับคืนยังพระนคร รวมเวลาที่จะเสด็จไปครั้งนี้ ๒ เดือน
ครั้ง ทรงพระราชดำริว่าประเพณีการรักษาพระนครในเวลา
เสด็จไปต่างประเทศอย่างครั้งนี้ เมื่อในรัชกาลที่ ๕ สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงเคยทรงตั้งพระบรมวงศ์ผู้ใหญ่พระองค์หนึ่ง
เป็นผู้สำเร็จราชการรักษาพระนคร และให้มีที่ประชุม
ผู้รักษาพระนครกับให้ที่ประชุมเสนาบดีเป็นที่ปรึกษาราชการ
ด้วย เป็นราชประเพณีอันดี แต่ในปัจจุบันนี้ได้ทรงสถาปนา
อภิรัฐมนตรีมีประจำอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องมีที่ประชุมผู้รักษา
พระนครตั้งแต่ก่อน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้วาง
ระเบียบการรักษาพระนครในเวลาเสด็จประพาสประเทศชวา
ดังกล่าวต่อไปนี้

๑. โปรด ฯ ให้สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้า ฯ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต เป็นผู้สำเร็จราชการรักษาพระนคร และเป็นประธานทั้งอภิรัฐมนตรีสภา และเสนาบดีสภา

๒. โดยปกติให้มีการประชุมเสนาบดีสภาเสมอ เหมือนอย่างเสด็จอยู่ในพระนคร ถ้าเวลามีราชการจรเกิดขึ้น ผู้สำเร็จราชการรักษาพระนครจะเรียกประชุมเสนาบดีสภาเป็นการพิเศษเมื่อใดก็ได้เรียกได้ตามเห็นสมควร

๓. การประชุมอภิรัฐมนตรีสภานั้น เมื่อมีราชการสำคัญเกิดขึ้นก็ดี หรือมีราชการประเภทซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเคยทรงปรึกษาในที่ประชุมอภิรัฐมนตรีก็ดี ก็ให้ผู้สำเร็จราชการรักษาพระนครเรียกประชุมอภิมนตรีได้ตามเห็นสมควรแก่การ

๔. ในการบังคับบัญชาการนั้น ถ้าผู้สำเร็จราชการรักษาพระนครเห็นว่าราชการอันใดสำคัญ ควรกราบบังคมทูล ฯ ขอเรียนพระราชปฏิบัติ ก็ให้รับกราบบังคมทูล ฯ โดยทางโทรเลข ถ้าเป็นราชการสามัญอันเคยมีแบบแผนพระราชนิยมอยู่แล้วก็ดี หรือไม่เป็นการสำคัญก็ดี ก็ให้ผู้สำเร็จราชการรักษาพระนครบังคับบัญชาให้เสร็จไปตามเห็นสมควร สุดแต่อย่าให้ราชการบ้านเมืองต้องติดขัดได้

ประกาศมาณวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษาตอนพิเศษ เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม หน้า ๑๑๒)

ประกาศ

ใช้หนังสือสัญญา ว่าด้วยการระงับกรณีทางศาล
และการปราณีประนอมระวางสยามกับเนเดอร์แลนด์

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า

โดยที่หนังสือสัญญาระวางกรุงสยาม กับ กรุงเนเดอร์แลนด์ ว่าด้วยการระงับกรณีทางศาลและการปราณีประนอมฉบับหนึ่ง ซึ่งหม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ อัครราชทูตสยามประจำกรุงเฮก ผู้มีอำนาจเต็มฝ่ายสยาม และ ยองกุเฮรุ ฟรันส เบลารุตส วัน บลอกแลนด์ เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ เนเดอร์แลนด์ ผู้มีอำนาจเต็มฝ่ายเนเดอร์แลนด์ ได้ลงนามกัน ณ กรุงเฮก เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ คริสตศักราช ๑๙๒๘ นั้น มีข้อความให้เป็นอันใช้หนังสือสัญญานี้ตั้งแต่วันที่ได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันต่อกันเป็นต้นสืบไป

และโดยที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระราชสัตยาบัน และสมเด็จพระนางเจ้ากรุงเนเดอร์แลนด์ ก็ได้พระราชทานพระราชสัตยาบัน หนังสือสัญญาที่ว่านี้แล้ว

และพระราชสัตยาบันสารทั้งสองฝ่ายนี้ อัครราชทูตสยาม
ประจำกรุงเฮก และเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศเนเดร
แลนด์ ผู้มีอำนาจเต็มในการนี้ ได้แลกเปลี่ยนต่อกันณกรุงเฮก
เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ แล้ว ฉะนั้น
หนังสือสัญญาฉบับนี้จึงเป็นอันใช้ได้ ตั้งแต่วันที่ ๒๘
มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ สั่งให้เจ้าพนักงานทุก
กระทรวงทบวงการ และบรรดาผู้ซึ่งมีการเกี่ยวข้องกับข้อความ
ที่กล่าวไว้ในหนังสือสัญญาฉบับนี้ ให้ถือตามกระทำตาม
ความในหนังสือสัญญาที่ว่านี้จึงทุกข้อทุกประการตั้งแต่วันที่ ๒๘
มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษาตอนพิเศษ เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม หน้า ๑๑๕)

คำแปล

หนังสือสัญญาว่าด้วยการระงับกรณีทางศาล
และการปราณีประนอมระวางสยามกับเนเดอร์แลนด์

สมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม และ สมเด็จพระนางเจ้ากรุง
เนเดอร์แลนด์ มีพระราชประสงค์ที่จะกระทำให้ทางพระราชไมตรี
ซึ่งผูกพันกรุงสยามกับกรุงเนเดอร์แลนด์อยู่นั้นให้มั่นคงยิ่งขึ้น
และจะส่งเสริมการระงับ โดยสันติภาพตามคลองมุงหมาย
แห่งกติกาของสันนิบาตชาติ ซึ่งข้อพิพาทต่าง ๆ อันจะพึงเกิด
มีขึ้นในระวางสองประเทศนี้ ฉะนั้นจึงได้ทรงตกลงที่จะกระทำ
สัญญาว่าด้วยการระงับกรณีทางศาล และการปราณีประนอม
ขึ้นฉบับหนึ่ง และต่างได้ทรงแต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็ม คือ

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงสยามนั้น หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร
อัครราชทูตพิเศษผู้มีอำนาจเต็มของพระ องค์ประจำพระราช
สำนักสมเด็จพระนางเจ้ากรุงเนเดอร์แลนด์

ฝ่ายสมเด็จพระนางเจ้ากรุงเนเดอร์แลนด์นั้น ยองกุแฮร์
ฟรันส เบลารุตส วัน บลอกแลนด์ เสนาบดีกระทรวงการ
ต่างประเทศของพระองค์

ผู้ซึ่งเมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจให้ตรวจดูซึ่งกันและกัน และได้เห็นเป็นอันถูกต้องแบบอย่างดีแล้ว ได้ตกลงกัน ทำสัญญาเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑

อัครภาคีแห่งหนังสือสัญญานี้ ถ้อยที่ถ้อยรับสัญญาว่าจะ ไม่แสวงหาทางระงับข้อพิพาทหรือข้อแตกต่างกันซึ่งหากจะเกิด มีขึ้นในระหว่างภาคีทั้งสองนั้นในกรณีใด ๆ ก็ดี โดยทางอื่น นอกจากทางสันติภาพ

ข้อ ๒

นอกจากภาคีทั้งสองจะได้ทำความตกลงเพื่อจะระงับข้อ พิพาทอันใดอันหนึ่งโดยวิธีอย่างอื่น อัครภาคีแห่งหนังสือ สัญญานี้ยอมรับนับถือว่าในชั่วอายุของหนังสือสัญญานี้ ศาล ประจักษ์ยุติธรรมระวางประเทศมีอำนาจตามกฎหมายของศาลนั้น เป็นบังคับสำหรับบรรดาข้อพิพาทกระบวนกฎหมายทั้งปวง อันจักเกิดมีขึ้นในระหว่างทั้งสองฝ่าย และซึ่งไม่สามารถจะ ระงับให้เป็นที่ตกลงกันได้โดยทางทูตภายในเวลาอันสมควร และณะเพาะอย่างยิ่ง บรรดาข้อพิพาททั้งปวงอันเกี่ยวแก่

(ก) การตีความในหนังสือสัญญาฉบับใดฉบับหนึ่ง

(ข) ข้อความใด ๆ ในกฎหมายระวางประเทศ

- (ค) ความเป็นจริงใด ๆ ซึ่งถ้าหากพิสูจน์แล้วจักเป็นการละเมิดต่อความรับรองระหว่างประเทศอย่างใดอย่างหนึ่ง
- (ฅ) ลักษณะหรือความมากน้อยแห่งค่าปฏิกรรมซึ่งจักต้องใช้ในการทำผิดต่อความรับรองระหว่างประเทศอย่างใดอย่างหนึ่ง

ถ้าเกิดมีการโต้แย้งในข้อที่ว่า ศาลที่กล่าวนั้นมีอำนาจสำหรับแก้ไขข้อพิพาทตามความในวรรคก่อนนี้หรือไม่ใช่ ศาลนั้นจะต้องตัดสินปัญหาข้อนี้

ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องจัดการให้เป็นไปตามคำตัดสินของศาลนั้นโดยเร็วที่สุดที่จะเป็นได้

บรรดาปัญหาทั้งปวงที่อัครภาคีแห่งหนึ่งสื่อสัญญาณซึ่งแตกต่างกันโดยไม่สามารถระงับได้ฉันทมิตรภาพโดยทางทูตธรรมดาทั้งปัญหาที่แสวงหาทางแก้ไขไม่ได้โดยให้ศาลตัดสินตั้งที่บัญญัติไว้ในวรรคต้นแห่งสัญญาข้อนี้ และที่ไม่มีวิธีแก้ไขปัญญติไว้เป็นอย่างอื่นนั้น จะต้องนำสู่วิธีตกลงโดยปราณีประณอม ซึ่งภาคีทั้งสองฝ่ายจะได้ทำความตกลงตั้งขึ้นสำหรับเฉพาะแต่ละกรณี

หนังสือสัญญาฉบับนี้จะต้องได้รับสัตยาบัน และ
สัตยาบันสารทั้งสองฝ่ายนั้น จะต้องแลกเปลี่ยนกันณกรุงเฮก
โดยเร็วที่สุดที่จะเป็นได้

หนังสือสัญญาฉบับนี้ได้ทำไว้ชั่วคราวกำหนดห้าปีนับตั้งแต่วัน
แลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป ถ้ามิได้บอกเลิกกันภายใน
เวลาอย่างน้อยหกเดือนก่อนสิ้นกำหนดอายุนั้นแล้ว หนังสือ
สัญญานี้จะต้องคงเป็นอันใช้ได้ต่อไปอีกชั่วคราวห้าปีและ
เป็นเช่นนั้นต่อ ๆ ไป

ถ้าหากมีคดีใด ๆ พิจารณาค้างอยู่ณศาลประจำยุติธรรม
ระหว่างประเทศใน ขณะที่สิ้นกำหนดอายุของหนังสือสัญญานี้
บทบัญญัติของหนังสือสัญญานี้จะต้องคงเป็นอันบังคับคดีนั้นได้

เพื่อเป็นพะยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มที่ได้อ่านนาม
มาแล้วข้างบนนี้ได้ลงนามและประทับตราลงไว้ในหนังสือ
สัญญานี้เป็นสำคัญ

ทำคู่กันเป็น ๒ ฉบับ ณ กรุงเฮก เมื่อวันที่ ๒๗ เดือน
ตุลาคม คริสตศักราช ๑๙๒๘

(ลงนามและประทับตรา) วรรณไวทยาการ

(ลงนามและประทับตรา) เบลารุตส วัน บลอกกันด

ประกาศกระทรวงธรรมการ

เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔

สำหรับตำบลหนองไขว่ ท้องที่อำเภอวัดป่า จังหวัดหล่มสัก
ซึ่งตั้งขึ้นใหม่

มณฑลพิษณุโลกแจ้งว่า ทางราชการฝ่ายปกครองได้แยกหมู่บ้านจากตำบลวัดป่า อำเภอวัดป่า จังหวัดหล่มสัก ตั้งขึ้นเป็นอีกตำบลหนึ่งเรียกว่า “ตำบลหนองไขว่” ขึ้นอยู่ในท้องที่อำเภอเดียวกัน ตำบลวัดป่า ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้ว เหตุฉะนั้นจึงประกาศยืนยันความว่า ตำบลหนองไขว่ซึ่งแยกมาจากตำบลวัดป่า ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้วด้วย

ประกาศมาแต่แต่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ธำนิวัต มหาอำมาตย์เอก

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๔ สิงหาคม หน้า ๑๒๑)

ประกาศตั้งตำแหน่งข้าหลวงพิเศษศาลยุติธรรม

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

ทรงพระราชดำริว่า บัดนี้สมควรจะตั้งตำแหน่งข้าหลวงพิเศษศาลยุติธรรมขึ้นไว้ประจำ เพื่อดำเนินการและตรวจตราศาลยุติธรรมทั้งหลาย ตามความในพระธรรมนูญศาลยุติธรรมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งตำแหน่งข้าหลวงพิเศษศาลยุติธรรมขึ้นไว้ประจำ ๓ ตำแหน่ง และจะทรงเลือกสรรจากบรรดาผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมตั้งขึ้นเป็นครั้งคราว

ข้าหลวงพิเศษศาลยุติธรรมซึ่งได้ตั้งขึ้นตามความในวรรคก่อนนี้ ให้มีกำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๓ ปี เมื่อครบกำหนดแล้วเป็นอันพ้นจากตำแหน่งไปเอง แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งซ้ำอีกก็ได้ ให้ข้าหลวงพิเศษศาลยุติธรรมนี้มีอำนาจและหน้าที่ภายในบังคับแห่งบทพระธรรมนูญ

นุญศาลยุติธรรม ตามที่เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมจะได้
ออกท้องตราส่งไปนั้น

ให้เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมเป็นเจ้าหน้าที่จัดการให้
สำเร็จตลอดไปตามกระแสพระบรมราชโองการนี้

ประกาศมาณวันที่ ๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๑ สิงหาคม หน้า ๑๒๒)

ประกาศ

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ห้ามการค้าขายแบ่งเชื่อเข้าหมัก

ในมณฑลนครราชสีมา

อาศัยอำนาจในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีชั้นใน
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๖๗ เสนาบดีกระทรวงพระคลัง
มหาสมบัติ เห็นเป็นการสมควรที่จะห้ามการค้าขายแบ่งเชื่อ
เข้าหมักในมณฑลนครราชสีมา ตามความหมายแห่งพระราช
บัญญัติและมาตราที่ได้กล่าวข้างต้นแล้ว จึงประกาศให้ทราบ
ทั่วกันดังต่อไปนี้

เมื่อครบกำหนดเดือนหนึ่ง นับแต่วันที่ประกาศมานี้
เป็นต้นไป ห้ามไม่ให้ผู้ใดค้าขายแบ่งเชื่อเข้าหมักในมณฑล
นครราชสีมา นอกจากจะมีใบอนุญาตของเจ้าพนักงาน

การออกใบอนุญาตที่กล่าวนี้ ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงาน
ภาษีสุราประจำตำบลอันเป็นภูมิลำเนาของผู้ค้าขายแบ่ง
เชื่อเข้าหมักออกให้

๑๐๖

ใบอนุญาตนี้ให้ใช้ได้เฉพาะปีที่ออก
ค่าธรรมเนียมสำหรับใบอนุญาต ให้เรียกฉบับละ ๑๐ บาท
หอรัษฎากรพิพัฒน์
ประกาศมาณวันที่ ๑๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
หม่อมเจ้าวิวัฒนไชย
ลงนามแทนเสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๑ สิงหาคม หน้า ๑๒๓)

ประกาศกระแสพระบรมราชโองการ

ให้ใช้หนังสือสัญญาจัดการสงคราม ไม่ให้ถือ
การนั้นเป็นนโยบายของชาติ ที่ได้ลงนามกันณกรุงปารีส
เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑

คริสตศักราช ๑๙๒๘

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า

โดยที่หนังสือสัญญาจัดการสงครามไม่ให้ถือเป็นนโยบายของชาติ ซึ่งได้ลงนามกันที่กรุงปารีส เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ คริสตศักราช ๑๙๒๘ ระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศออสเตรีย เบลเยียม คานาดา เซโกสโลวาเกีย ฝรั่งเศส เยอรมนี อังกฤษ อินเดีย ไอร์แลนด์ ฟริสเตด อิตาลี ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ โปแลนด์ แอฟริกาใต้ และสหภาพรัฐอเมริกา มีข้อความให้เป็นอันใช้หนังสือสัญญานี้ ตั้งแต่วันที่ได้รับมอบสัตยาบันสารฉบับที่สุดแห่งรัฐบาลของประเทศที่ได้เซ็นสัญญานั้นเป็นต้นไป

และโดยที่รัฐบาลสยามได้เข้าเป็นภาคีแห่งหนังสือสัญญาที่กล่าวแล้วนี้ โดยได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราช

ทานภคยานุวัตติสาร ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑
 ซึ่ง อัครราชทูต สยามประจำกรุงวอชิงตัน ได้เชิญไปมอบต่อ
 เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศสหปาลีรัฐอเมริกาไว้แต่
 เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ แล้ว และสัตยา
 บันสนาฉบับที่สุดแห่งรัฐบาลของประเทศที่ได้เซ็นสัญญา
 ก็ได้มอบไว้ต่อเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศสหปาลีรัฐ
 อเมริกา เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
 คริสตศักราช ๑๙๒๙ แล้ว หนังสือสัญญาฉบับนี้จึงเป็นอัน
 ใช้ได้ในระวางรัฐบาลแห่งประเทศที่ได้เซ็นหนังสือสัญญานั้น
 รวมทั้งรัฐบาลแห่งประเทศที่ได้เข้าเป็นภาคีแห่งหนังสือสัญญา
 นั้น บรรดาที่ได้มอบภคยานุวัตติสารไว้ก่อนวันที่ ๒๔ กรกฎาคม
 พุทธศักราช ๒๔๗๒ คริสตศักราช ๑๙๒๙ แล้วนั้น ตั้งแต่นั้น
 นั้นเป็นต้นไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน
 ว่า หนังสือสัญญาที่กล่าวแล้วนี้ เป็นอันเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๔
 กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นต้นไปแล้ว

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
 เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๘ สิงหาคม หน้า ๑๒๕)

ประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่
ในพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกะทบถึงความ
ปลอดภัย หรือ ความสะดวกแห่งสาธารณชน

พ.ศ. ๒๔๗๑

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า

ตามความในพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกะทบถึงความปลอดภัย หรือ ความสะดวกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ ยังมีได้กำหนดลงไว้ว่ากระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่รักษาการ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ กำหนดกระทรวงเจ้าหน้าที่ไว้ดังต่อไปนี้ คือ

(๑) ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รักษาการอันเกี่ยวกับตรางและประปา

(๒) ให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติเป็นเจ้าหน้าที่รักษาการอันเกี่ยวกับธนาคาร ออมสิน และเครดิตฟองชีเออร์

(๓) ให้กระทรวงเกษตรราชการเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รักษาการอันเกี่ยวกับชลประทาน

(๔) ให้กระทรวงพาณิชย์และคมนาคมเป็นเจ้าหน้าที่ผู้
รักษาการอันเกี่ยวกับ รถไฟ ขุดคลอง เติร์อากาศ โรงไฟฟ้า
และ ประกันภัย

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๘ สิงหาคม หน้า ๑๒๘)

ประกาศว่าด้วยกิจการประกันภัย

อาศัยความตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกะทบถึงความปลอดภัยหรือผลสุกแห่งสาธารณชน พุทธศักราช ๒๔๗๑ และประกาศกระแสพระบรมราชโองการลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงพาณิชย์และคมนาคมเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รักษาการอันเกี่ยวกับการประกันภัย เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า บุคคลผู้ใดจะเริ่มประกอบกิจการประกันภัยจำเป็นต้องขอรับอนุญาตก่อน และบุคคลที่ประกอบกิจการประกันภัยอยู่แล้ว ในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ต้องขอรับอนุญาตภายในวันที่ ๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ก่อนที่จะได้รับอนุญาตนั้น ผู้ขออนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขบางอย่างซึ่งจะขอตรวจดูได้ที่กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มหาอำมาตย์ตรี พระยาसारศาสตรศิริลักษณ์

ผู้แทนเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๘ สิงหาคม หน้า ๑๒๕)

ประกาศกรมสาธารณสุข
เพิ่มเติมจำนวนยาเสพติดให้โทษ ซึ่งต้องใช้ใน

พ.ศ. ๒๔๗๒

ด้วยตามประกาศของกรมสาธารณสุขลงวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๑ กำหนดจำนวนยาเสพติดให้โทษ ซึ่งต้องใช้ใน พุทธศักราช ๒๔๗๒ ตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ แล้วนั้น บัดนี้ ต้องเพิ่มจำนวนโคเคอีนฟอสเฟตผงขึ้นจากจำนวนที่ได้ประกาศไว้แล้วนั้น อีก ๑๐๑ กรัม โดยมีผู้ยื่นคำร้องขออนุญาตใช้เพิ่มขึ้น

กรมสาธารณสุข

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

หม่อมเจ้าสกลวรรณากร

อธิบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๔ สิงหาคม หน้า ๑๓๑)

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่องกำหนดที่ ฝาก ผัง และเผาศพ
ในท้องที่จังหวัดพระนครและธนบุรี

ด้วยตามความในกฎเสนาบดีกระทรวงนครบาล ลง
วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๐ ว่า ท้องที่ตำบล อำเภอใด
สมควรจะมีป่าช้าที่ฝากศพ ผังศพ เผาศพ ก็แห่ง เสนาบดี
จะได้กำหนดและประกาศให้ทราบทั่วกันนั้น

บัดนี้ ได้กำหนดให้

๑. วัดทอง อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร ๒. วัด
สาว อำเภอบางขุนเทียน ๓. วัดนางชี อำเภอภาษีเจริญ
จังหวัดธนบุรี

ทั้ง ๓ วัดนี้ ทำการรับฝากศพ ผังศพ และเผาศพได้

๔. วัดยานนาวา อำเภอบ้านทวาย จังหวัดพระนคร ทำ
การรับฝากศพได้อย่างเดียว

ศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย
ประกาศมาณวันที่ ๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
จอมพล บริพัตร
.เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๕ กันยายน หน้า ๑๓๒)

ประกาศ

ให้ใช้หนังสือสัญญา ว่าด้วยสากลวิทย์โทรเลข

ลงนามณกรุงวอชิงตัน

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๐

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่หนังสือสัญญาว่าด้วยสากลวิทย์โทรเลขฉบับหนึ่ง ข้อบังคับทั่วไปต่อท้ายหนังสือสัญญาฉบับหนึ่ง และข้อบังคับเพิ่มเติมต่อท้ายหนังสือสัญญานี้ฉบับหนึ่ง รวม ๓ ฉบับ อันอำนวยการเอก พระยานิเทศวิรัชกิจที่ปรึกษาสถานทูตสยาม ณ กรุงวอชิงตัน ผู้แทนฝ่ายสยามพร้อมด้วยผู้แทนนานาประเทศ ซึ่งมีอำนาจเต็มในการนี้ได้ลงนามกันไว้ ณ กรุงวอชิงตัน เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๐ นั้น มีความว่า หนังสือสัญญาและข้อบังคับทั้งสองฉบับที่ว่านี้ จะเป็นอันเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๑ แล้ว

และโดยที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชสัตยาบันหนังสือสัญญานี้ และนายพลตรี หม่อมเจ้า

อมรทัต กฤดากร อัครราชทูตสยาม ณ กรุงวอชิงตัน ได้มอบ
พระราชสัตยาบันสาร แก่ท่านเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ
แห่งสหปาลีรัฐอเมริกา แต่เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๒
แล้ว ฉะนั้นหนังสือสัญญาฉบับนี้และข้อบังคับทั่วไปและ
ข้อบังคับเพิ่มเติมต่อท้ายหนังสือสัญญานี้ จึงเป็นอันใช้ได้
สำหรับกรุงสยาม ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๒ นั้น
เป็นต้นสืบไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ สั่งให้เจ้าพนักงานทุก
กระทรวงทบวงการ และบรรดาผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับ
ข้อความที่กล่าวไว้ในหนังสือสัญญา ข้อบังคับทั่วไป และ
ข้อบังคับเพิ่มเติมต่อท้ายหนังสือสัญญานั้น ให้นำถือตาม
กระทำตามข้อความในหนังสือสัญญา ข้อบังคับทั่วไป และ
ข้อบังคับเพิ่มเติมต่อท้ายหนังสือสัญญา ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น
จงทุกประการ

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๒ กันยายน หน้า ๑๓๓)

พระราชกฤษฎีกา

ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น
เพื่อสร้างปฐมบรมราชานุสรณ์และสร้างคมนาคม
เชื่อมจังหวัดพระนครกับธนบุรี

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้า
เจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้
ประกาศจงทราบทั่วกันว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรสร้างสะพานข้ามแม่น้ำ
เจ้าพระยาเชื่อมพระนครกรุงเทพ ฯ กับกรุงธนบุรีให้เนื่องถึง
กันโดยสะดวกและให้เป็นปฐมบรมราชานุสรณ์ เฉลิม
พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ผู้ทรง
สถาปนาประดิษฐานกรุงเทพมหานครอมรรัตนโกสินทร์นี้ ให้
ทันวาระที่จะได้สมโภชพระนครในการที่ได้ดำรงมาครบ ๑๕๐ ปี
ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกา
กำหนดเขตต์ที่ดินเพื่อการนี้ไว้แล้ว แต่วันที่ ๒๘ ธันวาคม
พุทธศักราช ๒๔๗๑ บัดนี้ถึงเวลาอันสมควรที่จะเริ่มจัดซื้อ
ที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นเพื่อดำเนินการสืบไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกา
ไว้มีข้อความดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่จัดการที่ดินเพื่อสร้างสะพานและถนนสายต่าง ๆ ในบริเวณสะพานเป็นปฐมบรมราชานุสรณ์ ฝังพระนครตรงบริเวณที่ตั้งกรมชลประทานเก่า ฝังธนบุรีตรงตำบลภาณุวงศ์ ทั้งให้ขยายถนนสายจักรเพ็ชรให้กว้างได้ขนาดตั้งหมายไว้ในแผนที่ต่อท้ายพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๒ ตั้งแต่วันที่ได้ออกประกาศพระราชกฤษฎีกานี้เป็นต้นไป ให้กรรมสิทธิ์ที่ดินตั้งระบุไว้ในมาตรา ๑ กลับคืนมาป็นของรัฐบาล ให้เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการสร้างสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์และถนนสายต่าง ๆ นั้นเข้ายึดถือปกครองจัดการสร้างสะพานและถนนได้

มาตรา ๓ บุคคลผู้ที่ชอบที่จะขอร้องให้เจ้าพนักงานพิจารณากำหนดราคาหรือค่าทดแทนให้ เนื่องแต่การที่รัฐบาลสร้างสะพานและถนนไปในที่ดินภายในเขตต์ที่กำหนดไว้นั้น คือ เจ้าของที่ดินกับผู้ถือกรรมสิทธิ์ในสิ่งที่ก่อสร้างในที่ดินและผู้เช่า แต่ห้ามมิให้ยกเอาข้อโต้เถียงในเรื่องกำหนดราคาหรือค่าทดแทนมาเป็นเหตุขัดขวางต่อการสร้างสะพานและถนนนั้นๆ ส่วนผู้ใดควรจะได้รับราคาหรือค่าทดแทนเพียงไรหรือไม่นั้น ให้เป็นไปตามลักษณะดังนี้ คือ

(๑) ถ้าที่ดินของผู้ใดที่ต้องถูกสร้างสะพานหรือถนนนั้น ยังมีเนื้อที่เหลืออยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของเนื้อที่ดินติดต่อกับสะพานหรือถนนทั้งสองข้าง หรือแต่ข้างใดข้างหนึ่ง และเนื้อที่ดินที่เหลือนั้นไม่เป็นที่ซึ่งยาวตามสะพานหรือถนนต่ำกว่า ๘ เมตรหรือ ๔ วา กว้างขึ้นแต่สะพานหรือถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตรหรือ ๕ วา หรือรวมเนื้อที่ดินทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรหรือ ๒๐ ตารางวาแล้ว รัฐบาลจะไม่ต้องใช้ราคาหรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลงนั้น เพราะเหตุว่าการสร้างสะพานหรือถนนเข้าไปในเนื้อของผู้ใด เจ้าของที่ดินอาจจะได้รับผลจากการสร้างสะพาน หรือ ถนน อยู่ด้วย เช่นกระทำที่ดินให้มีราคาสูงขึ้น โดยทำการก่อสร้างตึก บ้าน โรงเรือน ที่อยู่ หรือให้พัก ให้เช่าเก็บผลประโยชน์ได้มาก เป็นต้น ซึ่งเป็นการทดแทนกันอยู่แล้ว

(๒) ที่ดินผู้ใดต้องถูกสร้างสะพานหรือถนนเสียหายหมดจำนวนเนื้ออย่างหนึ่ง หรือที่ดินเหลือน้อยกว่ากึ่งจำนวนเนื้อที่ถูกทำถนนอย่างหนึ่ง หรือที่ดินขึ้นใดที่เหลือติดต่อกับสะพานหรือถนน ยาวตามสะพานหรือถนนต่ำกว่า ๘ เมตรหรือ ๔ วา กว้างขึ้นแต่สะพานหรือถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตรหรือ ๕ วา หรือรวมเนื้อที่ดินทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรหรือ

๒๐ ตารางวาอย่างหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานรับซื้อที่ดินที่ต้องถูกสร้าง สะพาน หรือ ถนน รวมทั้งที่ดินที่ เหลือ อยู่ นั้น ตามราคาธรรมดาที่ซื้อขายกันในที่ใกล้เคียงในครั้งที่สุดก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตต์ที่ดิน เพื่อสร้างปฐุมบรมราชานุสรณ์และสร้างคมนาคนเชื่อมจังหวัดพระนครกับชนบุรีลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ เว้นไว้แต่ถ้าเจ้าของเห็นว่าถ้าจะยึดถือกรรมสิทธิ์ที่ดินที่เหลืออยู่ไว้ จะได้ประโยชน์คุ้มแก่การที่ต้องเสียหายไปในการสร้างสะพานหรือถนนแล้วจะไม่ขายที่ดินที่เหลือนั้นให้แก่เจ้าพนักงานก็ได้ เมื่อเจ้าของได้เลือกเอาทางที่ไม่ขายแทนที่จะได้รับราคาหรือค่าทดแทนสำหรับที่ดินที่เจ้าพนักงานจะซื้อเช่นนั้นแล้ว รัฐบาลก็ไม่ต้องจ่ายราคาหรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลงนั้น

(๓) ที่ดินที่ต้องถูกสร้างสะพานหรือถนนนั้น จะแยกเป็นกี่โฉนดก็แปลงก็ตาม ถ้าเนื้อที่นั้นติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันไปรวมอยู่ในกรรมสิทธิ์ของเจ้าของเดียว ห้ามมิให้แยกวินิจฉัยเป็นรายแปลง เว้นแต่ที่ที่ไม่ได้ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันได้ จึงให้แยกวินิจฉัยเฉพาะแปลงที่ต้องถูกสร้างสะพานหรือถนนเสียหายเท่านั้น ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้วินิจฉัยเด็ดขาดในข้อโต้เถียงทั้งหลายเกี่ยวกับเรื่องนี้

และที่เกี่ยวกับเรื่องที่จะระบุไว้ในข้อ (๑) (๒) ข้างต้นบรรดา
 ที่มิได้กำหนดลงไว้ชัดแจ้งด้วย

(๔) สิ่งที่จะก่อสร้างลงในแนวเขตที่จะสร้างสะพานหรือ
 ถนนก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินลง
 วันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ หรือสิ่งที่จะสร้าง
 ลงภายหลังวันประกาศ แต่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์
 อักษรจากกรรมการจัดการที่ดินโดยปราศจากเงื่อนไขนั้น ถ้า
 เป็นสิ่งถาวรซึ่งหากก่อสร้างจะเสียหายเกินควรและไม่อาจทำให้
 คืนคงสภาพเดิมได้แล้ว ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทนให้
 แก่เจ้าของพอสมควรแก่ราคาตามอายุของสิ่งที่จะก่อสร้างซึ่ง
 ปรากฏอยู่ในเวลานี้ เจ้าของต้องออกจากที่ไปภายในกำหนด
 ซึ่งเจ้าพนักงานจะบอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างน้อย ๖๐ วัน
 เว้น แต่ส่วน ที่จะก่อสร้างลงในแนวเขตเชิงสะพาน หรือถนน
 สายตรงเชิงสะพานทั้งฝั่งพระนครและฝั่งธนบุรีจะต้องจัดไป
 ให้ทันความประสงค์ของผู้รับเหมาสร้างสะพาน จึงกำหนด
 บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างน้อยเพียง ๓๐ วัน

ส่วนสิ่งที่จะก่อสร้างไม่เป็นสิ่งถาวรดังกล่าวไว้ในวรรคก่อน
 นั้น เจ้าของต้องรื้อถอนไปให้เสร็จภายในกำหนดเวลาซึ่ง
 เจ้าพนักงานจะได้บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างเดียวกัน ให้

เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทนให้ณะเพาะการรื้อถอนและค่าที่จะ
ต้องก่อสร้างขึ้นใหม่พอสมควร

การกำหนดราคาหรือค่าทดแทน ให้เป็นหน้าที่นายช่าง
กรมนคราทรเป็นผู้ตรวจตราและกำหนด

แต่สิ่งที่ก่อสร้างลงภายหลังวันประกาศพระราชกฤษฎีกา
กำหนดเขตต์ที่ดินลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑
โดยมิได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากกรมการจัดการ
ที่ดิน เจ้าของจะเรียกร้องราคาหรือค่าทดแทนอย่างใดอย่าง
หนึ่งไม่ได้เลย เจ้าพนักงานจะสั่งให้ย้ายถอนไปให้เสร็จ
ในเวลาอันสมควรได้

(๕) ผู้เช่าต้องนำหนังสือสัญญาเช่าที่ทำกันไว้โดยชอบ
ด้วย กฎหมาย เป็น ลาย ลัษณ อักษร มาแสดง เป็น หลักฐาน
สัญญาเช่านั้น ต้องปรากฏว่าได้ทำกันก่อนวันประกาศพระราช
กฤษฎีกากำหนดเขตต์ที่ดิน ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธ
ศักราช ๒๔๗๑ หรือได้ทำขึ้นภายหลังแต่ได้รับอนุญาตเป็น
ลายลักษณ์อักษรจากกรมการจัดการที่ดินโดยปราศจากเงื่อน
ไข ค่าทดแทนนั้นพึงกำหนดให้ณะเพาะเท่าที่ผู้เช่าได้เสีย

หายไปถึง ๆ เนื่องแต่เหตุที่ต้องออกจากที่เช่าก่อนครบกำหนดตามสัญญาเช่านั้น

(๖) การกำหนดราคาหรือค่าทดแทนนั้น ให้เจ้าพนักงานแจ้งความเป็นลายลักษณ์อักษรแก่เจ้าของที่ดิน หรือ ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในสิ่งก่อสร้างหรือผู้เช่าโดยชอบ ด้วยกฎหมายอื่นจะต้อง เสียหาย เพราะ การ สร้าง สะพาน หรือ ถนนให้ไป ทำความตกลงกับเจ้าพนักงานโดยมีเวลาอันแน่นอนณที่ใดที่หนึ่งแล้วแต่เจ้าพนักงานจะกำหนดตามสมควร และเพื่อการนี้ จะแต่งตั้งผู้แทนโดยมีหนังสือมอบฉันทะเป็นหลักฐานไปทำความตกลงแทนก็ได้

ถ้าเจ้าพนักงานได้แจ้งความไปแล้ว อีกฝ่ายหนึ่งไม่มาตามกำหนดนัด ก็ให้เจ้าพนักงานแจ้งความบอกกำหนดไปอีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งที่สุดให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วัน และให้บอกไปด้วยว่าถ้าไม่มาเองหรือตั้งผู้แทนมาเพื่อทำความตกลงดังกล่าวข้างต้นแล้ว เจ้าพนักงานจะเป็นผู้กำหนดราคาหรือค่าทดแทนแต่ฝ่ายเดียว

ถ้า อีก ฝ่ายหนึ่ง ละเลยไม่มาหรือไม่ตั้ง ผู้ใดมาแทนตามกำหนดครั้งหลังแล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานกำหนดราคาหรือค่าทดแทนตามที่เห็นสมควรได้ เมื่อเจ้าพนักงานได้กำหนด

เป็นจำนวนเงินเท่าใดให้ถือเป็นยุติเพียงเท่านั้น แล้วให้
เจ้าพนักงานแจ้งความให้อีกฝ่ายหนึ่งมารับเงินนั้น ๆ ไป

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งมาตามกำหนด ก็ให้เจ้าพนักงานไถ่แลก
ให้ตกลงราคากัน เมื่อปรองดองตกลงกันได้ก็ให้จับบันทึก
ข้อตกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ให้สองฝ่ายลงลายมือชื่อ
มีพระยานรู้เห็นเป็นสำคัญ ถ้าไม่ตกลงกันก็ให้ตัดสินโดยวิธี
อนุญาโตตุลาการ คือให้เจ้าพนักงาน กับ อีกฝ่ายหนึ่งตั้ง
อนุญาโตตุลาการฝ่ายละคน ถ้าและอนุญาโตตุลาการไม่ตกลง
กันก็ให้อนุญาโตตุลาการนั้นเลือกตั้งผู้ชี้ขาดคนหนึ่ง ถ้าฝ่ายใด
ฝ่ายหนึ่งไม่ตั้งอนุญาโตตุลาการที่ดี หรืออนุญาโตตุลาการ
ไม่ตกลงกันตั้งผู้ชี้ขาดที่ดี ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย
มีสิทธิร้องขอให้ศาลตั้งอนุญาโตตุลาการหรือผู้ชี้ขาดได้ ถ้า
หากว่า จะมีการใช้จ่าย หรือ เสียค่าธรรมเนียม เนื่องใน การนี้
ฝ่ายใด ที่กำหนดราคา หรือค่า ทดแทนไถ่จาก ค่าชี้ขาด ของ
อนุญาโตตุลาการแล้ว ก็ให้ฝ่ายนั้นเป็นผู้เสีย ถ้าถกกัน
ให้เสียฝ่ายละกึ่ง

มาตรา ๔ บรรดาที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่รับ
ซื้อไว้ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ถ้าเหลือจากที่ได้สร้างสะพาน
หรือถนนแล้วให้เจ้าพนักงานจัดการจำหน่ายขายเสีย เมื่อ

ได้เงินมาน้อยเท่าใดให้สมทบเข้าไปในจำนวนเงินใช้จ่ายใน
การสร้างสะพานและถนนตามพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๕ ให้ถือว่าแผนที่ต่อท้ายพระราชกฤษฎีกานี้เป็น
ส่วนหนึ่งแห่งพระราชกฤษฎีกา

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๒ กันยายน หน้า ๑๓๕)

กฎเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม
กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมจดทะเบียนโอนใบอนุญาต
สำหรับล้อเลื่อนในจังหวัดเชียงใหม่

โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถลาก รถจ้าง รถยนต์ ขนาค เวย์นและล้อเลื่อน พ.ศ. ๒๔๖๕ เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ผู้บัญชาการกรมทาง ขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ว่าด้วยการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติล้อเลื่อนในจังหวัดเชียงใหม่ และลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ แก้ไขอัตราค่าธรรมเนียมจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติล้อเลื่อนในจังหวัดเชียงใหม่ นั้น บัดนี้เห็นว่าไม่เหมาะสมแก่ทางการ เพราะฉะนั้น ให้ยกเลิกประกาศฉบับที่กล่าวนี้เสีย และให้ใช้กฎเสนาบดีฉบับนี้แทนตั้งแต่นี้เป็นต้นไป คือ

ข้อ ๑ ผู้ใดจะใช้ล้อเลื่อนชนิดใด หรือกระทำการเป็น คนขับคนลากเข็น คนควบคุม ให้ไปจดทะเบียนรับใบอนุญาตต่อนายทะเบียนปีละครั้ง เริ่มแต่วันที่ ๑ เมษายน ทุกปีไป ใบอนุญาตนั้นมีกำหนดอายุใช้ได้จนถึงสิ้นเดือน มีนาคม ของปีที่จดทะเบียน

ข้อ ๒ ให้เรียกค่าธรรมเนียมจดทะเบียนและออกใบอนุญาตสำหรับล้อเลื่อนและคนขับ คนลากเข็น คนควบคุมตามอัตราดังต่อไปนี้ คือ

รถเทียมด้วยม้า

รถม้า ๔ ล้อ สำหรับใช้เอง	๖ บาท
รถม้า ๒ ล้อ สำหรับใช้เอง	๔ บาท
รถม้าบรรทุกสำหรับใช้เอง	๔ บาท

รถจักรยาน

รถจักรยานทุกชนิด	๑ บาท
------------------	-------

เกวียน

เกวียนเทียมด้วยสัตว์พาหนะ	๒ บาท
ล้อเลื่อนลากหรือเข็นด้วยกำลังคนกว่าคนหนึ่งขึ้นไป	๔ บาท
ล้อเลื่อนลากหรือเข็นด้วยกำลังคน ๆ เดียว	๒ บาท

คนขับ คนลากเข็น คนควบคุม

ใบอนุญาตสำหรับคนขับ คนลากเข็น คนควบคุม (ยกเว้นคนขับเกวียน) ละบับละ ๑ บาท

ข้อ ๓ ถ้าใบอนุญาตสำหรับล้อเลื่อนอย่างใด ๆ ที่กล่าวมาในข้อ ๒ หรือใบอนุญาตสำหรับคนขับ คนลากเข็น คน

ควบคุม เป็นอันตรายสูญหายไป เจ้าของหรือคนเหล่านั้นมี
 ความประสงค์จะรับใบอนุญาตใหม่ เพื่อได้ใช้ล้อเลื่อนหรือ
 ทำการขับลากเข็นควบคุมต่อไปนี้จนสิ้นปี ให้ไปขอใบ
 อนุญาตต่อนายทะเบียน ให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตให้
 ใบอนุญาตที่ออกใหม่นี้ให้ใช้ได้เพียงเท่ากำหนดเวลาที่ใบ
 อนุญาตซึ่งเป็นอันตรายสูญหายไปนั้นพึงใช้ได้ กับให้เรียกค่า
 ธรรมเนียมดังต่อไปนี้ คือ

ใบอนุญาตสำหรับรถม้า รถจักรยาน เกวียน หรือ
 ล้อเลื่อน จะบับละ ๑ ใน ๔ ของอัตราที่กำหนดไว้ในข้อ ๒

ใบอนุญาตสำหรับคนขับ คนลากเข็น คนควบคุม จะบับ
 ละ ๕๐ สตางค์

กฎให้ไว้ณวันที่ ๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

มหาอำมาตย์ตรี พระยาसारศาสนาตรีลักษณ์

ผู้แทนเสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๘ กันยายน หน้า ๑๔๖)

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
ว่าด้วยธนาคาร ออมสิน และเครดิตฟองซิเอร์

อาศัยความตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการ
ค้าขายอันกะทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน
พุทธศักราช ๒๔๗๑ และประกาศกระแสพระบรมราชโองการ
ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติเป็นเจ้าหน้าที่ผู้
รักษาการอันเดียวกับธนาคาร ออมสิน และเครดิตฟองซิเอร์
นั้น เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติขอประกาศให้
ทราบทั่วกันว่า การที่จะเริ่มประกอบกิจการธนาคารหรือ
เครดิตฟองซิเอร์นั้น จำเป็นต้องขอรับอนุญาตก่อน และ
กิจการธนาคารหรือเครดิตฟองซิเอร์ที่ได้เกิดมีอยู่แล้วในวันใช้
พระราชบัญญัตินี้ ต้องขอรับอนุญาตภายในวันที่ ๑๓ ตุลาคม
พุทธศักราช ๒๔๗๒

ก่อนที่จะได้รับอนุญาตนั้น ผู้ขออนุญาตจะต้องปฏิบัติตาม
เงื่อนไขบางอย่างซึ่งจะขอตรวจดูได้ที่กระทรวงพระคลังมหา
สมบัติ

ส่วนกิจการออมสินนั้น จะได้ประกาศภายหลัง

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ศุภโยคเกษม

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

(พิกิตจัญญ์กัธยา สิมหา ๖. ต้นที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๗๒)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลนครสวรรค์

โดยมาตรา๒แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลนครสวรรค์ เพิ่มขึ้นอีกตำบลหนึ่ง จึงทำบัญชี
เพิ่มเติมขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
ตามท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม
พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศแต่วันที่ ๒๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
ธำมนีวัต มหาอำมาตย์เอก
เสนาบดี

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
นครสวรรค์	ตาก	บ้านตาก	ท้องฟ้า

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๖ ตุลาคม หน้า ๑๕๑)

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วยการออมสิน

เนื่องจากประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วย
ธนาคาร ออมสิน และ เกรดิตฟองซิเอร์ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม
พุทธศักราช ๒๔๗๒ นั้น บัดนี้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
ขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า การที่จะเริ่มประกอบกิจการ
ออมสินนั้น จำเป็นต้องขอรับอนุญาตก่อน และกิจการ
ออมสินที่ได้เกิดมีอยู่แล้วในวันใช้พระราชบัญญัติควบคุมกิจการ
ค้าขาย อันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน
พุทธศักราช ๒๔๗๑ ต้องขอรับอนุญาตภายในวันที่ ๑๓ ตุลาคม
พุทธศักราช ๒๔๗๒

ก่อนที่จะได้รับอนุญาตนั้น ผู้ขออนุญาตจำต้องปฏิบัติ
ตามเงื่อนไขบางอย่าง ซึ่งจะขอ ตรวจดูได้ที่กระทรวงพระคลัง
มหาสมบัติ

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ศุภโยคเกษม

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๘ ตุลาคม หน้า ๑๕๓)

พระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น
เพื่อตัดและขยายถนนจากถนนจักรเพ็ชร
ไปถึงคลองผดุงกรุงเกษม

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปก
เกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ
ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า

โดยที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้สร้างสะพานปฐม
บรมราชานุสรณ์ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาเชื่อมกรุงเทพมหานคร
กับธนบุรีแล้วนั้น บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นสมควรให้ตัด
ถนนเชื่อมถนนบางสายที่มีอยู่แล้ว และขยายถนนเก่าบาง
ถนนให้กว้างขึ้นตามโอกาส เพื่อสะดวกแก่คมนาคมและ
ยวดยานที่จะไปมาสู่สะพานนั้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกา
ไว้มีข้อความดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่จัดการ
ที่ดินเพื่อตัดและขยายถนนสายหนึ่ง ตอนต้นตัดถนนแต่ร่วม
ถนนจักรเพ็ชรไปออกถนนราชวงศ์ ตอนกลางขยายถนน

ทรงวาดและถนนประทุมคงคาไปออกถนนเจริญกรุง ตอนปลายตัดถนน แต่ถนนเจริญกรุงถึงคลองผดุงกรุงเกษมข้ามคลองไปร่วมถนนสายที่ตัดมาจากวัดมหาพฤฒาราม มีขนาดกว้าง ๒๐ เมตรหรือ ๑๐ วา ยาวประมาณ ๒,๐๐๐ เมตรหรือ ๕๐ เส้น ตามซึ่งเจ้าพนักงานจะได้ปักกรุยและหมายไว้ในแผนที่ต่อท้ายพระราชกฤษฎีกานี้

การขยายถนนทรงวาดและถนนประทุมคงคานั้น เจ้าพนักงานจะได้จัดการขยายตอนใดตอนหนึ่งก่อนให้ได้ขนาดดังกล่าวไว้ในวรรคบน ในเวลาใดก็ได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๒ ตั้งแต่วันที่ได้ออกประกาศพระราชกฤษฎีกานี้เป็นต้นไป ให้กรรมสิทธิ์ที่ดินตั้งระบุไว้ในมาตรา ๑ กลับคืนมาเป็นของรัฐบาล ให้เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ในการนี้เข้ายึดถือปกครองจัดการทำและขยายถนนได้ ห้ามมิให้ผู้ใดผู้หนึ่งทำการก่อสร้างขึ้นใหม่ เปลี่ยนแปลง แก้ไขเพิ่มเติมของเดิม หรือทำการซ่อมอย่างขนานใหญ่อย่างหนึ่งอย่างใดลงในที่ดิน หรือให้เช่าที่ดินหรือสิ่งที่ก่อสร้างในที่ดินภายในเขตซึ่งได้ขีดเส้นเครื่องหมายไว้ในแผนที่ต่อท้ายพระราชกฤษฎีกานี้เป็นอันขาด นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากอธิบดีกรมนคราทรเสียก่อน

มาตรา ๓ บุคคลผู้ที่ชอบ ที่จะร้องขอให้เจ้าพนักงาน
พิจารณากำหนดราคาหรือค่าทดแทนให้ เนื่องแต่การที่รัฐบาล
ตัดหรือขยายถนนไปในที่ดินภายในเขตต์ที่กำหนดไว้ นั้น คือ
เจ้าของที่ดินกับผู้ถือกรรมสิทธิ์ในสิ่งที่ก่อสร้างในที่ดินและ
ผู้เช่า แต่ห้ามมิให้ยกเอาข้อโต้เถียงในเรื่อง กำหนดราคา
หรือค่าทดแทนมาเป็นเหตุขัดขวางต่อการทำหรือขยายถนนนี้
ส่วนผู้ที่ควรจะได้รับราคาหรือค่าทดแทนเพียงไรหรือไม่นั้น
ให้เป็นไปตามลักษณะดังนี้ คือ

(๑) ถ้าที่ดินของผู้ใดที่ต้องถูกทำหรือขยายถนนนั้นยังมี
เนื้อที่เหลืออยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของเนื้อที่ที่ติดต่อกับ
ถนนทั้งสองข้างหรือแต่ข้างใดข้างหนึ่ง และเนื้อที่ที่เหลือ
นั้นไม่เป็นที่ซึ่งยาวตามถนนต่ำกว่า ๘ เมตรหรือ ๔ วา กว้าง
ยื่นแต่ถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตรหรือ ๕ วา หรือรวม
เนื้อที่ดินทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรหรือ ๒๐ ตารางวาแล้ว
รัฐบาลจะไม่ต้องใช้ราคาหรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลง
นั้น เพราะเหตุว่าการทำหรือขยายถนนเข้าไปในเนื้อที่ของ
ผู้ใดเจ้าของที่ดินอาจได้รับผลจากการทำหรือขยายถนนอยู่
ด้วย เช่นกระทำให้ที่ดินมีราคายิ่งขึ้น โดยทำการก่อสร้าง
ตึก บ้าน โรงเรือน ที่อยู่ หรือให้พัก ให้เช่าเก็บผลประโยชน์
ได้มากเป็นต้น ซึ่งเป็นการทดแทนกันอยู่แล้ว

(๒) ที่ดินของผู้ใดต้องถูกทำหรือขยายถนนเสียหาย
 หมดจำนวนเนื้อที่อย่างหนึ่ง หรือที่ดินเหลือน้อยกว่ากึ่ง
 จำนวนเนื้อที่ที่ถูกทำหรือขยายถนนอย่างหนึ่ง หรือที่ดิน
 ขึ้นใดที่เหลือน้อยต่อถนนยาวตามถนนต่ำกว่า ๘ เมตรหรือ
 ๔ วา กว้างยื่นแต่ถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตรหรือ ๔ วา
 หรือรวมเนื้อที่ทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรหรือ ๒๐ ตารางวา
 อย่างหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานรับซื้อที่ดินที่ต้องถูกทำหรือขยาย
 ถนน รวมทั้งที่ดินที่เหลืออยู่นั้น ตอนต้น คือตั้งแต่ถนน
 จักรเพชรถึงถนนราชวงศ์ตามราคาดมรดกที่ซื้อขายกันในที่
 โกล์เคียงครั้งที่สุุดก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนด
 เขตที่ดิน เพื่อสร้างปฐมบรมราชานุสรณ์และสร้างคมนาคม
 เชื่อมจังหวัดพระนครกับธนบุรี ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม
 พุทธศักราช ๒๔๗๑ ส่วนตอนกลางและตอนปลายตั้งแต่
 ถนนราชวงศ์ถึงคลองผดุงกรุงเกษมนั้น ให้เจ้าพนักงานรับ
 ซื้อที่ดินที่ต้องถูกทำหรือขยายถนนรวมทั้งที่ดินที่เหลืออยู่นั้น
 ตามราคาดมรดกที่ซื้อขายกันในที่โกล์เคียงในครั้งที่สุุดก่อนวัน
 ประกาศพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ เว้นไว้แต่ถ้าเจ้าของเห็น
 ว่าจะยึดถือกรรมสิทธิ์ที่ดินที่เหลืออยู่ไว้จะได้ประโยชน์คุ้มแก่
 การที่ต้องเสียหายไปในการทำหรือขยายถนนแล้ว จะไม่ขาย

ที่ดินที่เหลือนั้นให้แก่เจ้าพนักงานก็ได้ เมื่อเจ้าของได้เลือกเอาทางที่ไม่ขายแทนที่จะได้รับราคาหรือค่าทดแทนสำหรับที่ดินที่เจ้าพนักงานจะซื้อเช่นนั้นแล้ว รัฐบาลก็ไม่ต้องจ่ายราคาหรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลงนั้น

(๓) ที่ดินที่ต้องถูกทำหรือขยายถนนนั้น จะแยกเป็นกี่โฉนดก็แปลงก็ตาม ถ้าเนื้อที่นั้นติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันไปรวมอยู่ในกรรมสิทธิ์ของเจ้าของเดียว ห้ามมิให้แยกวินิจฉัยเป็นรายแปลง เว้นแต่ที่ที่ไม่ได้ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันได้ จึงให้แยกวินิจฉัยเฉพาะแปลงที่ต้องถูกทำหรือขยายถนนเสียหายเท่านั้น ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้วินิจฉัยเด็ดขาดในข้อโต้เถียงทั้งหลายเกี่ยวกับเรื่องนี้และที่เกี่ยวกับเรื่องที่ระบุไว้ในข้อ (๑) (๒) ข้างต้น บรรดาที่มีได้กำหนดลงไว้ชัดแจ้งด้วย

(๔) สิ่งก่อสร้างลงในแนวเขตต์ที่จะทำหรือขยายถนน ตอนต้นก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตต์ที่ดินลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ หรือสิ่งก่อสร้างลงในตอนกลางหรือตอนปลายก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ หรือสิ่งก่อสร้างลงภายหลังวันประกาศนั้น ๆ แต่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากกรมการ

จัดการที่ดินหรืออริบตีกรรมนคราทรโดยปราศจากเงื่อนไข ถ้าเป็นสังการซึ่งหากรอลงจะเสียหายเกินควร และไม่อาจทำให้คนคงสภาพเดิมได้แล้ว ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทนให้แก่เจ้าของพอสมควรแก่ราคาตามอายุของสิ่งที่ก่อสร้างซึ่งปรากฏอยู่ในเวลานี้ เจ้าของต้องออกไปจากที่ภายในกำหนดซึ่งเจ้าพนักงานจะบอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างน้อย ๖๐ วัน

ส่วนสิ่งที่ก่อสร้างไม่เป็นสังการดังกล่าวก่อนนั้น เจ้าของต้องรื้อถอนไปให้เสร็จภายในกำหนดเวลาซึ่งเจ้าพนักงานจะได้บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างเดียวกัน ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทนให้เฉพาะการรื้อถอนและค่าที่จะต้องก่อสร้างขึ้นใหม่พอสมควร

การกำหนดราคาหรือค่าทดแทนให้เป็นหน้าที่นายช่างกรรมนคราทรเป็นผู้ตรวจตราและกำหนด

แต่สิ่งที่ก่อสร้างลงในแนวเขตต์ที่จะทำหรือขยายถนนตอนต้น ภายหลังวันประกาศพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตต์ที่ดิน ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ หรือสิ่งที่ก่อสร้างลงในตอนกลางหรือตอนปลายภายหลังวันประกาศพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ โดยมีได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากกรรมการจัดการที่ดินหรืออริบตีกรรมนคราทร หรือ

สิ่งที่ก่อสร้างใดชำรุดอย่างมากเหลือซ่อมซึ่งหากให้คงดำรงอยู่
อาจจะเป็นภัยต่อประชาชน เจ้าของจะเรียกร้องราคาหรือ
ค่าทดแทนอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้เลย เจ้าพนักงานจะสั่งให้
ย้ายถอนไปให้เสร็จในเวลาอันสมควรได้

(๕) ผู้เช่าต้องนำหนังสือสัญญาเช่าที่ทำกันไว้โดยชอบ
ด้วยกฎหมายมาแสดงเป็นหลักฐาน ถ้าเป็นสัญญาเช่าที่หรือ
สิ่งก่อสร้างภายในแนวเขตต์ที่จะทำหรือขยายถนนตอนต้น
สัญญาเช่านั้นต้องปรากฏว่าได้ทำกันก่อนวันประกาศพระราช
กฤษฎีกากำหนดเขตต์ที่ดินลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช
๒๔๗๑ ถ้าเป็นสัญญาเช่าที่หรือสิ่งก่อสร้างภายในที่ดินตอน
กลางและตอนปลาย สัญญาเช่านั้นต้องปรากฏว่าได้ทำกัน
ไว้ก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ หรือเป็นสัญญา
เช่าที่ได้ทำขึ้นภายหลังวันประกาศนั้น ๆ แต่ได้รับอนุญาต
เป็นลายลักษณ์อักษรจากกรมการจัดการที่ดินหรืออธิบดีกรม
นคราทรโดยปราศจากเงื่อนไข ค่าทดแทนนั้นพึงกำหนดให้
เฉพาะเท่าที่ผู้เช่าได้เสียหายไปจริง ๆ เนื่องแต่เหตุที่ต้องออก
จากที่เช่าก่อนครบกำหนดตามสัญญาเช่านั้น

(๖) การกำหนดราคาหรือค่าทดแทนนั้น ให้เจ้าพนักงาน
 แจ้งความเป็นลายลักษณ์อักษรแก่เจ้าของที่ดินหรือผู้ถือกรรม
 สิทธิ์ในสิ่งก่อสร้างหรือผู้เช่าโดยชอบด้วยกฎหมาย อันจะต้อง
 เสียหายเพราะการทำหรือขยายถนนนี้ให้ไปทำความตกลงกับ
 เจ้าพนักงานโดยมีเวลาอันแน่นอนอนันต์ใดที่หนึ่งแล้วแต่
 เจ้าพนักงานจะกำหนดตามสมควร และเพื่อการนี้จะแต่งตั้ง
 ผู้แทนโดยมีหนังสือมอบฉันทะเป็นหลักฐานไปทำความตก
 ลงแทนก็ได้

ถ้าเจ้าพนักงานได้แจ้งความไปแล้ว อีกฝ่ายหนึ่งไม่มา
 ตามกำหนดนัด ก็ให้เจ้าพนักงานแจ้งความบอกกำหนดไป
 อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งที่สุดให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วัน
 และให้บอกไปด้วยว่า ถ้าไม่มาเองหรือตั้งผู้แทนมาเพื่อทำ
 ความตกลงดังกล่าวข้างต้นแล้ว เจ้าพนักงานจะเป็นผู้กำหนด
 ราคาหรือค่าทดแทนแต่ฝ่ายเดียว

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งละเลยไม่มาหรือไม่ตั้งผู้ใดมาแทนตาม
 กำหนดครั้งหลังนี้แล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานกำหนดราคาหรือค่า
 ทดแทนตามที่เห็นสมควรได้ เมื่อเจ้าพนักงานได้กำหนด
 เป็นจำนวนเงินเท่าใดให้ถือเป็นยุติเพียงนั้น แล้วให้
 เจ้าพนักงานแจ้งความให้อีกฝ่ายหนึ่งมารับเงินนั้น ๆ ไป

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งมาตามกำหนดก็ให้เจ้าพนักงานใกล้เคียงให้ตกลงราคากัน เมื่อปรองดองตกลงกันได้ก็ให้จับบันทึกข้อตกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้สองฝ่ายลงลายมือชื่อ มีพระยานรู่เห็นเป็นสำคัญ ถ้าไม่ตกลงกันก็ให้ตัดสินโดยวิธีอนุญาโตตุลาการ คือให้เจ้าพนักงานกับอีกฝ่ายหนึ่งตั้งอนุญาโตตุลาการฝ่ายละคน ถ้าและอนุญาโตตุลาการไม่ตกลงกันก็ให้อนุญาโตตุลาการนั้นเลือกตั้งผู้ชี้ขาดคนหนึ่ง ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ตั้งอนุญาโตตุลาการก็ดี หรืออนุญาโตตุลาการไม่ตกลงกันตั้งผู้ชี้ขาดก็ดี ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีสิทธิร้องขอให้ศาลตั้งอนุญาโตตุลาการหรือผู้ชี้ขาดได้ ถ้าหากว่าจะมีการใช้จ่ายหรือเสียค่าธรรมเนียมเนื่องในการนี้ ฝ่ายใดที่กำหนดราคาหรือค่าทดแทนไกลจากค่าชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการแล้วก็ให้ฝ่ายนั้นเป็นผู้เสีย ถ้าก้ำกึ่งกันให้เสียฝ่ายละกึ่ง

มาตรา ๔ บรรดาที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่รับซื้อไว้ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ถ้าเหลือจากที่ได้ทำและขายถนนแล้ว ให้เจ้าพนักงานจำหน่ายขายเสีย เมื่อได้เงินมากน้อยเท่าใดให้นำส่งกระทรวงพระคลังมหาสมบัติหักค่าใช้จ่ายในการทำและขายถนน หรือจะส่งที่ดินนั้นต่อกระทรวงพิพิธภัณฑสถานไทยและหอจดหมายเหตุ

พระคลังมหาสมบัติให้จัดการจำหน่ายหักค่าใช้จ่ายในการทำและ
ขยายถนนนี้อย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้สุดแล้วแต่เสนาบดีกระทรวง
มหาดไทยกับเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติจะเห็น
สมควร

มาตรา ๕ ให้ถือว่าแผนที่ต่อท้ายพระราชกฤษฎีกานี้เป็น
ส่วนหนึ่งแห่งพระราชกฤษฎีกา

ประกาศมาณวันที่ ๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๓ ตุลาคม หน้า ๑๕๔)

พระราชบัญญัติคลังออมสินแก้ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า โดยที่ทรงพระราชดำริว่า ถึงกาลอันสมควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคลังออมสิน พุทธศักราช ๒๔๕๖ เปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินการให้ประชาชนได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยบหมตราต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติคลังออมสินแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ คำว่า “เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ” ในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคลังออมสิน พุทธศักราช ๒๔๕๖ นั้น ให้เปลี่ยนเป็น “เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคลังออมสิน พุทธศักราช ๒๔๕๖ เสีย และให้บรรจุความในสามมาตราข้างล่างนี้ต่อจากมาตรา ๘ เดิม คือ

“มาตรา ๙ ให้กระทรวงพาณิชย์และคมนาคมยื่นงบเดือนต่อกระทรวงพระคลังมหาสมบัติเป็นรายเดือน งบเดือนนั้นต้องแสดง ๑. จำนวนเงินที่ได้รับฝากทั้งสิ้นในเดือนนั้น ๒. จำนวนเงินที่ได้ถอนคืนในเดือนนั้น และ ๓. เงินคงเหลือในวันสิ้นเดือน

มาตรา ๑๐ เมื่องบบัญชีประจำปีเสร็จลงแล้วทุกปี ให้เจ้าพนักงาน กรม ภาษี กลาง เป็น ผู้ตรวจ บรรดาบัญชีคลังออมสินตามวิธีการของกรมภาษีกลาง รายงานการตรวจและความเห็นของอธิบดีกรมภาษีกลางนั้น ให้ส่งไปยังกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม และให้กระทรวงพาณิชย์และคมนาคมประกาศบังคับซึ่งอธิบดีกรมภาษีกลางได้รับรองแล้วว่าถูกต้องพร้อมด้วยรายการละเอียดแห่งสมบัติของคลังออมสินและลักษณะที่ถือสมบัตินั้นไว้

มาตรา ๑๑ ให้เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคมเป็นเจ้าหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ และการนี้ ให้มีอำนาจออกกฎข้อบังคับ กฎข้อบังคับนี้ เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๐ ตุลาคม หน้า ๑๖๔)

กฎข้อบังคับคลังออมสิน ฉบับที่ ๓

พ.ศ. ๒๔๗๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติคลังออมสิน พุทธศักราช ๒๔๕๖ ตามที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคลังออมสิน พ.ศ. ๒๔๗๒ เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคมออกกฎข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎข้อบังคับคลังออมสินฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๖ กับกฎข้อบังคับคลังออมสินฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ทุกแห่งที่มีคำว่า “เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ” ให้เปลี่ยนเป็น “เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม” คำว่า “กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ” ให้เปลี่ยนเป็น “กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม” คำว่า “อธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติ” ให้เปลี่ยนเป็น “อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข” และคำว่า “กรมพระคลังมหาสมบัติ” ให้เปลี่ยนเป็น “กรมไปรษณีย์โทรเลข”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ แห่งกฎข้อบังคับคลังออมสินฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๖ นั้นเสีย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“สถานที่ทำการคลังออมสินนั้น จะเปลี่ยนจากที่ทำการ
รับฝากเงินเดิมเมื่อใด หรือจะตั้งขึ้นใหม่ณที่แห่งหนึ่งแห่งใด
เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม จะประกาศให้ทราบ
เป็นครั้งคราว ”

กฎให้ไว้แต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

บรรณิศัยไชยากร

เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๐ ตุลาคม หน้า ๑๖๖)

ประกาศ

กำหนดอัตราเงินอากรค่านาฟางลอย
และเงินรัชชูปการในตำบลห้วยน้ำหอม ท้องที่อำเภอลาดยาว
จังหวัดนครสวรรค์

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติรับพระบรมราชโองการ
เหนือเกล้า ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบ
ทั่วกันว่า หมู่บ้านทุ่งแคหวาน บ้านสะเดาชัย ในตำบลลาดยาว
หมู่บ้านห้วยน้ำหอม บ้านใหม่ และบ้านหนองจิก ในตำบล
มาบแก ท้องที่อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ รวม ๕
หมู่บ้าน ทางฝ่ายปกครองได้แยกออกมาตั้งเป็นตำบลขึ้นใหม่
เรียกนามว่า ตำบลห้วยน้ำหอม ขึ้นอำเภอเดียวกัน สมควร
จะได้กำหนดอัตราเงินอากรค่านา และเงินรัชชูปการขึ้นให้
เหมาะแก่ท้องที่นั้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้กำหนด
เก็บเงินค่านาในตำบลห้วยน้ำหอม ท้องที่อำเภอลาดยาว
จังหวัดนครสวรรค์ เป็นนาฟางลอยขึ้นเบญจ ไร่ละ ๔๐ สตางค์
เงินรัชชูปการอัตราปีหนึ่งคนละ ๖ บาท ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๒
เป็นต้นไป

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
ศกโยคเกษม

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๗ ตุลาคม หน้า ๑๗๐)

ประกาศ

ยกเลิกกฎหมายห้ามการจับและทำอันตรายเต่ากระอัน
ในทะเลสาบมณฑลนครศรีธรรมราช

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่ากฎหมายว่าด้วยการห้ามมิให้จับและทำอันตรายเต่ากระอันในทะเลสาบเขตต์แขวงมณฑลนครศรีธรรมราช เพื่อรักษาพืชพันธุ์ ซึ่งได้ตราขึ้นเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๗ นั้น ทรงพระราชดำริเห็นว่า เต่าทะเลและกระทะเลตามหัวเมืองชายทะเลในพระราชอาณาเขตต์มีทั่วไป และปรากฏว่ามีผู้จับและทำอันตรายอยู่เสมอ เป็นเหตุให้พืชพันธุ์เสื่อมถอยน้อยลงเป็นลำดับ สมควรจัดการป้องกันเพื่อบำรุงให้เจริญต่อไป โดยทั่วกันทุก ชนิด และได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำแก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช ๒๔๗๒ ให้อำนาจเสนาบดีที่จะประกาศห้ามการจับ และการ ทำ อันตราย สัตว์น้ำได้ ทุกประเภทแต่วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๒ แล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

ให้ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการห้ามมิให้จับและทำอันตรายเต่า
กระอันในทะเลสาบแขวงมณฑลนครศรีธรรมราช ลงวันที่ ๕
พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๓ นั้นเสียแต่บัดนี้ไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน หน้า ๒๐๗)

ประกาศ

ห้ามการจับหรือทำอันตรายเต่าทะเล

และกระทะเลทุกชนิด

อาศัยอำนาจในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๒ ซึ่งให้เสนาบดีมีอำนาจที่จะ
ห้ามการจับและการทำอันตรายสัตว์น้ำบางประเภทหรือทุก
ประเภท ในที่แห่งหนึ่งแห่งใดโดยกำหนดฤดู หรือไม่
กำหนดฤดูนั้น

บัดนี้ ปรากฏว่าได้มีผู้จับกระและเต่าทะเลชนิดต่าง ๆ
ฆ่าเป็นอาหารและทำอันตรายเสียมาก เป็นเหตุให้พืชพันธุ์
สัตว์น้ำ ๒ ชนิดนี้เสื่อมถอยน้อยลงโดยลำดับ กระทำให้ฟอง
และกระที่เคยมีจำหน่ายเป็นสินค้าเสื่อมทราลงมาก เห็น
สมควรจึงต้องบำรุงพันธุ์กระและเต่าทะเลให้เจริญขึ้น

เพราะฉะนั้น ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปห้ามมิให้ผู้ใดจับหรือ
ทำอันตรายตัวกระและเต่าทะเลทุกชนิด ตามท้องที่มณฑล
ชายทะเลในพระราชอาณาเขตต์สยาม แม้กระหรือเต่าบังเอิญ
ติดหรือถูกจับขึ้นมาด้วยเครื่องมือหรือวิธีใด ๆ โดยไม่มีความ
เจตนาให้ปล่อยลงทะเลไปตามเดิมทันที

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระยาโกมารกุลมนตรี

ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน หน้า ๒๐๙)
พิพิธภัณฑสถานไทยและหอจดหมายเหตุ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
วิธีพิจารณาความอาชญา พ.ศ. ๒๔๗๒

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริว่า ราชการในกระทรวงมหาดไทย ได้เปลี่ยนแปลงไปบางตำแหน่ง สมควรที่จะกำหนดอำนาจเจ้าหน้าที่ในการออกหมายเรียก หมายจับ หมายค้น เสียใหม่ เพื่อให้ตรงกับตำแหน่งที่ได้เปลี่ยนแปลง และสะดวกแก่การปราบปรามผู้กระทำความผิดในทางอาชญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยบทยามาตราต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมวิธีพิจารณาความอาชญา พ.ศ. ๒๔๗๒

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันที่ใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเพิ่มเติมวิธีพิจารณาความอาชญา ร.ศ. ๑๒๐ มาตรา ๓ ประกาศเพิ่มเติมวิธีพิจารณาความอาชญา

ร.ศ. ๑๒๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๒๗ และประกาศ
แก้ไขตำแหน่งเจ้าพนักงานในกรมตำรวจ ฯ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม
พ.ศ. ๒๔๕๕ เลียบ และให้ใช้ความในมาตราต่อไปนี้แทน

มาตรา ๔ ในเขตต์กรุงเทพมหานครให้ปลัดบัญชา
การ ผู้รักษาพระนคร ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ อธิบดี
กรมตำรวจภูธร ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ผู้บังคับการหรือ
ผู้กำกับการตำรวจนครบาล ผู้บังคับการตำรวจภูธรกลาง ผู้
บังคับการหรือผู้กำกับการตำรวจภูธรประจำจังหวัด ผู้บังคับ
กองตำรวจภูธรประจำจังหวัดหรืออำเภอ มีอำนาจออกหมาย
จับหมายค้นบ้านเรือน และหมายเรียกพะยานได้

ในหัวเมืองนอกเขตต์กรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการ
จังหวัด นายอำเภอ อธิบดีกรมตำรวจภูธร ผู้บังคับการ
หรือผู้กำกับการตำรวจภูธรประจำมณฑล ผู้บังคับการตำรวจ
ภูธรกลาง ผู้บังคับกองตำรวจภูธรประจำจังหวัดหรืออำเภอ
มีอำนาจออกหมายตั้งว่ามาในวรรคต้นทุกประการ

ถ้าผู้มีอำนาจออกหมายตั้งว่ามาแล้วไปกระทำการด้วยตน
เอง ก็ให้มีอำนาจจับ ค้นบ้านเรือน และเรียกพะยาน
ได้ส่วนได้โดยไม่ต้องมีหมาย

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน หน้า ๒๐๒)

พระราชบัญญัติฝืน

พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรแก่พระราชบัญญัติฝืน พ.ศ. ๒๔๖๔ เพื่อถ่ายโอนอันจะปรามการเสพฝืน ให้ลดลงเป็นลำดับจนหมดสิ้นไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้โดยบทมาตราดังต่อไปนี้

หมวด ๑

นามและกำหนดใช้พระราชบัญญัติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติฝืน พุทธศักราช ๒๔๗๒” ให้ใช้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๒ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติฝืน พ.ศ. ๒๔๖๔ และกฎหมายอื่นซึ่งออกโดยพระราชบัญญัตินั้น

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าในที่ได้มิได้มีคำ
ประกอบให้เข้าใจเป็นอย่างอื่นแล้ว พึงเข้าใจความหมาย
แห่งศัพท์ดังนี้

“ฝืน” หมายความว่า (๑) ฝืนคืบ ซึ่งจะเป็นฝืนบริสุทธิ์
ที่ดี หรือมีสิ่งอื่นผสมอยู่ด้วยเป็นรูปหรือของปรุงใด ๆ ที่ดี
(๒) ฝืนสุก

“มูลฝืน” หมายความว่า มูลที่เหลืออยู่ภายหลังที่ได้สุบ
ฝืนสุกแล้ว

“ตำลึง” หมายความว่า ตำลึงมีน้ำหนักสิบสิ่ง คือ
๓๗.๕ กรัม

“เสพฝืน” “เสพมูลฝืน” หมายความว่า สุก กิน
หรือบริโภคร่วมด้วยวิธีอื่น ๆ ซึ่งฝืนหรือมูลฝืน

“กล้องสุบฝืน” หมายความว่า ห่วงคล้องหรือด้ามกล้อง
หรือทั้งห่วงคล้องและด้ามกล้องรวมกัน หรือเครื่องมืออย่าง
อื่นอันทำไว้เพื่อสุบฝืน

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรัฐบาลตั้ง
ให้มีอำนาจปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ร้านฝืน” หมายความว่า สถานที่ซึ่งรัฐบาลจำหน่ายฝืน
แก่ผู้สุบเพื่อสุบในที่นั้น หรือสถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานได้ออก
ใบอนุญาตให้ผู้นั้นผู้ใดจำหน่ายฝืนแก่ผู้สุบเพื่อสุบในที่นั้น

มาตรา ๔ กิจการทั้งหลายอันเกี่ยวกับฝิ่นยานั้น ท่านให้
บังคับตามบทแห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษพ.ศ. ๒๔๖๕

หมวด ๒

การมีไว้ซึ่งฝิ่นและมูลฝิ่น

มาตรา ๕ ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกฝิ่น หรือมีไว้ซึ่งพันธุ์ฝิ่น
เว้นไว้แต่จะมีใบอนุญาตซึ่งเจ้าพนักงานออกให้

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) พาฝิ่นเข้ามาในพระราชอาณาจักร เว้นไว้แต่จะมี
ใบอนุญาตซึ่งเจ้าพนักงานออกให้

(๒) พามูลฝิ่นเข้ามาในพระราชอาณาจักร

(๓) ส่งฝิ่นหรือมูลฝิ่นออกไปนอกพระราชอาณาจักร

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) จัดส่ง หรือพาฝิ่นสุกหรือมูลฝิ่นผ่านพระราช
อาณาจักร หรือถ่ายจากยานพาหนะหนึ่งไปลงยานพาหนะ
อื่นเพื่อกลับส่งออกไปจากพระราชอาณาจักร

(๒) จัดส่ง หรือพาผ่าน หรือถ่ายยานพาหนะในพระราช
อาณาจักรซึ่งฝิ่นดิบอันตราส่งไปนอกพระราชอาณาจักร เว้น
ไว้แต่จะมีใบอนุญาตพาฝิ่นเข้าเมืองของรัฐบาลประเทศที่ส่ง

ฝืนนั้นมาแสดงต่อเจ้าพนักงานและเจ้าพนักงานได้ยอมรับแล้ว
การส่งฝืนดิบผ่าน หรือถ่ายยานพาหนะในพระราชอาณาจักร
ดังกล่าวมานี้ ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับซึ่งจะได้ออกโดยได้รับ
อนุมัติของเสนาบดีผู้บังคับการให้ดำเนินไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ ห้ามมิให้ผู้ใดมีฝืนโดยไม่ได้รับใบอนุญาตซึ่ง
ออกให้ตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙ มุลฝืนอันเกิดแต่ฝืนที่ซื้อมาจากเจ้าพนักงาน
นั้น ท่านว่าผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝืน และผู้รับใบอนุญาต
พิเศษต้องรวมเก็บและขายให้แก่เจ้าพนักงานตามความใน
มาตรา ๒๘ ถึง ๓๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายเสนาบดี

มาตรา ๑๐ ท่านว่าให้ผู้รับใบอนุญาตซื้อมุลฝืน ซื้อ
เก็บไว้ และใช้ได้ซึ่งมุลฝืนตามบทบัญญัติในหมวด ๖ แห่ง
พระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายเสนาบดี

มาตรา ๑๑ ภายในบังคับแห่งมาตรา ๙, ๑๐ ท่านห้าม
มิให้ ขาย ซื้อ แลกเปลี่ยน ให้ มีไว้ใช้ซึ่งมุลฝืน

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เสพฝืน
หรือมุลฝืน และห้ามมิให้ซื้อฝืน มุลฝืน หรือกล้องสูบฝืน

มาตรา ๑๓ ภายในบังคับแห่งมาตรา ๔ ห้ามมิให้ผู้ใด
โอนฝืน มุลฝืน หรือกล้องสูบฝืนให้แก่ผู้มีอายุต่ำกว่าสิบ

แปดปี ด้วยวิธี ขาย แลกเปลี่ยน หรือมอบให้แก่กันโดยวิธีอื่น

หมวด ๓

การขาย ชื้อ และเสฟฝิ่นและมูลฝิ่น

มาตรา ๑๔ ภายในบังคับแห่งมาตรา ๑๕ ผู้มีประสงค์จะสูบฝิ่น ต้องสูบในบ้านฝิ่น และต้องใช้กล้องสูบฝิ่นซึ่งผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือผู้ที่รัฐบาลมอบให้ดูแลร้านฝิ่นนั้นจัดหาให้ และก่อนออกไปจากร้านฝิ่นต้องคืนภาชนะบรรจุฝิ่นซึ่งตนได้ซื้อและมูลฝิ่นที่ค้างอยู่ใน กล้องสูบฝิ่นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือผู้ที่รัฐบาลมอบให้ดูแลร้านฝิ่นนั้น

ห้ามมิให้พาฝิ่นออกไปนอกบ้านฝิ่น หรือสูบฝิ่นนอกร้านฝิ่น

มาตรา ๑๕ คนเสฟฝิ่นผู้ใดไม่สามารถจะสูบฝิ่นในบ้านฝิ่น หรือมีเหตุสมควรอย่างอื่น จะขอใบอนุญาตสูบฝิ่นนอกร้านฝิ่นจากเจ้าพนักงานก็ได้ ถ้าเจ้าพนักงานเห็นชอบ จะออกใบอนุญาตพิเศษให้ซื้อฝิ่นจากเจ้าพนักงานผู้นั้นไปสูบบังที่อยู่ของผู้ขอหรือที่อื่นก็ได้ ใบอนุญาตพิเศษเพื่อสูบฝิ่นเช่นกล่าวนี้นี้ให้เรียกว่า “ใบอนุญาตพิเศษ”

มาตรา ๑๖ ใบอนุญาตพิเศษให้ใช้ได้นะเฉพาะตัวผู้รับเท่านั้น แต่ผู้รับใบอนุญาตจะให้ผู้อื่นนำใบอนุญาตนั้นไปซื้อฝิ่นมาให้ตนเพื่อเสพก็ได้

มาตรา ๑๗ ผู้รับใบอนุญาตพิเศษต้องมีฝิ่นอยู่ทุก ๆ วัน โดยปริมาณตรงกับที่ควรเหลืออยู่เมื่อหักปริมาณอันลงไว้ในใบอนุญาตว่าให้เสพได้ในวันหนึ่ง ๆ คำนวณแต่วันซึ่งซื้อครั้งแรก

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตพิเศษจากเจ้าพนักงานตมท้องที่หนึ่งแล้วร้องขอรับใบอนุญาตชนิดเดียวกันจากเจ้าพนักงานตมท้องที่เดียวกัน หรือท้องที่อื่นอีกครั้งหนึ่ง โดยประสงค์จะมีใบอนุญาตพิเศษกว่าฉบับหนึ่งในปีเดียวกัน

มาตรา ๑๙ ท่านว่าเจ้าพนักงานที่รัฐบาลตั้งให้เป็นผู้ขายฝิ่นกับผู้รับใบอนุญาตจากรัฐบาลให้ขายฝิ่นเท่านั้นเป็นผู้ขายฝิ่นได้

มาตรา ๒๐ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น จำหน่ายฝิ่นให้ได้แต่เฉพาะผู้สูบในร้านของตน จำหน่ายให้ผู้อื่นไม่ได้

มาตรา ๒๑ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น

(๑) จะมีฝิ่นไว้จำหน่ายได้นะเฉพาะแต่ฝิ่นที่ซื้อจากเจ้าพนักงานผู้ขายซึ่งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตกำหนดให้เป็น

ผู้ขายแก่ตน การมีฝิ่นอื่น ท่าน ว่าเป็น การละเมิดพระราชบัญญัติ

(๒) ต้องทำบัญชีซื้อและจำหน่ายฝิ่นตามแบบที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตกำหนดให้ และเมื่อหักปริมาณที่จำหน่ายจากปริมาณที่ซื้อแล้วฝิ่นคงเหลือต้องตรงกับบัญชี

(๓) ต้องซื้อฝิ่นจากเจ้าพนักงานและจำหน่ายให้แก่ผู้สูบตามข้อความในหนังสือสัญญาซึ่งทำไว้กับเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น

(๑) โอนฝิ่นให้แก่ผู้ใดด้วยวิธีขาย แลกเปลี่ยน หรือมอบให้แก่กันด้วยวิธีใด ๆ เพื่อพาออกไปนอกร้าน หรือตนเองพาฝิ่นไปนอกร้าน

(๒) ใช้น้ำใดเจือปนฝิ่นไว้จำหน่ายแก่ผู้สูบ

(๓) ขายฝิ่นแก่ผู้สูบโดยวิธีขายเชื่อ หรือวิธีใดนอกจากรับเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย

มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นหรือผู้รับใบอนุญาตพิเศษมีฝิ่นอื่นไว้ในนอกจากที่ซื้อจากเจ้าพนักงาน

มาตรา ๒๔ ฝิ่นซึ่งรัฐบาลบรรจุนาขณะจำหน่ายไปนั้น ห้ามมิให้ถ่ายใส่ในภาชนะอื่น ผู้ใดมีฝิ่นที่ถ่ายออกใส่ภาชนะอื่น ท่านว่าผู้นั้นละเมิดพระราชบัญญัติ

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เข้าไป หรืออยู่ในร้านฝิ่นโดยไม่มีกิจจำเป็น เว้นไว้แต่เป็นบุตรหรือภริยา หรือผู้อยู่ในอนุบาลของผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นร้านนั้น หรือของผู้รับหน้าที่จัดร้านฝิ่นของรัฐบาลร้านนั้น

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือผู้รับหน้าที่จัดร้านฝิ่นของรัฐบาล ยอมให้ผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เข้าไป หรืออยู่ในร้านฝิ่นนั้น เว้นแต่เป็นบุตรหรือภริยา หรือผู้อยู่ในอนุบาลของตน ถ้าผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีอยู่ในร้านฝิ่นร้านใด ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ได้เข้าไปหรืออยู่โดยความยินยอมของผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือผู้รับหน้าที่จัดร้านฝิ่นของรัฐบาลร้านนั้น

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นมีหญิง หรือมีบุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีไว้รับใช้ในบ้านของตน

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือผู้รับใบอนุญาตพิเศษ มีมูลฝิ่นอื่นนอกจากมูลฝิ่นซึ่งได้จากฝิ่นรัฐบาลที่ซื้อไปจากเจ้าพนักงานตามใบอนุญาตของตน

ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นต้องเก็บรวมมูลฝิ่นทั้งหมดที่ได้จากฝิ่นซึ่งจำหน่ายให้แก่ผู้สูบ ผู้รับใบอนุญาตพิเศษต้องเก็บรวมมูลฝิ่นทั้งหมดที่ได้จากฝิ่นซึ่งตนได้สูบแล้ว มูลฝิ่น

ซึ่งกล่าวนี้จะต้องนำออกให้เจ้าพนักงานตรวจทุกคราวที่ต้อง
การตรวจ

มาตรา ๒๕ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือผู้รับใบ
อนุญาตพิเศษต้องขายมูลฝิ่นที่ได้จากฝิ่นซึ่งตนได้ซื้อไปนั้นให้
แก่เจ้าพนักงานทั้งหมดตามเงื่อนไขอันจะได้กำหนดไว้ในกฎ
เสนาบดี

มาตรา ๓๐ ให้เจ้าพนักงานซื้อมูลฝิ่นโดยราคาซึ่งกำหนด
เป็นอัตราไว้ในเมื่อออกใบอนุญาต

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือ
ผู้รับใบอนุญาตพิเศษพาหรือยินยอมให้ผู้ใดพามูลฝิ่นที่ตนมี
อยู่ออกจากร้านฝิ่นหรือออกจากสถานที่ซึ่งได้รับอนุญาตให้
สูบ เว้นไว้แต่เมื่อขายให้แก่เจ้าพนักงานดังบัญญัติไว้ใน
มาตรา ๒๕

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือ
ผู้รับใบอนุญาตพิเศษใช้สิ่งใดเจือปนมูลฝิ่นที่ตนมีอยู่ หรือ
ผสมมูลฝิ่นนั้นกับสิ่งใด ๆ หรือกระทำโดยวิธีใดเพื่อจะ
ปรุงมูลฝิ่นนั้นขึ้นใหม่

ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวแล้วนั้นมีมูลฝิ่นเจือ
ปนหรือผสมหรือปรุงขึ้นใหม่

มาตรา ๓๓ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือผู้รับใบอนุญาตพิเศษมีมูลฝิ่นในวันใดวันหนึ่งเกินกว่าหรือขาดไปจากปริมาณที่ควรมีไว้ตามมาตรา ๒๘, ๒๙ ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้นั้นมีหรือจำหน่ายมูลฝิ่นผิดพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๔

การมีไว้ ขาย และซื้อซึ่งกล่องสูบฝิ่น

มาตรา ๓๔ ภายในบังคับแห่งมาตรา ๓๕, ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ ทำ ขายหรือพาซึ่งกล่องสูบฝิ่นเข้ามาในพระราชอาณาจักร เว้นแต่

(๑) ผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ผู้เดินทางมาจากต่างประเทศมีกล่องสูบฝิ่นมาด้วย ผู้เดินทางเหล่านี้ต้องแสดงให้เจ้าพนักงานศุลกากรทราบทันที และมอบกล่องสูบฝิ่นให้เจ้าพนักงานเก็บประจำตราไว้เป็นสำคัญ จนกว่าจะพากลับออกนั้นออกไปจากพระราชอาณาจักร ผู้มีกล่องสูบฝิ่นไม่แจ้งความต่อเจ้าพนักงาน หรือไม่ปฏิบัติดังกล่าวมาไซ้ ท่านให้ถือว่าได้พากลับกล่องสูบฝิ่นเข้ามาในพระราชอาณาจักรผิดพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๕ บุคคลดังต่อไปนี้ ท่านว่าให้มีกล่องสูบฝิ่นไว้ได้

(๑) ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นอาจมีกล้องสูบฝิ่นไว้สำหรับให้คนสูบฝิ่นในร้านของตนใช้ไม่เกินจำนวนที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตกำหนดให้

(๒) ผู้รับใบอนุญาตพิเศษอาจมีกล้องสูบฝิ่นไว้ใช้ไม่เกินจำนวนที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตกำหนดให้

(๓) ผู้มีกล้องสูบฝิ่นไว้เป็นเครื่องพิพิธภัณฑ์ เมื่อรับรองว่าจะไม่ใช้กล้องนั้นเพื่อการสูบฝิ่น และเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นสมควรให้มี

มาตรา ๓๖ ผู้ได้รับอนุญาตให้มีไว้ซึ่งกล้องสูบฝิ่นตาม มาตรา ๓๕ นั้นท่านห้ามมิให้

(๑) ขายกล้องสูบฝิ่นให้แก่ผู้ใดซึ่งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตไม่ได้อนุญาตให้มีกล้องสูบฝิ่น

(๒) ให้ผู้อื่นมีกล้องสูบฝิ่นของตน แต่ว่าผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น จะจัดกล้องให้คนสูบฝิ่นใช้ในร้านของตนได้ตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๕

การจดทะเบียนคนเสฟฝิ่น

มาตรา ๓๗ ภายในเวลาอันจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ท่านให้บรรดาคนติดฝิ่น รวมทั้งผู้รับใบอนุญาตพิเศษอยู่แล้วไปขึ้นทะเบียนเจ้าพนักงานเป็นคนเสฟฝิ่น

เมื่อคนเสฟฝนมาขอขึ้นทะเบียน ถ้ามิใช่เป็นผู้รับใบอนุญาตพิเศษอยู่แล้วให้เจ้าพนักงานออกใบอนุญาต เรียกว่า ใบอนุญาตสามัญ เพื่อสูบฝนได้ในร้านฝนแห่งหนึ่งใกล้ที่อยู่ของตน

มาตรา ๓๘ ใบอนุญาตสามัญนั้น ท่านว่าใช้ได้เฉพาะตัวผู้รับ

ผู้นั้นจะสูบฝนได้แต่ในร้านฝนที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และต้องปฏิบัติตามความในมาตรา ๑๔

มาตรา ๓๙ ผู้รับใบอนุญาตสามัญ ถ้าจากที่อยู่ไปชั่วคราว และจะสูบฝนในร้านฝนที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตไม่ได้ ท่านว่าให้นำใบอนุญาตไปแสดงต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตในท้องที่ซึ่งตนไปพักอยู่ และขอใบอนุญาตชั่วคราวให้เจ้าพนักงานออกใบอนุญาตชั่วคราวให้ผู้นั้นซื้อฝนสูบในร้านฝนร้านหนึ่งในท้องที่นั้นได้ และให้กำหนดปริมาณฝนในใบอนุญาตชั่วคราวเท่าปริมาณที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตสามัญของผู้นั้น ใบอนุญาตชั่วคราวนี้ให้กำหนดอายุตามที่ขอแต่ไม่เกินกว่าสิบห้าวัน เมื่อสิ้นอายุแล้ว จะต่ออายุได้เป็นคราว ๆ คราวหนึ่งไม่เกินสิบห้าวัน

ผู้รับใบอนุญาตชั่วคราวต้องปฏิบัติตามความในมาตรา ๑๔

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้ผู้ใดขึ้นทะเบียนเป็นคนเสฟฝิ่นในปีเดียวกันเกินกว่าแห่งเดียว หรือกว่าครั้งหนึ่งในแห่งเดียว โดยประสงค์จะรับใบอนุญาตสูบฝิ่นมากกว่าฉบับหนึ่ง

มาตรา ๔๑ เมื่อพ้นกำหนดวันรับจดทะเบียนคนเสฟฝิ่นซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามความในมาตรา ๓๙ แล้ว

(๑) ห้ามมิให้ผู้ใดเสฟฝิ่น นอกจากผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นคนเสฟฝิ่นและได้รับใบอนุญาตสูบฝิ่น

(๒) ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นจำหน่ายฝิ่นให้แก่ผู้ใด นอกจากผู้ได้รับใบอนุญาตสามัญกำหนดให้สูบฝิ่นได้ในร้านของตน

(๓) ห้ามมิให้เจ้าพนักงานรับผู้ใดขึ้นทะเบียนเป็นคนเสฟฝิ่นอีก เว้นแต่ถ้ามีคนเสฟฝิ่นเข้ามาใหม่จากต่างประเทศมาขอขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตไซ้ร้ ท่านว่าถ้าเป็นที่พอใจเจ้าพนักงานว่าเป็นผู้ดีฝิ่น และมาอยู่ในพระราชอาณาจักรยังไม่ถึงสามสิบวัน ก็ให้เจ้าพนักงานรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตสามัญหรือพิเศษให้ตามที่เห็นสมควร ถ้าคนที่เข้ามาใหม่นั้นมาจากประเทศที่มีกฎหมายจดทะเบียนผู้สูบฝิ่นแล้ว ผู้นั้นต้องแสดงใบสำคัญ หรือใบอนุญาตสูบฝิ่นของตนซึ่งเจ้าพนักงานในประเทศนั้นได้ออกให้ ถ้าไม่มีใบ

สำคัญหรือใบอนุญาตสุบฝืนมาแสดงไซ้ร้ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานรับขึ้นทะเบียน

(๔) ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในร้านฝืนโดยไม่จำเป็น นอกจากผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝืนและลูกจ้างผู้ขายของผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝืน ผู้รับใบอนุญาตสามัญ และเจ้าพนักงานใด ๆ ผู้ทำการตามหน้าที่

หมวด ๖

การซื้อขาย เก็บไว้ และใช้ซึ่งมูลฝืน

มาตรา ๔๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ซึ่งมูลฝืนบริโภคได้นั้น ให้ซึ่งมูลฝืนได้จากเจ้าพนักงานซึ่งรัฐบาลตั้งให้เป็นผู้ขาย ใบอนุญาตชนิดนี้ให้เรียกว่า “ใบอนุญาตซึ่งมูลฝืน”

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตซึ่งมูลฝืนตามพระราชบัญญัตินี้ให้ใคร เว้นแต่ผู้มีใบอนุญาตซึ่งมูลฝืนอยู่แล้ว ในเวลาที่ใช้พระราชบัญญัตินี้ โดยที่แพทย์กรมสาธารณสุขได้รับรองว่าเป็นผู้ติดมูลฝืน

มาตรา ๔๔ ภายในบังคับแห่งกฎเสนาบดี้ ซึ่งจะได้ออกต่อไป ท่านให้ถือว่าใบอนุญาตซึ่งมูลฝืน ซึ่งได้ออกก่อนใช้พระราชบัญญัตินี้ เป็นใบอนุญาตซึ่งมูลฝืนตามความหมายแห่งมาตรา ๔๒

มาตรา ๔๕ ใบอนุญาตซื้อมูลฝิ่นนั้น ท่านว่าเป็นใบ
อนุญาตเฉพาะตัว

มาตรา ๔๖ ข้อความในมาตรา ๑๗ ว่าด้วยปริมาณแห่ง
ฝิ่น ซึ่งผู้รับใบอนุญาตพิเศษมีอยู่ทุก ๆ วันนั้น ให้ใช้แก่
ผู้รับใบอนุญาตซื้อมูลฝิ่นโดยอนุโลม

มาตรา ๔๗ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตซื้อมูลฝิ่น

(๑) มีมูลฝิ่นใด ๆ นอกจากมูลฝิ่นซึ่งซื้อจากเจ้าพนักงาน
โดยใบอนุญาตของตน

(๒) ใช้สิ่งใดเจือปนมูลฝิ่นที่ซื้อจากเจ้าพนักงาน หรือ
ผสมมูลฝิ่นนั้นกับสิ่งใด ๆ หรือกระทำด้วยวิธีใดเพื่อจะปรุ
งมูลฝิ่นนั้นขึ้นใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงลักษณะของมูลฝิ่นให้ผิดจาก
ที่เจ้าพนักงานขายให้ เว้นไว้แต่กระทำเพื่อบริโภคและใน
ขณะที่จะบริโภค

(๓) มีมูลฝิ่นที่มีสิ่งอื่นเจือปนหรือผสม หรือที่ปรุ
งขึ้นใหม่ หรือมูลฝิ่นที่มีลักษณะผิดจากที่เจ้าพนักงานขายให้

(๔) ใช้มูลฝิ่นที่ซื้อจากเจ้าพนักงาน จะเป็นมูลฝิ่น
บริสุทธิ์ก็ดี หรือผสมกับสิ่งอื่นก็ดี ผิดไปจากที่บันทึกไว้
ในใบอนุญาตซื้อมูลฝิ่นของตน

หมวด ๓

อำนาจตรวจค้น

มาตรา ๔๘ เพื่อให้ปฏิบัติถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้
 สมุหเทศาภิบาล หรือเจ้าพนักงานที่สมุหเทศาภิบาลตั้งให้
 รักษาการแทนในเวลาที่สมุหเทศาภิบาลไม่อยู่ชั่วคราว และ
 อธิบดีกรมฝิ่นมีอำนาจออกหนังสือตั้งผู้ตรวจเพื่อกำกับการใน
 ร้านฝิ่น มีอำนาจเข้าตรวจค้นร้านฝิ่นและที่อยู่ของผู้รับใบ
 อนุญาตพิเศษ หรือที่อยู่ของผู้รับใบอนุญาตซื้องมูลฝิ่น
 อำนาจตรวจค้นดังกล่าวนี้ ท่านว่าถ้าจำเป็นต้องใช้กำลัง
 ก็ให้ใช้ได้

หมวด ๔

บทลงโทษ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดปลูกฝิ่น หรือมีไร่ซึ่งพันธุ์ฝิ่นโดย
 ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้อง
 ระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน
 หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๕๐ ในหมู่บ้านใดมีการปลูกฝิ่นละเมิดพระราช
 บัญญัตินี้ ให้สมุหเทศาภิบาลหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ทำ
 ลายค้นฝิ่นนั้น ในการนี้สมุหเทศาภิบาลหรือผู้ว่าราชการจังหวัด

อาจสั่งผู้ใหญ่บ้านประจำท้องที่โดยส่งคำสั่งให้ หรือปิดไว้ที่บ้านว่า ให้เรียกชายหญิงทั้งหลายในหมู่บ้านนั้นที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไป ให้ช่วยกันปราบปรามการปลุกฝิ่นในหมู่บ้านนั้น ภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่งซึ่งไม่ให้เกินกว่าสามสัปดาห์ เมื่อพ้นกำหนดคนนั้นแล้ว ถ้ายังมีการปลุกฝิ่นอยู่ในหมู่บ้านนั้นไซ้ ท่านว่าผู้ใหญ่บ้านและคนทั้งหลายมีความผิดตามกฎหมายลักษณะอาชญามาตรา ๓๓๔ ข้อ ๒ ฐานขัดขืนไม่กระทำตามคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมาย

การปราบปรามการปลุกฝิ่นดังกล่าวแล้วนั้นผู้ใหญ่บ้านหรือเจ้าพนักงานมีอำนาจจะเข้าไปในที่ ๆ ปลุกฝิ่น เพื่อทำลายต้นฝิ่น ถ้าจำเป็นจะเข้าไปโดยใช้กำลังก็ใช้ได้ ราษฎรซึ่งต้องเข้าช่วยนั้นก็มีอำนาจดุจเดียวกัน แต่ต้องใช้อำนาจนั้นพร้อมกับหรือต่อหน้าผู้ใหญ่บ้าน หรือเจ้าพนักงานซึ่งควบคุมอยู่ และให้ทำในระหว่างเวลาตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก

มาตรา ๕๑ ผู้ใดโดยละเมิดต่อพระราชบัญญัตินี้

(๑) พาฝิ่น หรือมูลฝิ่น เข้ามาในพระราชอาณาจักร หรือส่งออกไปนอกพระราชอาณาจักร หรือ

(๒) จัดส่ง หรือพาผ่าน หรือถ่ายยานพาหนะ ซึ่งฝิ่น หรือมูลฝิ่น อันส่งผ่านพระราชอาณาจักร

ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับสี่เท่าราคาฝิ่น หรือมูลฝิ่นนั้น แต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าสิบบาท หรือจำคุก ไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

ราคาฝิ่นอันจะตั้งเป็นเกณฑ์คำนวณค่าปรับนั้น ให้ถือเอา ราคาฝิ่นซึ่งรัฐบาลขายในท้องที่และเวลาซึ่งเกิดเหตุ

ราคามูลฝิ่นอันจะตั้งเป็นเกณฑ์คำนวณค่าปรับตามมาตรานี้ ท่านว่าคือราคาฝิ่นตามวรรคก่อน

มาตรา ๕๒ ผู้ใดอยู่ในประเทศสยามเพื่อประโยชน์ตน หรือประโยชน์ผู้อื่นกระทำการค้า หรือช่วยเหลือการค้าฝิ่น ในเมืองต่างประเทศ ซึ่งผิดต่อกฎหมายฝิ่นแห่งประเทศนั้น ถ้าแม้พ้นพฤติการณ์มีลักษณะต้องด้วยข้อ (๑) (๒) (๓) (๔) ในอนุมาตรา ๔ แห่งมาตรา ๑๐ แห่งกฎหมายลักษณะอาชญา ไซร์ ท่านว่าผู้นั้นกระทำความผิดมีโทษในประเทศสยาม

มาตรา ๕๓ ผู้ใดโดยละเมิดต่อพระราชบัญญัตินี้

- (๑) มีไว้ซึ่งฝิ่น หรือมูลฝิ่น
- (๒) พาฝิ่นออกไปนอกบ้านฝิ่น
- (๓) พามูลฝิ่นออกไปนอกบ้านฝิ่น หรือนอกสถานที่ซึ่ง ผู้รับใบอนุญาตพิเศษได้รับอนุญาตให้สูบฝิ่น
- (๔) ซื้อ ขาย หรือ เสพฝิ่น หรือมูลฝิ่น

ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับสี่เท่าราคาฝุ่น หรือมูลฝุ่นนั้น แต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าสิบบาท หรือจำคุก ไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

ราคาฝุ่นอันจะตั้งเป็นเกณฑ์คำนวณค่าปรับนั้น ให้ถือเอาราคาฝุ่นซึ่งรัฐบาลขายในท้องที่และเวลาซึ่งเกิดเหตุ

ราคามูลฝุ่นอันจะตั้งเป็นเกณฑ์คำนวณค่าปรับตามมาตรานี้ ท่านว่าคือราคาฝุ่นตามวรรคก่อน

มาตรา ๕๔ ผู้สูบฝุ่นในบ้าน ไม่เกินภาชนะที่บรรจุฝุ่น หรือลงมูลฝุ่นที่ค้างอยู่ในกล้องก่อนออกไปจากร้านฝุ่นโดยละเมิดต่อมาตรา ๑๔ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสองเดือน

มาตรา ๕๕ ผู้รับใบอนุญาตพิเศษหรือใบอนุญาตสะสมยอมให้ผู้อื่นใช้ใบอนุญาตของตน หรือเอาฝุ่นซึ่งตนมีอยู่โดยใบอนุญาตให้แก่ผู้อื่น หรือยอมให้ผู้อื่นสูบฝุ่นนั้น ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน

มาตรา ๕๖ ผู้ใด

(๑) ได้รับใบอนุญาตพิเศษจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหนึ่งแล้ว ร้องขอรับใบอนุญาตชนิดเดียวกันจากเจ้าพนักงาน

ณท้องที่เดียวกัน หรือณท้องที่อื่นสำหรับใช้ในปีเดียวกัน หรือรับใบอนุญาตพิเศษสำหรับใช้ในปีเดียวกันมากกว่าฉบับเดียวโดยละเมิดต่อมาตรา ๑๘

(๒) ขึ้นทะเบียนเจ้าพนักงาน เป็นคนเสฟฝิ่นเกินกว่าท้องที่เดียว หรือกว่าครั้งหนึ่งในท้องที่เดียวกัน โดยประสงค์รับใบอนุญาตสูบฝิ่นมากกว่าฉบับเดียวโดยละเมิดต่อมาตรา ๔๐

ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน

มาตรา ๕๗ ผู้ใด

(๑) เป็นผู้รับใบอนุญาตพิเศษหรือใบอนุญาตซื้อมูลฝิ่น มีฝิ่นหรือมูลฝิ่นในวันใด ๆ เกินไปกว่า หรือขาดไปจากปริมาณซึ่งควรมีไว้ในวันนั้นตามใบอนุญาต หรือตามความในมาตรา ๑๗, ๓๓ และมาตรา ๔๖

(๒) เป็นผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น มีฝิ่นหรือมูลฝิ่นเกินไปกว่าหรือขาดไปจากปริมาณซึ่งควรมีไว้ตามบัญชีของตน หรือตามความในมาตรา ๓๓

ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษในส่วนปริมาณฝิ่นหรือมูลฝิ่นที่เกินหรือขาดนั้น อย่างเดียวกัน กับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๓

มาตรา ๕๔ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น ผู้ใด

(๑) ขายหรือให้ ฝิ่นแก่ผู้อื่นเพื่อพาออกไปนอกร้านฝิ่น หรือตนเองพาฝิ่นออกไปนอกร้านฝิ่น หรือ

(๒) เอาสิ่งใดเจือปน ฝิ่นซึ่งมีไว้สำหรับจำหน่ายแก่ผู้สูบ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษ อย่างเดียวกัน กับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๓

มาตรา ๕๕ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือผู้รับใบอนุญาตพิเศษ ผู้ใด

(๑) พา หรือยอมให้ผู้อื่นพามูลฝิ่น ออกจากร้านฝิ่น หรือออกจากที่ซึ่งได้รับอนุญาตให้สูบ โดยประการอันผิดต่อ มาตรา ๓๑

(๒) ขาย หรือบอกขายมูลฝิ่นให้แก่ผู้ใดนอกจากเจ้าพนักงาน

(๓) เอาสิ่งใดเจือปน หรือผสมมูลฝิ่นที่เก็บรวมไว้ หรือกระทำอย่างใด ๆ เพื่อปรุงมูลฝิ่นนั้นขึ้นใหม่

(๔) มีมูลฝิ่นที่เจือปน หรือผสมสิ่งอื่น หรือที่ปรุงขึ้นใหม่

(๕) เสพมูลฝิ่นที่เก็บรวมไว้ หรือขาย แลกเปลี่ยน มอบให้หรือยอมให้ผู้อื่นเสพมูลฝิ่นนั้น จะเป็นมูลฝิ่นบริสุทธิ์หรือผสมสิ่งอื่นแล้วก็ตาม

(๖) บอกขายมูลฝิ่นที่มีสิ่งอื่นเจือปน หรือผสม
หรือที่ปรุงขึ้นใหม่ให้แก่เจ้าพนักงาน

(๗) ไม่พามูลฝิ่นทั้งหมดที่เก็บรวมไว้ได้ตามความใน
มาตรา ๒๘ นั้น มาขายให้แก่เจ้าพนักงาน

ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษอย่างเดียวกันกับที่
บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๓

มาตรา ๖๐ ผู้รับใบอนุญาตซื้อมูลฝิ่น ผู้ใด

(๑) ยอมให้ผู้อื่นใช้ใบอนุญาตของตน

(๒) ให้มูลฝิ่นที่มีอยู่ตามใบอนุญาตของตนแก่ผู้อื่น

(๓) ยอมให้ผู้อื่นเสพมูลฝิ่นที่มีอยู่ตามใบอนุญาตของ
ตน จะเป็นมูลฝิ่นบริสุทธิ์ หรือผสมสิ่งอื่นแล้วก็ตาม

ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท
หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน

มาตรา ๖๑ ผู้รับใบอนุญาตซื้อมูลฝิ่นละเมิดบทบัญญัติ
มาตรา ๔๗ ข้อ (๒) (๓) (๔) แห่งพระราชบัญญัตินี้
ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาทหรือ
จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๖๒ ภายในบังคับแห่งกฎหมายลักษณะอาชญา
มาตรา ๕๖, ๕๗, ๕๘ ผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เสพฝิ่น

หรือมูลฝิ่น ซ้อฝิ่น มูลฝิ่นหรือกล่องสูบฝิ่น หรือเข้าไป
หรืออยู่ในร้านฝิ่นโดยประการอันผิดต่อมาตรา ๒๕ ท่านว่าม
ความผิดฐานลหุโทษ ชั้น ๑ ต้องระวางโทษที่กำหนดไว้ใน
กฎหมายลักษณะอาชญามาตรา ๓๓๒

มาตรา ๖๓ ผู้ใดโอนฝิ่น มูลฝิ่นหรือกล่องสูบฝิ่นให้
แก่ผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ด้วยวิธีขาย หรือแลกเปลี่ยน
หรือมอบให้ด้วยวิธีอื่นโดยประการอันผิดต่อบทแห่งพระราช
บัญญัตินี้ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
ห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๖๔ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นยอมให้ผู้มีอายุต่ำ
กว่าสิบแปดปีเข้าไป หรืออยู่ในร้านฝิ่นโดยประการอันผิด
ต่อมาตรา ๒๖, ๒๗ หรือมีหญิงก็ดี หรือผู้มีอายุต่ำกว่า
สิบแปดปีก็ดี ไว้รับใช้ในบ้านของตน ท่านว่ามีความผิด
ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกิน
สามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๖๕ ผู้ใดเข้าไปในร้านฝิ่นโดยประการอันผิดต่อ
มาตรา ๔๑ ข้อ (๔) ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษ
ปรับไม่เกินห้าสิบบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าวัน

มาตรา ๖๖ ผู้ใด

(๑) มี ทำ ขาย หรือพาเข้ามาในพระราชอาณาจักร ซึ่ง
กล่องสูบฝิ่น โดยประการอันผิดต่อพระราชบัญญัตินี้

(๒) ให้ผู้อื่นยืม หรือใช้กล่องสูบฝิ่นอันตนมีอยู่ตาม
บทแห่งพระราชบัญญัตินี้

ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อย
บาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน

มาตรา ๖๗ ผู้ใดรับหน้าที่ดูแลร้านฝิ่นของรัฐบาล กระทำ
การอันใดซึ่งถ้าผู้รับอนุญาตตั้งร้านฝิ่นเป็นผู้กระทำย่อมเป็น
ความผิดต้องระวางโทษตามพระราชบัญญัตินี้ไซ้ ท่านว่าผู้นั้น
ต้องระวางโทษอย่างเดียวกัน

มาตรา ๖๘ ผู้ใดกระทำผิดต้องระวางโทษตามพระราช
บัญญัตินี้ เมื่อพ้นโทษแล้ว ยังไม่ครบกำหนดสามปี กระทำ
ผิดต่อพระราชบัญญัตินี้อีก

(๑) ถ้าโทษซึ่งกำหนดไว้สำหรับความผิดที่กระทำครั้ง
หลังเป็นโทษปรับหรือจำคุก ก็ให้วางโทษทั้งปรับทั้งจำ

(๒) ถ้าโทษซึ่งกำหนดไว้สำหรับความผิดที่กระทำครั้ง
หลังเป็นแต่เพียงโทษปรับก็ให้ปรับตรีคูณ

มาตรา ๖๕ ฝืน มุลฝืน พันธุ์ฝืน กล้องสูบฝืน อันเป็นเครื่องให้เกิดการกระทำผิดพระราชบัญญัตินี้ จะได้มีคำพิพากษาว่า ผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้กระทำผิดหรือไม่ก็ตาม ให้ศาลสั่งริบส่งแก่กรรมฝืนทั้งสิ้น ของกลางอย่างอื่น อันได้ใช้ในการกระทำผิดพระราชบัญญัตินี้ เมื่อศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดแล้ว ให้ศาลสั่งริบส่งกรรมฝืนดุกัน

หมวด ๕

อำนาจออกกฎข้อบังคับ

มาตรา ๗๐ ให้เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติเป็นเจ้าหน้าที่บังคับการให้ดำเนินไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีอำนาจออกกฎข้อบังคับกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและวางระเบียบการปฏิบัติพระราชบัญญัตินี้ กฎข้อบังคับนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน หน้า ๒๑๕)

กฎเสนาบดี

กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ออกตามความในมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติฝิ่น

พุทธศักราช ๒๔๗๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติ
ฝิ่น พุทธศักราช ๒๔๗๒ เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
ออกกฎเสนาบดีไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

การพาฝิ่นเข้ามา การส่งฝิ่นผ่าน และถ่ายยานพาหนะ

ข้อ ๑ ใบอนุญาตสำหรับการพาฝิ่นเข้ามาในพระราช
อาณาจักรนั้น เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติเป็นผู้
ออกให้

ข้อ ๒ การส่งผ่าน หรือถ่ายยานพาหนะในพระราช
อาณาจักร ซึ่งฝิ่นดิบอันตราส่งไปยังที่อื่นนอกพระราชอาณาจักร
นั้น จะต้องนำใบอนุญาตพาฝิ่นเข้าเมือง ซึ่งรัฐบาลประเทศ
ที่ส่งฝิ่นนั้นออกให้ มาแสดงต่ออธิบดีกรมฝิ่นเพื่อขอให้
รับรอง

ข้อ ๓ ข้อบังคับว่าด้วยการส่งผ่านหรือถ่ายยานพาหนะในพระราชอาณาจักรซึ่งแผ่นดินนั้น ให้อธิบดีกรมศุลกากรเป็นผู้ออกโดยอนุมัติของเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

หมวด ๒

เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

ข้อ ๔ การออกใบอนุญาตพิเศษ การรับจดทะเบียนคนเสฟฝิ่น การออกใบอนุญาตสามัญ และการออกใบอนุญาตข้อมูลฝิ่นนั้น ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานต่อไปนี้ หรือผู้ซึ่งมีอำนาจทำการแทน เป็นผู้ออกให้ คือ

(๑) ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานในกรมฝิ่น

(๒) ในจังหวัดอื่นๆ ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานฝิ่นซึ่งประจำอยู่ณจังหวัดที่ผู้ขออนุญาตอาศัยอยู่ แต่ถ้าในจังหวัดใดมีการขายฝิ่นที่อำเภอ ก็ให้นายอำเภอเป็นผู้ออกใบอนุญาตข้อมูลฝิ่นให้แก่ผู้ขออนุญาตซึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอนั้น

ข้อ ๕ การออกใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น ใบอนุญาตให้มิกล่องสูบฝิ่น เพื่อให้คนสูบฝิ่นใช้ในบ้านฝิ่น และใบอนุญาตให้มิกล่องสูบฝิ่นเป็นเครื่องพิพิธภัณฑ์ ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานต่อไปนี้ หรือผู้ซึ่งมีอำนาจทำการแทนเป็นผู้ออกให้ คือ

(๑) ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ให้เป็นหน้าที่ของ
เจ้าพนักงานกรมฝิ่น

(๒) ในจังหวัดอื่น ๆ ให้เป็นหน้าที่ของสมุหพระนครบาล
หรือสมุหเทศาภิบาล

ข้อ ๖ เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตพิเศษ เป็นเจ้าหน้าที่
ที่จะสั่งอนุญาตให้ผู้ถือใบอนุญาตนั้นซื้อกลองสูบฝิ่นด้วย

หมวด ๓

เจ้าพนักงานผู้ตรวจ

ข้อ ๗ เจ้าพนักงานต่อไปนี้ หรือผู้ซึ่งมีอำนาจทำการแทน
มีอำนาจทำการตรวจค้นตามความในมาตรา ๔๘ แห่งพระราช-
บัญญัติฝิ่น พุทธศักราช ๒๔๗๒

(๑) ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ผู้ตรวจในกรมฝิ่น
ซึ่งได้รับอำนาจเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมฝิ่น

(๒) ในจังหวัดอื่น ๆ ผู้ตรวจซึ่งได้รับอำนาจเป็นหนังสือ
จากสมุหพระนครบาลหรือสมุหเทศาภิบาล

หมวด ๕

ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น

ข้อ ๘ อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นนั้น ให้
กำหนดโดยอาศัยปริมาณฝิ่นซึ่งจะมอบให้กับผู้ถือใบอนุญาต

และให้ส่งอัตราไว้ในหนังสือสัญญา ซึ่งจะได้นำขึ้นระวาง
ผู้ถือใบอนุญาตกับเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

ข้อ ๙ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นต้องทำบัญชีจำนวนมูล
ฝิ่นซึ่งอยู่ในความครอบครองของตน ตามแบบซึ่งเจ้าพนักงาน
ผู้ออกใบอนุญาตได้กำหนดไว้

ข้อ ๑๐ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นผู้ใด

(๑) ละเลยไม่ทำบัญชีซื้อและจำหน่ายฝิ่นตามความใน
มาตรา ๒๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติฝิ่น พุทธศักราช ๒๔๗๒
หรือละเลยไม่ทำบัญชีมูลฝิ่นซึ่งอยู่ในครอบครองของตนตั้ง
บัญชีไว้ภายในข้อ ๙ ข้างต้นนี้ หรือ

(๒) จำหน่ายฝิ่นโดยรับเอาวัตถุอื่นแทนเงินซึ่งชำระหนี้
ได้ตามกฎหมาย หรือจำหน่ายฝิ่นเป็นเงินเชื่อ หรือ

(๓) ให้หญิงหรือมีบุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีทำงาน
ในร้านของตน

เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตจะถอนใบอนุญาตของผู้นั้น
เสียก็ได้

ข้อ ๑๑ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นต้องเก็บมูลฝิ่นทั้งสิ้น
ที่เกิดจากฝิ่นซึ่งตนได้รับไปนั้นไว้ในภาชนะส่วนหนึ่งต่างหาก
ตามที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตได้อนุมัติ

ข้อ ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการซื้อขายตั้งระบุไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติฝิ่น พุทธศักราช ๒๔๗๒ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นต้องส่งมอบมูลฝิ่นซึ่งรวบรวมไว้นั้นต่อเจ้าพนักงานที่ตั้งให้เป็นผู้ขายฝิ่นให้แก่ตน

ข้อ ๑๓ ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่ใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นสิ้นอายุแล้ว ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ต้องขายฝิ่นที่เหลืออยู่ให้แก่ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นคนใหม่ เท่าราคาทุนที่ซื้อจากเจ้าพนักงาน ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นคนใหม่ต้องรับซื้อฝิ่นนั้น และแจ้งให้เจ้าพนักงานที่ตั้งให้เป็นผู้ขายฝิ่นให้แก่ตนนั้นทราบ แล้วให้เจ้าพนักงานนั้นจดจำนวนฝิ่นที่ซื้อลงในบัญชี

(๒) ต้องขายมูลฝิ่นที่เหลืออยู่ให้แก่เจ้าพนักงาน

หมวด ๕

ผู้ถือใบอนุญาตพิเศษหรือใบอนุญาตสามัญ

ข้อ ๑๔ ใบอนุญาตพิเศษให้แบ่งเป็นสองประเภท คือ ประเภทที่ ๑ ต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเท่าราคาฝิ่นตำลึงหนึ่งที่ขายให้แก่ผู้ถือใบอนุญาต และประเภทที่ ๒ ต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตหนึ่งบาท

ใบอนุญาตที่กล่าวมาทั้งนี้ จะออกให้แก่บุคคลต่อไปนี้ก็ได้

(๑) ผู้ที่มีเหตุสมควรอย่างอื่นนอกจากความไม่สามารถ
สูบบุหรี่ในร้านฝิ่น และวันหนึ่งจะสูบบุหรี่มากน้อยเท่าใดก็ตาม
ให้ออกใบอนุญาตประเภทที่ ๑

(๒) ผู้ที่จะเข้าไปสูบบุหรี่ในร้านฝิ่นไม่ได้สะดวก เนื่อง
แต่ความเป็นอยู่หรือการทำมาหาเลี้ยงชีพอยู่ห่างไกลจากร้าน
ฝิ่น หรือมีความจำเป็นอย่างอื่น ถ้าในวันหนึ่งสูบบุหรี่เกินกว่า
ส่วน ๑ ใน ๓๐ ของค่าสิ่ง ก็ให้ออกใบอนุญาตประเภทที่ ๑
ถ้าในวันหนึ่งสูบบุหรี่ไม่เกินส่วน ๑ ใน ๓๐ ของค่าสิ่ง ก็ให้
ออกใบอนุญาตประเภทที่ ๒

(๓) ผู้ที่มีอาการเจ็บป่วยหรือทุพพลภาพ ซึ่งเจ้าพนักงาน
ผู้ออกใบอนุญาตเห็นสมควรอนุญาตให้สูบบุหรี่นอกร้านฝิ่น
เพื่อประโยชน์แห่งการสาธารณสุขหรือการอื่น ให้ออกใบ
อนุญาตประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ แล้วแต่จำนวนฝิ่นซึ่งผู้
นั้นสูบในวันหนึ่ง ๆ ตามที่กล่าวในวรรค (๒)

ส่วนคนอนาถา เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตจะยกเว้น
ไม่เรียกค่าธรรมเนียมใบอนุญาตก็ได้

ข้อ ๑๕ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสามัญให้เรียกยี่สิบห้า
สตางค์

ข้อ ๑๖ เมื่อมีคำร้องขอรับใบอนุญาตพิเศษ หรือขอขึ้นทะเบียนเป็นคนเสฟฝุ่น เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตต้องกำหนดจำนวนฝุ่นตามสมควรอนุญาตให้ผู้ร้องเสฟในวันหนึ่งๆ และบอกให้รู้ว่าจะต้องซื้อฝุ่นจากเจ้าพนักงานคนใด หรือให้สูบฝุ่นในร้านใดแล้วแต่กรณี

ข้อเหล่านี้ให้จดลงไว้ในใบอนุญาตด้วย

ข้อ ๑๗ เมื่อพ้นกำหนดเวลารับจดทะเบียนคนเสฟฝุ่นตามความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติฝุ่น พุทธศักราช ๒๔๗๒ แล้ว บุคคลผู้ติดฝุ่นซึ่งเป็นคนเค็รทางมาจากต่างประเทศจะขอใบอนุญาตชั่วคราวจากเจ้าพนักงานภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มาถึงก็ได้ ถ้าเจ้าพนักงานเห็นสมควร จะออกใบอนุญาตสามัญ หรือใบอนุญาตพิเศษชั่วคราวมีกำหนดไม่เกินสิบห้าวันก็ได้แล้วแต่กรณี ถ้าผู้ร้องมาแต่ประเทศ ซึ่งมีกฎหมายจดทะเบียนคนเสฟฝุ่นแล้ว ต้องแสดงใบสำคัญหรือใบอนุญาตซึ่งเจ้าหน้าที่ในประเทศนั้นได้ออกให้ ถ้าแสดงไม่ได้ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานออกใบอนุญาตชั่วคราว

ใบอนุญาตชั่วคราวนี้ ให้เรียกค่าธรรมเนียมหนึ่งบาท และจะต่ออายุให้เป็นระยะ ๆ ก็ได้ ระยะหนึ่งไม่ให้เกินสิบห้าวัน การต่ออายุใบอนุญาตต้องเสียค่าธรรมเนียม

ข้อ ๑๘ ผู้ถือใบอนุญาตพิเศษ

(๑) ต้องซื้อฝิ่นจากเจ้าพนักงานซึ่งผู้ถือใบอนุญาตได้ตั้งไว้ให้เป็นผู้ขายฝิ่นให้แก่ตน

(๒) ต้องนำหลอดฝิ่นเปล่าที่ได้ซื้อไปนั้น มากั้นแก่เจ้าพนักงานทุกราวที่มาซื้อฝิ่น

(๓) ต้องส่งมอบมูลฝิ่นที่รวบรวมได้ให้แก่เจ้าพนักงานผู้ซึ่งขายฝิ่นให้แก่ตนตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติฝิ่น พุทธศักราช ๒๔๗๒ ว่าด้วยขายมูลฝิ่น

ข้อ ๑๙ ผู้ถือใบอนุญาตพิเศษหรือใบอนุญาตสามัญ เมื่อจะซื้อฝิ่นสูบ และผู้ถือใบอนุญาตพิเศษ เมื่อจะส่งมอบมูลฝิ่นต้องนำใบอนุญาตของตนไปแสดงต่อเจ้าพนักงาน หรือผู้จำหน่ายฝิ่นแล้วแต่กรณี เจ้าพนักงานหรือผู้จำหน่ายฝิ่นต้องจดจำนวนฝิ่นที่ขายหรือมูลฝิ่นที่ได้รับ และจดวันที่รับและจำหน่ายไว้ กับทั้งลงนามไว้ในใบอนุญาตด้วย ถ้าผู้ถือใบอนุญาตทะเลยมไม่นำใบอนุญาตมาแสดงก็ดี หรือไม่ยอมให้จดข้อความลงในใบอนุญาตก็ดี ห้ามมิให้เจ้าพนักงานหรือผู้จำหน่ายฝิ่น ขายฝิ่นหรือรับมอบมูลฝิ่นไว้จากผู้นั้น

ข้อ ๒๐ ผู้ถือใบอนุญาตสามัญ หรือใบอนุญาตพิเศษจะร้องขอให้เจ้าพนักงานผู้ถือใบอนุญาตประจำตำบลที่ตนอยู่

เปลี่ยนใบอนุญาตของตนจากประเภทหนึ่งเป็นอีกประเภทหนึ่งก็ได้ ถ้าเจ้าพนักงานเห็นสมควรก็ให้เปลี่ยนได้ เมื่อผู้ร้องได้เสียเงินค่าธรรมเนียมสำหรับใบอนุญาตใหม่ตามที่ได้กำหนดไว้แล้ว ให้ออกใบอนุญาตใหม่ตามที่ร้องขอนั้น แล้วให้เจ้าพนักงานจดทะเบียนการเปลี่ยนแปลงตามระเบียบ

หมวด ๖

ว่าด้วยการที่เจ้าพนักงานรับข้อมูลฝ่าฝืน

ข้อ ๒๑ ผู้ถือใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือผู้ถือใบอนุญาตพิเศษ ต้องขายมูลฝิ่นให้แก่เจ้าพนักงานตามอัตราซึ่งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตได้กำหนดไว้ และตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานกำหนดเป็นครั้งคราวนั้นด้วย

ข้อ ๒๒ อธิบดีกรมฝิ่นต้องรับข้อมูลฝ่าฝืนที่ผู้ถือใบอนุญาตได้ส่งมอบให้ตามความในข้อ ๑๒ และข้อ ๑๘ (๓) นั้น

ถ้าภายในกำหนดเก้าเดือนนับแต่วันที่ได้ส่งมอบมูลฝิ่น อธิบดีกรมฝิ่นมิได้บอกปิดไม่รับข้อมูลฝ่าฝืนโดยเหตุที่เป็นมูลฝิ่นที่ไม่ตรงตามความในพระราชบัญญัติฝิ่นแล้ว ให้ถือว่าเป็นอันได้รับข้อมูลฝ่าฝืนนั้นไว้

หมวด ๗

ใบอนุญาตข้อมูลฝัน

ข้อ ๒๓ บุคคลซึ่งแพทย์กรมสาธารณสุขได้ตรวจลงความเห็นว่าเป็นคนเสพติดมูลฝิ่น และเป็นผู้ถือใบอนุญาตชั่วคราว (ใบคุ่มือ) สำหรับข้อมูลฝันอยู่แล้วในเวลาที่ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติฝัน พุทธศักราช ๒๔๗๒ นั้น ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ออกใบอนุญาตข้อมูลฝันเพื่อเปลี่ยนกับใบอนุญาตชั่วคราวนั้น

แต่ถ้าปรากฏว่าผู้ถือใบอนุญาตชั่วคราวนั้นได้งดไม่ข้อมูลฝิ่นมีกำหนดสามสิบวัน นับตั้งแต่วันที่ตนควรจะกินมูลฝิ่นที่ซื้อไปครั้งหลังนั้นหมดสิ้น เมื่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นเป็นที่พอใจว่า ผู้ถือใบอนุญาตนั้นไม่เป็นคนเสพติดมูลฝิ่นแล้ว ต้องบอกบัตรไม่ออกใบอนุญาตข้อมูลฝันเพื่อเปลี่ยนกับใบอนุญาตชั่วคราวให้แก่ผู้นั้น

ข้อ ๒๔ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันที่อธิบดีกรมฝิ่นได้ประกาศในจังหวัดพระนครและธนบุรี และสมุหพระนครบาลหรือสมุหเทศาภิบาลได้ประกาศในจังหวัดอื่น ๆ แล้ว ใบอนุญาตชั่วคราวสำหรับข้อมูลฝิ่นนั้นจะไม่ถือว่าเป็นใบอนุญาตข้อมูลฝิ่นตามความหมายในมาตรา ๔๒ และ

มาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติฝน พุทธศักราช ๒๔๗๒ อีกต่อไป และให้เจ้าพนักงานขายมูลฝิ่นให้แก่ผู้ถือใบอนุญาตซื้อมูลฝิ่นเท่านั้น

ข้อ ๒๕ เมื่อออกใบอนุญาตซื้อมูลฝิ่นให้แก่ผู้ใด เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตต้องกำหนดจำนวนมูลฝิ่นซึ่งสมควรให้ผู้ถือใบอนุญาตเสพในวันหนึ่ง ๆ และบอกให้รู้ว่าจะต้องซื้อมูลฝิ่นจากเจ้าพนักงานผู้ใด

ข้อเหล่านี้ให้จัดลงไว้ในใบอนุญาตด้วย

ข้อ ๒๖ ผู้ถือใบอนุญาตซื้อมูลฝิ่นจะซื้อมูลฝิ่นได้ก็แต่เฉพาะจากเจ้าพนักงานที่ได้ตั้งไว้ให้เป็นผู้ขายมูลฝิ่นให้แก่ผู้นั้น

เมื่อมาซื้อมูลฝิ่น ผู้ซื้อต้องนำใบอนุญาตไปแสดงต่อเจ้าพนักงาน ให้เจ้าพนักงานจดจำนวนมูลฝิ่นที่ซื้อ และจดวันที่ซื้อกับลงนามไว้ในใบอนุญาต ถ้าผู้ถือใบอนุญาตทะเลยมไม่นำใบอนุญาตมาแสดงก็ดี หรือไม่ยอมให้จดข้อความลงในใบอนุญาตก็ดี ห้ามมิให้เจ้าพนักงานขายมูลฝิ่นให้

หมวด ๘

บทเปิดเสรีทั่วไป

ข้อ ๒๗ ใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น ใบอนุญาตพิเศษ และสามัญ ใบอนุญาตซื้อมูลฝิ่นนั้น ให้สิ้นอายุในวันที่ ๓๑ มีนาคม ทุก ๆ ปีไป

ข้อ ๒๘ ผู้ถือใบอนุญาตพิเศษหรือใบอนุญาตสามัญ หรือ ใบอนุญาตซื้อมูลฝิ่น ซึ่งมีความประสงค์จะขอใบอนุญาต สำหรับปีใหม่ต่อไปนั้น ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ออกใบอนุญาตใหม่ให้เพื่อเปลี่ยนกับใบอนุญาตที่สิ้นอายุ

แต่ถ้าปรากฏว่า ผู้ถือใบอนุญาตที่สิ้นอายุนั้น ได้งด ไม่ซื้อฝิ่นหรือมูลฝิ่นมีกำหนดสามสิบวัน นับตั้งแต่วันที่ผู้นั้น ควรจะสุบฝิ่นหรือกินมูลฝิ่นที่ซื้อไปครั้งหลังนั้นหมดสิ้น เมื่อ เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นเป็นที่พอใจว่า ผู้ถือใบอนุญาตนั้นไม่เป็นคนเสพติดต่อไปอีกแล้ว ต้องบอกปิด ไม่ออกใบอนุญาตใหม่เพื่อเปลี่ยนกับใบอนุญาตที่สิ้นอายุ

ข้อ ๒๙ เมื่อพ้นวันที่ ๓๐ เมษายน ทุกๆ ปีไปแล้ว ให้ ขายฝิ่นหรือมูลฝิ่น ให้แต่เฉพาะผู้ถือใบอนุญาตที่ออกให้ สำหรับปีนั้นๆ

ข้อ ๓๐ ถ้าผู้ถือใบอนุญาตพิเศษ หรือใบอนุญาตสามัญ หรือใบอนุญาตซื้อมูลฝิ่น ย้ายที่อยู่อาศัย และจะซื้อฝิ่นหรือ มูลฝิ่นตามที่ได้กำหนดไว้ในใบอนุญาตนั้นไม่ได้ ก็ให้แจ้ง ความ ขอ เปลี่ยน ใบ อนุญาต ใหม่ ต่อ เจ้าพนักงาน ผู้ออกใบ อนุญาตประจำท้องที่ที่ตนไปอยู่ใหม่ภายในสามสิบวัน นับ ตั้งแต่วันที่ย้ายไปอยู่ในท้องที่ใหม่นั้น

เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันแล้ว ห้ามไม่ให้เจ้าพนักงาน ออกใบอนุญาตใหม่ให้ เว้นแต่ผู้นั้นจะแสดงเหตุที่ขอล่าช้า ไปนั้นให้เป็นที่พอใจเจ้าพนักงาน

ข้อ ๓๑ เมื่อผู้ถือใบอนุญาตพิเศษ หรือใบอนุญาตสามัญ หรือใบอนุญาตซ่อมมูลฝิ่น มาแจ้งความขอเปลี่ยนใบอนุญาต ตามความในข้อ ๓๐ แล้ว

(๑) เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตต้องเรียกใบอนุญาต เดิมคืนและขีดฆ่าเสีย แล้วจึงออกใบอนุญาตใหม่ประเภท เดียวกัน เปลี่ยนให้แก่ผู้นั้นไป โดยกำหนดให้ซื้อฝิ่นหรือ มูลฝิ่นได้ไม่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตเดิม

(๒) ถ้าใบอนุญาตเดิมเป็นใบอนุญาตที่เจ้าพนักงานผู้นั้น ได้ออกให้ ก็ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตแก้ไขทะเบียน เสียใหม่ให้ถูกต้อง และระบุที่อยู่ใหม่ของผู้ถือใบอนุญาตนั้น

(๓) ถ้าใบอนุญาตเดิมเป็นใบอนุญาตที่เจ้าพนักงานแห่ง อื่นได้ออกให้ ก็ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตรับผู้นั้นขึ้น ทะเบียนในท้องที่ของตน แล้วให้บอกกล่าวไปยังเจ้าพนักงาน แห่งเดิมนั้นทันที เมื่อเจ้าพนักงานแห่งเดิมนั้นได้รับคำ บอกกล่าวนั้นแล้ว ให้จำหน่ายชื่อผู้ถือใบอนุญาตนั้นออกจาก ทะเบียนทันที และให้บันทึกที่อยู่ใหม่ของผู้ถือใบอนุญาตลงไว้

ข้อ ๓๒ เมื่อใบอนุญาตพิเศษ หรือใบอนุญาตสามัญ หรือใบอนุญาตข้อมูลฝน อย่างใดอย่างหนึ่งสูญหาย ผู้ถือใบอนุญาตนั้น ๆ จะแจ้งพฤติการณ์ตามที่สูญหายนั้นแก่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตประจำท้องที่ที่ตนอาศัยอยู่ และขอใบอนุญาตใหม่ก็ได้ เมื่อเจ้าพนักงานเห็นเป็นที่พอใจว่าใบอนุญาตนั้นได้สูญหายไปจริง ก็ให้ออกใบอนุญาตใหม่ให้ไปโดยเรียกค่าธรรมเนียมตามอัตรา ในส่วนใบอนุญาตข้อมูลฝนนั้นให้เรียกค่าธรรมเนียมตามความในข้อนี้เสียให้สตาจาร์

ข้อ ๓๓ ถ้าผู้ถือใบอนุญาตพิเศษ หรือใบอนุญาตสามัญ หรือใบอนุญาตข้อมูลฝน สามารถลดจำนวนฝนหรือมูลฝนที่เสพรายวันให้น้อยกว่าเดิมที่อนุญาตไว้ในใบอนุญาตของตนได้ ก็ควรร้องขอต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตประจำท้องที่ที่ตนอาศัยอยู่ให้แก่ใบอนุญาตลดจำนวนฝนหรือมูลฝนที่กำหนดให้เสพรายวันให้น้อยลง เจ้าพนักงานต้องให้โอกาสแก่ผู้ถือใบอนุญาตที่จะร้องขอเช่นนั้นเสมอ

หมวด ๕

แบบใบอนุญาต

ข้อ ๓๔ ให้กรมฝนออกแบบเพื่อใช้ตลอดพระราชอาณาจักร คือ

- (๑) ใบอนุญาตพิเศษและสามัญ
- (๒) ใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น
- (๓) สัญญาระวางเจ้าพนักงานและผู้ถือใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น
- (๔) ใบอนุญาตช้อกล่องสูบฝิ่น
- (๕) บัญชีรายการสำหรับผู้ถือใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น
- (๖) ใบอนุญาตช้อมูลฝิ่น

กฎให้ไว้ณวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระยาโกมารกุลมนตรี

ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน หน้า ๒๕๐)

ประกาศกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม
แผนกไปรษณีย์

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างซองไปรษณียากร
สำหรับใช้ในการไปรษณีย์ระหว่างประเทศสยามกับประเทศจีน
เป็นพิเศษ และนอกจากนี้ยังจะใช้สำหรับส่งไปประเทศอื่น
ได้ด้วย กระทรวงพาณิชย์และคมนาคมจึงได้สั่งให้กรม
ไปรษณีย์โทรเลขสร้างซองไปรษณียากรชนิดราคา ๑๕ สตางค์
ขึ้นแล้วเสร็จ

ซองไปรษณียากรชนิดที่สร้างขึ้นนี้ มีลักษณะโดยสังเขป
ดังนี้

- (ก) ขนาดกว้าง ๘ เซ็นติเมตร ยาว ๑๕.๗ เซ็นติเมตร
- (ข) มีตราไปรษณียากรราคา ๑๕ สตางค์ สีน้ำเงินพิมพ์
ไว้ที่มุมขวาเบื้องบน
- (ค) มีเครื่องหมายพระครุฑสีแดงพิมพ์ไว้ที่มุมซ้าย
เบื้องบน

และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรม
ราชานุญาต ให้กรมไปรษณีย์โทรเลขจำหน่ายใช้ซองตรา
ไปรษณียากรนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็น
ต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

นายพลเอก บุรฉัตรไชยากร

เสนาบดี

(พิพิธภัณฑ์เอกสารโบราณแห่งชาติพระนคร)

ประกาศ

งดการเก็บค่าธรรมเนียมนวดทะเบียนเกวียน
ในมณฑลนครราชสีมาและมณฑลอุดร

ด้วยตามกฎเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ลงวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๑ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมจดทะเบียนออกใบอนุญาตสำหรับล้อเลื่อนในมณฑลนครราชสีมาและมณฑลอุดรนั้น

บัดนี้ ทรงพระราชดำริว่า ทางเกวียนในมณฑลนครราชสีมา และมณฑลอุดร โดยมากราษฎรในท้องที่และเจ้าของเกวียนได้เป็นผู้จัดสร้างทำขึ้น เพื่อความสะดวกแก่การขนสินค้าในพื้นที่เมืองตลอดถึงการไปมาของประชาชนที่จะเชื่อมต่อทางรถไฟ สมควรที่จะงดการเก็บค่าธรรมเนียมนวดทะเบียนและออกใบอนุญาตสำหรับเกวียน เพื่อบำรุงการคมนาคมในทางเหล่านั้นให้มหาชนได้รับความสะดวกเป็นประโยชน์แก่การค้าขายให้เจริญยิ่งขึ้น อาศัยพระมหากรุณาธิคุณอันมีแก่ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน และความหวังพระราชหฤทัยในความเจริญของพระราชอาณาจักร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้งดการเก็บค่าธรรมเนียมนวดทะเบียน และออกใบอนุญาตสำหรับเกวียนในมณฑลนครราชสีมา และมณฑลอุดร ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

นายพลเอก บุรฉัตรไชยากร

เสนาบดี

พิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุ
(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๑)

<https://museum.coj.go.th/>

ประกาศ

ใช้พระราชบัญญัติรจ้าง ร.ศ. ๑๒๔

ในมณฑลอยุธยาและพะเจ้งหวัดพระนครศรีอยุธยา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า ตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ใช้พระราชบัญญัติรจ้าง ร.ศ. ๑๒๔ ในหัวเมืองนั้น

บัดนี้ทรงพระราชดำริว่า การใช้รจ้างในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้เจริญแพร่หลายมากกว่าแต่ก่อน ถึงเวลาสมควรจะใช้พระราชบัญญัติรจ้าง เพื่อควบคุมการสัญจรไปตามทางหลวง รักษาความปลอดภัยของประชาชน ทั้งให้การบังคับบัญชาเป็นระเบียบเรียบร้อยตามกฎหมายข้อบังคับของทางว่าด้วยระเบียบการใช้รถยนต์ยานพาหนะบนทางหลวงของแผ่นดิน และมณฑลลงวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๖

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ใช้พระราชบัญญัติรจ้าง ร.ศ. ๑๒๔ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๓ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๘ ธันวาคม หน้า ๒๕๘)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลปราจีน

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่ม
ขึ้นในท้องที่มณฑลปราจีนอีก ๓ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่มเติม
ขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตาม
ท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศแต่วันที่ ๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
ธำมนีวัต มหาอำมาตย์เอก
เสนาบดี

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปราจีน	ชลบุรี	บางปลาสร้อย	นาเขื่อน หนองไม้แดง คลองตำหรุ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๕ ธันวาคม หน้า ๒๖๓)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลอยุธยา

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลอยุธยา เพิ่มขึ้นอีก ๑ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่มเติม
ขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาตามท้ายประกาศนี้
และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็น
ต้นไป

ประกาศแต่วันที่ ๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
ธำมณีวัต มหาอำมาตย์เอก
เสนาบดี

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
อยุธยา	สิงห์บุรี	พรหมบุรี	ไผ่ดำ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๕ ธันวาคม หน้า ๒๖๔)

กฎเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม
กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมจดทะเบียนออกใบอนุญาต
และอัตราค่าเช่ารถจ้างในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถลาก รถจ้าง รถยนต์ ขนาคเกวียน และล้อเลื่อน พ.ศ. ๒๔๖๕ เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ผู้บัญชาการกรมทางจึงออกกฎเสนาบดี กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมจดทะเบียนออกใบอนุญาตและอัตราค่าเช่าตามความในพระราชบัญญัติรถจ้าง ร.ศ. ๑๒๔ มาตรา ๒, ๘, ๑๕ และ ๑๙ ดังต่อไปนี้ คือ

ข้อ ๑ ผู้ใดจะใช้รถเพื่อรับจ้างหรือจะทำการเป็นคนขับรถจ้าง ให้ไปจดทะเบียนรับใบอนุญาตต่อนายทะเบียนในปี ๑ รวม ๒ งวด งวดที่ ๑ เริ่มแต่วันที่ ๑ มิถุนายน งวดที่ ๒ เริ่มแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ใบอนุญาตนั้นมีกำหนดอายุใช้ได้ถึงงวด ๖ เดือน คือ งวดที่ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายนถึงวัน ๓๐ พฤศจิกายน งวดที่ ๒ ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคมถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม

ข้อ ๒ ให้เรียกค่าธรรมเนียมจดทะเบียนและออกใบอนุญาตสำหรับรถจ้างและคนขับจะเพาะงวดหนึ่ง ๆ ตามอัตราดังต่อไปนี้ คือ

รถเทียมด้วยม้า

รถชั้นที่ ๑	รถกบเทียมม้าคู่	๖ บาท
รถชั้นที่ ๒	รถกบเทียมม้าเดี่ยว	๔ บาท
รถชั้นที่ ๓	รถเก๋งเทียมม้าเดี่ยว	๓ บาท
รถชั้นที่ ๔	รถเทียมม้าคู่ใช้สำหรับบรรทุกของอย่างเดียว	
	ไม่ใช่สำหรับคนโดยสาร	๓ บาท

คนขับ

ใบอนุญาตสำหรับคนขับจะบับละ ๑ บาท

ข้อ ๓ อัตราค่าเช่ารถจ้างนั้น ให้เจ้าของหรือคนขับกับผู้เช่าปฏิบัติกรเรียกร้องและให้ค่าเช่าแก่กันดังต่อไปนี้ คือ

รถชั้นที่ ๑

ค่าเช่าชั่วโมงแรกหรือภายในชั่วโมงแรก ๒ บาท ชั่วโมงต่อไปหรือเศษของชั่วโมง ๑ บาท

รถชั้นที่ ๒

ค่าเช่าชั่วโมงแรกหรือภายในชั่วโมงแรก ๑ บาท ๕๐ สตางค์ ชั่วโมงต่อไปหรือเศษของชั่วโมง ๓๕ สตางค์

รถชั้นที่ ๓

ค่าเช่าชั่วโมงแรกหรือภายในชั่วโมงแรก ๑ บาท ชั่วโมงต่อไปหรือเศษของชั่วโมง ๕๐ สตางค์

รถชั้นที่ ๔

ค่าเช่าระยะทาง ๒ กิโลเมตรหรือภายใน ๒ กิโลเมตร (๕๐ เส้นหรือภายใน ๕๐ เส้น) ระยะแรก ๒ บาท ทุกระยะ ๒ กิโลเมตรต่อไปหรือเศษภายใน ๒ กิโลเมตร ๕๐ สตางค์

อนึ่ง อัตราค่าเช่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ นี้หาขัดขวางต่อการที่เจ้าของรถหรือคนขับจะถือและกระทำตามสัญญาใด ๆ ที่ตนยินยอมรับค่าเช่าต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้ไม่

ข้อ ๔ ถ้าใบอนุญาตสำหรับรถจ้างหรือคนขับผู้ใดเป็นอันตรายสูญหายไป เจ้าของรถหรือคนขับมีความประสงค์จะรับใบอนุญาตใหม่ เพื่อได้ใช้รถรับจ้างหรือทำการขับต่อไปจนกว่าจะสิ้นงวดที่จดทะเบียนไว้ให้ไปขอใบอนุญาตต่อนายทะเบียน ให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตให้ ใบอนุญาตที่ออกให้ใหม่นี้ให้มีอายุใช้ได้เพียงกำหนดเวลาซึ่งใบอนุญาตที่เป็นอันตรายสูญหายไปในนั้นจะพึงใช้ได้ กับให้เรียกค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้ คือ

๑๕๕

ใบอนุญาตสำหรับรถจ้างจะบับละ ๑ ใน ๔ ของอัตราที่
กำหนดไว้ในข้อ ๒

ใบอนุญาตสำหรับคนขับจะบับละ ๕๐ สตางค์

กฏนี้ให้ไว้ณวันที่ ๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

นายพลเอก บุรฉัตรไชยากร

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๕ ธันวาคม หน้า ๒๖๕)

ข้อบังคับคลังออมสินฉบับที่ ๕

พ.ศ. ๒๔๗๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติ
คลังออมสิน พุทธศักราช ๒๔๕๖ ตามที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติคลังออมสิน พ.ศ. ๒๔๗๒ เสนาบดี
กระทรวงพาณิชย์และคมนาคมออกกฎข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ ๕ แห่งกฎข้อบังคับคลังออมสิน
ฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๖ นั้นเสีย และ
ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

เวลาทำการคลังออมสินนั้น ให้เริ่มและเลิกตามกำหนด
เวลาของการธนาคาร

กฎให้ไว้แต่วันที่ ๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

นายพลเอก บุรฉัตรไชยากร
เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๕ ธันวาคม หน้า ๒๖๘)

พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน
พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรแสดงสิทธิของรัฐบาลสยามในการที่จะส่งตัวบุคคลที่ต้องหาหรือที่พิจารณาเป็นสำคัญว่ากระทำผิดมีโทษอาชญาภายในเขตอำนาจศาลของต่างประเทศให้แก่ประเทศนั้น ๆ แม้จะไม่มีสัญญาทางพระราชไมตรีกำหนดให้ส่งก็ดี และทั้งสมควรจะกำหนดวิธีการอันจะพึงปฏิบัติในเรื่องส่งผู้ร้ายข้ามแดนทั้งหลายให้ดำเนินเป็นระเบียบเดียวกันสืบไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยบบทมาตรต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พุทธศักราช ๒๔๗๒”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดาการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในกรุงสยาม เท่าที่ไม่แย้งกับข้อความในหนังสือสัญญา อนุสัญญา หรือความตกลงกับรัฐบาลต่างประเทศ หรือในประกาศกระแสพระบรมราชโองการที่ได้ออกเกี่ยวกับหนังสือสัญญา อนุสัญญาและความตกลงนั้น ๆ

มาตรา ๔ แม้จะไม่มีสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนก็ดี ถ้ารัฐบาลสยามพิจารณาเห็นเป็นการสมควร ก็อาจส่งตัวบุคคลผู้ต้องหา หรือที่พิจารณาเป็นสัจย์ว่ากระทำผิดมีโทษอาชญาภายในเขตอำนาจศาลของต่างประเทศใด ๆ ให้แก่ประเทศนั้น ๆ ได้แต่การกระทำผิดเช่นนั้น ต้องเป็นความผิดซึ่งกฎหมายสยามกำหนดโทษจำคุกไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

มาตรา ๕ เมื่อมีการร้องขอให้ส่งบุคคลใดข้ามแดน ถ้าปรากฏว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ซึ่งศาลของประเทศใดได้พิจารณาและพิพากษาให้ปล่อย หรือได้รับโทษในความผิดที่ร้องขอให้ส่งข้ามแดนแล้ว ท่านว่าจะไม่ส่งตัวบุคคลนั้นให้ไป

มาตรา ๖ การส่งผู้ร้ายข้ามเดนน้อมเริ่มด้วยมีคำร้องขอจากรัฐบาลต่างประเทศโดยทางทูตของรัฐบาลนั้นมายังรัฐบาลสยามให้ส่งบุคคลผู้ใดผู้หนึ่งข้ามแดน หรือถ้าไม่มีทูตก็โดยทางเจ้าพนักงานกงสุลผู้มีหน้าที่

มาตรา ๗ คำร้องขอให้ส่งบุคคลข้ามแดนนั้น ต้องมีหลักฐานส่งมาประกอบ คือ

(ก) ในกรณีขอให้ส่งบุคคลที่ได้พิจารณาเป็นสัจยว่าได้กระทำความผิดมีโทษอาชญา ต้องมีสำเนาคำพิพากษาของศาลที่ได้พิจารณาคดีนั้น ซึ่งมีเจ้าหน้าที่รับรองโดยชอบ

(ข) ในกรณีขอให้ส่งบุคคลผู้ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดมีโทษอาชญา ต้องมีหมายสั่งจับของเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ในประเทศที่ร้องขอ หรือสำเนามายสั่งจับนั้น ซึ่งมีเจ้าหน้าที่รับรองโดยชอบ กับต้องมีพะยานหลักฐานเพียงพอ เช่นที่จะส่งขังผู้ต้องหาเพื่อส่งไปให้ศาลพิจารณาได้ หากว่าความผิดนั้นได้กระทำในกรุงสยาม

มาตรา ๘ นอกจากรัฐบาลสยามจะวินิจฉัยเป็นอย่างอื่น คำร้องขอกับทั้งเอกสารต่าง ๆ ที่ส่งมาด้วยนั้น ให้จัดส่งต่อไปยังกระทรวงมหาดไทยเพื่อให้พนักงานอัยการนำคดีขึ้นสู่ศาล กระทรวงมหาดไทยจะสั่งให้จับจำเลย หรือจะขอให้ศาลออกหมายสั่งจับก็ได้

มาตรา ๙ เมื่อมีคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนมาสู่ศาล ๆ ต้องแจ้งมายังเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม และดำเนินการได้สวนต่อไป

มาตรา ๑๐ ถ้าเป็นการเร่งร้อน รัฐบาลต่างประเทศจะขอให้จับและคุมขังจำเลยไว้พลางก่อนก็ได้ คำร้องขอนี้ต้องแถลงประเภทความผิดให้ชัดแจ้งและว่าได้ออกหมายสั่งจับแล้วด้วย เมื่อได้รับคำร้องขอตั้งวันนี้ นอกจากรัฐบาลสยามจะวินิจฉัยเป็นอย่างอื่น ให้กระทรวงการต่างประเทศแจ้งให้กระทรวงมหาดไทยทราบ กระทรวงมหาดไทยจะสั่งให้จับจำเลย หรือจะขอให้ศาลออกหมายสั่งจับก็ได้ และต้องนำตัวจำเลยขึ้นสู่ศาลซึ่งมีหน้าที่โดยเร็วที่สุดที่จะทำได้

ในระหว่างที่คำร้องขอตามระเบียบ กับหนังสือหลักฐานอันจำเป็นนั้นยังมิได้มาถึงให้ศาลสั่งขังจำเลยไว้ ถ้าหากว่า (ก) มีพยานหลักฐาน (ซึ่งอาจมีอยู่ในหนังสือ ของกระทรวงการต่างประเทศก็ได้) ว่าได้ออกหมายสั่งจับแล้ว กับทั้งประเภทความผิดที่กล่าวหาเป็นฐานใดก็ได้แถลงไว้โดยชัดแจ้งด้วยแล้ว (ข) ความผิดที่กล่าวหานั้นอยู่ในประเภทที่จะส่งตัวจำเลยข้ามแดนได้ และ (ค) ความผิดนั้นไม่ใช่เป็นความผิดอันมีลักษณะในทางการเมือง

ถ้าศาลมิได้รับคำร้องขอตามระเบียบกับหนังสือหลักฐานอันจำเป็นนั้นภายในเวลาสองเดือนนับตั้งแต่วันที่ศาลได้สั่งขังจำเลยไว้ หรือภายในกำหนดเวลากว่านั้นตามที่ศาลจะเห็นมีเหตุพอสมควรส่งต่อไปแล้ว ให้ปล่อยตัวจำเลยไป

มาตรา ๑๑ เมื่อจับจำเลยได้แล้ว ต้องนำตัวขึ้นสู่ศาลโดยมิชักช้าเกินจำเป็นและต้องดำเนินการไต่สวนตามวิธีพิจารณาความอาชญาในกฎหมายสยามเท่าที่สุดที่จะเป็นได้ ศาลจะสั่งให้เลื่อนการไต่สวนไปเป็นครั้งคราวตามคำขอของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยมีเหตุอันสมควรและเพียงพอก็ได้ แต่ในคดีเหล่านี้ ศาลไม่ควรอนุญาตให้จำเลยมีประกัน

มาตรา ๑๒ ศาลจะต้องเป็นที่พอใจว่า

(๑) จำเลยเป็นตัวบุคคลที่ถูกร้องขอให้ส่งข้ามแดนแน่แล้ว

(๒) มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสั่งให้ผู้ต้องหาเพื่อส่งไปให้ศาลพิจารณาได้ หากว่าความผิดนั้นได้กระทำในกรุงสยาม

(๓) ความผิดนั้นอยู่ในประเภทที่จะส่งตัวจำเลยข้ามแดนได้ และไม่ใช่ว่าเป็นความผิดอันมีลักษณะในทางการเมือง

พยานหลักฐานนั้นจะเป็นพยานบุคคลมาเบิกความต่อศาล หรือจะเป็นถ้อยคำพยานที่ได้จัดบันทึกส่งมา (ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้รับรองว่าถูกต้อง) ก็ได้

มาตรา ๑๓ ศาลไม่จำเป็นต้องฟังพยานหลักฐานข้อต่อสู้ฝ่ายจำเลย นอกจากในข้อต่อไปนี้ คือ

(๑) จำเลยไม่ใช่ตัวบุคคลที่ถูกร้องขอให้ส่งข้ามแดน

(๒) ความผิดนั้นไม่อยู่ในประเภทที่จะส่งข้ามแดนได้
หรือว่าเป็นความผิด อันมีลักษณะในทางการเมือง

(๓) การที่ขอให้ส่งข้ามแดนนั้น ความจริงเพื่อประสงค์
จะเอาตัวไปลงโทษ สำหรับความผิดอย่างอื่นอันมีลักษณะใน
ทางการเมือง

(๔) สัญชาติของจำเลย

มาตรา ๑๔ ถ้าศาลพิเคราะห์เห็นว่าพยานหลักฐานไม่
เพียงพอ ก็ให้ส่งปล่อยจำเลยไปในเมื่อสิ้นระยะเวลาสี่
สัปดาห์เต็ม นับแต่ได้อ่านคำสั่งปล่อยนั้น เว้นแต่ภายใน
กำหนดสี่สัปดาห์เต็มนั้น พนักงานอัยการจะได้แจ้ง
ความจำนงว่าจะอุทธรณ์ ส่วนฟ้องอุทธรณ์จะต้องยื่นภายใน
กำหนดสี่สัปดาห์ และในระหว่างอุทธรณ์ให้ศาลสั่งขังจำเลยไว้

มาตรา ๑๕ ถ้าศาลเป็นที่พอใจว่าคดีมีพยานหลักฐาน
เพียงพอก็ให้ออกคำสั่งอนุญาตให้ขังจำเลยไว้เพื่อส่งตัวข้าม
แดนต่อไป แต่มิให้ส่งตัวจำเลยออกไปนอกประเทศก่อน
ครบกำหนดสี่สัปดาห์ และภายในกำหนดนั้น จำเลยมีสิทธิ
ที่จะอุทธรณ์ได้

ถ้ามิได้ส่งตัวจำเลยข้ามแดนภายในเวลาสามเดือนนับแต่วันที่คำสั่งของศาลถึงที่สุด หรือภายในกำหนดเวลากว่านั้น ตามที่ศาลจะเห็นมีเหตุพอสมควรส่งต่อไปแล้วให้ปล่อยตัวจำเลยไป

มาตรา ๑๖ เมื่อใดศาลพิเคราะห์เห็นว่าจำเลยเป็นคนในบังคับสยามก็ดี หรือมีข้อสงสัย หรือมีความยุ่งยากในเรื่องระเบียบอันเกี่ยวกับการรับรองเอกสาร หรือวิธีการทำคำขอให้ส่งข้ามแดนก็ดี ให้ศาลรายงานหรือเสนอคดีกระทรวงยุติธรรมก่อนที่จะออกคำสั่งให้ปล่อยตัวจำเลย

มาตรา ๑๗ คดีอุทธรณ์ในเรื่องส่งผู้ร้ายข้ามแดน ตกเป็นหน้าที่ศาลอุทธรณ์พิจารณาพิพากษา และเมื่อศาลอุทธรณ์ตัดสินแล้วให้เป็นอันถึงที่สุดทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

แต่ถ้าหากว่าข้อเท็จจริงตามที่ศาลล่างได้วินิจฉัยไว้มีพยานหลักฐานสนับสนุนเพียงพอที่จะออกคำสั่งนั้นแล้ว ศาลอุทธรณ์ไม่มีอำนาจที่จะแก้ไข ศาลอุทธรณ์พึงพิจารณาแต่เพียงว่าศาลล่างมีพยานหลักฐานพอที่จะให้อำนาจออกคำสั่งเช่นนั้น และเพื่อการนี้ศาลอุทธรณ์มีอำนาจตรวจพิจารณาพยานหลักฐานและวินิจฉัยคำโต้เถียงในข้อเหล่านั้น คือ

(๑) เรื่องสัญญาติของจำเลย

(๒) ความผิดที่กล่าวหานั้นไม่อยู่ในประเภทที่จะส่งข้ามแดนได้

(๓) ความผิดนั้นมีลักษณะในทางการเมือง หรือว่าการที่ขอให้ส่งข้ามแดนนั้น แท้จริงเป็นไปเพื่อประสงค์จะเอาตัวจำเลยไปลงโทษสำหรับความผิดอย่างอื่น อันมีลักษณะในทางการเมือง หรือ

(๔) ไม่มีพยานหลักฐาน แสดงต่อศาลล่างพอที่จะให้ศาลนั้นใช้ดุลพินิจได้ว่าควรจะออกคำสั่งนั้นหรือไม่

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๒ ธันวาคม หน้า ๒๗๑)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลราชบุรี

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ในท้องที่มณฑลราชบุรีเพิ่มขึ้นอีก ๖ ตำบล จึงทำ บัญชีเพิ่มเติมขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาตามท้าย ประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศแต่วันที่ ๒๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
ธำมนีวัต มหาอำมาตย์เอก
เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๘ ธันวาคม หน้า ๒๔๒)

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ไ้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ราชบุรี	ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์	กิ่งจอมบึง เกาะหลัก บางสะพาน	จอมบึง ปากช่อง เขาแดง สังกระหาญ ก้ามตะเอน ปากแพรง

ประกาศกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม
กำหนดการรับจดทะเบียนสหกรณ์

อาศัยความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พุทธศักราช ๒๔๗๑ เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ขอประกาศว่า ในเวลานี้ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนสหกรณ์ชนิดที่ห้ามมิให้เฉลี่ยกำไร ประเภทยาทุนให้สมาชิก กักขังเพื่อใช้ในการเพาะปลูก และบุคคลที่จะรวบรวมกันตั้งเป็นสหกรณ์นั้นจะต้องเป็นบุคคลจำพวกที่มีอาชีพในการทำนา เป็นส่วนใหญ่ ทั้งจะต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตท้องที่ที่ตั้งต่อไปนี้ คือ

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ
๑. พิชณุโลก	๑. พิชณุโลก	๑. ป่าหมาก
	๒. อุตตรดิตถ์	๑. บางโพ ๒. ลับแล
๒. อโยธยา	๓. พิจิตร	๑. บางมูลนาก
	๑. อ่างทอง	๑. บางแก้ว ๒. ป่าโมกซ์
	๒. สระบุรี	๑. ปากเพรียว ๒. เสาไห้

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มหาอำมาตย์ตรี พระยาพิพิธสมบัติ

พิพิธภัณฑสถานไทยและหอจดหมายเหตุ
(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๕ ธันวาคม หน้า ๒๘๓)
<https://museum.go.th/>

พระราชกฤษฎีกา

ขยายเขตต์ที่ดินรถไฟเพื่อทำการก่อสร้างสถานีรถไฟ
โคราชในทางสายโคราชและสายตะวันออกเฉียงเหนือ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า

สถานีโคราชเป็นสถานีรวมการงานสำหรับทางรถไฟหลวงที่จะแยกไปสายตะวันออกเฉียงเหนือ สายอุบลราชธานีและสายขอนแก่น เขตต์ที่ดินรถไฟเท่าที่มีอยู่แล้วแต่เดิมยังไม่พอที่จะขยายการก่อสร้างให้เหมาะกับการเป็นอยู่แห่งการงานทรงพระราชดำริเห็นสมควรที่จะต้องขยายเขตต์ที่ดินรถไฟให้มากออกไปอีก เพื่อประโยชน์กรรมรถไฟหลวงจะได้ทำการก่อสร้างสถานที่ต่าง ๆ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกา มาให้ทราบทั่วกันว่า

๑) ที่ดินในแนวเขตต์ซึ่งกำหนดไว้เป็นเขตต์ที่ดินรถไฟตามแผนที่ท้ายประกาศพระราชกฤษฎีกานี้ เป็นแผนที่อย่างเดียวกับที่มีอยู่ในกระทรวงเกษตรธิการและที่ว่าการกรรมรถไฟหลวง ฯ กับที่ศาลารัฐบาลมณฑลนครราชสีมา

ก. ที่ใดซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าโดยไม่มีเจ้าของที่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ตกเป็นที่หลวงหวงห้ามไว้สำหรับใช้ในราชการกรมรถไฟหลวง นับตั้งแต่วันที่ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกานี้เป็นต้นไป

ข. ที่ดินใดอยู่ในเขตต์ที่จะขยายการก่อสร้างตามแผนที่ที่กล่าวแล้ว เป็นที่ซึ่งมีเจ้าของหวงห้ามอยู่ก่อนโดยชอบด้วยกฎหมาย ห้ามมิให้เจ้าของนำที่ดินของตนไป ขาย ให้ปัน แลกเปลี่ยน จ้างนอง ขายฝากและให้เช่าแก่ผู้หนึ่งผู้ใด และห้ามมิให้ปลูกสร้างบ้านเรือนหรือ ทำไร่ ทำสวน ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดฝ่าฝืนโดยมิได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากกรมการแล้ว กรมรถไฟจะต้องชดใช้ค่าเสียหายหรือค่ารื้อถอนสำหรับสิ่งนั้น ๆ เลย แม้จะต้องใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์แก่การนี้

๒) กรรมการหรือเจ้าพนักงานของกรมรถไฟหลวงมีสิทธิที่จะเข้าไปในเขตต์ตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ได้ในเวลาอันสมควรเพื่อประโยชน์แก่การขยายเขตต์และก่อสร้าง

๓) ให้กรมรถไฟหลวง ฯ เป็นเจ้าหน้าที่จัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นตามที่เห็นว่าจำเป็นจากผู้เป็นเจ้าของที่ดินอันชอบด้วยกฎหมาย ส่วนที่จะพิจารณาถึงเรื่องสิทธิค่า

ทำขวัญที่จะพึงคิดให้นั้น ให้ใช้ข้อความทั้งปวงที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติจัดการรถไฟและทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๖๕ ส่วนที่ ๒ ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดิน

๔) เพื่อสะดวกแก่การจัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ตามที่จำเป็นสำหรับการที่จะกำหนดเงินค่าทำขวัญ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ดังให้ ๑. มหาอำมาตย์โท พระยาเพชรดา สมุหเทศาภิบาลสำเร็จราชการมณฑลนครราชสีมา ๒. อำมาตย์โท พระประภาสกลศิลป์ แทนนายช่างด้านก่อสร้างสายตะวันออกเฉียงเหนือแห่งกรมรถไฟหลวง ๓. มหาอำมาตย์ตรี พระยาสุรเกษตรโศภน กระทรวงเกษตรธิการเป็นกรรมการจัดซื้อที่ดิน

ประกาศมาณวันที่ ๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๕ มกราคม หน้า ๒๔๕)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลพิษณุโลก

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มขึ้น ในท้องที่มณฑลพิษณุโลกอีก ๓ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่มเติม ขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตาม ท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศแต่วันที่ ๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
 ธานินทร์ มหาอำมาตย์เอก
 เสนาบดี

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
 พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
พิษณุโลก	พิษณุโลก	พรมพิราม	บ้านยาง หินลาด พันช้าง

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๒ มกราคม หน้า ๓๐๐)

พิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุ

<https://museum.coj.go.th/>

ประกาศกระทรวงธรรมการ

ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔

สำหรับตำบลบ้านดง อำเภอเมืองพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์
ซึ่งยุบไปรวมขึ้นกับตำบลพญาแมน ท้องที่อำเภอเดียวกัน

ด้วยมณฑลพิษณุโลกแจ้งว่า ทางราชการฝ่ายปกครองได้
ยุบตำบลบ้านดง อำเภอเมืองพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ไป
รวมขึ้นกับตำบลพญาแมน ในท้องที่อำเภอเดียวกัน เพื่อ
สะดวกแก่การปกครอง ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ศกนี้แล้ว

ทั้งสองตำบลนี้ได้ประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๔๖๔ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๔
ในคราวเดียวกันแล้ว เหตุฉะนั้นจึงประกาศยืนยันความนี้
สำหรับการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ตำบลบ้านดงเดิม ได้ไปรวมอยู่กับตำบลพญาแมน ตรงกับ
ทำเนียบท้องที่ของทางราชการฝ่ายปกครองแล้วด้วย

ประกาศแต่วันที่ ๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ธำมนีวัต มหาอำมาตย์เอก

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๒ มกราคม หน้า ๓๐๕)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
สำหรับท้องที่บางแห่งในจังหวัดสุพรรณบุรี
ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลง

ด้วยมณฑลนครชัยศรีแจ้งว่า ทางราชการฝ่ายปกครอง
ได้แก้ไขเขตต์ท้องที่บางแห่งในจังหวัดสุพรรณบุรี คือ

๑. ยุบตำบลกำมะเขื่อน อำเภอเดิมบาง ซึ่งมี ๑๑ หมู่
บ้าน โดยแยกหมู่ที่ ๑, ๒ และ ๓ ของตำบลกำมะเขื่อน ไป
รวมกับหมู่ที่ ๑, ๒ และ ๑๐ ของตำบลเดิมบาง แยกตั้งขึ้นเป็น
อีกตำบลหนึ่ง เรียกว่าตำบลปากน้ำ ขึ้นอยู่ในท้องที่อำเภอ
เดียวกัน แยกหมู่ที่ ๔, ๕, ๖, ๗ และ ๑๑ ไปรวมขึ้นตำบลเดิม
บาง และแยกหมู่ที่ ๘, ๙, ๑๐ ของตำบลกำมะเขื่อน กับหมู่
ที่ ๕ ของตำบลเดิมบางไปรวมขึ้นตำบลเขาพระ ในท้องที่
อำเภอเดียวกัน

๒. ยุบตำบลพันคำลิ่ง อำเภอท่าพี่เลี้ยง ไปรวมกับ
ตำบลดอนกำยาน ท้องที่อำเภอเดียวกัน รวมเรียกว่าตำบล
ดอนกำยาน

ตำบลที่กล่าวชื่อ ทั้งนี้ ได้ประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติ
ประถมศึกษาแล้ว คือ ตำบลเดิมบาง ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม
พ.ศ. ๒๔๖๔ ตำบลก้ามะเขี้น วันที่ ๒๕ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๔๖๕ ตำบลเขาพระ วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๐
และตำบลคอนกำยาน วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๑
เหตุฉะนั้นจึงประกาศยืนยันความนี้สำหรับการใช้พระราชบัญญัติ
ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ในท้องที่ที่กล่าวทั้งนี้ คือ

๑. ตำบลปากน้ำ อำเภอดำรงวิทยะปรมัย ซึ่งได้แยกมาจากหมู่
บ้านของตำบลก้ามะเขี้น และตำบลเดิมบางเดิมมาตั้งขึ้น
ใหม่นี้ ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
แล้ว

๒. การใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
สำหรับในท้องที่ของตำบลก้ามะเขี้นที่คงเหลือจากแยกไปตั้ง
ตำบลปากน้ำ ได้รวมอยู่ในตำบลเดิมบาง กับตำบลบางพระ
ตรงกับทำเนียบท้องที่ของทางราชการฝ่ายปกครอง และ

๓. สำหรับตำบลพันตำลึงเดิม ซึ่งไปรวมขึ้นตำบลคอน
กำยาน ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาแล้วด้วย
ประกาศแต่วันที่ ๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
ธำมนีวัตร มหาอำมาตย์เอก

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๒ มกราคม หน้า ๓๐๒)

กฎข้อบังคับว่าด้วยการสอบไล่
เข้าเป็นข้าราชการพลเรือน ชั้นราชบุรุษ

พ. ศ. ๒๔๗๓

อาศัยอำนาจอันได้ให้ไว้ในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ กรรมการรักษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ประกาศกฎข้อบังคับดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กรรมการรักษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนจะตั้งหลักสูตร และ กรรมการสอบไล่ขึ้น เพื่อทำการสอบวิชาความรู้ผู้สมัครเข้าเป็นข้าราชการพลเรือน ซึ่งจะได้ประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ

ข้อ ๒ ให้กรรมการสอบไล่ที่ตั้งขึ้นนั้น เป็นเจ้าหน้าที่วางระเบียบการสอบไล่ กำหนดเวลา และสถานที่ที่จะสอบไล่ และเมื่อได้รับอนุมัติของกรรมการรักษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนแล้ว ให้กรรมการสอบไล่แจ้งความ

ข้อ ๓ การสอบไล่นั้น ให้กำหนดมีปีละ ๑ ครั้ง เว้นแต่เมื่อมีความจำเป็น จะให้มีการสอบไล่มากกว่าครั้งหนึ่งก็ได้

ข้อ ๔ ค่าธรรมเนียมการสอบไล่นั้น กำหนดอัตราคนละ ๑๐ บาท ผู้สมัครต้องส่งค่าธรรมเนียมนี้ ในคราวยื่นใบสมัครเข้าสอบไล่ต่อกรรมการสอบไล่ ณ สถานที่และวันตามแต่กรรมการสอบไล่จะได้กำหนดและแจ้งให้ทราบ

เงินค่าธรรมเนียมนี้จะไม่คืนให้ไม่ว่าสอบได้หรือตก หรือขาดสอบด้วยเหตุใด ๆ นอกจากกรรมการสอบไล่จะไม่รับผู้สมัครให้เข้าสอบด้วยเหตุบกพร่องในลักษณะของผู้เข้าสอบไล่ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๑

ข้อ ๕ วิชาที่จะสอบไล่นั้นแบ่งเป็น ๒ หมวด คือ

หมวด ๑ สอบเชาวน์

หมวด ๒ ๑. ภาษาไทย

๒. ความรู้รอบตัว

๓. ท่วงทีและวาจา

๔. วิชาสมัครสอบ ๒ อย่าง

วิชาสมัครสอบได้แก่

๑. การเลขานุการ

๒. การบัญชี

๓. กฎหมายปกครองท้องถิ่น

๔. ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์สยาม
๕. ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์สากล
๖. วรรณคดีไทย
๗. ภาษาบาลี
๘. ภาษาอังกฤษ
๙. ภาษาฝรั่งเศส
๑๐. ภาษาเยอรมัน
๑๑. ภาษาจีน
๑๒. ภาษามะลายู
๑๓. ภาษาเขมร
๑๔. เลขและพีชคณิต
๑๕. ยี่อเมตรและตรีโกณมิติ
๑๖. สรีรวิทยา และสุขวิทยา
๑๗. เหมิสตรี
๑๘. ฟิสิกส์
๑๙. พฤษศาสตร์

ข้อ ๖ การสอบไล่ นั้น กรรมการจะได้จัดการสอบใน
คราวเดียวให้เสร็จทุกอย่าง แต่จะตรวจให้คะแนนการสอบ
เขาวนเป็นการคัดเลือกก่อน ผู้ใดได้คะแนนถึงขีดใน

หมวด ๑ แล้ว จึงจะตรวจสอบในหมวด ๒ ต่อไป ผู้ใดคะแนนรวมยอดทั้ง ๒ หมวด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของคะแนนเต็มทั้งสิ้นในการสอบไล่ ให้นับเป็นสอบไล่ได้

ข้อ ๓ กรรมการรักษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนจะทำบัญชีประกาศนามผู้สอบไล่ได้เรียงตัวตามลำดับคะแนนรวมยอดมากไปหาน้อย และจะได้ให้หนังสือแสดงการสอบไล่ได้ทั้งนี้ไว้เป็นสำคัญ

ถ้ามีตำแหน่งว่างตามกระทรวงทบวงการท่าเรือ จะได้บรรจุตามลำดับในบัญชี และตามความตกลงของเจ้ากระทรวง ผู้ที่สอบไล่ได้ที่เหลือจากการบรรจุ ถ้ามีตำแหน่งว่างลงในเวลาต่อไป และทางราชการประสงค์จะบรรจุแล้ว ก็อาจบรรจุเข้ารับราชการตามลำดับในบัญชีนั้นต่อไปได้

แต่เมื่อใดมีการสอบไล่ใหม่อีกแล้ว บัญชีผู้สอบไล่ได้คราวก่อนเป็นอันลบล้าง

ข้อ ๔ ผู้ที่สอบไล่ตก ๓ ครั้งติดกัน ห้ามมิให้รับเข้าสอบไล่อีก

ประกาศมาณวันที่ ๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๘ มกราคม หน้า ๓๐๕)

หลักสูตรการสอบไล่เข้าเป็นข้าราชการพลเรือน ชั้นราชบุรุษ พ.ศ. ๒๔๗๓

กรรมการรักษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พุทธศักราช ๒๔๗๑ ประกาศหลักสูตรที่จะสอบไล่ผู้สมัคร
เข้าเป็นข้าราชการพลเรือนตามความในกฎข้อบังคับข้อ ๑ ดัง
ต่อไปนี้

๑. สอบเชาวน์ (๑๐๐ คะแนน)

จะตั้งคำถามให้เขียนตอบ เพื่อตรวจความไหวพริบอัน
เป็นลักษณะของจิตต์ใจตามหลักอภิปรัชชาตมวิทยา เวลาสอบ
แล้วแต่กรรมการสอบไล่จะกำหนด

๒. ภาษาไทย (๑๕๐ คะแนน)

จะสอบความรู้ในการเรียงความ บรรยายเรื่องตามกระทู้
ที่จะตั้งให้ เพื่อพิจารณาว่าผู้สอบจะมีความรู้ในวิชาภาษา
ไทยเพียงไร เวลาสอบ ๑ โมง ๓๐ นาที

๓. ความรู้รอบตัว (๕๐ คะแนน)

จะตั้งคำถามให้ เขียนตอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ของเมืองไทย
และเมืองต่างประเทศที่สำคัญอันบุคคลสามัญผู้เอาใจใส่เสาะ
แสวงจะพึงรู้ เวลาสอบ ๔๕ นาที

๔. ท่วงทีและวาจา

(๓๐๐ คะแนน)

จะถามให้ตอบปากเปล่าในที่ประชุมกรรมการผู้สอบไล่ ๓ นาย เพื่อพิจารณาที่ท่วงทีและวาจา กับทั้งจะตรวจความรู้ทั่วๆ ไปอีกด้วย กรรมการต่างให้คะแนนโดยไม่รู้กัน เมื่อสอบเสร็จ บวกแล้วเอา ๓ หาร เป็นคะแนนเฉลี่ยที่ผู้สอบจะพึงได้

๕. วิชาสมัครสอบ

(อย่างละ ๑๐๐ คะแนน)

ให้เลือกแต่ ๒ อย่าง เวลาสอบอย่างละ ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที

๑. การเลขานุการ

ให้รู้จักการเลขานุการแผนกต่าง ๆ เช่น คัด บันทึกร่างแต่งรายงาน และการตีพิมพ์ เป็นต้น

๒. การบัญชี

ความรู้เบื้องต้นของวิชาบัญชี ให้รู้อธิบายประโยชน์อย่างสังเขปของบัญชีต่าง ๆ ให้รู้วิธีลงบัญชีซึ่งกรรมการจะให้รายการคละปนกัน ผู้สมัครจะต้องเก็บรายการเหล่านั้นลงบัญชีให้ถูกต้อง ให้อธิบายความหมายของคำที่ใช้ในบัญชีทั่วๆ ไป

๓. กฎหมายปกครองท้องถิ่น

ให้รู้จักหน้าที่ฝ่ายราชการและฝ่ายตุลาการ หน้าที่และความเกี่ยวข้องระหว่างกระทรวงต่าง ๆ ระเบียบการปกครองหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัดและมณฑล ความเกี่ยวข้องระหว่างเจ้าหน้าที่และพลเมือง การสืบสวน ใต้สวนจับกุม เปรียบเทียบความ อาศัย ทัศนสูตร ตราสิน รายงานการฟ้องร้อง และอำนาจโรงเรียน ทำทะเบียนต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในหน้าที่ปกครอง

๔. ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์สยาม

ให้รู้ภูมิศาสตร์ประเทศสยามโดยละเอียด และให้รู้ประวัติศาสตร์ของชาติไทยว่า เดิมสืบมาแต่ไหน รวบรวมกันเข้าอย่างไร ต้องแข่งขันสู้รบกับใครบ้าง แล้วเปลี่ยนมาโดยลำดับเวลาจนถึงลงเป็นหลักฐานดังปรากฏในทุกวันนี้

๕. ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์สากล

ให้รู้ภูมิศาสตร์ประเทศใกล้เคียงกับสยาม และประเทศสำคัญอื่น ๆ ทั่วโลกโดยสังเขป กับให้รู้ประวัติศาสตร์สากล ทั้งโบราณประวัติ มัชยมประวัติและปัจจุบันประวัติโดยย่อ เพียงให้รู้ว่าประเทศและชาติที่สำคัญได้ตั้งตัวขึ้นกลับเสื่อมลงหรือคงอยู่ หรือมีอำนาจยิ่งขึ้นได้อย่างไรบ้าง

๖. วรรณคดีไทย

ผู้สอบจะต้องแสดงว่า มีความรู้ทั้งในข้อความสำนวน และหลักประพันธ์ อีกทั้งจะต้องรู้ประวัติการบรรดาที่อ้างถึง ในหนังสือตามแต่กรรมการสอบได้จะประกาศล่วงหน้าเป็น ครั้งคราว

๗. ภาษาบาลี

สอบตามหลักสูตรของเปรียญ ๓ ประโยค มีธรรมยก สัมพันธ์ และบาลีไวยากรณ์

๘. ภาษาอังกฤษ

๙. ภาษาฝรั่งเศส

๑๐. ภาษาเยอรมัน

๑๑. ภาษาจีน

๑๒. ภาษามะลายู

๑๓. ภาษาเขมร

จะสอบความรู้ในการเรียงความ กับทั้งจะให้แปลภาษา ไทยเป็นภาษานั้น ๆ และให้แปลภาษานั้น ๆ เป็นภาษาไทย ข้อสอบยากง่าย เสมอหลักสูตรของกระทรวงธรรมการ สำหรับมัธยมสามัญ (ชาย) ตอนกลาง ภาษาที่ไม่มีในหลัก สูตรให้อุ่นใจไปตามนั้น

๑๔. เลขและพีชคณิต

เลข จะสอบเศษสิบ เศษส่วน มาตราสิบ วิธีแลกเปลี่ยนเงินต่างประเทศกับสยาม เนียนส่วนร้อย ดอกเบี้ยชั้นเดียวและสองชั้น กำไรขาดทุน วิธีประกันอย่างง่าย บัญญัติไตรยางค์ทั้ง ๒ วิธี เรซิโอ โปรพอร์ตชัน กรณธ์ เมนสุเรชัน รูปกลมและลูกบาศก์

พีชคณิต จะสอบแฟกเตอร์ ค.ร.น. ห.ร.ม. อีควชัน ถึงควอดเรติก แก้เศษส่วนอย่างยากให้เป็นง่าย กรณธ์

๑๕. ยีออเมตรีและตรีโกณมิติ

ยีออเมตรี ให้ทำโจทย์ที่ว่าด้วยเส้นตรง รูปสามเหลี่ยม ระวังเส้นขนาน รูปสี่เหลี่ยมด้านขนาน รูปกลม โจทย์แบบปรกติกล. ยีออเมตรีที่ว่าด้วยเส้นและมุม ใช้หนังสือ "ฮอลด แอนด์ สตีเวนส์" ตั้งแต่เล่ม ๑ ถึงเล่ม ๓

ตรีโกณมิติ ให้สามารถสร้างมุมได้ เมื่อให้ตรีโกณมิติถ้ลเรซิโอ พิสูจน์ไ้เ็นดีต้ง่าย ๆ ได้ ตรีโกณมิติ-คัลเรซิโอของมุม ๔๕, ๖๐ และ ๓๐ องศา ตรีโกณมิติ-คัลเรซิโอของมุมประกอบหนึ่งมุมฉาก ทำโจทย์อย่างง่าย ๆ ซึ่งเกี่ยวกับรูปสามเหลี่ยมมุมฉากได้ เรเดียน ตรีโกณมิติ-คัลเรซิโอของมุมฉากทุกขนาด การเปลี่ยนแปลงค่าของตรี

โกนอเมตร์คัลฟังก์ชัน เซอร์คิวลาร์ฟังก์ชัน ของมุมที่เกี่ยวข้อง
กัน ฟังก์ชันของมุมรวม

๑๖ สรีรวิทยา และ สุขวิทยา

ให้รู้วัยละต่าง ๆ และหน้าที่ของวัยละนั้น ๆ รู้จักปฏิบัติ
ตนให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และสามารถช่วยผู้อื่นที่เป็น
อันตรายในบัจจุบันทันด่วนได้ด้วย ข้อสอบยากง่ายเสมอ
ด้วยหลักสูตรของกระทรวงธรรมการสำหรับชั้นมัธยม (ชาย)
ตอนกลาง

๑๗. เหมิสตรี

ให้มีความรู้เบื้องต้นของเหมิสตรี เช่น วัตถุ (แมตเตอร์)
ความเปลี่ยนแปลงอย่างเหมิสตรี ความเปลี่ยนแปลงอย่าง
ฟิสิกส์ ความไม่รู้จักสิ้นศูนย์ของธาตุวัตถุ วัตถุปน วัตถุ
ผสม การแปรธาตุชนิดต่าง ๆ ธาตุแท้ อักษรย่อของธาตุ
แท้ น้ำหนักของแอตอม ฟอรัลมูลาของธาตุ อีเกวชั่นของ
ธาตุ วาเลนส์ของธาตุแท้ อีคิววาเล็นส์ ส่วนของธาตุผสม
มอลิคยูล กรด ต่างเกลือ ออกซิเดชั่น รีดักชั่น แยกธาตุ
น้ำด้วยไฟฟ้า กฎต่าง ๆ แห่งการผสมธาตุ ความเกี่ยวเนื่อง
ในระหว่างเดนสิตี้ กับ น้ำหนักแห่งมอลิคยูลและแอตอม การ
หาน้ำหนักมอลิคยูลและแอตอม การวัดแก๊สต่างๆ วิธีทำ

และคุณสมบัติของธาตุแท้ต่างๆ คือ ไฮโดรเจน ออกซิเจน ไนโตรเจน คลอรีน ไอโอดีน กำมะถัน ถ่าน ฟอสฟอรัส ตะกั่วดำ เหล็ก สังกะสี ทองแดง โซเดียม โพแทสเซียม วิธีทำและคุณสมบัติแห่งออกไซด์ของธาตุแท้ต่างๆ คือ ไฮโดรเจน ไนโตรเจน กำมะถัน ถ่าน ฟอสฟอรัส ตะกั่วดำ เหล็ก โซเดียม โพแทสเซียม แคลเซียม วิธีทำและคุณสมบัติของอัมโมเนีย กรดไฮโดรคลอริก กรดคาบอนิก กรดไนตริก กรดซัลฟูริก กรดซัลฟิวรัส และ กรดฟอสฟอริก

๑๘. ฟิสิกส์

ให้มีความรู้เบื้องต้นของวิทยาศาสตร์แผนกนี้ คือ ผู้สมัครสอบต้องแสดงให้เห็นที่พอใจว่า ได้ศึกษามาแล้วด้วยเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้ กับเข้าใจหลักตามทางวิทยาศาสตร์อันเกี่ยวข้องกับวัตถุสามัญ

อากาศ น้ำค้าง หมอก เมฆ ความกดของอากาศ ความชื้นของอากาศ การระเหย

ความร้อน การทำน้ำแข็ง ลักษณะของขวดเก็บความร้อน (เทอร์มอส) ความร้อนความเย็นทำให้วัตถุยืดหดได้ เทอร์มอมิเตอร์

แสง เงาม ประโยชน์ของกระจกและเลนส์ เครื่องฉาย
ภาพยนตร์ แว่นตา กล้องส่อง การวัดความสว่าง จันทร
คราส สุริยคราส

แม่เหล็กและไฟฟ้า เหมะชี้ทิศ เครื่องวัดกำลังไฟฟ้า พ้า
รื่อง และฟ้าผ่า ฟิวส์ การกาไหล กะดิ่งไฟฟ้า โทรเลข

เสียง กำเนิดของเสียง เสียงดนตรีผิดกับเสียงสามัญ
อย่างไร ความกระต้อนของเสียง

ปฏิกณณก เครื่องวัดน้ำหนัก เครื่องวัดยาว เครื่องวัด
เวลา ความดูดของโลก (คราวิเตชั่น)

๑๕. พฤษศยศาสตร์

ให้มีความรู้โดยสังเขปว่า พืชสามัญทั้งหลายที่เราจัก
คุ้นเคยดั้นนั้นแบ่งออกเป็นกี่ส่วน ติดต่อกันเกี่ยวข้องกันอย่างไร
ส่วนไหนมีหน้าที่และงอกเจริญขึ้นได้อย่างไร นอกจากนี้ให้
ทราบถึงความเกี่ยวข้องระหว่างพืชกับสัตว์ ดังที่เป็นอยู่ตาม
ธรรมดาให้มากที่สุดที่จะทราบได้ จำแนกหัวข้อที่จะต้อง
เรียนดังนี้

พืช ขนาด ชนิด ส่วนต่างๆ

ราก ชนิด หน้าที่ ลักษณะภายนอก รากดูดน้ำ เยื่อ
หุ้มปลายราก ความงอก และ ความเจริญ หน้าที่พิเศษ

ต้น หน้ที่ ลักษณะภายนอก ความงอกและความเจริญ
หน้าทีพิเศษ

ใบ ชนิด ลักษณะภายนอก กำเนิด ความเกี่ยวข้องระหว่าง
ใบกับแสงสว่างและอากาศ การปรุงอาหาร การหายใจ การ
คายน้ำ หน้าทีพิเศษ

ดอก ชนิด ส่วนต่าง ๆ การถ่ายละอองเกสร การ
ผสมเกสร

เมล็ดและผล ลักษณะภายนอก การกระจายเมล็ด การ
งอกและสิ่งจำเป็นที่ทำให้งอก ลักษณะของต้นอ่อน

ความเกี่ยวข้องระหว่างพืชกับสัตว์ พืชให้คนให้โทษแก่
สัตว์อย่างไร

ประกาศมาณวันที่ ๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๕ มกราคม หน้า ๓๐๕)

ประกาศ
เรื่องยาเสพติดให้โทษ

ขอประกาศโฆษณาจำนวนยาเสพติดให้โทษ ตามความ
ในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ซึ่งได้
นำเข้ามา ได้ขายไป และที่ยังคงเหลืออยู่เมื่อสิ้นปี ตามที่
ได้รายงานไปยังสันนิบาตชาติสำหรับปีพุทธศักราช ๑๙๒๘
(พ.ศ. ๒๔๗๐-๒๔๗๑) ดังแจ้งอยู่ในบัญชีต่อไปนี้

กรมสาธารณสุข

ประกาศมาณวันที่ ๑๑ มกราคม-พุทธศักราช ๒๔๗๒

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ วันที่ ๑๘ มกราคม-หน้า ๓๑๑)

(๒๓๒ ก.)

บัญชีรายงานประจำปีแสดงจำนวนยาเสพติดให้โทษ ซึ่งมีอยู่ ได้นำเข้ามา ได้ขายไป และที่คงเหลืออยู่

ประจำปี คฤสศักราช ๑๙๒๘ (พ.ศ. ๒๔๗๐-๒๔๗๑)

รายการรับ					รายการจ่าย			
ชื่อยา เสพติดให้โทษ	ยกมาจาก ก.ศ. ๑๙๒๗	กรมสาธารณสุข สั่งซื้อจาก ต่างประเทศ	จากที่ต่าง ๆ ภายในประเทศ	รวมรับ	คลังยาเสพติด ให้โทษได้ขายไป	จ่ายโดย เหตุอื่น	รวมจ่าย	คงเหลือ
๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙
มอฟีน	๒๓๓๕.๐๔๗๐	๕๑๓.๕๒๐๐	๑๓๔๒.๓๓๔๐	๔๕๙๐.๙๐๑๐	๑๒๔๐.๐๒๔๐	๖๒๖.๑๖๓๐	๑๘๖๖.๑๘๗๐	๒๗๒๔.๗๑๔๐
โคคาอิน	๒๘๑๕.๖๑๒๐	๖๘๒.๔๕๐๐	๘๘๗.๗๓๑๕	๔๓๘๕.๗๙๓๕	๘๕๒.๐๔๐๐	๑๘๕.๐๙๒๕	๑๐๓๗.๑๓๒๕	๓๓๑๒.๖๖๑๐
เฮโรอิน	๖๐๗.๗๘๐๕	๔๑๕.๐๕๘๐	๒๕.๔๗๐๕	๑๐๕๖.๓๐๙๐	๔๑๘.๘๓๒๐	๑๖.๑๘๐๐	๔๓๕.๐๑๒๐	๖๒๗.๒๙๗๐
ฝิ่นใช้ทำยา	๒๕๕๓๔.๙๘๔๕	๑๕.๕๐๐๐	๒๓๖๘.๔๑๐๐	๒๗๙๒๒.๘๙๔๕	๘๒๗๒.๕๐๐๐	๒๐๓๕.๓๔๓๕	๑๐๓๐๗.๘๔๓๕	๑๗๖๑๕.๐๕๑๐
โคเดอีน	๑๐๔๖.๕๗๕๐	๕๓๕.๐๐๐๐	๖๖.๓๒๐๕	๑๖๔๘.๘๙๕๕	๗๔๘.๐๖๐๐	๑๓๑.๔๘๕๕	๘๗๙.๕๔๕๕	๗๖๘.๓๕๐๐
แคนนาบิสอินดิกา	๑๔๕๘๗.๐๖๗๐	๕.๐๐๐๑	๕๘.๒๔๐๐	๑๕๐๕๐.๓๐๗๐	—	๑๑๕๕๘.๘๓๒๐	๑๑๕๕๘.๘๓๒๐	๓๕๓๑.๔๗๕๐
แปนโตปอน	๕๕.๐๕๐๐	๗๔.๐๔๐๐	—	๑๒๙.๐๙๐๐	๑๗๓.๐๙๐๐	—	๑๗๓.๐๙๐๐	—
ปาปาเวรีน	๑๒๒.๑๖๐๐	๓๖.๔๘๐๐	๒๐.๐๐๐๐	๑๗๘.๖๔๐๐	๔๒.๐๐๐๐	—	๔๒.๐๐๐๐	๑๓๖.๖๔๐๐
ยูโกดิล	๘๕๖.๑๕๐๐	๗๐.๐๐๐๐	—	๙๒๖.๑๕๐๐	๖๐.๐๐๐๐	๘๕๖.๑๕๐๐	๙๑๖.๑๕๐๐	๑๐.๐๐๐๐
ไดโอนีน	๒๓.๐๐๐๐	—	—	๒๓.๐๐๐๐	๑๒.๐๐๐๐	—	๑๒.๐๐๐๐	๑๑.๐๐๐๐
โทรปาโคคาอิน	—	๕.๐๐๐๐	—	๕.๐๐๐๐	๕.๐๐๐๐	—	๕.๐๐๐๐	—

หมายเหตุ

ช่อง ๔ เป็นยาที่กรมสาธารณสุขรับซื้อจากผู้ถือใบอนุญาต ยาที่กรมศุลกากรยึดส่งกรมสาธารณสุข และยาที่ผู้ถือใบอนุญาตนำส่งคลังยา

ช่อง ๗ เป็นยาที่ผู้ถือใบอนุญาตรับคืนไปจากคลังยา ส่งคืนประเทศเดิม รั่วไหลแห่งระเหยไป และที่ได้ทำลาย

<https://museum.coj.go.th/>

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลอยุธยา

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่ม
ขึ้นในท้องที่มณฑลอยุธยาอีก ๒๕ ตำบล จึงทำบัญชีขยายการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาตามท้ายประกาศนี้ และ
กำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็น
ต้นไป

ประกาศแต่วันที่ ๑๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
ธำมนีวัต มหาอำมาตย์เอก
เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๘ มกราคม หน้า ๓๒๐)

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใต้พระราชบัญญัติประถมศึกษา

พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
อยุธยา	พระนครศรีอยุธยา	มหาราช	คลองน้อย
			บางโรงช้าง
			กระช่อง
			ท่าตอ
			บ้านขวาง
			น้ำเต้า
			บ้านใหม่วังนม
		บางปะหัน	บางปะหัน
			ทางกลาง
			บ้านโพสามต้น
			บางเคื่อ
			บางเพลิง
		บางบาล	วัดตะกู
			บางหลวงเมือง
			บางหลวงโตด
			บางหลวงเอียง
			บางหัก

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
อยุธยา	สระบุรี ชัยยะบุรี	หนองแค ลำลูกกา คลองหลวง	หนองตาเตียง ลำลูกกา คุด บึงคำพร้อย บึงทองหลาง คลองหกวาฝั่งใต้ บางหวาย ท่าโหลง

ประกาศ

ห้ามมิให้ใช้เครื่องมือบางอย่างทำการจับสัตว์น้ำ
บางท้องถิ่น ในมณฑลกรุงเทพฯ ฯ ออยุธยา และปราจีน

อาศัยความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๒ ซึ่งกำหนดให้เสนาบดีมี
อำนาจที่จะห้ามมิให้ใช้เครื่องมืออย่างหนึ่งอย่างใด หรือจะ
กำหนดเครื่องมือที่จะให้ใช้ โดยจะเพาะทำการจับสัตว์น้ำใน
ที่แห่งหนึ่งแห่งใด โดยกำหนดฤดูหรือไม่กำหนดฤดูนั้น

บัดนี้ กระทรวงเกษตรธิการชี้แจงว่า ตามประกาศ
กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ลงวันที่ ๑๐ และวันที่ ๒๘
สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๖๕ ห้ามการใช้เครื่องมือบางอย่าง
ตามลำคลองบางคลองในท้องที่บางจังหวัด มณฑลอยุธยา
ปราจีน และกรุงเทพฯ ฯ นั้น เห็นว่าเขตต์และเครื่องมือที่
ห้ามนั้น ยังหาพอความต้องการไม่ สมควรจะขยายเขตต์
และเพิ่มห้ามการใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำที่เรียกว่าซั้งหรือกล้ำ
ซั้งอีกด้วย โดยลำคลองเหล่านี้เล็กและแคบ สมควรต้อง
ป้องกันอันตรายแก่พืชพันธุ์สัตว์น้ำ

เพราะฉะนั้น จึงประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ๑. คลอง
รังสิต คลอง ๖ วาสายบนและสายล่าง คลอง ๒๖ และคลอง
ชอยต่าง ๆ ซึ่งบริษัทกุนาสยามได้ขุดไว้ในเขตต์ท้องที่จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา สระบุรี รัษฎบุรี ปทุมธานี ฉะเชิงเทรา นครนายก มินบุรี ทั้งสิ้น ๒. ในลำคลองตั้งแต่แยก คลอง ๒ กับคลอง ๖ วาสายล่างบรรจบกันไปทางทิศใต้ซึ่ง เรียกชื่อว่า คลองถนน คลองวังบัว คลองลาดพร้าว แยกลง คลองแสนแสบ คลองตัน คลองพระโขนง เขตจังหวัด พระนครจนจดฝั่งตะวันออกกล้าน้ำเจ้าพระยา ๓. คลองบางเขน คลองบางซื่อ คลองสามเสน คลองบางกะปิ คลองบ้านใหม่ คลองบางตลาดและคลองเปรมประชากร ตลอดลำคลอง ทุกคลองในเขตมณฑลกรุงเทพฯ ฯ และอยุธยา ห้ามมิให้ ผู้หนึ่งผู้ใดใช้เครื่องมืออวนชนิดต่าง ๆ ช้อนใหญ่ แห การ บักซังหรือเทียบหนุ่ยกกล้าและเครื่องกั้นทุกชนิดลงทำการ จับสัตว์น้ำตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ส่วนประกาศห้ามการใช้เครื่องมือบางอย่างทำการจับสัตว์น้ำ ฉะบับลงวันที่ ๑๐ และวันที่ ๒๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๖๕ ซึ่งได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ให้ยกเลิกเสีย

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาฉะบับวันที่ ๑๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระยาโกมารกุลมนตรี

ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๖ มกราคม หน้า ๒๓๔)

ประกาศกรมสาธารณสุข
กำหนดจำนวนยาเสพติดให้โทษซึ่งจะต้องใช้ใน
พุทธศักราช ๒๔๗๓

ตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช ๒๔๖๕ อธิบดีกรมสาธารณสุขขอประกาศโดยอนุมัติของเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย กำหนดจำนวนยาเสพติดให้โทษซึ่งเห็นว่าจะต้องใช้ใน พ.ศ. ๒๔๗๓ ดังต่อไปนี้

มอร์ฟีน (Morphine) ๕๐๐ กรัม

ในของปรังต่อไปนี้

ซัลเฟต (Sulphate)

ผง (Powder)

เม็ดแบนสำหรับฉีด (Hypodermic Tablets)

แรงเม็ดละ ๐.๐๐๘ กรัม ๐.๐๑ กรัม ๐.๐๑๖ กรัม ๐.๐๒ กรัม
และ ๐.๐๓ กรัม

กับอะโทรปีน ซัลเฟต (Atropine Sulphate)

แรงเม็ดละ ๐.๐๐๘ + ๐.๐๐๐๓ กรัม ๐.๐๑ + ๐.๐๐๐๓ กรัม
และ ๐.๐๑๖ + ๐.๐๐๐๔ กรัม

น้ำบรรจุอัมพูลส์ (Solution in Ampoules)

แรงอัมพูลละ ๐.๐๑๕ กรัม และ ๐.๐๓ กรัม

กับอะโทรปีน ซัลเฟต (Atropine Sulphate)

แรงอัมพูลละ ๐.๐๑+๐.๐๐๐๓ กรัม ๐.๐๑๕+๐.๐๐๐๔ กรัม

และ ๐.๐๑๖+๐.๐๐๐๔ กรัม

กับดิจิทาลิน (.Digitalin)

แรงอัมพูลละ ๐.๐๑๖+๐.๐๐๐๖๕ กรัม

ไฮโดรโคลไรด์ (Hydrochloride)

เม็ดสำหรับกิน (Oral)

แรงเม็ดละ ๐.๐๑๖ กรัม

เม็ดแบนสำหรับฉีดกับอะโทรปีนซัลเฟต (Hypodermic
Tablets with Atropine Sulphate)

แรงเม็ดละ ๐.๐๑๖+๐.๐๐๐๔ กรัม

น้ำบรรจุอัมพูลส์ (Solution in Ampoules)

แรงอัมพูลละ ๐.๐๑๖ กรัม และ ๐.๐๒ กรัม

กับอะโทรปีนซัลเฟต (Atropine Sulphate) แรงอัมพล
ละ ๐.๐๑๕+๐.๐๐๐๔ กรัม และ ๐.๐๒+๐.๐๐๐๖ กรัม

โคเคอีนไฮโดรโคลไรด์ (Cocaine Hydrochloride)

๒๐๐ กรัม ในของปรุ๋งต่อไปนี้

ผง (Powder)

เม็ดแบนสำหรับฉีด (Hypodermic Tablets) . แรงเม็ดละ
๐.๐๓ กรัม

ยาแก้หืด (Tucker's Asthma Cure) . แรงขวดละ
๐.๓๒๔ กรัม

เอ็กสแตร์กโคคา (Extract Coca)

เฮโรอิน ไฮโดรโคลไรด์ (Heroin Hydrochloride)
๓๐๐ กรัม ในของปรุ๋งต่อไปนี้

ผง (Powder)

เม็ดสำหรับกิน (Ural) . แรงเม็ดละ ๐.๐๐๒๗ กรัม
๐.๐๐๕๔ กรัม ๐.๐๐๖๕ กรัม ๐.๐๐๘ กรัม ๐.๐๑ กรัม
๐.๐๑๖ กรัม และ ๐.๐๒ กรัม

เม็ดแบนสำหรับฉีด (Hypodermic Tablets) . แรงเม็ดละ
๐.๐๑ กรัม และ ๐.๐๑๖ กรัม

น้ำบรรจุอัมพูเลส (Solution in Ampoules) . แรงอัมพูเลส
๐.๐๐๘ กรัม

ฝิ่นยา (Medicinal Opium) . ๕,๐๐๐ กรัม ในของ
ปรุ๋งต่อไปนี้

ผง (Powder)

คิงเจอร์ (Tincture)

โคเคอีน (Codeine) ๓๐๐ กรัม ในของปรุ้งต่อไปนี้
ซัลเฟต (Sulphate)

เม็ดสำหรับกิน (Oral) แรงเม็ดละ ๐.๐๓ กรัม

ไฮโดรโคโลไรด์ (Hydrochloride)

ผง (Powder)

ฟอสเฟต (Phosphate)

ผง (Powder)

เม็ดสำหรับกิน (Oral) แรงเม็ดละ ๐.๐๐๘ กรัม และ
 ๐.๐๓๒ กรัม

เม็ดแบนสำหรับฉีด (Hypodermic Tablets) แรงเม็ดละ
 ๐.๐๑๖ กรัม และ ๐.๐๓ กรัม

ปุลโมเซรัม (Pulmosérum) แรงขวดละ ๐.๑๘ กรัม

กัญชา (Cannabis Indica) ๓๐๐ กรัม ในของปรุ้ง
ต่อไปนี้

ติงเจอร์ (Tincture)

เอ็กสแทรก (Extract)

บันโตปอน (Pantopon) ๕๐๐ กรัม ในของปรุ้งต่อไปนี้

ผง (Powder)

เม็ดแบนสำหรับฉีด (Hypodermic Tablets) แรงเม็ด
 ละ ๐.๐๑๕ กรัม

น้ำบรรจุอัมพูลส์ (Solution in Ampoules) แรงอัมพูลละ
๐.๐๒ กรัม และ ๐.๐๓ กรัม

ปะปาเวรีน (Papaverine) ๑๕๐ กรัม ในของปรุ่่งต่อไปนี้

ผง (Powder)

เม็ดแบนสำหรับฉีด (Hypodermic Tablets) แรงเม็ด
ละ ๐.๐๔ กรัม

เฟรนิกซ์ (Freinix) แรงอัมพูลละ ๐.๐๔ กรัม

ยูโคดัล (Eukodal) ๑๐๐ กรัม

ผง (Powder)

เม็ดสำหรับกิน (Oral) แรงเม็ดละ ๐.๐๐๕ กรัม

น้ำบรรจุอัมพูลส์ (Solution in Ampoules) แรงอัมพูลละ
๐.๐๑ กรัม ๐.๐๑๕ กรัม และ ๐.๐๒ กรัม

ปาราโคดีน (Paracodin) ๑๐ กรัม ในของปรุ่่งต่อไปนี้

ซีรัป (Syrup) แรงขวดละ ๐.๒ กรัม

กรมสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๒๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

หม่อมเจ้าสกลวรรณการ

อธิบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ หน้า ๓๒๖)

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่องกำหนดที่ฝากศพ ผังศพ เเผศพ
ในท้องที่จังหวัดพระนครและธนบุรี

ด้วยตามความในกฎเสนาบดีกระทรวงนครบาล ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๐ ว่า ท้องที่ตำบล อำเภอใด สมควรจะมีป่าช้าที่ฝากศพ ผังศพ เเผศพ ก็แห่ง เสนาบดี จะได้กำหนดและประกาศให้ทราบทั่วกัน

บัดนี้ มีเหตุสมควรอนุญาตให้รับฝากศพ ผังศพ เเผศพ ในบางแห่ง คือ

๑. วัดนางนอง อำเภอบางขุนเทียน
 ๒. วัดบางบำหรุ อำเภอดลิ่งชัน
 ๓. วัดคลองเตยนอก อำเภอพระโขนง
- ทั้ง ๓ วัดนี้อนุญาตให้รับฝากศพ ผังศพ เเผศพ ได้
๔. วัดหน้าพระธาตุ อำเภอพระโขนง อนุญาตให้ทำการ แต่เพียงเผศพ และเก็บศพได้
 ๕. วัดเปาโรหิตย์ อำเภอบางพลัด อนุญาตให้ทำแต่เพียงเผศพได้อย่างเดียว

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

จอมพล บริพัตร

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ หน้า ๓๓๑)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
 เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
 สำหรับตำบลบ้านขอม ซึ่งเปลี่ยนชื่อจากตำบลบางกระดี่
 ในท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร

มณฑลนครชัยศรีแจ้งว่า ทางราชการฝ่ายปกครองได้
 เปลี่ยนชื่อตำบลบางกระดี่ ในท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร
 จังหวัดสมุทรสาคร เป็นตำบลบ้านขอม เพื่อมิให้ซ้ำกับตำบล
 บางกระดี่ ในท้องที่อำเภอบางขุนเทียน จังหวัดธนบุรี ตำบล
 บางกระดี่ ในท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร ได้ประกาศใช้
 พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตั้งแต่วันที่ ๒๔
 มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๖ แล้ว เหตุฉะนั้นจึงประกาศยืนยันความ
 นี้สำหรับการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาว่า ตำบลบาง
 กระดี่ ในท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสาครได้เปลี่ยนเป็นตำบล
 บ้านขอม ตรงกับทำเนียบท้องที่ของทางราชการฝ่ายปกครอง
 แล้วด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๒๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

เสนาบดีเสด็จราชการหัวเมือง

มหาอำมาตย์ตรี พระยาวิทยาปรีชามาศย์

ผู้รั้งตำแหน่งปลัดทูลฉลองลงนามแทน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ หน้า ๓๓๓)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลจันทบุรี

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลจันทบุรี เพิ่มขึ้นอีก ๘ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่มเติม
ขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตามท้าย
ประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์
พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๒
ธำมนีวัต มหาอำมาตย์เอก
เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ หน้า ๓๓๕)

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา

พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
จันทบุรี	จันทบุรี	ท่าใหม่	วังโฆม ท่าศาลา สนามไชย กระแจะ ช้างข้าม
		ขลุง	มาบไพร วังสรรพรส ตลกพรหม

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่องกำหนดที่ฝังศพสำหรับตระกูลขุนตระกูล
และจันตระกูล ในท้องที่จังหวัดพระนคร

ด้วยตามความในกฎเสนาบดีกระทรวงนครบาล ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๐ ว่า ท้องที่ตำบล อำเภอดุสิตสมควรจะมีป่าช้าที่ฝังศพ ฝังศพ เผาศพ ก็แห่ง เสนาบดีจะได้กำหนดและประกาศให้ทราบทั่วกันนั้น

บัดนี้ นายгимฮวด ขุนตระกูล ได้ยื่นคำร้องขออนุญาตตั้งป่าช้าที่ฝังศพและเผาครอบครัวยุคในสกุล ขุนตระกูล และจันตระกูล ขึ้นในที่ดินส่วนตัว ซึ่งอยู่ติดต่อกับบริเวณป่าช้าชนชาติต่างๆ ในตำบลถนนสีลม อำเภอบางรัก จังหวัดพระนคร จึงได้อนุญาตให้นายгимฮวด ขุนตระกูล ตั้งป่าช้าฝังศพและเผาครอบครัวยุคในสกุล ขุนตระกูล และจันตระกูลได้อีกแห่งหนึ่ง

ประกาศมาณวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๓๒

จอมพล บริพัตร

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ หน้า ๓๔๐)

พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๒)

พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระ
ปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ
สั่งว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรแก้ไขสถิติพยากรณ์
ศุลกากร ซึ่งมีอยู่เวลานี้ให้ดีขึ้น เพื่อแสดงเมืองกำเนิดของ
สินค้าขาเข้าที่ส่งเข้ามาจากสิงคโปร์และฮ่องกง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนแบบใบขนสินค้า
ขาเข้า อันได้กำหนดไว้ในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติ
ศุลกากรพุทธศักราช ๒๔๖๕ เป็นดั่งแบบที่ต่อท้ายพระราช
บัญญัตินี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๓ เป็น
ต้นไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ หน้า ๓๓๕)

ประกาศ

รวมศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนแพ่ง
ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนอาชญา
ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ศาลจังหวัดราชบุรี และ ศาล
จังหวัดฉะเชิงเทรา เข้าในศาลมณฑล

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ว่า ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนแพ่ง ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนอาชญา ในมณฑลอยุธยา ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ในมณฑลพายัพ ศาลจังหวัดราชบุรี ในมณฑลราชบุรี และศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ในมณฑลปราจีน ซึ่งได้ตั้งอยู่ในจังหวัดเดียวกับศาลมณฑลนั้น ก็เพื่อความสะดวกแก่การงานและการบังคับบัญชาในสมัยหนึ่ง ทรงพระราชดำริว่า บัดนี้ราชการได้เปลี่ยนแปลงไป สมควรจะรวมศาลจังหวัดเหล่านี้เข้าในศาลมณฑลนั้น ๆ เพื่อให้เป็นระเบียบเดียวกันกับศาลมณฑลอื่นทั่วไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้รวมศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนแพ่ง และศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ส่วนอาชญา เข้าในศาลมณฑลอยุธยา รวมศาลจังหวัด
 เชียงใหม่ เข้าในศาลมณฑลพายัพ รวมศาลจังหวัดราชบุรี
 เข้าในศาลมณฑลราชบุรี รวมศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา เข้า
 ในศาลมณฑลปราจีน กับให้รวมการงานและสมทบข้าราชการ
 เสมียน พนักงานทั้งหมดของศาลจังหวัดที่ยกไปรวมกับศาล
 มณฑลนั้น เข้าอยู่ในศาลมณฑลนั้น ๆ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน
 พ.ศ. ๒๔๗๓ เป็นต้นไป

ส่วนคดีที่ค้างพิจารณาและบังคับบัญชาอยู่ในศาลจังหวัด
 ที่ได้ยกไปรวมกับศาลมณฑลนั้น ให้เป็นหน้าที่ศาลมณฑล
 นั้น ๆ ดำเนินการต่อไปตามกระบวนการความ

ประกาศมาวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๒
 เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ หน้า ๓๔๒)

พระราชบัญญัติ
จัดการป้องกันไข้ทรพิษแก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช ๒๔๗๒

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรแก้ไขพระราชบัญญัติจัดการป้องกันไข้ทรพิษ พุทธศักราช ๒๔๕๖ เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่าพระราชบัญญัติจัดการป้องกันไข้ทรพิษแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ คำว่า “ปลุกไข้ทรพิษ” ในพระราชบัญญัติจัดการป้องกันไข้ทรพิษ พ.ศ. ๒๔๕๖ ให้ยกเลิกเสียทุกแห่ง และให้ใช้คำว่า “ปลุกฝี” แทน

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดการป้องกันไข้ทรพิษ พุทธศักราช ๒๔๕๖ เสีย และให้ความดังต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ เมื่อบุคคลผู้ใดได้รับปลูกฝีจากเจ้าพนักงานแล้ว แต่ไม่ขึ้น ให้เจ้าพนักงานผู้ปลูกฝันั้นออกใบสำคัญให้ ตามแบบที่เสนาบดีจะประกาศใช้ มีวันเดือนปีที่ได้ปลูกฝันั้นเป็นหลักฐาน เมื่อผู้ใดไม่มีใบสำคัญตั้งว่ามานี้ก็ดี หรือไม่มีรอยแผลเป็นหรือรอยปลูกฝีปรากฏอยู่ก็ดี ให้ถือว่า เป็นผู้ที่ยังไม่ได้ปลูกฝีตามพระราชบัญญัตินี้”

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นำที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ หน้า ๓๔๖)

พระราชกฤษฎีกา

ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น
เพื่อตัดถนนซอยจากถนนสุริวงส์ไปจดคลองสีลม ๓ สาย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระ
ปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ
ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า

โดย ที่ ถนน เจริญกรุง ตอน บางรัก คับแคบไม่พอแก่การ
จราจรของยวดยานพาหนะในสมัยนี้ ควรจะเพิ่มถนนซอย
เส้นขนานขึ้นอีกเพื่อเพิ่มความสะดวกในการคมนาคมประการ
หนึ่ง และเพื่อให้มีทางระบายน้ำดีขึ้นในลแวกตำบลถนน
สุริวงส์เป็นคุณประโยชน์แก่การบำรุงอนามัยในลแวกนั้นอีก
ประการหนึ่ง สมควรที่จะตัดถนนจักซอยถนนสุริวงส์อันเป็น
ถนนยาวมากเข้าเชื่อมกับถนนสีลมอีก ๓ สาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎ
ีกาไว้มีข้อความดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่จัดการตัด
ถนน ๓ สาย มีเขตต์แนวทางดังจะกล่าวต่อไปนี้

สายที่ ๑ ตั้งต้นแต่ถนนสุริวงส์ไปออกคลองสี่ลม ตรง
ถนนสุริศักดิ์ข้าม เป็นถนนขนาดกว้าง ๑๕ เมตร ยาว
ประมาณ ๓๑๒ เมตร

สายที่ ๒ ตั้งต้นแต่ถนนสุริวงส์ไปออกคลองสี่ลม ตรง
ถนนประมวลาข้าม เป็นถนนขนาดกว้าง ๑๒ เมตร ยาว
ประมาณ ๒๕๖ เมตร

สายที่ ๓ ตั้งต้นแต่ถนนสุริวงส์ไปออกคลองสี่ลม ราว
ถนนบันข้าม เป็นถนนขนาดกว้าง ๑๒ เมตร ยาวประมาณ
๒๕๒ เมตร

มาตรา ๒ เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกานี้แล้ว ให้
เจ้าพนักงาน ผู้มีหน้าที่ทำถนน จัดการปักกรุยถนน เหล่านี้ตาม
เขตต์แนวทางซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา ๑ และตามแนวประเมิน
ตั้งได้หมายไว้ในแผนที่ต่อท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ และห้าม
มิให้ผู้หนึ่งผู้ใด ปลุกสร้างโรงเรือน หรือทำการ อย่างหนึ่งอย่าง
ใดลงในที่ดิน ภายในเขตต์ นั้น นอกจาก จะได้รับอนุญาตเป็น
ลายลักษณ์อักษรจากเจ้าพนักงาน

เมื่อ เจ้าพนักงาน ผู้มีหน้าที่ได้ลงมือ จัดการ ปักกรุย แล้ว
ให้กรรมสิทธิ์ใน ที่ดินภายในเขตต์ที่ได้ปักกรุยไว้แล้วนี้กลับ
คืนมาเป็นของรัฐบาล และเจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะเข้ายึด
ถือปกครองจัดการทำถนนได้ทันที

มาตรา ๓ บุคคลผู้ชอบที่จะขอร้องให้เจ้าพนักงานพิจารณา กำหนดราคาหรือค่าทดแทนให้ เนื่องแต่การที่รัฐบาลตัด ถนนไปในที่ดินดังที่กล่าวไว้นั้นคือ เจ้าของที่ดินกับผู้ถือ กรรมสิทธิ์ในสิ่งที่ก่อสร้างในที่ดินและผู้เช่า แต่ห้ามมิให้ยก เอาข้อโต้แย้งในเรื่องกำหนดราคาหรือค่าทดแทนมาเป็นเหตุ ขัดขวางต่อการทำถนนนี้ ส่วนผู้ใดควรจะได้รับราคาหรือ ค่าทดแทน เพียงไร หรือไม่นั้น ให้เป็นไปตาม ลักษณะ ดังนี้ คือ

(๑) ถ้าที่ดิน ของผู้ใดที่ต้องถูกถนนนั้นยังมีเนื้อที่เหลือ อยู่ไม่น้อยกว่าถึงจำนวนของเนื้อที่ดินติดต่อกับถนนทั้ง ๒ ข้าง หรือแต่ข้างใดข้างหนึ่ง และเนื้อที่เหลือนั้นไม่เป็นที่ซึ่งยาว ตามถนนต่ำกว่า ๘ เมตร กว้างขึ้น แต่ถนน เข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตร หรือรวมเนื้อที่ดินทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตร แล้ว รัฐบาลจะไม่ต้องใช้ราคาหรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดิน แปลงนั้น เพราะเหตุว่าการทำถนนเข้าไปในเนื้อที่ของผู้ใด เจ้าของที่ดิน อาจได้รับผลจากการทำ ถนน อยู่ด้วย เช่น กระทำให้ที่ดินมีราคายิ่งขึ้นโดยทำการก่อสร้างตึก บ้าน โรง เรือน ที่อยู่ หรือให้พัก ให้เช่าเก็บผลประโยชน์ได้มาก เป็นต้น ซึ่งเป็นการทดแทนกันอยู่แล้ว

(๒) ที่ดินของผู้ใดถูกทำถนนเสียหายหมดจำนวนเนื้อที่อย่างหนึ่ง หรือที่ดินเหลือน้อยกว่ากึ่งจำนวนเนื้อที่ที่ถูกทำถนนอย่างหนึ่ง หรือที่ดินชั้นใดที่เหลือนติดต่อกันยาวตามถนนต่ำกว่า ๘ เมตร กว้างยื่นแต่ถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตร หรือรวมเนื้อที่ทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรอย่างหนึ่ง ให้เจ้าพนักงาน รับซื้อที่ดิน ที่ต้องถูกทำ ถนนรวมทั้งที่ดิน ที่เหลืออยู่นั้นตามราคาธรรมดาที่ซื้อขายกันในที่ใกล้เคียงในครั้งสุดท้าย ก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ เว้นไว้แต่ถ้าเจ้าของเห็นว่าจะยึดถือกรรมสิทธิ์ที่ดินที่เหลืออยู่ไว้จะได้ประโยชน์คุ้มแก่การที่ต้องเสียหายไปในการทำถนนแล้ว จะไม่ขายที่ดินที่เหลือนั้นให้เจ้าพนักงานก็ได้ เมื่อเจ้าของได้เลือกเอาทางที่ไม่ขายแทนที่จะได้รับราคาหรือ ค่าทดแทน สำหรับที่ดินที่เจ้าพนักงานจะซื้อ เช่นนี้แล้ว รัฐบาลก็ไม่ต้อง จ่ายราคา หรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลงนั้น

(๓) ที่ดิน ที่ต้องถูก ทำถนน นั้น จะแยก เป็นกี่ โฉนด ก็แปลงก็ตาม ถ้าเนื้อที่นั้นติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันไปรวมอยู่ในกรรมสิทธิ์ของเจ้าของเดียว ห้ามมิให้แยกวินิจฉัยเป็นรายแปลง เว้นแต่ที่ที่ไม่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันได้ จึงให้วินิจฉัยเฉพาะแปลงที่ต้องถูกทำถนนเสียหายเท่านั้น ให้

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้วินิจฉัย เต็ดขาดในข้อโต้เถียงทั้งหลายเกี่ยวกับเรื่องนี้ และที่เกี่ยวกับเรื่องที่ระบุไว้ในข้อ (๑) - (๒) ข้าง ต้น บรรดา ที่มีได้กำหนด ลงไว้ชัดแจ้งด้วย

(๔) สิ่ง ที่ ก่อสร้าง ลงในแนวเขตต์ที่จะ ทำถนนก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกานี้ หรือสิ่ง ที่ ก่อสร้าง ลงภายหลังวันประกาศ แต่ได้รับอนุญาต เป็นลาย ลักษณะอักษร จากเจ้าพนักงานโดยปราศจากเงื่อนไขนั้น ถ้าเป็นสังการ ซึ่งหากหรือลงจะ เสียหาย เกินควร และไม่อาจ ทำให้ กั้น คงสภาพเดิมได้แล้ว ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทนให้แก่เจ้าของพอสมควร แก่ราคา ตาม อายุของ สิ่ง ที่ ก่อสร้าง ซึ่ง ปรากฏอยู่ในเวลานี้ เจ้าของต้องออกจากที่ไปภายในกำหนดซึ่งเจ้าพนักงานจะได้บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างน้อยหกสัปดาห์

ส่วนสิ่ง ที่ ก่อสร้าง ไม่เป็นสังการดังกล่าไว้ ในวรรคก่อนนั้น เจ้าของต้องรื้อถอนไปให้เสร็จภายในกำหนดเวลาซึ่งเจ้าพนักงานจะได้บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างเดียวกัน ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทนให้ เฉพาะการรื้อถอน และค่าที่จะต้องก่อสร้างขึ้นใหม่พอสมควร

การกำหนดราคาหรือค่าทดแทนให้เป็นหน้าที่นายช่างกรรม
นการเป็นผู้ตรวจตราและกำหนด

แต่สิ่งที่ก่อสร้างลงภายหลังวันประกาศพระราชกฤษฎีกานี้
โดยมิได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าพนักงาน เจ้า
ของจะเรียกร้อยราคาหรือค่าทดแทนอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้
เลย เจ้าพนักงานจะสั่งให้ย้ายถอนไปให้เสร็จในเวลาอัน
สมควรได้

(๕) ผู้เช่าต้องนำหนังสือสัญญาเช่าที่ได้ทำไว้โดยชอบ
ด้วยกฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษรมาแสดงเป็นหลักฐาน
สัญญาเช่านั้นต้องปรากฏว่าได้ทำไว้ก่อนวันประกาศพระราช
กฤษฎีกานี้ หรือได้ทำขึ้นภายหลัง แต่ได้รับอนุญาตเป็นลาย
ลักษณ์อักษรจากเจ้าพนักงานโดยปราศจากเงื่อนไข ค่าทด
แทนนั้นพึงกำหนดให้เฉพาะเท่าที่ผู้เช่าได้เสียหายไปจริง ๆ
เนื่องแต่เหตุที่ต้องออกจากที่เช่าก่อนครบกำหนดตามสัญญา
เช่านั้น

(๖) การกำหนดราคาหรือค่าทดแทนนั้นให้เจ้าพนักงาน
แจ้งความเป็นลายลักษณ์อักษรแก่เจ้าของที่ดิน หรือผู้ถือ
กรรมสิทธิ์ในสิ่งก่อสร้าง หรือผู้เช่าโดยชอบด้วยกฎหมาย
อันจะต้องเสียหายเพราะการทำถนนนี้ ให้ไปทำความตกลง

กับเจ้าพนักงานโดยมีเวลาอันแน่นอนคนที่ใดที่หนึ่งแล้วแต่เจ้าพนักงานจะกำหนดตามสมควร และเพื่อการนี้ จะแต่งตั้งผู้แทนโดยมีหนังสือมอบฉันทะเป็นหลักฐานไปทำความตกลงแทนก็ได้

ถ้าเจ้าพนักงานได้แจ้งความไปแล้ว อีกฝ่ายหนึ่งไม่มาตามกำหนดนัด ก็ให้เจ้าพนักงานแจ้งความบอกกำหนดไปอีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งที่สุดให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้บอกไปด้วยว่า ถ้าไม่มาเองหรือตั้งผู้แทนมาเพื่อทำความตกลงดังกล่าวข้างต้นแล้ว เจ้าพนักงานจะเป็นผู้กำหนดราคาหรือค่าทดแทนแต่ฝ่ายเดียว

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งละเลยไม่มา หรือไม่ตั้งผู้ใดมาแทนตามกำหนดครั้งหลังนี้แล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานกำหนดราคาหรือค่าทดแทนตามที่เห็นสมควรได้ เมื่อเจ้าพนักงานได้กำหนดเป็นจำนวนเงินเท่าใดให้ถือเป็นยุติเพียงเท่านั้น แล้วให้เจ้าพนักงานแจ้งความให้อีกฝ่ายหนึ่งมารับเงินนั้น ๆ ไป

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งมาตามกำหนด ก็ให้เจ้าพนักงานใกล้เคียงให้ตกลงราคากัน เมื่อปรองดองตกลงกันได้ก็ให้จับบันทึกข้อตกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ให้ทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อมีพระยานรู้เห็นเป็นสำคัญ ถ้าไม่ตกลงกันก็ให้ตัดสินโดย

วิธีอนุญาตตุลาการ คือให้เจ้าพนักงานกับอีกฝ่ายหนึ่งตั้ง
อนุญาตตุลาการฝ่ายละคน ถ้าและอนุญาตตุลาการไม่ตกลง
กันก็ให้อนุญาตตุลาการนั้นเลือกตั้งผู้ซึ่งขาดคนหนึ่ง ถ้า
ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ตั้ง อนุญาตตุลาการที่ดี หรืออนุญาต
ตุลาการไม่ตกลงกันตั้งผู้ซึ่งขาดที่ดี ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสอง
ฝ่ายมีสิทธิขอให้ศาลตั้งอนุญาตตุลาการหรือผู้ซึ่งขาดได้ ถ้า
หากว่าจะมีการใช้จ่ายหรือเสียค่าธรรมเนียมเนื่องในการนี้
ฝ่ายใดที่กำหนดราคาหรือค่าทดแทนไกลจากค่าซึ่งขาดของ
อนุญาตตุลาการแล้วก็ให้ฝ่ายนั้นเป็นผู้เสีย ถ้าก้ำกึ่งกันให้
เสียฝ่ายละกึ่ง

มาตรา ๔ บรรดาที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่รับ
ซื้อไว้ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ถ้าเหลือจากที่ได้ทำถนนแล้ว
ให้เจ้าพนักงานจัดการจำหน่ายขายเสีย เมื่อได้เงินมาน้อย
เท่าใดให้นำส่งกระทรวงพระคลังมหาสมบัติหักใช้รายจ่ายในการ
ทำถนน หรือจะส่งที่ดินนั้นต่อกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
ให้จัดการจำหน่ายหักใช้จ่ายในการทำถนนนี้อย่างหนึ่งอย่างใด
ก็ได้ สุดแล้วแต่เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยกับเสนาบดี
กระทรวงพระคลังมหาสมบัติจะเห็นสมควร

มาตรา ๕ ให้ถือว่าแผนที่ต่อท้ายพระราชกฤษฎีกานี้
เป็นแต่เขตต์แนวทางถนนโดยประเมินเท่านั้น เมื่อเจ้า
พนักงานได้ปักกรุยแน่นอนแล้ว จะได้หมายลงไว้เป็นหลัก
ฐานในแผนที่ ๒ ฉะบับซึ่งจะเก็บไว้ฉะกรมนคราพระฉะบับหนึ่ง
และกรมทะเลเบียนที่ดินอีกฉะบับหนึ่ง

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ หน้า ๓๔๘)

ประกาศ

ถอนพระบรมราชานุญาตพิเศษซึ่งได้พระราชทาน
แก่บริษัทธรรางพระพุทธรูปาทนุจำกัด

พระเจ้าฟ้าง้าวเธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสนาบดี
กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม รับพระบรมราชโองการใส่
เกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามที่ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตพิเศษให้
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ พระ
อภिरักษ์ราชอุทยาน เจ้าหมื่นเสมอใจราช พระนรสาร
สารกรรม หลวงดำรงธรรมสาร หลวงอุดรภักทพานิช
และ จันทน์ รวม ๓ คน ตั้งบริษัทอันมีนามว่า บริษัทธรราง
พระพุทธรูปาทนุจำกัด ตามประกาศพระราชทานพระบรม
ราชานุญาตพิเศษ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน รัตนโกสินทรศก
๑๒๐ (พ.ศ. ๒๔๔๔) นั้น

บัดนี้การปรากฏว่าบริษัทนี้ได้เพิกเฉยละเลยไม่ปฏิบัติตาม
ให้เป็นไปตามกฎหมายและประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษ
หลายข้อหลายคราว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ถอน
พระบรมราชานุญาตพิเศษซึ่งได้พระราชทาน แก่บริษัทธรราง

๒๖๓

พระพุทธรบาททุนจำกัด ตามประกาศลงวันที่ ๒๕ กันยายน
รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ (พ.ศ. ๒๔๔๔) นั้นเสีย ตั้งแต่
วันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ประกาศมาณวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๒

นายพลเอก บุรฉัตรไชยากร
เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒ มีนาคม หน้า ๓๖๗)

ประกาศ

ให้เก็บเงินอากรค่าน้ำในเขตท้องที่ตำบลเกวียนหัก
อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน

พ.ศ. ๒๔๗๓

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติรับพระบรมราชโองการ
เหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า ตามประกาศลงวันที่ ๓
กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๗ ให้ยกเว้นการเก็บเงินอากรค่าน้ำใน
เขตท้องที่มณฑลจันทบุรี รวม ๕๑ ตำบลไว้เพื่อเป็นการ
บำรุงสัตว์น้ำนั้น

บัดนี้ ปรากฏว่าการหาสัตว์น้ำในตำบลเกวียนหักสมบูรณ์
ขึ้นกว่าแต่ก่อน ราษฎรอาศัยจับสัตว์น้ำเป็นอาชีพมากขึ้น
สมควรจะจัดเก็บเงินอากรค่าน้ำแก่ผู้กระทำการจับสัตว์น้ำได้
แล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้จัดการเก็บเงินอากร
ค่าน้ำแก่ผู้กระทำการจับสัตว์น้ำจะเพาะในท้องที่ตำบลเกวียนหัก
อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ตามอัตราในกฎเสนาบดีว่าด้วย
วิธีจัดการและตั้งอัตราเก็บเงินอากรค่าน้ำตามความในพระ
ราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ศก ๑๒๐ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์

๒๖๕

พ.ศ. ๒๔๕๖ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๓
เป็นต้นไป

หอรัษฎากรพิพัฒน์
ประกาศมาณวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๒
พระยาโกมารกุลมนตรี
ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๘ มีนาคม หน้า ๓๗๓)

ประกาศกระทรวงธรรมการ

เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔

สำหรับตำบลบางกระท่อม ตำบลวังอึก และ
ตำบลทุ่งพันเสา ซึ่งแยกตั้งขึ้นใหม่

มณฑลพิษณุโลกแจ้งว่า ทางราชการฝ่ายปกครองได้แยก
ท้องที่ในจังหวัดพิษณุโลกบางแห่งตั้งขึ้นเป็นตำบลใหม่ คือ

๑. แยกหมู่บ้านที่ ๘, ๙, ๑๐ ของตำบลนครป่าหมาก
กับหมู่บ้านที่ ๑, ๒ ของตำบลสนามคลี ในท้องที่อำเภอบาง
กระท่อม รวมตั้งขึ้นเป็นอีกตำบลหนึ่ง เรียกว่าตำบลบาง
กระท่อม ขึ้นท้องที่อำเภอเดียวกัน

๒. แยกหมู่บ้านที่ ๘, ๙, ๑๓ ของตำบลกำแพงดิน กับ
หมู่บ้านที่ ๑ ของตำบลบางระกำ รวมตั้งขึ้นเป็นอีกตำบลหนึ่ง
เรียกว่าตำบลวังอึก ขึ้นท้องที่อำเภอบางระกำ และ

๓. แยกหมู่บ้านที่ ๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑ ของตำบล
บ้านบึงกอก ในท้องที่อำเภอบางระกำ มาตั้งขึ้นเป็นอีก
ตำบลหนึ่ง เรียกว่าตำบลทุ่งพันเสา ขึ้นท้องที่อำเภอเดียวกัน

ทั้ง ๕ ตำบลที่ถูกแยกหมู่บ้านไปนี้ได้ประกาศให้ใช้พระ
ราชบัญญัติประถมศึกษาแล้ว คือ ตำบลบางระกำ ตั้งแต่

วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๔ ตำบลกำแพงดิน ตั้งแต่
 วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๔ ตำบลนครป่าหมาก ตั้งแต่
 วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๕ ตำบลสนามคลีและตำบล
 บ้านบึงกอก ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๗ เหตุ
 ฉะนั้นจึงประกาศยืนยันความนี้สำหรับตำบลบางกระท่อม ตำบล
 วังโอทกและตำบลทุ่งพันเสา ซึ่งแยกมาตั้งขึ้นใหม่นี้ ได้
 ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้วด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๑๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ธานีวัต มหาอำมาตย์เอก

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๓ มีนาคม หน้า ๓๓๘)

พระราชกฤษฎีกา

กำหนดเขตต์สร้างทางรถไฟหลวงต่อจากขอนแก่น

ไปจังหวัดหนองคายและนครพนม

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกามาให้ทราบทั่วกันว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริว่า การเดินทางไปหนองคายและนครพนม ในมณฑลอุดรตามที่เป็นอยู่ในเวลานี้ยังกันการ เพราะขาด การคมนาคม ที่จะติดต่อถึงกันโดยสะดวกและรวดเร็วทุกฤดู และโดยที่มีพระราชหฤทัยประสงค์จะทรงทำนุบำรุง การคมนาคมในพระราชอาณาจักรให้ต่อเชื่อมไปมาถึงกันสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้กรมรถไฟหลวงสร้างทางรถไฟต่อจากสายขอนแก่นไปจังหวัดหนองคาย และจังหวัดนครพนมอีกตอนหนึ่ง แต่ในเวลาที่เจ้าพนักงานกรมรถไฟหลวงยังมิได้สำรวจวางแผนทางรถไฟอันแน่นอนได้นั้น ให้กำหนดแนวทางรถไฟดังกล่าวนี้ ตั้งต้นต่อจากสายขอนแก่นผ่านเข้าเขตต์อำเภอพอง อำเภอกุมภวาปีไปทางบ้านลิง

ส่อง ผ่านจังหวัดอุดร บ้านน้ำสรวย ไปถึงจังหวัดหนองคาย และแยกจากบ้านลิ่งส่อง อำเภอกุมภวาปี ผ่านเขตต์อำเภอ หนองหาร อำเภอบ้านหัน อำเภอพรรณานิคม และบ้าน โพนสวรรค์ ไปจังหวัดนครพนม มีเขตต์แนวทางกว้างยาว ตั้งได้ประมาณไว้ในแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ และใน แผนที่อย่างเดียวนั้น ซึ่งมีอยู่ที่หอทะเบียนที่ดินกระทรวง เกษตรธิการกับที่ว่าการกรมรถไฟหลวง และที่ศาลารัฐบาล มณฑลอุดร ศาลากลางจังหวัดหนองคาย ศาลากลางจังหวัด นครพนมด้วยแล้ว

ให้กรมรถไฟหลวงสำรวจแนวทางรถไฟ อันแน่นอนให้ แล้วเสร็จภายในกำหนด ๒ ปี นับแต่วันประกาศพระราช กฤษฎีกานี้เป็นต้นไป

ในระหว่างเวลา ๒ ปีที่ได้กำหนดไว้นี้ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใด จับจองหรือเข้า ปกครองที่ดิน ซึ่งเป็น ที่ว่าง เปล่าไม่มีเจ้าของ ภายในแนวเขตต์ทางรถไฟ ตั้งปรากฏอยู่ในแผนที่ท้ายพระ ราชกฤษฎีกานี้ ส่วนที่ที่มีเจ้าของอยู่ก่อนวันที่ออกประกาศ พระราชกฤษฎีกานี้ก็ห้ามมิให้เจ้าของที่ซึ่งอยู่ในแนวเขตต์ทาง รถไฟตามแผนที่ที่กล่าวมานั้นนำเอาที่ดินของตนไปขาย ยก ให้ แลกเปลี่ยน จำนอง และขายฝากแก่ผู้ใด กับห้าม

มิให้ ๆ เช่า และทั้งห้ามมิให้ปลูกสร้างบ้านเรือน หรือ
ปลูกสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือปลูกต้นไม้ หรือทำไร่ทำสวน
ขึ้นใหม่ลงในที่เหล่านี้ก่อนได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร
จากเจ้าหน้าที่ผู้สำรวจแนวทางของกรมรถไฟหลวง ถ้าผู้ใด
ฝ่าฝืนข้อห้ามนี้ จะต้องถือว่าที่ดินนั้นยังเป็นของเจ้าของเดิม
อยู่โดยปราศจากการติดพัน และส่วนสิ่งซึ่งปลูกสร้างขึ้น
ใหม่เมื่อกรมรถไฟหลวงต้องการที่นั้น กรมรถไฟหลวงจะไม่
ต้องใช้สินไหมทดแทนอย่างหนึ่งอย่างใดให้เลย

อนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ผู้สำรวจแนวทางของกรมรถไฟหลวง
พยายามผ่อนผันเป็นอย่างดีที่สุดอย่าให้เจ้าของที่ดินต้องได้
รับความเดือดร้อนเกินสมควรเนื่องในการสำรวจแนวทางรถ
ไฟ และถ้าแห่งใดตำบลใดได้ทราบเป็นที่แน่นอนว่าไม่จำเป็นต้อง
ต้องหวงห้ามไว้สำหรับใช้ในราชการรถไฟแล้ว ก็ให้รับแจ้ง
ความเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดในท้องที่
นั้น ๆ ให้ทราบว่าเป็นที่ซึ่งไม่ต้องการแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัด
จะได้แจ้งให้เจ้าของทราบและอนุญาตให้ทำการซื้อขาย ยกให้
แลกเปลี่ยนจำนอง ขายฝาก และให้เช่าได้ตามความประสงค์

ในระหว่างเวลา ๒ ปีที่ได้กำหนดไว้นี้ เจ้าพนักงานของ
กรมรถไฟหลวงหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการทำทางรถไฟมี
พิพธิภณที่ศาลไทยและหอจดหมายเหตุ

สิทธิที่จะเข้าไปในเขตต์แนวทางรถไฟ ซึ่งกำหนดไว้ได้ทุกเมื่อ เพื่อประโยชน์อันเกี่ยวข้องกับการสำรวจแผนที่กะวางแนวทางรถไฟและหมายแนวทางที่แน่นอน เป็นต้นว่าทำการวัดระยะปักกรุย เก็บตัวอย่างศิลาดินทราย และวัตถุต่าง ๆ หรือเข้าไปโดยฐานะอื่นเพื่อที่จะอนุวรรตน์การกะวางแนวทางที่แน่นอนให้ลุล่วงไป แต่ทั้งนี้ให้พึงเข้าใจว่า ผู้ที่อยู่ในที่ดินนั้นโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นผู้เสียหายมีสิทธิที่จะได้รับสินไหมทดแทนความเสียหายอันเกิดจากการที่เข้าไปนั้นโดยสมควร

ประกาศพระราชกฤษฎีกาเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๓ มีนาคม หน้า ๓๘๑)

พระราชบัญญัติงบประมาณ

ประจำพุทธศักราช ๒๔๗๓

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ๆ สั่งว่า ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พุทธศักราช ๒๔๕๖ มีความว่า “เมื่อได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตงบประมาณประจำปีไปยังกระทรวงพระคลังมหาสมบัติแล้ว ให้ย่อรายการในงบประมาณอันได้รวบรวมแล้วตราเป็นพระราชบัญญัติประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา” นั้น

บัดนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตราพระราชบัญญัติดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติงบประมาณประจำพุทธศักราช ๒๔๗๓” ให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายนตลอดไปจนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๓

มาตรา ๒ งบประมาณรายได้และรายจ่ายอันได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว ให้ตั้งรับและจ่ายในพุทธศักราช ๒๔๗๓ นั้น มีรายการและจำนวนเงินดังนี้

เงินรายได้

๑๐๖,๕๕๓,๑๓๕ บาท

เงินรายจ่าย

๑๐๖,๕๓๔,๓๓๗ บาท

เงินรายได้สูงกว่ารายจ่าย

๕๘,๗๕๘ บาท

เงินลงทุน

จ่ายจากเงินคงพระคลัง

๖,๕๖๑,๔๗๗ บาท

มาตรา ๓ ให้เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ รักษา
ราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศมาณวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๓ มีนาคม หน้า ๓๘๕)

ประกาศ

พระราชทานทุนเล่าเรียนสำหรับศึกษาวิทยาศาสตร์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปรารภว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญซึ่งอาจส่งเสริมความเจริญให้กุลบุตรบรรลุนิยามอารยธรรมได้ทรงใฝ่พระราชหฤทัยอยู่เป็นนิตย์ที่จะอุปถัมภ์บำรุงประชาชนชาวไทยให้ถึงความสมบูรณ์ทุกอย่างบรรดามี ก็และในเวลานี้วิชาอันเป็นหลักที่ตั้งส่วนใหญ่แห่งความเจริญทั้งมวลปรากฏว่าวิทยาศาสตร์มีคุณสมบัติสามารถช่วยเหลือในการตรวจค้นมูลเหตุได้ตระหนักแล้วประกอบหาผลจนสำเร็จกิจที่พึงประสงค์ เป็นวิชาที่กำลังรุ่งเรืองก้าวหน้าไปโดยรวดเร็วทำประโยชน์แก่มานุษยชาติเห็นประจักษ์โดยอเนกประการ ถ้าชาติใดล่าหลังในวิชาสำคัญนี้ ก็หาแน่ว่ามีความเจริญอันแท้จริงไม่ สมควรจะทรงทะนุบำรุงวิชาแผนกนี้แก่ประชาชนชาวสยาม เพื่อได้มีความรู้ความสามารถเทียมทันสมัยนิยมด้วยพระราชปรารภดังกล่าวแล้ว จึงมีพระราชประสงค์จะพระราชทานพระราชทรัพย์เป็นทุนเล่าเรียนแก่กุลบุตรเพื่อได้

ศึกษาวิทยาศาสตร์ปีละหนึ่งคน ให้มีโอกาสดำเนินการ
 ศึกษาตลอดเวลา ๕ ปีเป็นกำหนด โปรดเกล้าฯ ให้กระทรวง
 ธรรมการเป็นเจ้าหน้าที่สอบคัดเลือกตามวิธีการ ทู่นี้เป็น
 ส่วนพระองค์ไม่เกี่ยวแก่ทางการของรัฐบาล และแม้รัฐบาล
 จะตั้งทุนศึกษาสำหรับนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ขึ้นเมื่อไร
 หรือมีจำนวนบุคคลเท่าไรก็ตาม ก็คงพระราชทานทุนเล่าเรียน
 ส่วนพระองค์นี้แผนกหนึ่งต่างหากเป็นนิตยภั

ประกาศพระบรมราชูทิศไว้แต่แต่วันที่ ๒๕ มีนาคม
 พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๓๐ มีนาคม หน้า ๓๘๓)

ประกาศ

เปลี่ยนแปลงชนิด ขนาด อัตรา
ค่าภาคหลวงไม้ในประเภทหวงห้าม และเพิ่มเติมไม้ใน
ประเภทหวงห้ามในมณฑลปราจีน

อาศัยความในมาตรา ๘ และ ๙ แห่งพระราชบัญญัติ
รักษาป่า พุทธศักราช ๒๔๕๖ เสนาบดีกระทรวงเกษตรธิการ
รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ประกาศ เปลี่ยนแปลง
ชนิด ขนาด อัตราค่าภาคหลวง กับเพิ่มเติมไม้บางอย่าง
เป็นไม้ในประเภทหวงห้าม ในมณฑลปราจีนตามบัญชีท้าย
ประกาศนี้ แต่บัดนี้เป็นต้นไป

กระทรวงเกษตรธิการ

ประกาศมาณวันที่ ๑๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

เจ้าพระยาพลเทพ

เสนาบดีกระทรวงเกษตรธิการ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๓๐ มีนาคม หน้า ๓๘๕)

บัญชีเปลี่ยนแปลงชนิด,ขนาด อัตราค่าภาคหลวง
และ เพิ่มเติมไม้ในประเภทหวงห้าม ในมณฑลปราจีน

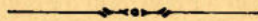
ไม้ประเภท หวงห้าม ชนิดที่		ชื่อไม้	ขนาดเล็กที่สุด วัดโดยรอบลำต้น ตรงสูงจากพื้นดิน ๑๕๐ เซนติเมตร เป็นเซนติเมตร		อัตราค่าภาคหลวง เมตรลูกบาศก์ละ				หมายเหตุ
เดิม	แก้ไขใหม่		เดิม	แก้ไขใหม่	เดิม		แก้ไขใหม่		
					บาท	ส.ต	บาท	ส.ต	
๑	๒	ไม้ชิงชัน (หรืออีเม้ง)	—	๑๗๕	—	—	๓	—	แก้ไขประเภทไม้
๒	—	ไม้เข้ลิง	๑๕๐	—	๖	—	๔	—	แก้ไขอัตราค่าภาคหลวง
๒	—	ไม้อินทนิล	๒๐๐	—	๒	—	๓	—	” ”
๒	—	ไม้ตะเคียน	๒๐๐	—	๒	—	๒	๕๐	” ”
๒	—	ไม้แดง	๑๗๕ ๑๐๐	—	๒	—	๒	๕๐	” ”
๒	—	ไม้ก้นเกรา	๑๕๐	—	๑	๕๐	๒	๕๐	” ”
๒	—	ไม้เคี่ยม (หรือคะนอง)	๑๗๕	—	๑	๕๐	๒	—	” ”
๒	—	ไม้มะค่า (หรือ เต้)	๑๕๐	—	๑	๕๐	๒	—	” ”
๒	—	ไม้ยาง	๒๕๐	—	๑	๒๕	๑	๗๕	” ”
๓	๒	ไม้สทิต	๑๕๐	—	๑	—	๑	๗๕	แก้ไขชนิดและอัตรา ภาคหลวง
๓	๒	ไม้ตานหก	๑๕๐	—	๑	—	๑	๕๐	” ”
๓	๒	ไม้กะท้อน	๑๕๐	—	๑	—	๑	๕๐	” ”
๓	๒	ไม้เต็ง	๑๒๕ ๔๐	๑๒๕ ๗๕	๑	—	๑	๕๐	แก้ไขชนิดขนาด และอัตราค่าภาคหลวง
๓	๒	ไม้รัง	๑๒๕ ๔๐	๑๒๕ ๗๕	๑	—	๑	๕๐	” ”
๓	๒	ไม้เหียง	๑๒๕	—	๑	—	๑	๕๐	แก้ไขชนิดและอัตรา ภาคหลวง
๓	—	ไม้พะว้า	๑๐๐	—	๑	—	๑	๕๐	แก้ไขอัตราค่าภาคหลวง
๓	—	ไม้โสนสมอ	๗๕	—	๑	—	๑	๕๐	” ”
๓	—	ถ่าน	—	—	—	๕๐	—	๕๐	” ”

(๓๗๖. ๗.)

ไม้ประเภท หวงห้าม ชนิดที่		ชื่อไม้	ขนาดเล็กที่สุด วัดโดยรอบลำต้น ตรงสูงจากพื้นดิน ๑๕๐ เซนติเมตร เป็นเซนติเมตร		อัตราค่าภาคหลวง เมเตอร์ลูกบาศก์ละ				หมายเหตุ
เดิม	แก้ไขใหม่		เดิม	แก้ไขใหม่	เดิม		แก้ไขใหม่		
					บาท	สต.	บาท	สต.	
-	๒	ไม้มหอม	-	๑๗๕	-	-	๓	-	เพิ่มเติมขึ้นใหม่
-	๒	ไม้มะหาด	-	๑๕๐ ๗๕	-	-	๒	-	" "
-	๒	ไม้มะเริง	-	๑๕๐ ๗๕	-	-	๒	-	" "
-	๒	ไม้มะระก	-	๑๒๕	-	-	๒	-	" "
-	๒	ไม้มะกมัน	-	๗๕	-	-	๒	-	" "
-	๒	ไม้มะม่วงป่า	-	๑๗๕	-	-	๒	-	" "
-	๒	ไม้มะตือ	-	๑๗๕	-	-	๒	-	" "
-	๒	ไม้มะค่าง	-	๑๗๕	-	-	๒	-	" "
-	๒	ไม้มะนุนป่า	-	๑๕๐	-	-	๑	๕๐	" "
-	๒	ไม้มะหาด	-	๑๒๕	-	-	๑	๕๐	" "
-	๒	ไม้มะโลก	-	๑๕๐	-	-	๑	๕๐	" "
-	๒	ไม้มะกรม	-	๑๕๐	-	-	๑	๕๐	" "
-	๓	ไม้มะปริง	-	๑๗๕	-	-	๑	-	" "
-	๓	ไม้มะสองสลึง (หรือยายบู)	-	๑๗๕	-	-	๑	-	" "
-	๓	ไม้มะพลวง	-	๑๒๕	-	-	๑	-	" "
-	๓	ไม้มะนาง	-	๑๒๕	-	-	๑	-	" "
-	๓	ไม้มะกอกฟาน	-	๑๕๐	-	-	๑	-	" "
-	๓	ไม้มะยมป่า	-	๑๕๐	-	-	๑	-	" "

ประกาศ

ห้ามมิให้ใช้เครื่องมือบางอย่างจับสัตว์น้ำในหนองหาร
จังหวัดสกลนคร

อาศัยความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๒ ซึ่งกำหนดให้เสนาบดมีอำนาจ
ที่จะห้ามมิให้ใช้เครื่องมืออย่างหนึ่งอย่างใด หรือกำหนด
เครื่องมือที่จะให้ใช้ได้โดยจำเพาะทำการจับสัตว์น้ำในที่แห่ง
หนึ่งแห่งใด โดยกำหนดฤดูหรือไม่กำหนดฤดูนั้น

บัดนี้ มณฑลอุดรมีใบบอกเข้ามาว่า ในหนองหาร
ตำบลธาตุเชิงชุม ท้องที่อำเภอธาตุเชิงชุม จังหวัดสกลนคร
แต่ก่อนมามีสัตว์น้ำชุกชุม ครั้นต่อมามีผู้นำอวนและมอญ
ทำการจับสัตว์น้ำในหนองหารมากขึ้น กระทำให้สัตว์น้ำลด
น้อยถอยลงไปเป็นลำดับ จึงขอให้ห้ามมิให้ใช้เครื่องมืออวน
และมอญกับเฟือกและเครื่องกางกัน หรือเครื่องมืออันมี
ลักษณะ คล้ายคลึงกัน ลงกระทำการจับสัตว์น้ำใน หนองหาร
กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติได้หารือกระทรวงเกษตรธิการ
เห็นชอบด้วยแล้ว

เพราะฉะนั้น ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดใช้เครื่องมืออวนและ
 มองกับเฟือกและเครื่องกางกัน หรือเครื่องมืออันมีลักษณะ
 คล้ายคลึงกันกับเครื่องมือที่กล่าวมาแล้ว ลงทำการจับสัตว์น้ำ
 ในหนองหาร ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอธาตุเชิงชุม จังหวัด
 สกลนคร มณฑลอุตร ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช
 ๒๔๗๓ เป็นต้นไป

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระยาโกมารกุลมนตรี

ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๓๐ มีนาคม หน้า ๓๕๒)

ประกาศ

ให้ให้อนุสัญญาว่าด้วยฝิ่น และโปรโตคอล
และข้อกำหนดครั้งสุดท้าย ฉบับเมืองเยนีวา
ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๕
(พ.ศ. ๒๔๖๗)

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ
สั่งว่า

โดยที่อนุสัญญาฝิ่น ฉบับ ๑ โปรโตคอลฉบับ ๑ และ
ข้อกำหนดครั้งสุดท้ายฉบับ ๑ ซึ่งหม่อมเจ้าดำรงศดำรงค์
เทวกุล ผู้แทนรัฐบาลสยามในการประชุมฝิ่นครั้งที่ ๒ ที่เมือง
เยนีวา ได้ลงนามไว้พร้อมด้วยผู้แทนนานาประเทศ เมื่อวันที่
๑๕ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๕ (พ.ศ. ๒๔๖๗) และทำ
ปณิญาสงวนข้อความในหมวด ๓, ๔ และ ๕ ว่าด้วยกัญชาไว้
นั้น ได้เป็นอันเริ่มใช้ได้แต่วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๑
แล้ว และตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ อนุสัญญาและ
โปรโตคอลและข้อกำหนดครั้งสุดท้ายทั้ง ๓ ฉบับนี้ จะเป็น
อันใช้แก่ประเทศที่ให้สัตยาบันภายหลัง วันที่ ๒๕ กันยายน
พ.ศ. ๒๔๗๑ นั้น ก็ต่อเมื่อครบเก้าสิบวัน ภายหลังวัน

ที่ประเทศนั้นได้มอบสัตยาบันสารณสำนักงานเลขาธิการ
สันนิบาตชาติ

โดยที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราช
สัตยาบันและให้ถอนข้อสงวน ซึ่งผู้แทนรัฐบาลสยามได้ทำ
ไว้นั้นแล้ว และหม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ผู้แทน
รัฐบาลประจักษ์สันนิบาตชาติ ได้เชิญพระราชสัตยาบันสาร
ไปมอบแก่สำนักงานเลขาธิการสันนิบาตชาติ และถอนข้อ
สงวนที่ได้ทำไว้นั้น แต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๒ แล้ว
ฉะนั้นอนุสัญญาและโปรโตคอลและข้อกำหนดสุดท้ายที่วัน
จึงเป็นอันใช้แก่กรุงสยามทุกข้อทุกกะทง ตั้งแต่วันที่ ๕
มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นสืบไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแก่เจ้าพนักงาน
ทุกกระทรวงทบวงการ และบรรดาผู้ซึ่งมีการเกี่ยวข้องกับ
ข้อความที่กล่าวไว้ในอนุสัญญาและโปรโตคอลและข้อกำหนด
ครั้งสุดท้ายที่วัน ให้ถือตามกระทำตามความในอนุสัญญา
และโปรโตคอล และข้อกำหนดครั้งสุดท้ายนี้จึงทุกประการ
ตั้งแต่วันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๓๑ มีนาคม หน้า ๓๕๔)

๒๘๑

คำแปล

(ฉบับที่ขึ้นแก่สภา และ สมาชิกสันนิบาตชาติ)

สันนิบาตชาติ

เขินัว วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๕

การประชุมเรื่องฝิ่นครั้งที่ ๒

อนุสัญญา

โปรโตคอล

ข้อกำหนดครั้งสุดท้าย

ลงชื่อกันที่เมืองเขินัว วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๕

สันนิบาตชาติ
การประชุมเรื่องฝิ่นครั้งที่ ๒

อนุสัญญา

โดยที่สังเกตเห็นว่า การที่บรรดาภาคีได้ดำเนินการตาม
บทบัญญัติแห่งอนุสัญญากรุงเฮก ลงวันที่ ๒๓ มกราคม
ค.ศ. ๑๙๑๒ นั้น ได้นำมาซึ่งผลอันดียิ่ง แต่ถึงกระนั้นก็
คงยังมีการลอบค้า และการบังอาจใช้บรรดาวัตถุซึ่งอนุสัญญา
นั้นได้บัญญัติห้ามไว้นั้น อยู่อย่างมากมาย

โดยมีความแน่ใจว่าการลอบค้า และการบังอาจใช้วัตถุ
เหล่านี้จะปราบให้สำเร็จไม่ได้ นอกจากจะยังการจำกัดการ
ทำให้บังเกิด หรือการประดิษฐ์วัตถุเหล่านั้นให้เป็นผลสำเร็จ
ยิ่งขึ้น และโดยใช้ความควบคุมและตรวจตราการค้ำระวาง
ประเทศให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นกว่าที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาที่ว่ามาแล้ว

โดยมีความจำนงเพราะเหตุฉะนั้นที่จะจัดการต่อไป เพื่อ
ดำเนินการให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของอนุสัญญาที่ว่ามา
แล้ว และเพื่อกระทำให้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานั้น มีความ
บริบูรณ์และแข็งแรงยิ่งขึ้น

โดยรู้สึกว่าการจำกัดและการควบคุมตั้งว่านี้ จำต้อง
มีความร่วมมือกันอย่างสนิทระหว่างบรรดาภาคีแห่งอนุสัญญา

และโดยมีความมั่นใจว่า ความพยายามอันเป็นกรุณา
ธรรมต่อมนุษยชาตินี้คงจะได้รับความพร้อมใจเห็นชอบด้วย
จากชาติทั้งหลายที่เกี่ยวข้อง

เพราะฉะนั้น อัครภาคีแห่งอนุสัญญาจึงได้ตกลงกันจะทำ
อนุสัญญาขึ้นฉบับหนึ่งเพื่อการนี้ และได้แต่งตั้งผู้มีอำนาจ
เต็ม คือ

(รายชื่อประมุขของประเทศ และผู้แทนที่มีอำนาจเต็ม)
ผู้ซึ่ง เมื่อได้ยื่นหนังสือมอบอำนาจของตน และเห็นเป็น
การถูกต้องตามแบบอย่างดีแล้ว ได้ตกลงทำสัญญากันตั้ง
ต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยวิเคราะหส์ัพท์

ข้อ ๑

ภาคีแห่งอนุสัญญานี้ ตกลงยอมรับใช้การวิเคราะหส์ัพท์
ดังต่อไปนี้ เพื่อประโยชน์แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ คือ

ฝิ่นดิบ- “Raw Opium” หมายถึงยางที่ขึ้นตัวพร้อมกัน
อันได้จากผล *Papaver Somniferum* L. ซึ่งหากจะต้องการ

กระทำด้วยมือ ก็เพื่อการบรรจุหีบและการบรรจุทุกส่งเท่านั้น
จะมีจำนวนมอร์ฟินอยู่เท่าใดก็ตาม

ฝิ่นยา- “Medicinal Opium” หมายถึงฝิ่นดิบซึ่งได้รับการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นจนใช้เป็นยาได้ตามความต้องการของตำราพระสมุห์ตำรับของพื้นเมือง ไม่ว่าจะเป็นผง หรือเป็นเม็ด หรือเป็นอย่างอื่น หรือผสมกับวัตถุกลาง (neutral materials) อื่น

มอร์ฟิน- “Morphine” หมายถึงอาลกาลอยด์ส่วนใหญ่ของฝิ่น ซึ่งมีสูตรทางเคมี ดังนี้ $C_{17}H_{19}NO_3$.

ไดอะเซทิลมอร์ฟิน- “Diacetylmorphine” หมายถึง diacetylmorphine (diamorphine, heroin) มีสูตรทางเคมี ดังนี้ $C_{21}H_{23}NO_5$.

ใบโคคา- “Coca Leaf” หมายถึงใบของต้น Erythroxyton Coca Lamarek และต้น Erythroxyton novo-granatense (Morris) Hieronymus และต้นอื่น ๆ อันนับเข้าอยู่ในพันธุ์ Erythroxytonaceae และใบของต้นไม้ชนิดอื่น ๆ ในจำพวกเดียวกันนี้ ซึ่งพึงแยกเอาโคคาอินออกได้โดยตรง หรือโดยการแปรรูปทางเคมี

โคคาอินหยาบ- “Crude Cocaine” หมายถึง extract
อย่างหนึ่งอย่างใดจากใบโคคา ซึ่งใช้ทำโคคาอินได้ โดยตรง
หรือ โดยทางอ้อม

โคคาอิน- “Cocaine” หมายถึง methyl-benzoyl lae
voecgonine ($^{(a)}D_{20}^0 = -16^{\circ}4$) ปนน้ำคลอโรฟอร์ม ๒๐
เปอร์เซ็นต์ และมีสูตรมุลาดังนี้ $C_{17}H_{21}NO_4$.

เอคโกนิน- “Ecgonine” หมายถึง laevo-ecgonine
($^{(a)}D_{20}^0 = -45^{\circ}6$ ปนน้ำ ๕ เปอร์เซ็นต์) มีสูตรมุลาดังนี้
 $C_9H_{15}NO_3 \cdot H_2O$ และบรรดาวัตถุที่แปรธาตุจาก laevo-
ecgonine ซึ่งอาจใช้เป็นประโยชน์ตามทางอุตสาหกรรมเพื่อ
แยกหา laevo-ecgonine ได้

กัญชา- “Indian Hemp” หมายถึงยอดแห้งที่มีดอก
หรือผลของต้น pistillate plant Cannabis sativa L. ซึ่งยังมีได้
แยกเอาอย่างออก ไม่ว่าจะเรียกชื่อกันในทางค้าขายว่าอย่างไร
ก็ตาม

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยการควบคุมฝิ่นดิบและใบโคคาภายในเมือง

ข้อ ๒

ภาคีแห่งอนุสัญญาฯ รับว่าจะตราบทกฎหมายและข้อ
บังคับ เพื่อยังการควบคุมการทำให้บังเกิด การจำหน่าย และ

การส่งฝืนดินออกนอกเมือง ให้เป็นผลสำเร็จ ถ้าหากว่ายังไม่มียกกฎหมายและข้อบังคับในเรื่องนี้ใช้อยู่แล้ว และรับด้วยว่าจะพิจารณาแก้ไขเป็นครั้งคราวไป ซึ่งบทกฎหมายและข้อบังคับในเรื่องนี้ที่ได้บัญญัติขึ้นไว้แล้ว ตามความในข้อ ๑ แห่งอนุสัญญากรุงเฮกปี ค.ศ. ๑๙๑๒ หรือตามความแห่งอนุสัญญาระบับนี้ และจัดให้บทกฎหมายและข้อบังคับนั้นมันคงยิ่งขึ้นตามความต้องการ

ข้อ ๓

เมื่อได้เอาความแตกต่างระหว่างสภาพการค้าในถิ่นต่าง ๆ ขึ้นดำริด้วยตามสมควรแล้ว ภาควิชาแห่งอนุสัญญานี้จะต้องจำกัดจำนวนเมือง เมืองท่าหรือท้องที่อื่น ๆ ที่ควรอนุญาตให้นำฝืนดินหรือใบโคคาเข้าออกได้

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยการควบคุมการประดิษฐ์ทำยาเสพติดติดภายในเมือง

ข้อ ๔

บทบัญญัติในหมวดนี้ เป็นอันใช้สำหรับวัตถุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (ก) ฝิ่นยา
- (ข) โคคาอินหยาบและเอกโกนิน
- (ค) มอร์ฟิน ไดอาเซติลมอร์ฟิน โคคาอินและเกลือแห่งวัตถุนั้นๆ
- (ฅ) บรรดาของปรุงอันพึงใช้เป็นยาโดยมิต้องปรุงแต่งขึ้นอีกเป็นพิเศษ หรือต้องปรุงแต่งขึ้นอีกก็ดี (รวมทั้งที่เรียกว่ายาอดฝิ่นนั้นด้วย) ซึ่งมีมอร์ฟินอยู่มากกว่า ๐.๒ เปอร์เซ็นต์ หรือมีโคคาอินอยู่มากกว่า ๐.๑ เปอร์เซ็นต์
- (ง) บรรดาของปรุงอันมีไดอาเซติลมอร์ฟินอยู่
- (จ) ยาที่ปรุง (เอกซแทรกต์และทิงเจอร์) จากกัญชาตามวิธีของกาเลน
- (ฉ) ยาเสพย์มีนเมาใดๆ อัน ซึ่งอนุสัญญาฉบับนี้พึงบังคับได้ตามความในข้อ ๑๐

ข้อ ๕

ภาคีแห่งอนุสัญญานี้ จะต้องตราบทกฎหมายหรือกฎข้อบังคับอย่างเคร่งครัด เพื่อจำกัดการทำ การนำเข้าเมือง การขาย การจำหน่าย การนำออกนอกเมือง และการใช้บรรดาวัตถุซึ่งต้องด้วยหมวดนี้ให้เป็นไปโดยเฉพาะสำหรับ

ประโยชน์ในการแพทย์ และการวิทยาศาสตร์เท่านั้น และจะต้องร่วมมือซึ่งกันและกัน บังคับมิให้มีการใช้วัตถุเหล่านี้สำหรับการอย่างอื่น ๆ

ข้อ ๖

ภาคีแห่งอนุสัญญาจะต้องควบคุมบรรดาบุคคล ซึ่งทำนำเข้าเมือง ขาย จำหน่าย หรือนำออกนอกเมือง ซึ่งวัตถุที่ต้องด้วยหมวดนี้ ตลอดทั้งสถานที่บุคคลเหล่านี้ใช้ในการอุตสาหกรรมหรือการค้าเช่นนี้ด้วย

และเพื่อการนี้ ภาคีแห่งอนุสัญญาจะต้อง

(ก) จำกัดการทำวัตถุที่กล่าวถึงในข้อ ๔ (ข) (ค) และ (ฉ) ให้อยู่แต่ภายในสถานที่ซึ่งได้รับอนุญาตสำหรับการนั้น

(ข) บังคับให้บรรดาบุคคลที่ประกอบการทำ การนำเข้าเมือง การขาย การจำหน่าย หรือการนำออกนอกเมือง ซึ่งวัตถุที่ว่านั้น ขอรับใบอนุญาตสำหรับประกอบการนั้น ๆ

(ค) บังคับให้บุคคลเช่นนี้จดจำนวนวัตถุที่ว่านี้ที่ได้ทำขึ้น หรือนำเข้า หรือออกนอกเมือง หรือขาย หรือจำหน่ายอย่างใด ๆ ลงไว้ในสมุดบัญชีของตน การพิพิธภัณฑศาลไทยและหอจดหมายเหตุ

บังคับนี้ไม่จำเป็นต้องใช้แก่จำนวนยาที่พวกแพทย์จำหน่าย
อยู่ หรือแก้วัตถุซึ่งผู้ผสมยาที่ได้รับอนุญาตแล้วขายอยู่
ตามใบสั่งผสมยาของแพทย์ หากในกรณีทั้งสองนี้
แพทย์หรือผู้ผสมยาจะต้องเก็บรักษาใบสั่งผสมยานั้น
ไว้เป็นสำคัญ

ข้อ ๗

ภาคีแห่งอนุสัญญาจะต้องจัดการในส่วนที่เกี่ยวกับการ
ค้าขายภายในของตน เพื่อห้ามมิให้มีการส่งวัตถุ ซึ่งต้อง
ด้วยหมวดนี้แก่บุคคลที่มีได้รับอนุญาตหรือให้บุคคลเหล่านั้น
มีวัตถุเช่นนั้น

ข้อ ๘

ถ้าหากกรรมการแผนกอนามัยแห่งสันนิบาตชาติ ภาย
หลังเมื่อได้เสนอปัญหาขอคำแนะนำ และรายงานจากกรรมการ
ประจำของสำนักงานสาธารณสุขระหว่างประเทศนครกรุงปารีสแล้ว
ได้ความปรากฏว่ายาปรังขนานใด ซึ่งมียาเมาที่กล่าวไว้ใน
หมวดนี้ปนอยู่ด้วย ไม่อาจทำให้เกิดการเสพยาติดขึ้นได้ เนื่อง
ด้วยเครื่องยาอันที่ผสมอยู่ด้วย ซึ่งตามธรรมดาทำให้แยก
ยาเมานั้นออกไปได้ กรรมการแผนกอนามัยจะต้องรายงาน
ความปรากฏนี้ต่อสภาสันนิบาตชาติ สภาจะได้แจ้งต่อไปยัง
บรรดาภาคีแห่งอนุสัญญา และตั้งแต่นั้นไป บทบัญญัติแห่ง
อนุสัญญานี้จะไม่เป็นอันใช้แก่ยานานที่วานั้น

ภาคใด ๆ แห่งอนุสัญญาจะอนุญาตให้ผู้ผสมยาจำหน่ายยาผสมด้วยโอเปียมออฟฟิเชียล (opiate officinal) คือขานานชื่อ ติงเจอร์ออฟโอเปียม (tincture of opium) สิดนัมลอคดานัม (Sydenham laudanum) และโดเวอร์โปวเดอร์ (Dover Powder) แก่สาธารณชนตามที่เห็นสมควรอย่างเป็นยาบำบัดโรคสำหรับใช้โดยพลันในเหตุด่วนก็ได้ แต่ยาที่จะจำหน่ายอย่างนี้ สำหรับมือหนึ่งจะต้องมีส่วนออฟฟิเชียลโอเปียม (officinal opium) ไม่เกินกว่า ๒๕ เซนติกรัมเป็นอย่างมากที่สุด และผู้ผสมยาต้องจดจำนวนที่ได้จำหน่ายไปนั้น ลงไว้ในสมุดบัญชีของตนตั้งที่บัญญัติไว้ในข้อ ๖ (ค) นั้นด้วย

ถ้าหากกรรมการแผนกอนามัยของสันนิบาตชาติ ภายหลังเมื่อได้เสนอปัญหาขอคำแนะนำ และรายงานจากกรรมการประจำสำนักงานสาธารณสุขระหว่างประเทศนครุงปารีสแล้ว ได้ความปรากฏว่ายาเมออย่างใดซึ่งอนุสัญญาจะบับนี้ไม่บังคับถึงเป็นยาที่อาจใช้กันได้ในทางมิชอบ และกระทำให้เกิดผลร้ายเหมือนกันกับวัตถุที่อนุสัญญาหมวดนี้บังคับอยู่แล้ว กรรมการแผนกอนามัยจะต้องแจ้งความที่ปรากฏนั้นให้สภาสันนิบาต

ชาติทราบ และแนะนำให้ทบัตัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้
เป็นอันใช้ได้แก่ยาเช่นนั้นด้วย

สภาสันนิบาตชาติต้องแจ้งข้อแนะนำนั้นแก่ภาคีแห่ง
อนุสัญญา และภาคีใดที่พร้อมจะรับเอาซึ่งข้อแนะนำนั้นต้อง
แจ้งความไปยังเลขาธิการแห่งสันนิบาตชาติ และเลขาธิการ
จะได้แจ้งให้ภาคีอื่น ๆ ทราบต่อไป

เมื่อได้ทำดังนี้แล้วทบัตัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ เป็น
อันใช้ได้โดยพลันสำหรับยาที่วานั้น ในระหว่างภาคีที่ได้เห็น
ชอบตามข้อแนะนำที่กล่าวมาแล้วข้างบนนี้

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยอินเดียนเฮมพ์ (Indian Hemp) หรือกัญชา

ข้อ ๑๑

๑. เป็นการเพิ่มเติมข้อความในหมวด ๕ แห่งอนุสัญญา
ฉบับนี้ที่จะต้องใช้สำหรับอินเดียนเฮมพ์ (Indian Hemp)
และยางที่ประกอบขึ้นจากอินเดียนเฮมพ์นั้น ภาคีแห่ง
อนุสัญญานี้ตกลงรับว่า

(ก) จะห้ามมิให้มีการส่งยางที่ประกอบจากอินเดียนเฮมพ์
และของปรุงรสมดา ซึ่งมียางนั้นผสมอยู่ด้วยเป็นพื้น เช่น
ฮาชีช (hashish) เอสรา (esrar) จิราส (chiras) และยัมบา

(djamba) ออกไปยังบรรดาประเทศ ที่ห้ามไม่ให้ใช้สิ่งเหล่านี้ และในกรณีที่พึงอนุญาตให้ส่งออกนอกเมืองได้ ก็จะต้องบังคับให้มีการแสดงใบอนุญาตพิเศษสำหรับนำของนั้นเข้าเมือง ซึ่งรัฐบาลของประเทศที่จะนำเข้าไปนั้นได้ออกให้ และแถลงว่าเห็นชอบด้วยการที่จะนำเข้าไป สำหรับใช้การตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตนั้น และว่ายางหรือยานั้นจะไม่ส่งออกนอกเมืองต่อไปอีก

(ข) ก่อนที่จะออกใบอนุญาตตามข้อ ๑๓ แห่งอนุสัญญาขึ้นเพื่อส่งอินเดียนเฮมปี (หรือกัญชา) ออกนอกเมืองนั้น จะต้องบังคับให้มีการแสดงใบอนุญาตพิเศษสำหรับนำเข้าเมือง ซึ่งรัฐบาลของประเทศที่จะให้นำของนั้นเข้าเมืองนั้นได้ออกให้ และแถลงว่าได้เห็นชอบด้วยการที่จะนำเข้าเมือง และของนั้นต้องการใช้เฉพาะในการแพทย์ หรือการวิทยาเท่านั้น

๒. ภาควิชาแห่งอนุสัญญาขึ้น ต้องจัดการควบคุมอย่างเคร่งครัดพอเพียงที่จะป้องกันการค้ายาอินเดียนเฮมปี และเฉพาะอย่างยิ่งจากสิ่งนั้น อันผิดด้วยกฎหมาย

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยการควบคุมการค้าระหว่างประเทศ

ข้อ ๑๒

ภาคีแห่งอนุสัญญาแต่ละฝ่าย จะต้องบังคับให้มีการร้องขอและได้รับใบอนุญาต สำหรับการที่จะนำวัตถุอย่างใด ๆ อันต้องด้วยความในอนุสัญญาระบับนี้เข้าเมืองทุก ๆ ราย ในใบอนุญาตนั้นจะต้องแจ้งจำนวนวัตถุที่จะนำเข้ามา ชื่อและที่อยู่ของผู้นำเข้า และชื่อและที่อยู่ของผู้ที่ส่งวัตถุนั้น ออกนอกเมืองจากประเทศอีกฝ่ายหนึ่ง

ใบอนุญาตให้นำวัตถุเข้ามานั้น จะต้องแจ้งกำหนดเวลาที่จะต้องนำของเข้ามา และจะยอมให้แบ่งนำเข้ามามากกว่าในคราวเดียวกันได้

ข้อ ๑๓

๑. ภาคีแห่งอนุสัญญาแต่ละฝ่าย จะต้องบังคับให้มีการร้องขอและได้รับใบอนุญาต สำหรับการส่งวัตถุอย่างใด ๆ อันต้องด้วยความในอนุสัญญาระบับนี้ออกนอกเมืองทุก ๆ ราย ในใบอนุญาตนั้นจะต้องแจ้งจำนวนวัตถุที่จะส่งออกไป ชื่อและที่อยู่ของผู้ที่ส่งวัตถุออกไป และชื่อและที่อยู่ของผู้ที่จะนำวัตถุนั้นเข้าเมือง

๒. ภาคี่แห่งอนุสัญญา^๕ ก่อนที่จะออกใบอนุญาตให้ส่ง
วัตถุออกนอกเมืองตั้งว่ามาแล้วนั้น จะต้องบังคับให้บุคคล
หรือสำนักงานที่ขออนุญาตแสดงใบอนุญาตสำหรับนำวัตถุ
เข้าเมือง ซึ่งรัฐบาลของประเทศที่จะให้นำเข้าไปในนั้นออกให้
และแถลงว่าได้ยินยอมให้นำวัตถุนั้นเข้าเมืองแล้ว

ภาคี่แห่งอนุสัญญา^๕ แต่ละฝ่ายยอมตกลงที่จะใช้แบบ
ใบอนุญาตให้นำวัตถุเข้าเมืองนั้น ตามแบบที่แนบไว้ท้าย
อนุสัญญา^๕ เท่าที่จะพึงทำได้

๓. ใบอนุญาตให้ส่งวัตถุออกนอกเมืองนั้น จะต้องระบุ
กำหนดเวลาที่จะต้องส่งวัตถุนั้นออกนอกเมือง และแสดง
เลขหมายและวันออกใบอนุญาตให้นำวัตถุนั้นเข้าเมือง และ
เจ้าหน้าที่ที่ได้ออกใบอนุญาตนั้นลงไว้ด้วย

๔. ให้มีสำเนาใบอนุญาตให้นำวัตถุออกนอกเมืองนั้น
กำกับไปกับกระบวนวัตถุที่ส่งนั้น และรัฐบาลที่ได้ออกใบ
อนุญาตให้นำวัตถุออกนอกเมืองนั้นจะต้องส่งสำเนาใบอนุญาต
นั้นให้แก่รัฐบาลของประเทศที่จะให้นำวัตถุนั้นเข้าเมืองด้วย

๕. เมื่อการนำวัตถุนั้นเข้าเมืองเสร็จแล้วก็ดี หรือกำหนด
เวลาที่จะต้องนำเข้าเมืองนั้นหมดเขตต์ลงแล้วก็ดี รัฐบาลของ

ประเทศที่ให้นำเข้าเมืองนั้น จะต้องส่งใบอนุญาตสำหรับ
ส่งวัตถุนั้นออกนอกเมืองคืนไปยังรัฐบาลของประเทศที่ส่งวัตถุ
นั้นออกนอกเมือง พร้อมทั้งสลักลงไว้ในใบอนุญาตนั้นว่า
การได้เป็นไปแล้วอย่างไร ข้อความที่สลักลงไว้จะต้องระบุ
จำนวนวัตถุที่ได้ส่งเข้าไปจริงนั้นด้วย

๖. ถ้าจำนวนวัตถุที่ได้ส่งออกนอกเมืองจริงนั้น น้อย
กว่าจำนวนที่ได้ระบุไว้ในใบอนุญาตให้ส่งออกนอกเมือง เจ้า
หน้าที่ที่ทรงอำนาจจะต้องจดจำนวนที่ได้ส่งออกไปจริงนั้นลงไว้
ในใบอนุญาต และในสำเนาทางราชการของใบอนุญาตนั้น

๗. เมื่อมีคำร้องขออนุญาตส่งวัตถุจำนวนหนึ่งออกนอก
เมืองไปยังประเทศใดเพื่อส่งเข้าไว้ในคลังสินค้ามีทัณฑ์บน
ในประเทศนั้น ถ้ามีใบสำคัญของรัฐบาลของประเทศนั้น
แสดงว่าได้เห็นชอบในการที่จะนำวัตถุนั้นเข้าเมืองสำหรับการ
ที่ว่านั้นแล้ว รัฐบาลของประเทศที่ส่งวัตถุออกนอกเมืองนั้น
จะยอมรับใบสำคัญนั้นแทนใบอนุญาตนำเข้าเมืองตั้งที่ว่ามี
แล้วข้างบนนี้ก็ได้อีก ในกรณีเช่นนี้ ในใบอนุญาตให้ส่งวัตถุ
ออกนอกเมืองนั้นจะต้องระบุว่าวัตถุนั้นได้ส่งออกไป เพื่อส่ง
เข้าไว้ในคลังสินค้ามีทัณฑ์บน

ข้อ ๑๔

เพื่อให้การใช้และการบังคับตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้เป็นไปโดยบริบูรณ์ในบรรดาเมืองท่าและเขตต์ที่ไม่เก็บภาษีสินค้านั้น ภาควิชาแห่งอนุสัญญานี้ตกลงรับว่า ภายในเมืองท่าและเขตต์ของตนเช่นนั้น จะใช้กฎหมายและข้อบังคับและความตรวจตราและควบคุมในส่วนวัตถุที่ต้องด้วยอนุสัญญานี้เหมือนกันกับในที่อื่น ๆ ในอาณาเขตต์ของตน

แต่หาว่าความในข้อนี้จะไม่เป็นเครื่องห้ามมิให้ภาควิชาแห่งอนุสัญญานี้ใช้บทบัญญัติอันเข้มงวดยิ่งกว่าในที่อื่น ๆ ในอาณาเขตต์ของตนสำหรับวัตถุที่ว่ามีใน เมืองท่าและเขตต์ที่ไม่มีภาษีนั่นได้

ข้อ ๑๕

๑. จำนวนวัตถุใด ๆ อันต้องด้วยอนุสัญญานี้ ซึ่งส่งจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งนั้น ห้ามมิให้ส่งผ่านประเทศอื่น ไม่ว่าจะเป็นโดยถ่ายจากเรือหรือจากพาหนะที่บรรทุกมานั้นหรือไม่ก็ตาม เว้นไว้แต่จะได้แสดงสำเนาใบอนุญาตให้นำวัตถุนั้นออกนอกเมือง (หรือใบอนุญาตให้เปลี่ยนทางขนส่ง ถ้าแม้มีใบอนุญาตเช่นนั้นได้ออกให้ตามความในวรรคต่อไป) แก่เจ้าหน้าที่ที่ทรงอำนาจของประเทศนั้น

๒. เจ้าหน้าที่ที่ทรงอำนาจของประเทศ ซึ่งยอมให้ส่งจำนวนวัตถุอันต้องด้วยอนุสัญญาฉบับนี้ผ่านเมืองนั้น จะต้องจัดการทุกอย่างตามควรเพื่อป้องกันมิให้มีการเปลี่ยนทางส่งจำนวนวัตถุนั้นไปยังตำบลอื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในสำเนาใบอนุญาตให้ส่งวัตถุออกนอกเมือง (หรือใบอนุญาตให้เปลี่ยนทางขนส่ง) ซึ่งกำกับมาด้วย เว้นไว้แต่รัฐบาลของประเทศนั้นได้อนุญาตการเปลี่ยนทางส่งนั้น โดยให้ใบอนุญาตพิเศษ ใบอนุญาตให้เปลี่ยนทางส่งนี้จะออกให้ได้ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตให้นำวัตถุเข้าเมือง ตามความในข้อ ๑๓ จากรัฐบาลของประเทศซึ่งจะได้รับวัตถุที่จะเปลี่ยนทางส่งไปนั้น และจะต้องมีข้อความเช่นเดียวกับที่บังคับไว้ในข้อ ๑๓ ให้แถลงไว้ในใบอนุญาตให้ขนวัตถุออกนอกเมือง พร้อมทั้งชื่อของประเทศซึ่งได้ส่งวัตถุนั้นออกไปแต่เดิม บรรดาบทบัญญัติในข้อ ๑๓ ซึ่งใช้สำหรับใบอนุญาตให้ส่งวัตถุออกนอกเมืองนั้น ต้องเป็นอันใช้สำหรับใบอนุญาตเปลี่ยนทางส่งนี้ด้วยเหมือนกัน

อนึ่ง รัฐบาลของประเทศซึ่งอนุญาตให้เปลี่ยนทางส่งจำนวนวัตถุนั้น จะต้องยึดสำเนาใบอนุญาตให้ส่งวัตถุออกนอกเมือง (หรือสำเนาใบอนุญาตให้เปลี่ยนทางส่ง) ซึ่งกำกับ

มากับจำนวนวัตถุเมื่อแรกมาถึงอาณาเขตต์ของตนนั้น แล้ว
ต้องส่งต้นฉบับคืนไปยังรัฐบาลที่ออกใบอนุญาตนั้น และ
แจ้งข้อประเทศที่ตนได้อนุญาตให้เปลี่ยนทางส่งจำนวนวัตถุ
ไปนั้นให้ทราบด้วย

๓. ในกรณีที่มีการส่งวัตถุนั้นกระทำไปโดยทางอากาศ ถ้า
อากาศยานนั้นผ่านอาณาเขตต์ของประเทศอื่นโดยไม่ได้แวะ
ลงแล้ว เป็นอันไม่ต้องใช้บทบัญญัติที่ว่ามาแล้วข้างบนใน
ข้อนี้ แต่ถ้าอากาศยานนั้นแวะลงในอาณาเขตต์ของประเทศ
ที่ว่ามี ให้ใช้บทบัญญัตินั้นบังคับตามแต่จะเป็นได้ตามเหตุ
การณ์

๔. ข้อความในวรรคที่ ๑ ถึงที่ ๓ แห่งข้อนี้ ไม่พึงเป็น
เครื่องลบล้างบทบัญญัติแห่งความตกลงระหว่างประเทศฉบับ
ใด ๆ ซึ่งจำกัดความควบคุม ที่ภาคีแห่งอนุสัญญานี้จะพึงดำเนิ
รอยู่สำหรับวัตถุอันต้องด้วยอนุสัญญาฉบับนี้ใน เวลาส่งวัตถุ
นั้นผ่านแดนโดยตรง

๕. บทบัญญัติในข้อนี้จะต้องไม่ใช่สำหรับการส่งวัตถุเหล่านี
นั้นโดยทางไปรษณีย์

ข้อ ๑๖

วัตถุจำนวนใดอันต้องด้วยอนุสัญญาฉบับนี้ ซึ่งได้ส่งไปถึงอาณาเขตต์ของภาคใดแห่งอนุสัญญานี้ และส่งเข้าไว้ในคลังสินค้ามีทัณฑ์บนนั้น จะเอาไปจากคลังสินค้านั้นไม่ได้ นอกจากมีใบอนุญาตให้นำวัตถุเข้าเมือง ซึ่งรัฐบาลของประเทศปลายทางได้ออกให้ และแถลงว่าเห็นชอบในการที่จะนำวัตถุนั้นเข้าเมือง มาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจเหนือคลังสินค้ามีทัณฑ์บนนั้น และเจ้าหน้าที่ที่ว่านี้จะต้องออกใบอนุญาตพิเศษสำหรับวัตถุจำนวนที่ได้เอาออกไปจากคลังสินค้านั้นเป็นราย ๆ และใบอนุญาตพิเศษนี้จะต้องใช้แทนใบอนุญาตให้ส่งวัตถุออกนอกเมืองตามความในข้อ ๑๓, ๑๔ และ ๑๕ ข้างบนนี้

ข้อ ๑๗

ในระหว่างที่จำนวนวัตถุอันต้องด้วยอนุสัญญาฉบับนี้ ผ่านอาณาเขตต์ของภาคใด ๆ แห่งอนุสัญญานี้ หรือส่งเข้าไว้ในคลังสินค้ามีทัณฑ์บนในอาณาเขตต์นั้น ๆ ก็ดี ห้ามมิให้ใช้วิธีอย่างใดแก่วัตถุนั้น ซึ่งอาจทำให้ลักษณะของวัตถุนั้นผันแปรเป็นอย่างอื่น หรือ เปลี่ยนเครื่องหุ้มห่อโดยไม่ได้รับอนุญาตของเจ้าหน้าที่

ข้อ ๑๘

ถ้าภาคใดแห่งอนุสัญญานี้ เห็นเป็นการพ้นวิสัยที่จะใช้
บทบัญญัติใดของหมวดนี้ สำหรับการค้ากับประเทศอื่นใด ๆ
โดยเหตุที่ประเทศนั้นมีได้เป็นภาคแห่งอนุสัญญาฉบับนี้แล้ว
ภาคที่ว่าจะจำเป็นต้องใช้บทบัญญัติของหมวดนี้ ก็เท่าที่
พฤติการณ์อำนวยให้ทำได้เท่านั้น

หมวดที่ ๖

ว่าด้วยการกรรมการกลางประจำ

ข้อ ๑๙

ภายในสามเดือนนับตั้งแต่วันที่ใช้ออนุสัญญาฉบับนี้เป็น
ต้นไป จะต้องตั้งกรรมการกลางประจำขึ้นคนหนึ่ง

คณะกรรมการกลางนี้ จะต้องมียศกรรมการ ๘ นาย ซึ่ง
เป็นผู้ที่ควรไว้นับถือเชื่อใจได้ทั่วไป โดยเหตุที่มีความปรึษา
สามารถในทางวิชาการ มีความไม่ลำเอียง และไม่มีประโยชน์
เกี่ยวข้องเป็นส่วนตัว

สภาสันนิบาตชาติจะเป็นผู้เลือกตั้งสมาชิกแห่งกรรมการ
กลางนี้

ในการเลือกตั้งนี้ จะต้องเชิญประเทศสหภาพอเมริกา และประเทศเยอรมนีแสดงข้อบุคคลประเทศละหนึ่งนายให้มีส่วนด้วย

ในการตั้งนี้ . จะต้องดำรงถึงความสำคัญที่จะบรรจุในคณะกรรมการกลางตามส่วนอันสมควร บุคคลที่มีความรู้ในสภาพของยาเสพติดทั้งในประเทศที่ทำให้บังเกิดและที่ประดิษฐ์ยานั้นฝ่ายหนึ่ง และในประเทศที่ขายยาเสพติดนั้นบริโภคอีกฝ่ายหนึ่ง และเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเทศนั้น ๆ ด้วย

สมาชิกแห่งกรรมการกลางนี้ จะต้องไม่เป็นผู้ครองตำแหน่งอย่างใด ซึ่งทำให้ตนตกอยู่ในฐานะต้องขึ้นต่อรัฐบาลของตนโดยตรง

สมาชิกแห่งกรรมการกลางนี้จะได้รับแต่งตั้งเป็นกำหนดเวลา ๕ ปี และจะได้รับแต่งตั้งซ้ำอีกก็ได้

กรรมการกลางนี้จะต้องเลือกตั้งประธานกรรมการ และตั้งข้อบังคับวิธีปฏิบัติการของตนเอง

ในเวลาประชุมกรรมการนั้น ถ้ามีสมาชิกร่วมประชุม ๔ นายให้นับว่าเป็นองค์ประชุมได้

คำวินิจฉัยของกรรมการในบรรดาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความใน
ข้อ ๒๔ และข้อ ๒๖ นั้น จะเป็นไปได้แต่ตามความเห็นของ
ฝ่ายมากที่สุดในเวลาที่มีกรรมการมาประชุมบริบูรณ์ทั้งคน

ข้อ ๒๐

สภาสันนิบาตชาติ โดยปรึกษากันกับกรรมการนี้ จะต้อง
จัดการอันจำเป็นสำหรับประกอบคนและดำเนินกิจการของ
กรรมการ ด้วยความมุ่งหมายที่จะให้กรรมการมีอิสระเต็มที่
ในทางวิชาการ ในอันจะดำเนินหน้าที่ให้เป็นไปตามอนุสัญญา
ฉบับนี้ และเพื่อจัดให้พนักงานฝ่ายธุรการนั้นอยู่ในความ
ควบคุมของเลขาธิการ

เลขาธิการจะต้องเป็นผู้ตั้งเลขานุการและพนักงานของ
กรรมการกลางนี้ตามที่กรรมการเลือก และโดยได้รับความ
เห็นชอบของสภาสันนิบาตชาติ

ข้อ ๒๑

ภาคีแห่งอนุสัญญานี้ตกลงว่า ก่อนวันที่ ๓๑ ธันวาคม
ทุก ๆ ปี จะส่งรายการประมาณจำนวนวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่ต้องด้วย
อนุสัญญานี้ ซึ่งจะนำเข้าไปในอาณาเขตต์ของตนเพื่อ
ใช้ในการแพทย์ การวิทยา และการอย่างอื่น ๆ ในระหว่างปี
ต่อไปนั้น ไปยังกรรมการกลางประจำที่ได้ตั้งขึ้นตามข้อ ๑๔

รายการที่ว่าจะต้องไม่นับว่าเป็นเครื่องผูกมัดแก่รัฐบาล
ที่เกี่ยวข้องหากแต่จะมีไว้เพื่อเป็นเครื่องชี้ทางสำหรับกรรมการ
กลางในการดำเนินการตามหน้าที่

ถ้าประเทศใดมีเหตุจำเป็นในระหว่างปี ที่จะต้องแก้ไข
รายการที่ขึ้นไว้นั้น ประเทศนั้นจะต้องแจ้งตัวเลขที่ได้แก้ไข
ไปให้กรรมการกลางทราบ

ข้อ ๒๒

๑. ภาคีแห่งอนุสัญญา^๑ตกลงว่า ภายในเวลา ๓ เดือน
(หรือตามวรรค (ค) ห้าเดือน) จากวันสิ้นปีทุก ๆ ปี จะจัดส่ง
ไปยังกรรมการกลาง ตามแบบที่กรรมการนั้นจะกำหนดสถิติ
อย่างบริบูรณ์และต้องแท้ที่สุดที่จะเป็นได้ สำหรับปีที่แล้ว
มานั้น ว่าด้วย

- (ก) การทำให้บังเกิดซึ่งฝืนดิบและใบโคคา
- (ข) การทำวัตถุที่ต้องด้วยความในหมวด ๓ ข้อ ๔ (ข)
- (ค) และ (ฉ) แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ และวัตถุดิบที่ใช้ใน
การนั้น จำนวนวัตถุที่ใช้ในการทำของแปรธาตุอื่น ๆ อันไม่
อยู่ในความครอบงำแห่งอนุสัญญานี้^๒ นั้น จะต้องแยกแจ้งไว้
ต่างหาก

(ค) จำนวนวัตถุที่ต้องด้วยความในหมวด ๒ และ ๓ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ ที่อยู่ในมือของพวกผู้ขายส่งหรือของรัฐบาล เพื่อให้ภายในบ้านเมือง ในการอื่น ๆ ที่มีใช้สำหรับรัฐบาล

(ฅ) การใช้วัตถุอื่นต้องด้วยความในหมวด ๒ และ ๓ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ในทางอื่น ที่ไม่ใช่สำหรับรัฐบาล

(ง) จำนวนวัตถุชนิดต่าง ๆ ที่ต้องด้วยอนุสัญญาฉบับนี้ ซึ่งได้รับไว้โดยเหตุที่ได้นำเข้าหรือออกนอกเมืองโดยผิดต่อกฎหมาย จะต้องแถลงวิธีที่ได้จัดการจำหน่ายวัตถุที่ต้องรับไปอย่างใด กับข้อความอย่างอื่น ๆ เกี่ยวกับกรรับและการจำหน่ายนั้น ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ด้วย

สถิติตามที่ว่าในวรรค (ก) ถึง (ง) ข้างต้นนี้ กรรมการกลางจะต้องส่งไปให้บรรดาภาคีแห่งอนุสัญญานี้ทราบ

๒. ภาคีแห่งอนุสัญญานี้ตกลงว่าภายใน ๔ สัปดาห์ภายหลังจากวันสิ้นกำหนดทุกระยะเวลาสามเดือน จะส่งสถิติตามแบบที่กรรมการกลางจะกำหนดไปยังกรรมการนั้น ว่าด้วยวัตถุต่าง ๆ ที่ต้องด้วยอนุสัญญานี้ ซึ่งได้นำเข้ามาและออกไปกับประเทศต่าง ๆ เป็นราย ๆ ในระหว่างระยะเวลาสามเดือนที่ล่วงมา ในบางกรณีที่กรรมการจะกำหนดนั้น สถิตินี้จะต้องส่งยังกรรมการโดยทางโทรเลข เว้นไว้แต่เมื่อจำนวนต่าง ๆ

ต่ำกว่าจำนวนอย่างน้อยที่กรรมการได้กำหนดไว้สำหรับวัตถุแต่ละประเทศนั้น

๓. ในการยื่นสถิติตามที่กำหนดไว้ในข้อนี้ รัฐบาลต่างๆ จะต้องแยกจำนวนวัตถุซึ่งได้นำเข้าเมืองหรือซื้อมาเพื่อการของรัฐบาลไว้ต่างหาก เพื่อให้เป็นที่ทราบได้ว่าจำนวนที่ต้องการใช้ในประเทศ สำหรับการแพทย์และวิชาการทั่วไปนั้นมีเพียงใด กรรมการกลางย่อมไม่มีอำนาจที่จะตั้งปัญหาหรือออกความเห็นในเรื่องจำนวนวัตถุที่ได้นำเข้าเมืองหรือซื้อมาเพื่อการของรัฐบาล หรือในเรื่องการใช่วัตถุนั้นอย่างไร

๔. สำหรับความที่ว่าไว้ในข้อนี้ บรรดาวัตถุซึ่งรัฐบาลมีอยู่ หรือนำเข้าเมือง หรือซื้อไว้ เพื่อขายต่อไปนั้น ไม่นับว่าเป็นของที่มิได้ หรือนำเข้าเมือง หรือซื้อไว้เพื่อการของรัฐบาล

ข้อ ๒๓

เพื่อให้กรรมการได้ทราบข้อความอย่างบริบูรณ์ ในเรื่องการจัดจำหน่ายแผ่นดินที่มีขึ้นทั่วโลก รัฐบาลของประเทศที่ยังอนุญาตให้มีการใช้ฝิ่นสุกอยู่พลางนั้น นอกจากสถิติที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๒ จะต้องส่งสถิติตามแบบอย่างที่กรรมการจะได้กำหนดไว้ และโดยบริบูรณ์และถ่องแท้ที่สุดที่จะเป็นไปได้ไป

ยังกรรมการภายในสามเดือนภายหลังวันสิ้นปีทุก ๆ ปี แสดงการดังต่อไปนี้ ที่ได้มีในระวางปีที่ล่วงมานั้น คือ

(๑) การทำฝืนสุก และวัตถุติดที่ใช้ในการนั้น

(๒) การบริโภคน้ำและใช้ฝืนสุก

อนึ่งเป็นที่เข้าใจว่า กรรมการไม่มีอำนาจที่จะตั้งปัญหาหรือออกความเห็นอย่างใดในเรื่องสถิติเหล่านี้ และบทบัญญัติในข้อ ๒๔ เป็นอันไม่ใช่แก้ข้อความต่าง ๆ ที่กล่าวในข้อนี้ เว้นไว้แต่ในกรณีที่กรรมการจะพึงเห็นปรากฏว่า การจำหน่ายขายกันในระวางประเทศโดยผิดกฎหมายได้มีขึ้นจนพอสังเกตได้

ข้อ ๒๔

๑. กรรมการกลางนี้จะคอยสังเกตดูความดำเนินของการค้าระวางประเทศอยู่เป็นเนืองนิจ ถ้าข่าวที่ได้รับนั้นกระทำให้กรรมการมีความเห็นได้ว่ามีวัตถุอย่างใดที่ต้องด้วยอนุสัญญาฉบับนี้สะสมอยู่มากเหลือเกินในประเทศใด หรือว่าประเทศนั้นอาจจะเกิดเป็นศูนย์กลางของการค้าที่ผิดกฎหมายก็ดี กรรมการพึงมีสิทธิที่จะขอคำสั่งจากประเทศที่ว่านั้น โดยทางเลขาธิการของสันนิบาตชาติ

๒. ถ้าแม่ไม่ส่งคำชี้แจงอย่างใดมาภายในเวลาอันสมควร หรือคำชี้แจงที่ส่งมานั้นไม่เป็นที่พอใจก็ดี กรรมการกลางพึงมีสิทธิที่จะแจ้งเรื่องให้บรรดารัฐบาลของภาคีแห่งอนุสัญญา และสภาสันนิบาตชาติทราบไว้ และแนะนำให้มี การนำส่งวัตถุที่ต้องด้วยอนุสัญญานี้ทั้งหมดหรือแต่เฉพาะอย่างหนึ่งอย่างใดเข้าไปในประเทศนั้นอีก จนกว่ากรรมการจะได้รายงานว่ามีความพอใจในสภาพที่เกี่ยวกับวัตถุเช่นนั้นในประเทศนั้นแล้ว กรรมการจะต้องแจ้งคำแนะนำที่ตนทำขึ้นนี้ให้รัฐบาลของประเทศที่เกี่ยวข้องนั้นทราบไว้ด้วยในคราวเดียวกัน

๓. ประเทศที่เกี่ยวข้องนั้นพึงมีสิทธิที่จะนำเรื่องเสนอต่อสภาสันนิบาตชาติได้

๔. เมื่อรัฐบาลของประเทศใดที่ส่งวัตถุออกนอกเมืองนั้น ไม่พร้อมที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำของกรรมการกลาง ก็พึงมีสิทธิที่จะเสนอความต่อสภาสันนิบาตชาติได้ด้วย

ถ้าหากไม่ทำดังนั้น ก็ต้องแจ้งโดยพลันให้กรรมการทราบ ว่า ไม่พร้อมที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำนั้น และถ้าหากสามารถทำได้ ก็ให้ชี้แจงด้วยว่า เพราะเหตุใดจึงไม่พร้อมที่จะปฏิบัติเช่นนั้น

๕. กรรมการกลางพึงมีสิทธิที่จะพิมพ์เผยแพร่รายงานในเรื่องนี้ และส่งแก่สภาสันนิบาตชาติ ซึ่งจะได้ส่งต่อไปยังรัฐบาลของบรรดาภาคีแห่งอนุสัญญานี้ทั่วกัน

๖. ถ้าในเรื่องใด ความตัดสินใจของกรรมการกลางไม่เป็นไปโดยเอกฉันท์จะต้องแสดงความเห็นของฝ่ายข้างน้อยนั้นลงไว้ด้วย

๗. เมื่อกรรมการกลางมีการประชุมพิจารณาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประเทศหนึ่งประเทศใดโดยตรง จะเชิญประเทศนั้นให้ส่งผู้แทนมาในการประชุมนั้นด้วยก็ได้

ข้อ ๒๕

ภาคีใด ๆ แห่งอนุสัญญานี้ พึงมีสิทธิอย่างฐานไม่ตรีที่จะชักชวนให้กรรมการทราบเรื่องใด ๆ ซึ่งเห็นว่าควรจะมีการไต่สวน แต่ทว่าความในข้อนี้ จะไม่พึงแปลว่าเป็นการขยายอำนาจของกรรมการนั้นแต่อย่างหนึ่งอย่างใดเลย

ข้อ ๒๖

ถ้าหากตามข่าวที่กรรมการกลางทราบได้นั้น ทำให้กรรมการเชื่อแน่ว่าประเทศใด ซึ่งมีได้เป็นภาคีแห่งอนุสัญญานี้ น่าที่จะเกิดเป็นศูนย์กลางสำหรับการค้าที่ผิดต่อกฎหมาย กรรมการกลางจะจัดการอย่างที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๔ ก็ได้ และถ้าเช่นนั้น

กรรมการต้องปฏิบัติตามที่ระบุไว้ในข้อนี้ในการแจ้งความแก่ประเทศที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีเช่นนี้จะต้องใช้ความในวรรคที่ ๓, ๔ และ ๗ แห่งข้อ ๒๔ นั้น

ข้อ ๒๗

กรรมการกลางจะต้องทำรายงานประจำปีว่าด้วยกิจการที่ได้กระทำไปแล้วนั้นเสนอต่อสภาสันนิบาตชาติ รายงานนั้นจะต้องพิมพ์ขึ้นและส่งให้บรรดาภาคีแห่งอนุสัญญาंतरาบ

กรรมการกลางจะต้องจัดการอันจำเป็นทุกอย่าง เพื่อให้เป็นที่แน่นอนได้ว่า บรรดารายการประมาณ สถิติ ข้อความ และคำชี้แจงซึ่งตนได้รับตามความในข้อ ๒๑, ๒๒, ๒๓, ๒๔, ๒๕, ๒๖ แห่งอนุสัญญาฉบับนั้นนั้น จะไม่ถูกเปิดเผย เป็นทางที่จะให้ความสะดวกแก่การกระทำของพวกบุคคลที่ซึ่งลงทุน ค้าล่วงหน้าหากำไร หรือเป็นเหตุร้ายแก่การค้าขายอันชอบธรรมของภาคีใด ๆ แห่งอนุสัญญา

หมวดที่ ๗

บทบัญญัติทั่วไป

ข้อ ๒๘

ภาคีแห่งอนุสัญญาแต่ละฝ่าย ตกลงว่า การละเมิดกฎหมายหรือกฎข้อบังคับของตน ซึ่งได้ตั้งขึ้นเพื่อบังคับให้

การเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาชั้นนั้น จะต้องได้รับ
โทษเพียงพอแก่การละเมิดนั้น รวมทั้งการริบวัตถุที่เกี่ยวข้อง
ในกรณีที่สมควรนั้นด้วย

ข้อ ๒๘

ภาคีแห่งอนุสัญญานี้ จะพิจารณาด้วยเจตนาอันดียังหา
หนทางปราบทกกฎหมายเพื่อวางโทษ การกระทำภายในเขตต์
อำนาจของตน ที่เป็นการส่งเสริมหรือช่วยให้มีการกระทำ
อย่างใดขึ้นในที่แห่งหนึ่งแห่งใด นอกเขตต์อำนาจของตน
อันเป็นการกระทำผิดต่อกฎหมายในที่นั้น ว่าด้วยเรื่องทั้งปวง
ที่กล่าวไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ ๓๐

ภาคีแห่งอนุสัญญานี้จะต้องแจ้งแก่กันและกันให้ทราบ
โดยทางเลขาธิการของสันนิบาตชาติ บรรดาบทกฎหมายและ
กฎข้อบังคับที่ใช้ชื่อว่าด้วยเรื่องทั้งปวงที่กล่าวไว้ในอนุสัญญา
ฉบับนี้ ซึ่งยังไม่ได้แจ้งให้ทราบนั้น กับทั้งบทกฎหมาย
และกฎข้อบังคับที่ได้ประกาศ เพื่อให้อนุสัญญาฉบับนี้มีผล
เป็นอันใช้ได้ขึ้นด้วย

ข้อ ๓๑

ในระวางภาคีแห่งอนุสัญญา^๕นี้ อนุสัญญาฉบับนี้เป็นอันใช้แทนบทบัญญัติในหมวดที่ ๑ ที่ ๓ และที่ ๕ แห่งอนุสัญญาที่ได้ลงชื่อกันณกรุงเฮก เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ค.ศ. ๑๙๑๒ ซึ่งเป็นอันยังคงใช้อยู่ต่อไปในระวางภาคีแห่งอนุสัญญา^๕นี้ กับประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาฉบับที่ว่านั้น แต่มิได้เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาฉบับ^๕นี้

ข้อ ๓๒

๑. เพื่อระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระวางภาคีแห่งอนุสัญญา^๕นี้ ในเรื่องแปลความหรือการใช้อนุสัญญาฉบับ^๕นี้ ซึ่งไม่สามารถระงับกันได้โดยทางทูตนั้น ให้เป็นอันตกลงกันโดยทางไมตรีให้มากที่สุดที่จะพึงทำได้ ก่อนที่จะหันหาวิธีการระงับกรณีทางศาลหรือทางอนุญาโตตุลาการอย่างใด คู่พิพาทจะเสนอข้อพิพาทนั้นขึ้นขอความเห็นแนะนำของคณะฝ่ายวิชาการ ซึ่งสภาสันนิบาตชาติจะได้แต่งตั้งขึ้นสำหรับการนี้ก็ได้

๒. ความเห็นแนะนำนั้น จะต้องออกให้ภายใน ๖ เดือนนับตั้งแต่วันที่ได้เสนอข้อพิพาทนั้นต่อคณะฝ่ายวิชาการ เว้นไว้แต่คู่พิพาทจะตกลงกันเองให้ยืดกำหนดเวลานั้นออกไปอีก

อนึ่งฝ่ายคณวิชาการจะต้องกำหนดระยะเวลาที่คู่พิพาทจะต้องตกลงว่า จะยอมถือตามความเห็นแนะนำนั้นหรือไม่

๓. ความเห็นแนะนำนั้นจะไม่เป็นเครื่องผูกมัดแก่คู่พิพาทเว้นไว้แต่คู่พิพาทแต่ละฝ่ายได้ยินยอมถือตามนั้น

๔. บรรดาข้อพิพาท ซึ่งไม่สามารถระงับกันได้โดยตรงหรือโดยอาศัยความแนะนำของคณฝ่ายวิชาการที่เข้ามาแล้วข้างบนนี้เป็นมูลฐานนั้น ถ้าคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอจะต้องนำเสนอต่อศาลประจำยุติธรรมระวางประเทศ เว้นไว้แต่จะตกลงระงับกันได้แล้วโดยทางอนุญาโตตุลาการ หรือโดยอาศัยใช้ความอนุสัญญาใดๆ ที่มีอยู่ หรือโดยความตกลงอย่างใดที่ทำกันขึ้นเป็นพิเศษ

๕. การพิจารณาข้อพิพาททั้งหลายต่อหน้าศาลประจำยุติธรรมระวางประเทศนั้น ต้องเริ่มตามวิธีการซึ่งวางไว้ในข้อ ๔๐ แห่งกฎข้อบังคับของศาลนั้น

๖. เมื่อคู่พิพาทตกลงจะเสนอเรื่อง เพื่อขอความเห็นแนะนำของคณฝ่ายวิชาการ ซึ่งสภาสันนิบาตชาติได้ตั้งขึ้นนั้นก็ดี หรือจะให้อนุญาโตตุลาการวินิจฉัยก็ดีจะต้องแจ้งความให้เลขาธิการของสันนิบาตชาติทราบ และเลขาธิการจะต้องแจ้งความต่อไปยังบรรดาภาคีอื่นๆ แห่งอนุสัญญานี้ ซึ่งมีสิทธิที่จะเข้าเกี่ยวข้องในคดีนั้นก็ได้

๗. ถ้าในระวางการพิจารณาข้อพิพาทต่อหน้าคณะฝ่ายวิชาการ หรือต่อหน้าคณะอนุญาโตตุลาการนั้นได้เกิดมีปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายระวางประเทศ หรือเกี่ยวกับการแปลความในอนุสัญญานี้ ซึ่งเมื่อคู่พิพาทฝ่ายใดได้ร้องขอขึ้น คณะฝ่ายวิชาการหรือคณะอนุญาโตตุลาการนั้น แลลงว่าคำตัดสินของศาลประจำยุติธรรมระวางประเทศในปัญหานั้น เป็นการจำเป็นแก่การที่จะให้คดีพิพาทนั้น เป็นอัน ตกลงแล้วเสร็จไป ก็ให้เสนอปัญหานั้น ๆ ต่อศาลประจำยุติธรรมระวางประเทศ

ข้อ ๓๓

อนุสัญญานี้ ซึ่งทั้งฉบับภาษาฝรั่งเศสและฉบับภาษาอังกฤษ เป็นอันใช้ได้เหมือนกันนั้น จะต้องลงวัน ๆ นี้ และจะเป็นอันเปิดให้บรรดาประเทศที่มีผู้แทนในการประชุมคราวที่เรียบเรียงอนุสัญญานี้ หรือสมาชิกของสันนิบาตชาติ หรือประเทศใด ๆ ซึ่งสภาสันนิบาตชาติได้ส่งสำเนาอนุสัญญานี้ ไปให้ทราบเพื่อการนี้ลงชื่อได้จนวันที่ ๓๐ กันยายน ค.ศ. ๑๙๒๕

ข้อ ๓๔

อนุสัญญาฉบับนี้ จะต้องได้รับสัตยาบัน สัตยาบันสาร นั้น จะต้องมอบไว้แก่เลขาธิการของสันนิบาตชาติ เลขาธิการ

สันนิบาตชาติจะต้องแจ้งข่าวการรับสัตยาบันสารนั้นยังบรรดาสมาชิกของสันนิบาตชาติ ที่ลงชื่อในอนุสัญญา^๑ และยังประเทศอื่น ๆ ที่ได้ลงชื่อด้วยนั้นให้ทราบ

ข้อ ๓๕

ภายหลังวันที่ ๓๐ กันยายน ค.ศ. ๑๙๒๕ ไปแล้ว ประเทศที่มีผู้แทนในการประชุมคราวเรียบเรียงอนุสัญญา^๑ แต่ยังไม่ได้ลงชื่อในอนุสัญญาก็ดี หรือสมาชิกใด ๆ ของสันนิบาตชาติ หรือประเทศใด ๆ ที่สภาสันนิบาตชาติได้ส่งสำเนาอนุสัญญา^๑ ไปให้ทราบเพื่อการนั้นก็ดี จะเข้าด้วยในอนุสัญญาระดับนี้ก็ได้

การเข้าด้วยในอนุสัญญานั้น จะต้องเป็นไปได้โดยมีภาคยานุวัติสาร ส่งไปยังเลขาธิการของสันนิบาตชาติ เพื่อเก็บไว้ในห้องสมุดของสำนักเลขาธิการ และเลขาธิการจะต้องแจ้งการมอบภาคยานุวัติสารเช่นว่านี้ ให้บรรดามหาชิกสันนิบาตชาติที่ได้ลงชื่อในอนุสัญญา และประเทศอื่น ๆ ที่ได้ลงชื่อด้วยนั้นทราบโดยพลัน

ข้อ ๓๖

อนุสัญญาระดับนี้จะใช้ได้ต่อเมื่อได้รับสัตยาบันของสิบประเทศ รวมทั้งประเทศที่จะได้ตั้งกรรมการกลาง ตาม

ความในข้อ ๑๕ นั้น เจ็ดประเทศ ซึ่งจะต้องมีสมาชิกประจำ
ของสภาสันนิบาตชาติรวมอยู่ด้วยสองประเทศเป็นอย่างน้อย
วันที่ลงมือใช้นั้นต้องเป็นวันที่เก้าสิบ ภายหลังที่เลขาธิการ
ของสันนิบาตชาติได้รับสัตยาบันสารที่จำเป็นเพื่อการนี้จะนับ
ที่สุด ต่อนั้นไปอนุสัญญาจะเป็นอันใช้ได้สำหรับภาคีแต่
ละราย ก็เมื่อครบเก้าสิบวันภายหลังที่ได้รับสัตยาบัน หรือ
หนังสือแจ้งความขอเข้าด้วยของภาคีนั้น ๆ

โดยปฏิบัติตามความในข้อ ๑๘ แห่งกติกาสันนิบาตชาติ
เลขาธิการจะต้องลงทะเบียนอนุสัญญาฉบับนี้ ณ วันที่ลงมือ
ใช้ได้

ข้อ ๓๓

เลขาธิการของสันนิบาตชาติ จะต้องมีสารบบพิเศษ
แสดงว่าภาคีประเทศใด ได้ลงชื่อ ได้สัตยาบัน ได้เข้าด้วย
หรือได้บอกเลิกอนุสัญญาฉบับนี้ และต้องให้ภาคีแห่ง
อนุสัญญา และสมาชิกของสันนิบาตชาติดูได้ตลอดเวลา และ
จะต้องพิมพ์ข้อความนั้นเพื่อเผยแพร่มากที่สุดที่จะเป็นไปได้
ตามคำสั่งของสภาของสันนิบาตชาติ

ข้อ ๓๔

ภาคีใดจะบอกเลิกจากอนุสัญญาฉบับนี้ก็ได้โดยแจ้งความ
เป็นลายลักษณ์อักษรไปยังเลขาธิการของสันนิบาตชาติ การ

บอกเล็กนั้นจะเป็นอันใช้ได้เมื่อครบหนึ่งปีภายหลังวันที่เลขาธิการได้รับคำสั่งแจ้งความบอกเล็กนั้น และจะใช้ได้แต่เฉพาะสำหรับภาคที่ได้บอกเล็กนั้น

เลขาธิการของสันนิบาตชาติ จะต้องแจ้งข่าวการรับคำสั่งแจ้งความบอกเล็กเช่นนั้นไปยังบรรดาสมาชิกสันนิบาตชาติที่ได้ลงชื่อ หรือที่ได้เข้าด้วยอนุสัญญา และแก่ประเทศอื่นๆ ที่ได้ลงชื่อหรือเข้าด้วยเหมือนกันนั้น

ข้อ ๓๕

ประเทศใดที่ลงชื่อหรือเข้าด้วยอนุสัญญาระบบนี้ก็ดี ในขณะที่ลงชื่อหรือสัตยาบัน หรือเข้าด้วยนั้น อาจแถลงว่าการที่ตนรับเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาระบบนี้ หาได้รวมทั้งการรับเช่นกันของเมืองขึ้น ดินแดนที่อยู่พื้นทะเล ประเทศที่อยู่ในความอารักขา หรืออาณาเขตต์พื้นทะเลอันอยู่ใต้รัฐาธิปัตย์หรืออำนาจของตน หรือที่ตนรับอนุมติปกครองแทนสันนิบาตชาติ แห่งใดหรือทั้งหมดด้วยไม่ แต่ต่อไปในภายหลังประเทศที่ว่าจะขอเข้าด้วยอนุสัญญานี้ ในนามของเมืองขึ้น ดินแดนอยู่พื้นทะเล ประเทศที่อยู่ในความอารักขา หรืออาณาเขตต์ใด ๆ ในจำพวกที่ตนได้ทำคำแถลงยกเว้นไว้ฉะนี้ โดยปฏิบัติตามบทบัญญัติในข้อ ๓๕ ก็ได้

การบอกเลิกให้อ่อนสัญญาขึ้นนั้น จะบอกเลิกสำหรับเมือง
ขึ้นดินแดนที่อยู่พ้นทะเล ประเทศที่อยู่ในความอารักขา หรือ
อาณาเขตใด ๆ เช่นว่ามาแล้วจะเพาะรายต่างหากกันก็ได้
และบทบัญญัติในข้อ ๓๘ ต้องเป็นอันให้แก่การบอกเลิกเช่นนี้

เพื่อให้เป็นหลักฐานมั่นคง ผู้มีอำนาจเต็มที่ได้กล่าวชื่อ
มาแล้วข้างต้นได้ลงชื่อในอนุสัญญาฉบับนี้ไว้เป็นสำคัญ

ทำที่เมืองเยนีวา ณ วันที่สิบเก้าเดือนกุมภาพันธ์ คริสต
ศักราชพันเก้าร้อยยี่สิบห้า เป็นฉบับเดียวซึ่งจะต้องเก็บ
รักษาไว้ในห้องสมุดของสำนักงานเลขาธิการของสันนิบาตชาติ
และจะต้องมีสำเนาอันรับรองว่าถูกต้องส่งไปยังบรรดาประเทศ
ที่มีผู้แทนในการประชุมและยังสมาชิกของสันนิบาตชาติทั้ง
ปวงด้วย

ประเทศอาลเบเนีย

บ. บลินิชติ

ประเทศเยอรมนี

ฮ. ฟอน เอกคาร์ดตุ

ตามความที่ได้สงวนไว้ในรายงานการประชุม
ใหญ่ณวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ฮ.ฟ.อ.

ประเทศเบลเยียม

แฟร์นันดู เปลตุเชอร์

ดร. แฟร์ด เดอ มิตเตนแนร์

ประเทศอังกฤษ

แมลคัลม แดลวินยู

ประเทศออสเตรเลีย

ม.ล. เชปเฮอร์ด

ประเทศฝรั่งเศส

ย. บุรกีวส์ อ. คีร์เชร์

รัฐบาลฝรั่งเศสจำเป็นต้องสงวนไว้เพื่อเมือง
ขึ้น ประเทศที่อยู่ในความอารักขา และ
อาณาเขตต์ในความอาณัติ ซึ่งอยู่ในความ
บังคับบัญชา ซึ่งข้อความทั้งปวงในเรื่องที่
จะทำสถิติทุกๆ ๓ เดือน ตามความใน
วรรคที่ ๒ แห่งข้อ ๒๒ ส่งภายในเวลากำหนด
นั้น ย.บ. อ.ค.

ประเทศกรีซ

ขอเอาไว้พิจารณาต่อไป

วาสลีลิ เดนดรามิส

ประเทศญี่ปุ่น

ส. คาคุ ย. ชุงิมูรา

ประเทศลูกซัมบูรค

จ.ย. แวรัมเมอร์

ประเทศเนเดอร์แลนด์

ว. เวตคุม ย.บ.ม. โคเอแบรกกุ
อ.ด.อ. เดอ คัต อันเยลีโน

ประเทศเปอรเซีย

ขอเอาไว้พิจารณาก่อน และจะปฏิบัติกร
ได้ต่อเมื่อสันนิบาตชาติจะยินยอมตามคำร้อง
ของประเทศเปอรเซียตามความที่ปรากฏใน
บันทึก O.D.C. 24.

ปรีนซุ อารุฟา-เอค-เดาเลหุ มิร์ซา ริซา ข่าน

ประเทศโปแลนด์

ชอดชโก

ประเทศโปรตุเกส

อ.ม. บารุโธโลม็ือ แฟร์เรรา
ร.ย. รอดรีเกส

ประเทศสยาม

ดำรัส

พิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุ

<https://museum.coj.go.th/>

Annex

MODEL FORM OF IMPORT CERTIFICATE

INTERNATIONAL OPIUM CONVENTION

No. Certificate of Official Approval of Import.

I hereby certify that the Ministry
of being the Ministry
charged with the administration of the law
relating to the dangerous drugs to which the
Inter national Opium Convention of ()
applies, has approved the impor ation by

(a) Name, address
and business of
importer (a)

(b) Exact description
and amount of
drug to be
imported. of (b)

(c) Name and
address of firm in
exporting country
from which the
drug is to be
obtained. from (c)

(d) State any
special conditions
to be observed, e. g.
not to be imported
through the post, subject to the following conditions

(d)

and is satisfied that the consignment
proposed to be imported is required:

(1) For legitimate purposes (in the case
of raw opium and the coca leaf)*;

(2) Solely for medicinal or scientific
purposes (in the case of drugs to
which Chapter II of the Convention
applies and Indian hemp).

Signed on behalf of the Ministry of

(Signature)

(Official Rank)

(Date)

*

Where the use of prepared opium has not yet been
suppressed and it is desired to import raw opium for the
manufacture of prepared opium, the certificate should be to
the effect that the raw opium to be imported is required for
the purpose of manufacturing prepared opium for use under
Government restrictions pending complete suppression, and
that it will not be re-exported.

สันนิบาตชาติ การประชุมเรื่องฝิ่นครั้งที่สอง

โปรโตคอล

ผู้มีนามข้างท้ายนี้ซึ่งเป็นผู้แทนของบางประเทศ ที่เป็น
ภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ อันลงนามกัน
วันนี้ และซึ่งได้รับอำนาจเพื่อการนี้แล้วนั้น

เมื่อได้พิจารณาโปรโตคอล ลงวันที่สิบเอ็ดเดือนกุมภาพันธ์
คริสต์ศักราชพันเก้าร้อยยี่สิบห้า ซึ่งผู้แทนของประเทศที่
เป็นภาคีแห่งความตกลงว่าด้วยการใช้ฝิ่นสุก อันลงนามวัน
เดียวกัน ได้ลงนามไว้ดังนี้

ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

๑.

บรรดาประเทศที่ได้ลงชื่อในโปรโตคอลฉบับนี้ โดยมี
ความเข้าใจอยู่แล้วว่าตามความในหมวด ๑ แห่งอนุสัญญากรุง
เฮกนั้น ย่อมเป็นหน้าที่ของคนที่จะจัดให้มีการควบคุมการ
ทำให้บังเกิด การจำหน่าย และการส่งฝิ่นดิบออกนอกเมือง
ดังที่จะป้องกันการค้าอันมิชอบด้วยกฎหมาย จึงตกลงกันว่า
จะจัดการตามสมควรแก่ความต้องการ เพื่อป้องกันให้สำเร็จ

โดยสิ้นเชิงภายในห้าปีตั้งแต่วันนี้มีให้มีการลักลอบส่งฝิ่น
เป็นเครื่องอุปสรรคอย่างร้ายต่อการปราบการให้ฝิ่นสุกให้
สำเร็จภายในอาณาเขตต์ ซึ่งยังคงให้มีการให้ฝิ่นสุกอยู่ชั่ว
กาลนี้

๒.

ปัญหาว่าบรรดาการที่รับจะจัดกันตามที่กล่าวในข้อ ๑ ได้
กระทำไปแล้วโดยบริบูรณ์หรือประการใดนั้น จะมีกรรมการ
คนหนึ่ง ซึ่งสภาสันนิบาตชาติจะได้แต่งตั้งขึ้นเป็นผู้ตัดสิน
เมื่อครบกำหนดเวลาห้าปีที่ว่ามาแล้ว

๓.

โปรโตคอลฉบับนี้จะต้องลงมือใช้ได้สำหรับประเทศที่ลง
ชื่อแต่ละประเทศพร้อมกันกับอนุสัญญาว่าด้วยยาเสพติดให้
โทษ ซึ่งได้ลงชื่อกันวันนี้ และข้อ ๓๓ และข้อ ๓๕ แห่งอนุ
สัญญา เป็นอันใช้ได้สำหรับโปรโตคอลนี้ด้วย

เพื่อเป็นหลักฐานมั่นคง โปรโตคอลฉบับนี้ได้ทำขึ้นที่
เมืองเยนีวา เมื่อวันที่สิบเก้าเดือนกุมภาพันธ์ คริสตศักราช
พันเก้าร้อยยี่สิบห้า เป็นหนังสือฉบับเดียวซึ่งจะต้องเก็บ
รักษาไว้ในห้องสมุดของสำนักงานเลขาธิการของสันนิบาต
ชาติแต่จะให้มีสำเนาที่รับรองว่าถูกต้องแล้ว ส่งยังบรรดา

ประเทศที่ได้มีผู้แทน ผนการประชุม และยังสมาชิกทั้งหลาย
ของสันนิบาตชาติด้วย

ประเทศอาลเบเนีย

บ. บลินิชติ

ประเทศเยอรมนี

อ. ฟอน เอกคาร์ดตุ

ประเทศอังกฤษ

แมลคัลม แดลวินยู

ประเทศออสเตรเลีย

ม.ล. เชปเฮอรุด

ประเทศกรีซ

ขอไว้พิจารณาต่อไป

วาสสิลี เดนดรามิส

ประเทศญี่ปุ่น

ส. คาคู ย. ชุงิมูรา

ประเทศลูกซัมบูรุค

จ.ย. แวรัมเมอร์

ประเทศเนเธอร์แลนด์

ว. เวตตุม ย.บ.ม. โคเอแบรกกุ
อ.ด.อ. เดอ คัต อันเยลิโน

ประเทศเปอรเซีย

ปรีนช อารุฟา-เอด-เดาเลหุ มิร์ชา ริชา ข่าน

ประเทศโปรตุเกส

อ.ม. บารุโซโลมื่อ แฟร์เรรา
ร.ย. รอดริเกส

ประเทศสยาม

ดำรัส

สันนิบาตชาติ
การประชุมเรื่องฝิ่นครั้งที่สอง
ข้อกำหนดครั้งสุดท้าย

การประชุมระหว่างประเทศเรื่องฝิ่นครั้งที่สอง ซึ่งได้นัดให้มั่งขึ้นตามข้อตกลงของสมัชชาแห่งสันนิบาตชาติฉบับลงวันที่ ๒๗ กันยายน ค.ศ. ๑๙๒๓ นั้น ได้ชุมนุมกันเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๒๔ ที่ ปาเลซ์เดส์ นาซิองส์ เมืองเยนีวา

ข้อตกลงของสมัชชา นั้น มีข้อความดังต่อไปนี้:-

“สมัชชามีความพอใจที่ได้เห็นว่า ตามความหวังที่แสดงไว้ในข้อตกลงฉบับที่ ๔ ซึ่งสมัชชาได้ตกลงกันใน ค.ศ. ๑๙๒๒ นั้น กรรมการที่ปรึกษาได้รายงาน ว่า ตามข้อความที่มีอยู่ฉบับนี้ รัฐบาลที่เกี่ยวข้องจะสามารถพิจารณา เพื่อทำความตกลงต่อไปอันปัญหาว่าด้วยการจำกัดจำนวนมอร์ฟิน เฮโรอิน หรือโคคาอิน และเกลือแห่งวัตถุเหล่านี้ ที่จะได้ทำขึ้น ปัญหาว่าด้วยการจำกัดจำนวนฝิ่นดิบ และใบโคคา ที่จะนำเข้าเมืองเพื่อการทำนั้น หรือเพื่อประโยชน์ในทางแพทย์และทางวิทยาอย่างอื่น ทั้งปัญหาว่าด้วยการจำกัดการทำให้บังเกิด

ซึ่งพื้นดินและใบโคคาเพื่อการนำออกนอกเมือง ให้มีเพียง
จำนวนที่จำเป็นสำหรับประโยชน์ทางแพทย์และทางวิทยาเช่น
ว่านี้ แล้วและเพื่อเป็นทางให้หลักการ ซึ่งผู้แทนแห่งสห
ปาลัรัฐอเมริกาได้เสนอไว้ และให้นโยบายซึ่งสันนิบาต
ชาติได้รับเอาตามคำแนะนำของกรรมการที่ปรึกษานั้น มีผล
เป็นอันใช้ได้ จึงขอให้สภาเซญูรรัฐบาลที่เกี่ยวข้องให้ส่ง
ผู้แทนมีอำนาจเต็มไปในการประชุมเพื่อการนี้ ซึ่งถ้ากระทำ
ได้จะได้มีขึ้นโดยพลัน ภายหลังการประชุมที่กล่าวไว้ในข้อ
ตกลงฉบับที่ ๕

“สมัชชาแนะนำให้สภาพิจารณาด้วยถึงการที่ควรขยาย
การประชุมนี้ให้รวมบรรดาประเทศทั้งปวงที่เป็นสมาชิกแห่ง
สันนิบาตชาติ หรือที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาปี ค.ศ. ๑๙๑๒
นี้ เพื่อได้รับความตกลงของประเทศเหล่านี้ ในหลักการอัน
จะพึงบรรจุในความตกลงใดๆ ที่จะทำให้ขึ้นนั้น”

สภาสันนิบาตชาติได้ตั้งให้ท่าน เฮร์ลุฟชาฮูล อัครราชทูต
พิเศษผู้มีอำนาจเต็มของดัตช์มาร์ก ประจำกรุงเบอร์ลิน เป็น
นายกแห่งการประชุมนี้

เลขาธิการแห่งสันนิบาตชาติได้ตั้ง เดม ราเชล เกราวด์
เป็นเลขาธิการแห่งการประชุม

รัฐต่อไปนี้ได้มีส่วนเข้าร่วมในการประชุม และเพื่อการ
นี้ได้แต่งตั้งผู้แทน ดังระบุนามไว้ข้างล่างนี้คือ

(รายชื่อประเทศ และผู้แทนที่มีอำนาจเต็ม)

ที่ประชุมได้มีการชุมนุมกันระหว่างวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน
ค.ศ. ๑๙๒๔ และวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๕

ที่ประชุมตกลงเห็นชอบด้วยอนุสัญญาว่าด้วยยาเสพติดให้
โทษ ลงวัน ๆ นี้

ที่ประชุมได้ตกลงเห็นชอบด้วยโปรโตคอลลงวัน ๆ นี้

ที่ประชุมได้ตกลงในข้อมติต่อไปนี้

๑.

ที่ประชุมรู้สึกอยู่ว่า เพื่อให้อนุสัญญาว่าด้วยยาเสพติดให้
โทษ ซึ่งลงชื่อกันวันนี้มีผลบริบูรณ์นั้น จำเป็นจะต้องใช้
อนุสัญญานี้ บังคับให้แพร่หลายให้มากที่สุด ที่จะทำได้ใน
ประเทศราช ดินแดน อาณาเขตต์ในอารักขาและอาณาเขตต์
ที่กล่าวไว้ในข้อ ๓๕ แห่งอนุสัญญานี้ ฉะนั้นที่ประชุมจึงแสดง
ความหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารัฐบาลที่เกี่ยวข้องจะจัดการที่จำเป็น
เพื่อการนี้โดยมิให้ชักช้า เท่าที่จะพึงทำได้ และหวังว่าจำนวน
ประเทศราช ดินแดน และอาณาเขตต์ในอารักขาและอาณา

เขตต์อื่น ๆ อันมิได้อยู่ในบังคับแห่งอนุสัญญานี้จะลดน้อยลง
ได้จนเป็นจำนวนน้อยที่สุด

๒.

ที่ประชุมแนะนำว่า รัฐบาลแต่ละฝ่ายควรจะพิจารณาหา
หนทางห้ามการขนวัตถุอันตรายด้วยอนุสัญญาระบบนี้ไปใน
เรือที่ชักธงชาติของตน

๑. เว้นไว้แต่มีใบอนุญาตนำวัตถุออกนอกเมืองตามความ
ในอนุสัญญานี้ หรือมีสำเนาใบอนุญาตเช่นว่านี้เป็นทาง
ราชการ หรือสำเนาใบอนุญาตเปลี่ยนทางขนส่งที่ออกให้
ฉบับไปกับจำนวนวัตถุที่บรรทุกไปนั้น

๒. ไปยังที่ใด ๆ อันนอกจากที่ได้บ่งไว้ในใบอนุญาตนำ
วัตถุออกนอกเมือง หรือใบอนุญาตเปลี่ยนทางขนส่งวัตถุ

๓.

ที่ประชุมแนะนำว่าบรรดารัฐทั้งหลายควรจะร่วมมือกัน
และกันอย่างสนิทเท่าที่จะพึงทำได้ ในการปราบปรามการค้า
อันมิชอบด้วยกฎหมาย และควรจะอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้ทรง
อำนาจซึ่งมีหน้าที่จัดการตามบทกฎหมายในเรื่องนี้ ทำการติด
ต่อโดยตรงกับเจ้าหน้าที่ อย่างเดียวกันในประเทศอื่น ๆ

๔.

ที่ประชุมขอให้เอาใจใส่ถึงการที่สมควรให้ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากรัฐบาลให้ค้าวัตถุอันต้องด้วยอนุสัญญาในกรณีบางราย วางหรือให้ประกันเป็นจำนวนเงินเพียงพอที่จะเป็นเครื่องประกันได้อย่างดี มิให้ผู้นั้นกระทำการค้าอันมิชอบด้วยกฎหมาย

๕.

ที่ประชุมขอให้สภาสันนิบาตชาติ พิจารณาข้อเสนอแนะซึ่งได้เสนอในระหว่างเวลาชุมนุม และเพาะอย่างยิ่งที่คุทูตเปอรเซียได้เสนอไว้ว่า ควรตั้งคณะกรรมการให้ออกไปยังประเทศบางประเทศที่ทำฝิ่น ถ้าประเทศเหล่านั้น มีความประสงค์เช่นนั้น เพื่อให้ทำการศึกษาโดยถี่ถ้วน (พร้อมด้วยความช่วยเหลือของรัฐบาลแห่งประเทศนั้น ๆ) เรื่องความยากลำบากอันเกี่ยวพันกับการจำกัดการทำฝิ่นในประเทศเหล่านั้น และเพื่อให้ความเห็นแนะที่จะจัดการอย่างไรได้ จึงจะสามารถจำกัดการฝิ่นในประเทศเหล่านั้นลงให้มีเพียงจำนวนเท่าที่จำเป็นสำหรับประโยชน์ในทางแพทย์และวิทยาการ

๖.

ที่ประชุมขอให้สภาสันนิบาตชาติเชิญกรรมการแผนก
อนามัย ให้พิจารณาโดยพลันว่าจะเป็นการสมควรหรือไม่ที่
จะปรึกษาหารือ สำนักงาน การสาธารณสุข ระหว่าง ประเทศใน
เรื่องวัตถุที่กล่าวไว้ในข้อ ๘ และข้อ ๑๐ เพื่อถ้าเป็นการ
สมควรแล้วจะได้แจ้งคำริเกี่ยวกับของปรุง อันไม่สามารถให้
เกิดการเสพยาติดได้ หรือคำแนะนำเกี่ยวกับยาเสพติดอย่าง
อื่น อันจัดเข้าอยู่ในวงบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานั้น ได้โดย
พลันในเมื่ออนุสัญญานี้เป็นอันใช้

๗.

ที่ประชุมขอให้สภาสันนิบาตชาติตกลงรวมค่าใช้จ่ายของ
กรรมการกลาง และของแผนกธุรการแห่งกรรมการกลาง
นี้เข้าในค่าใช้จ่ายของสำนักงานเลขาธิการด้วย

เป็นที่เข้าใจว่า ภาคีแห่งอนุสัญญานี้ ซึ่งมีได้เป็นสมาชิก
ของสันนิบาตชาตินั้น จะต้องออกค่าใช้จ่ายตามส่วนที่จะ
กำหนดขึ้นด้วยความตกลงของสภาสันนิบาตชาติ

ในขณะที่ลงชื่อในข้อกำหนดฉบับนี้ ผู้แทนประเทศ
เปอรเซียได้ทำปฏิญญาไว้ว่า

“โดยกระทำตามคำสั่งของรัฐบาลของตน ผู้แทนประเทศ
เปอรเซียสัญญาว่า ได้ลงชื่ออนุญาตนี้โดยรัฐบาลมีสิทธิที่
จะพิจารณาต่อไปอีกครั้งหนึ่ง และโดยมีเงื่อนไขว่า สัน-
นิบาตชาติจะยอมทำตามคำขอร้องของเปอรเซียที่แถลงไว้ใน
บันทึกแล้ว”

ในขณะที่ลงชื่อในข้อกำหนดฉบับนี้ ผู้แทนประเทศ
สยามได้ทำปฏิญญาไว้ว่า

“ในการที่ลงชื่อในอนุญาต และข้อกำหนดครั้งสุดท้าย
ฉบับนี้ คณะผู้แทนประเทศสยาม ขอปฏิญญาว่า โดยที่ไม่
ได้รับคำสั่งในเรื่องกัญชา ซึ่งแต่เดิมไม่ได้เข้าอยู่ในระ-
วาระของที่ประชุมนั้น คณะผู้แทนประเทศสยามจึงจำเป็นต้อง
สงวนข้อความในหมวดที่ ๓ ที่ว่าด้วยของปรุงจากกัญชา
และในหมวดที่ ๔ และที่ ๕ ที่ว่าด้วยกัญชา”

เพื่อเป็นหลักฐานมั่นคง บรรดาผู้แทนได้ลงชื่อในข้อ
กำหนดฉบับนี้ไว้เป็นสำคัญ

ทำที่เมืองเฮินัวณวันที่สิบเก้าเดือนกุมภาพันธ์ คริสต
ศักราชพันเก้าร้อยยี่สิบห้า เป็นหนังสือฉบับเดียว ซึ่งจะ
ต้องเก็บรักษาไว้ในห้องสมุดของสำนักงานเลขาธิการสันนิบาต
ชาติ และจะต้องมีสำเนาที่รับรองว่าถูกต้องส่งให้แก่บรรดา
รัฐที่มีผู้แทนในที่ประชุมนี้

<u>ประชาชนที่ชุมนุม</u>	เฮรลฟ ซาหุล
<u>เลขาธิการ</u>	ราเซล อ. เคราเวดี้
<u>ประเทศอาลเบเนีย</u>	บ. บลีนิชติ
<u>ประเทศเยอรมนี</u>	ฮ. ฟอน เอกคาร์ตตุ กอดตุฟรีด อาลชมานนุ
<u>ประเทศออสเตรเลีย</u>	ม.ล. เชปเฮอร์ด
<u>ประเทศเบลเยียม</u>	แฟร้งคฺ เปลตุเชอร ดร. แฟรตุ. เดอ มิตเตนแนร อาตุโร ปินโต-เอสคาเลียร แมลคัลม แดลวินย เอมิลีโอ เดอ ปาลาซีโอส
<u>ประเทศโบลิเวีย</u>	
<u>ประเทศอังกฤษ</u>	ย. บургัวส อ. คิรเชร วาสลีลี เดนดรามิส
<u>ประเทศสเปน</u>	เดอ บารันโย โซลตาน
<u>ประเทศฝรั่งเศส</u>	ส. คาคู ย. ชุงิมูรา
<u>ประเทศกรีซ</u>	จ.ย. แวเร้ แมร
<u>ประเทศฮังการี</u>	
<u>ประเทศญี่ปุ่น</u>	
<u>ประเทศลักซัมบูร์ก</u>	

ประเทศเนเธอร์แลนด์

ว. เวตตุม ย.บ.ม. โคเอแบรกกุ

อ.ค.อ. เดอ คัต อันเยลีโน

ประเทศเปอรเซีย

ปรินซุ อารุฟา-เอด-เดาเลหุ มिरซา

ริซา ข่าน

ประเทศโปแลนด์

ชอดชโก

ประเทศโปรตุเกส

อ.ม. บาโรโลม็ือ แฟร์เรรา

ร.ย. รอดริเกส

ประเทศสยาม

ดำรัส

พิพิธภัณฑ์ศาลไทยและหอจดหมายเหตุ

<https://museum.coj.go.th/>